

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
ΚΑΙ
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σπουδαστές :

Ηλίας Δ. Δαμιανίδης

Αστέριος Κ. Ντούρας

Αγγελος Α. Πετροτσάς

Επιβλέπων Καθηγητής

Νικόλαος Καναβός

Καθηγητής Τ.Ε.Ι.

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1995

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	1635
----------------------	------

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
ΚΑΙ
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σπουδαστές :

Ηλίας Δ.Δαμιανίδης

Αστέριος Κ.Ντούρας

Αγγελος Α.Πετρουτσάς

Επιβλέπων Καθηγητής

Νικόλαος Καναβός

Καθηγητής Τ.Ε.Ι.

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1995

Αναγνώση.

Ευχαριστούμε τον επιβλέποντα καθηγητή κύριο Καναβό για την βοήθεια του και όλους τους φορείς που μας συμπαραστάθηκαν για την διεκπεραίωση της έρευνάς μας.

Αφιερώνουμε την εργασία αυτή σε όλους τους φίλους συμφοιτητές.

Δύο Λόγια για την Εργασία...

Στην εργασία γίνεται μία ανάλυση του Βαλκανικού χώρου.

Σκοπός της εργασίας είναι να δείξουμε ποιες δυνατότητες έχει η κάθε Βαλκανική χώρα και ποιές ευκαιρίες έχει ο Έλληνας επενδυτής για να επενδύσει σ'αυτές.

Η ανάλυση των Βαλκανίων χωρίζεται σε δύο μέρη:

α) Την κοινωνικοπολιτική - δίκτυα μεταφοράς και

β) οικονομική ανάλυση,

όπου διαφέρονται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της κάθε χώρας.

Η εργασία καταλήγει στις προοπτικές συνεργασίας της Ελλάδας με την κάθε χώρα των Βαλκανίων ξεχωριστά.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	σελίδα
<u>I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	
ΕΔΩ ΕΙΝΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΑ...	1
<u>II. ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ</u>	3
Α. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ - ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4
1. ΑΛΒΑΝΙΑ	
1.1. Γενικά Στοιχεία.	5
1.2. Συνθήκες Διαβίωσης.	9
1.3. Φυσικές Πηγές.	10
1.4. Συγκοινωνίες-Δίκτυα Μεταφοράς.	11
2. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	
2.1. Γενικά Στοιχεία.	13
2.2. Φυσικές Πηγές-Ενέργεια.	19
2.3. Τηλεπικοινωνίες	21
2.4. Συγκοινωνίες-Δίκτυα Μεταφοράς.	
2.4.1. Από Αέρος	22
2.4.2. Δια θαλάσσης-Ποταμιών.	23
2.4.3. Σιδηροδρομικώς.	24
2.4.4. Οδικώς.	24
2.5. Συγκοινωνιακό Δίκτυο Σύνδεσης Ελλάδας - Βουλγαρίας.	25
2.6. Ελεύθερες Ζώνες Εμπορίου.	27
3. ΡΟΥΜΑΝΙΑ	
3.1. Γενικά Στοιχεία.	30
3.2. Φυσικές Πηγές.	33
3.3. Τηλεπικοινωνίες.	35

	σελίδα
3.4. Συγκοινωνίες-Δίκτυα Μεταφοράς .	
3.4.1. Από Αέρος .	36
3.4.2. Σιδηροδρομικώς .	37
3.4.3. Οδικώς .	37
3.4.4. Δια θαλάσσης-Ποταμιών .	38
3.5. Διακίνηση Επιβατών και Προϊόντων για το Οικονομικό Έτος 1994 .	39
3.6. Σχόλια .	39
4. ΚΡΟΑΤΙΑ	
4.1. Γενικά Στοιχεία	41
4.2. Συγκοινωνίες-Δίκτυα Μεταφοράς .	
4.2.1. Από Αέρος .	44
4.2.2. Σιδηροδρομικώς .	45
4.2.3. Οδικώς .	45
4.2.4. Δια θαλάσσης-Ποταμιών .	46
5. ΕΛΛΑΔΑ	
5.1. Γενικά Στοιχεία .	47
5.2. Παραγωγικοί Πόροι .	51
5.3. Τηλεπικοινωνίες .	52
5.4. Συγκοινωνίες-Δίκτυα Μεταφοράς .	
5.4.1. Από Αέρος .	54
5.4.2. Δια θαλάσσης .	57
5.4.3. Σιδηροδρομικώς .	60
5.4.4. Οδικώς .	61
5.5. Εναλλακτικές Δυνατότητες Μετα- φορών μεταξύ Ελλάδας - Ευρώπης .	62
5.6. Επιβάρυνση του Κόστους και του Χρόνου Μεταφοράς .	63
5.7. Αμεσες Επιπτώσεις στον Εμπο- ρικό Κόσμο .	64

	σελίδα
Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ.	69
1. ΑΛΒΑΝΙΑ.	
1.1. Α.Ε.Π.	70
1.2. Εγχώρια Παραγωγή.	
1.2.1. Τουριστική Βιομηχανία.	71
1.2.2. Βιομηχανική Παραγωγή.	71
1.2.3. Αγροτική Παραγωγή.	73
1.3. Μισθοί - Ανεργία.	74
1.4. Πληθωρισμός	75
1.5. Σχέδιο Ιδιωτικοποιήσεων.	76
1.6. Τραπεζικό Σύστημα.	77
1.7. Διεθνείς Πιστώσεις προς την Αλβανική Οικονομία.	79
1.8. Εξωτερικό Εμπόριο & Ισοζύγιο Πληρωμών.	81
1.9. Διεθνείς Επενδύσεις.	83
1.10. Νομοθετικό Πλαίσιο.	
1.10.1. ΦΠΑ	85
1.10.2. Ναυτιλία.	86
1.10.3. Ξένες Επενδύσεις.	86
1.10.4. Απόκτηση Γής.	87
2. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.	
2.1. Α.Ε.Π.	88
2.2. Εγχώρια Παραγωγή.	
2.2.1. Βιομηχανική Παραγωγή.	89
2.2.2. Αγροτική Παραγωγή.	92
2.3. Μισθοί - Ανεργία.	94
2.4. Πληθωρισμός	96
2.5. Ιδιωτικοποιήσεις.	96
2.5.1. Αγροτική Ιδιωτικοποίηση	99
2.6. Τραπεζικό Σύστημα.	100

	σελίδα
3.10. Νομικό Καθεστώς.	
3.10.1. Φόροι καταναλώσεως.	144
3.10.2. Φορολογικό Καθεστώς.	147
4. ΚΡΟΑΤΙΑ.	
Γενική Πολιτική και Οικονομική Κατάσταση στην Κροατία το 1994.	148
4.1. Παραγωγικοί Πόροι.	149
4.2. Οικονομία.	150
4.3. Οικονομικά Στοιχεία για το 1994.	152
5. ΕΛΛΑΔΑ.	
Ελληνική Οικονομία : Προσεγγίζοντας το Ορόσημο του 2000.	153
5.1. Α.Ε.Π.	154
5.2. Εγχώρια Παραγωγή.	
5.2.1. Βιομηχανική Παραγωγή.	155
5.2.2. Αγροτική Παραγωγή.	156
5.3. Μισθοί - Ανεργία.	157
5.4. Πληθωρισμός	158
5.5. Ιδιωτικοποιήσεις.	161
5.6. Τραπεζικό Σύστημα.	162
5.7. Εξωτερικό Χρέος-Συναλλαγματικά Αποθέματα-Συναλλαγματική Ισοτιμία	164
5.8. Εξωτερικό Εμπόριο - Ισοζύγιο Πληρωμών.	166

ΙΙΙ. Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ
ΧΩΡΕΣ. 169

1. ΑΛΒΑΝΙΑ.

- 1.1. Εμπόριο Αλβανίας - Ελλάδας. 170
1.2. Ελληνική Διείδυση στην
Αλβανία. 176

2. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.

- 2.1. Εμπόριο Βουλγαρίας-Ελλάδας. 178
2.2. Ελληνική Διείδυση στην
Βουλγαρία. 183
2.3. Πλεονεκτήματα - Μειονεκτήματα
για την Ανάπτυξη Οικονομικής
Δράσης στη Βουλγαρία. 186

3. ΡΟΥΜΑΝΙΑ.

- 3.1. Ελληνικές Επενδύσεις. 188
3.2. Εμπόριο Ελλάδας - Ρουμανίας. 189

ΙV. ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

A. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ
ΤΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ.

1. ΑΛΒΑΝΙΑ. 194
2. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ. 196
3. ΡΟΥΜΑΝΙΑ. 199
4. ΚΡΟΑΤΙΑ. 202

Β. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ.	204
Γ. Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ.	205
Δ. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.	206
Ε. ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	207
ΣΤ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.	208
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ .	211
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α (ΠΙΝΑΚΕΣ)	212
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β (ΧΑΡΤΕΣ)	213
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	214

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΔΩ ΕΙΝΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ...

Η Βαλκανική χερσόνησος έχει επιφάνεια περίπου 505 χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα. Το μέγιστο μήκος της είναι από τη Δύση προς την Ανατολή 1260χλμ[≐] και από το Βορρά στο Νότο 950 χιλ. χλμ[≐].

Βρέχεται στα δυτικά από την Ανδριατική θάλασσα και το Ιόνιο πέλαγος και στα Ανατολικά από τον Εύξεινο Πόντο, τη θάλασσα του Μαρμαρά, τα Δαρδανέλλια και το Αιγαίο Πέλαγος.

Στη Βαλκανική χερσόνησο βρίσκονται η Αλβανία, η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Κροατία, η Σερβία, το FYROM και η Ελλάδα.

Δυστυχώς τα Βαλκάνια σήμερα αποτελούν ζώνη υψηλού κινδύνου. Τέσσερα σχεδόν χρόνια μετά την έναρξη της Γιουγκοσλαβικής σύγκρουσης, τον Ιούνιο του 1991, οι μεγάλες δυνάμεις (ΗΠΑ, Ρωσία, Βρετανία, Γαλλία και Γερμανία) έχουν ως κοινό παρανομαστή της πολιτικής τους στα Βαλκάνια έναν συντηρητικό στόχο. Να παγιωθεί το σημερινό "στάτους κβό" στην Βοσνία και στην Κροατία, να μην επεκταθεί η σύγκρουση προς νότο και πάρει τις διαστάσεις μιας γενικευμένης Βαλκανικής σύγκρουσης.

Η ομοφωνία σε αυτόν τον κοινό παρανομαστή απηχεί και την επιθυμία των "πέντε" να μην επιτρέψουν την δημιουργία νέων ψυχροπολεμικών εντάσεων ανάμεσα στη Δύση και στη Ρωσία αλλά και ανάμεσα στη Δυτική Ευρώπη και στις ΗΠΑ, με αφορμή τα Βαλκάνια.

Οι υπαρκτές δυσχέρειες, οι μειωμένες δυνατότητες των μεγάλων δυνάμεων να εγγυηθούν την ασφάλεια μιας περιοχής όπου υπάρχει ο κίνδυνος ανεξέλεγκτων διεθνών συγκρούσεων αποτελούν ταυτόχρονα ένα κίνδυνο αλλά και μία πρόκληση για την Ελληνική εξωτερική πολιτική.

Κίνδυνο γιατί αναδεικνύει σε σταθερά για το ορατό μέλλον των γεωπολιτικών συντεταγμένων της ελληνικής ασφάλειας την αστάθεια δίπλα στα βόρεια σύνορά μας.

Πρόκληση γιατί καθιστά την Ελλάδα δύναμη με αυξημένη περιφερειακή εμβέλεια, τη μόνη χώρα μέλος του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει κοινό παρανομαστή συμφερόντων ασφαλείας με τις άλλες βαλκανικές χώρες.

Ι Ι . Β Α Λ Κ Α Ν Ι Κ Ο Σ Χ Ω Ρ Ο Σ

Η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και η αλλαγή του οικονομικοπολιτικού συστήματος στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες έριξαν την αυλαία μιας εποχής και σηματοδότησαν τη γέννηση μιας νέας περιόδου για την εύφλεκτη Βαλκανική Χερσόνησο.

Τα μηνύματα που στέλνει η εποχή αυτή είναι οπωσδήποτε διφορούμενα. Από τη μία πλευρά τα Βαλκάνια προτάσσουν τα θέλγητρα τους : παρθένα και πολλά υποσχόμενη αγορά, ζεστό κλίμα υποδοχής για τους ξένους επενδυτές, μεγάλο πληθυσμό που παρουσιάζει βουλιμιακές τάσεις για τα δυτικά πρότυπα ζωής, κ.λ.π.

Η άλλη όψη των Βαλκανίων είναι σαφώς περισσότερο μουντή: σεισμόπληκτο πολιτικό σκηνικό, εξάπλωση του οργανομένου εγκλήματος στα ανώτατα πολιτικά και οικονομικά κλιμάκια, καθώς και ένας πληθυσμός που, ναι μεν, θέλει να μυηθεί στην καταναλωτική μανία, από την άλλη όμως δεν μπορεί να απαλλαγεί από τα αισθήματα φόβου και μυστικισμού προς οτιδήποτε Δυτικό.

Οι απανταχού οικονομικοί παίκτες άρχισαν ήδη να εκδηλώνουν το ενδιαφέρον τους για το στοίχημα των Βαλκανίων. Οι πιθανότητες της επιτυχίας είναι μεγάλες. Προϋπόθεση: υπομονή επιμονή και προπάντος σεβασμός στους Βαλκανίους...

Α. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ - ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ.

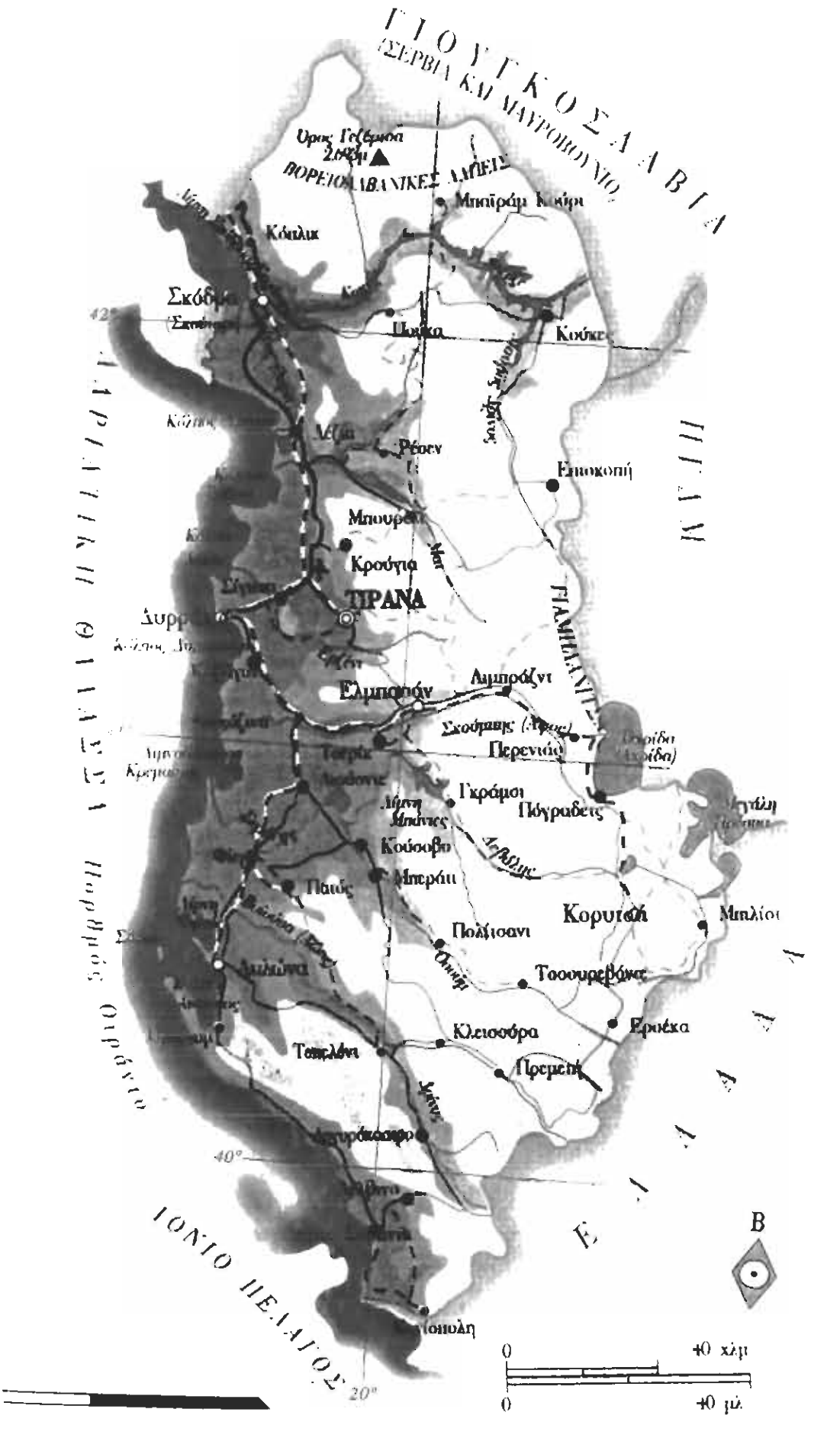
Το κοινωνικοπολιτικό περιβάλλον των Βαλκανίων αλλά και τα δίκτυα μεταφοράς βρίσκονται σε συνάρτηση με τον πλούτο της κάθε χώρας.

Στην Αλβανία που είναι και η πιο φτωχή χώρα των Βαλκανίων όλα λειτουργούν υποτυπωδώς.

Στην Βουλγαρία και την Ρουμανία τα πράγματα είναι καλύτερα όμως υπάρχουν σημαντικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν όσο γίνεται πιο γρήγορα.

Στην Ελλάδα τα πράγματα είναι σαφώς διαφορετικά. Υπάρχει κάποια υποδομή και ότι καινούργιο γίνεται στοχεύει σε μελλοντικά ωφέλη.

Στην πρώην Γιουγκοσλαβία ο πόλεμος έχει καταστρέψει κάθε κίνηση των ανεξαρτήτων νέων χωρών.

1. Α Λ Β Α Ν Ι Α (Skhqiperia)

1.1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

(Λαϊκή Σοσιαλιστική) Δημοκρατία της Αλβανίας. Απέκτησε την ανεξαρτησία της από την Τουρκία το 1913 και έγινε μονοκομματικό κράτος το 1944. Η Αλβανία διεξήγαγε τις πρώτες πολυκομματικές εκλογές το 1991.

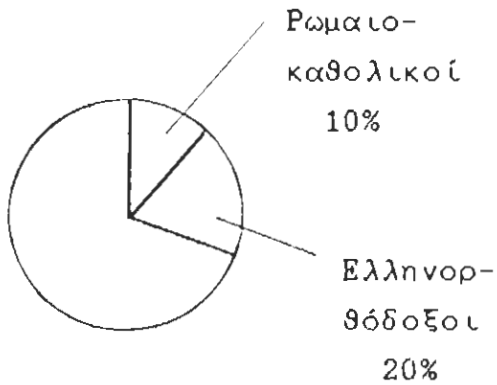
Η Αλβανία βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της Βαλκανικής Χερσονήσου, στις ακτές της Ανδριατικής Θάλασσας και του Ιονίου πελάγους. Το στενό του Οτράντο πλάτους 75χλμ. διαχωρίζει την Αλβανία από την Ιταλία.

Συνορεύει προς Βορά με την Γιουγκοσλαβία (Σερβία και Μαυροβούνιο) προς Ανατολή με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (FYROM) και Νοτιοανατολικά με την Ελλάδα.

Έχει έκταση 28,7 χλμ² (28.750 τετ.χιλμ) και πληθυσμό 3,3 εκατομμύρια κατοίκους (1995).

α) Δημογραφία.

Θρησκευόμενα

Μουσουλμάνοι 70%

Οι επίσημες στατιστικές αναχνώρισαν την ύπαρξη μειονοτήτων στην Αλβανία μόλις το 1989.

Οι Έλληνες είναι εγκατεστημένοι κυρίως στη Νότια πλευρά της Αλβανίας και έχουν στενότερους δεσμούς με την Αθήνα παρά με τα Τίρανα. Αποτελούν περίπου το 10% του πληθυσμού της Αλβανίας.

Αστικός / Αγροτικός πληθυσμός
35% 65%

β) Γλώσσα.

Αλβανική η οποία ανήκει στην Ινδοευρωπαϊκή γλωσσική οικογένεια και πιθανότατα αποτελεί συνέχεια μιας από τις παλιό-βαλκανικές γλώσσες που έχουν πια εκλείψει της Ιλλυρικής ή της θρακικής.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το πρόβλημα των τυπολογικών σχέσεων της αλβανικής γλώσσας με τις γλώσσες των άλλων λαών της Βαλκανικής Χερσονήσου και κυρίως η ύπαρξη ομοιότητας στην δομή ορισμένων γραμματικών τύπων της αλβανικής με τη ρουμανική, τη βουλγαρική και την νεοελληνική γλώσσα.

Ο αλβανόγλωσσος χώρος χωρίζεται σε δύο μεγάλους τομείς διαλέκτων τη γκεγκική (βόρεια) και την τοςκική (νότια) χωρίς όμως μεγάλες διαφορές μεταξύ τους.

γ) Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Μετά την πτώση του κομμουνισμού δεν υπάρχει επίσημη λογοκρισία. Στην Αλβανία υπάρχει ένας κρατικός τηλεοπτικός και ραδιοφωνικός σταθμός.

Υπάρχουν αρκετές ημερήσιες εφημερίδες με πρώτη σε κυκλοφορία τη "Zeri i Popullit".

δ) Εγκληματικότητα.

Τα περισσότερα εγκλήματα βρίσκονται σε έξαρση και οι τουρίστες στα Τίρανα αποτελούν στόχους για ληστείες. Υπάρχουν 1640 φυλακισμένοι.

ε) Εκπαίδευση.

Το 1946 δημοσιεύτηκε διάταγμα που έθεσε τις βάσεις του ενιαίου σχολικού συστήματος.

Το 1964 καθιερώθηκε η υποχρεωτική 8χρονη εκπαίδευση. Η επαγγελματική εκπαίδευση παρέχονταν από τα κατώτερα επαγγελματικά σχολεία (1-2 χρόνια εκπαίδευσης) που λειτουργούσαν στη βάση των δημοτικών σχολείων καθώς και τα μεσαία (3-4 ετών) επαγγελματικά σχολεία και τις

μέσες τεχνικές σχολές που δεν είναι όμως πλήρεις.

Σήμερα το σύστημα της εκπαίδευσης στηρίζεται στα σοβιετικά κινέζικα και ιταλικά πρότυπα.

Η Αλβανία έχει 4 πανεπιστήμια συμπεριλαμβανομένου του Πανεπιστημίου των Τιράνων που ιδρύθηκε το 1957.

Η Ε.Σ.Σ.Δ. και τα άλλα σοσιαλιστικά κράτη πρόσφεραν μεγάλη βοήθεια στην Αλβανία για την δημιουργία επιστημονικών ιδρυμάτων και την ανάπτυξη της έρευνας, ιδιαίτερα στον κλάδο της γεωλογίας.

στ) Υγεία.

Το σύστημα υγείας είναι υποτυπώδες και εξαρτάται από τη βοήθεια της Δύσης για τα φάρμακα και τον ιατρικό εξοπλισμό.

Το πρόβλημα της υγειονομικής περίθαλψης ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας.

Χαρακτηριστικά το 1968 αναλογούσε ένας γιατρός σε 1607 κατοίκους ενώ το 1995 αναλογεί ένας γιατρός σε 574 κατοίκους.

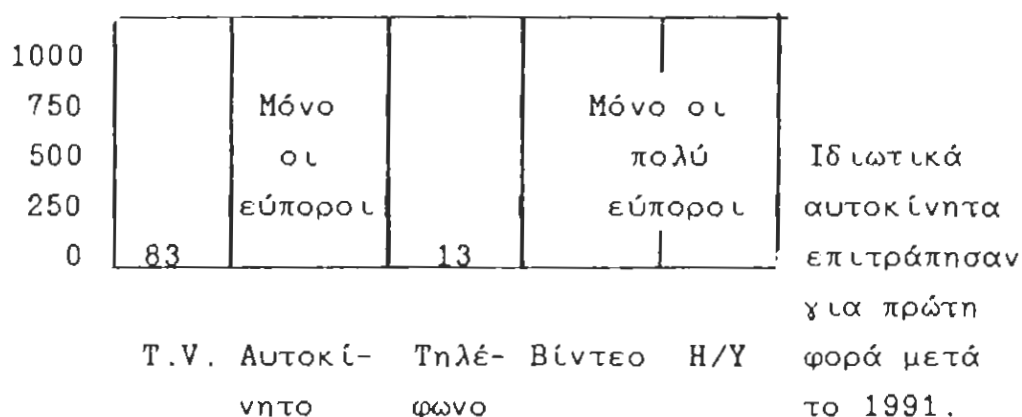
ζ) Πλούτος.

Ο πλούτος περιορίζεται σε μία μικρή, αρχά διευρυνόμενη ομάδα επιχειρηματιών του ιδιωτικού τομέα :

Χαρακτηριστικά αναφέρονται :

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ.

Ανά 1.000 κατοίκους.

1.2. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Οι συνθήκες διαβίωσης στην Αλβανία είναι πολύ χαμηλές πράγμα που οδηγεί στη μετανάστευση χιλιάδες αλβανούς. Μέχρι το τέλος του 1993 το δρόμο της μετανάστευσης είχαν ακολουθήσει 450.000 αλβανοί.

(Υπολογίζεται ότι η πλειοψηφία των οικογενειών της Αλβανίας λαμβάνουν κάθε μήνα εμβάσματα αξίας 14 δολαρίων. Πρόκειται για ποσό ζωτικής σημασίας για τα δεδομένα διαβίωσης των αλβανών.) σελ. 83 (ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ).

Σύμφωνα με την Διεθνή Τράπεζα, η Αλβανία κατέλαβε το 1993 την 165 θέση ως προς το επίπεδο του κατά κεφαλήν εισοδήματος, με 340 δολλάρια.

Συγκριτικά η Ελλάδα είχε κατά κεφαλή εισόδημα 7.390 δολ.. Πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν έντονες διαφοροποιήσεις ως προς το κατά κεφαλή εισόδημα στο εσωτερικό της χώρας με το κατά κεφαλή εισόδημα στα Τίρανα να πλησιάζει τα 1300 δολάρια.

1.3. ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

α) Πετρέλαιο - Φυσικό αέριο

Η Αλβανία ανήκει στις ευρωπαϊκές χώρες με πετρελαϊκή ιστορία. Η πρώτη επιτυχής γεώτρηση πραγματοποιείται το 1927.

Το 1991 λειτουργούσαν 3000 γεωτρήσεις από τις οποίες οι 2000 παρήγαγαν πετρέλαιο και 1000 αέριο. Το μισό περίπου από το πετρέλαιο είναι βαρύ και παράγεται κυρίως στο πεδίο Marinza κοντά στις ακτές, 120 χλμ. περίπου από την ελληνική μεθόριο (σε ευθεία γραμμή).

Παρά την τεχνολογική της απομόνωση, η Αλβανική Βιομηχανία Πετρελαίου κατάφερε να διατηρεί σε λειτουργία ένα αρχαιωμένο σύστημα σοβιετικής και ρουμανικής προέλευσης, χάρη κυρίως στο γεγονός ότι οι τεχνικοί της καλύπτουν όλα τα στάδια παραγωγής, από τις προμελέτες για την έρευνα έως και την διύλιση.

Το 1992 η Αλβανία καλεί ξένες εταιρείες σε επτά ηπειρωτικά πεδία προκειμένου να επιτευχθεί η αναβάθμιση τους. Τα πεδία είναι τα Visoka - Ballsh - Corisht Kocul - Patos Marinza (το μεγαλύτερο σήμερα πεδίο της χώρας.

Παρόλο που αντλείται 64 χρόνια, μόνο το 5% των αποθεμάτων έχει αντληθεί), - Kucona - Sakran Mollaj και Delvina (πεδίο σημαντικό σε αέριο).

Η παραγωγή φυσικού αερίου είναι 243 εκατ. κυβ. μέτρα ετησίως.

β) Ορυκτά.

Ο κύριος ορυκτός πλούτος είναι τα μεταλλεύματα χρωμίου, χαλκού και νικελίου.

Στη ζώνη που εκτείνεται ανάμεσα στα βουνά βρίσκονται κοιτάσματα ορυκτής ασφάλτου.

Υπάρχουν επίσης χαμηλές ασβεστολιθικές ορισειρές που αποτελούνται από ασβεστόλιθο και πετρώματα της ηώκαινου με Βόρεια και Βορειοδυτική κατεύθυνση.

1.4. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ - ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ.

Η Αλβανία έχει το λιγότερο ανεπτυγμένο συγκοινωνιακό δίκτυο στην Ευρώπη.

- Υπάρχει μία αεροπορική κοινοπραξία μεταξύ της Air Transport και μιας αυστριακής, η οποία εκτελεί 15 δρομολόγια την ημέρα.
- Έχει ένα κύριο διεθνές αεροδρόμιο το Τίρανα Ρίνας.
- Κυριότερα λιμάνια είναι το Δυρράχιο και η Αυλώνα.
- Υπάρχουν 20 πλοία με συνολική χωρητικότητα 85.500

τόνοι.

- Το εθνικό οδικό δίκτυο αποτελείται από 16.700 χλμ. (10.377 μίλια). Δυστυχώς παραμένει υποτυπώδες και πολλές κεντρικές οδικές αρτηρίες δεν είναι καν ασφαλτοστρωμένες.
- Αυτοκινητόδρομοι δεν υπάρχουν.
- Το σιδηροδρομικό δίκτυο αποτελείται από 684 χλμ (425 μίλια). Η πρώτη σιδηροδρομική γραμμή κατασκευάστηκε το 1947 και ένωσε το λιμάνι του Δυρραχίου με τα Τίρανα και το Ελβασάν.
- Κύριο μέλημα της Αλβανίας είναι η διάνοιξη αξόνων Βορά - Νότου και Ανατολής - Δύσης.

Οι κυριότερες οδικές αρτηρίες της Αλβανίας ενώνουν τις εξής πόλεις :

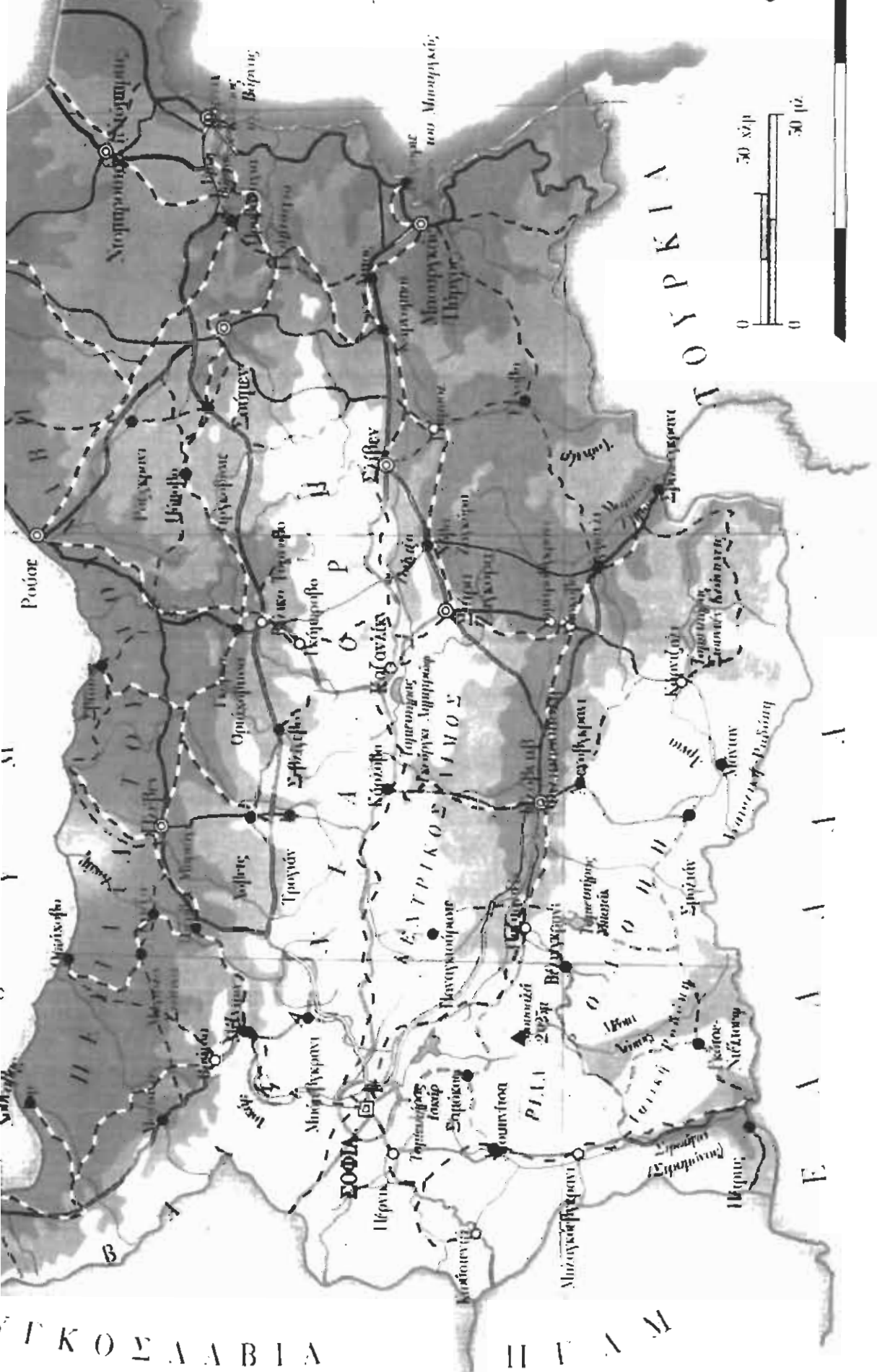
- Σκόδρα - Κουκάς - Πεσκόπιο - Μπουλκίζα.
- Δυρράχιο - Τίρανα - Ελβασάν - Βεράτι - Αργυρόκαστρο
- Κορυτσά - Ερσέκα.

Η σύνδεση της Αλβανίας με την Ελλάδα γίνεται από τις πόλεις :

- Μπιλίστι - Κρυσταλλοπηγή - Καστοριά - Εγνατία οδός.
- Ελβασάν - Μέρτζανη - Καλπάκι - Ιωάννινα - Εγνατία οδός.
- Αργυρόκαστρο - Καλπάκι - Ιωάννινα - Εγνατία οδός
- Α.Σαράντα - Σαγιάδα - Ηγουμενίτσα - Εγνατία οδός.
(Παράρτημα Β. Α1).

ΕΥΦΡΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ (ΜΑΥΡΗ ΘΑΛΑΣΣΑ)

Σηνοί

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

2. Β Ο Υ Λ Γ Α Ρ Ι Α .

2.1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

Επίσημη Ονομασία : Δημοκρατία της Βουλγαρίας
Πρωτεύουσα : Σόφια
Πληθυσμός : 9 εκατομμύρια
Επίσημη Γλώσσα : Βουλγαρική
Νόμισμα : Λέβ

Η Βουλγαρία βρίσκεται στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, στο ανατολικό τμήμα της Βαλκανικής Χερσονήσου. Συνορεύει στα ανατολικά με τον Εύξεινο Πόντο, στα βόρεια με την Ρουμανία, στα δυτικά με την πρώην Γιουγκοσλαβία, στα νότια με την Ελλάδα και στα νοτιοανατολικά με την Τουρκία. Απέκτησε την ανεξαρτησία της το 1908.

Η Βουλγαρία έχει έκταση περίπου εκατόν έντεκα χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα (111 χιλ.χλμ²). Η απόσταση ανάμεσα στο βορειότερο και το νοτιότερο σημείο είναι 330 χιλιόμετρα και ανάμεσα στο δυτικότερο και το ανατολικότερο σημείο περίπου 520 χιλιόμετρα.

α) Δημογραφία.

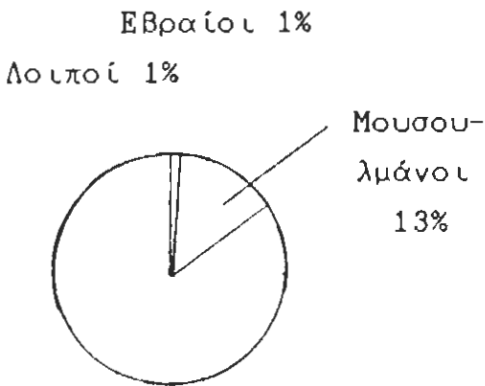
Οι ομιλούμενες γλώσσες στην Βουλγαρία είναι εκτός από την Βουλγαρική και η Τουρκική, Σλαβομακεδονική, Αρμενική και Ρωσική.

Σε κάθε τετραγωνικό χιλιόμετρο αντιστοιχούν 81

κάτοικοι.

Αστικός / Αγροτικός Πληθυσμός
68% 32%

θρησκείματα.

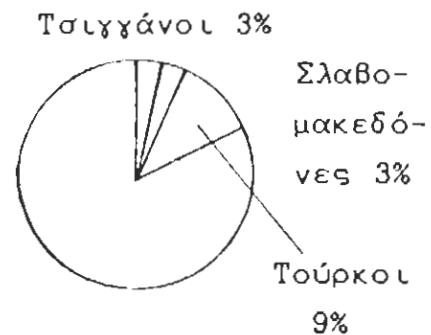
Βούλγαροι
Ορθόδοξοι 85%

Οι περισσότεροι θρησκευόμενοι Βούλγαροι είναι Ορθόδοξοι, αλλά υπάρχει και μία μικρή ομάδα διαμαρτυρομένων και καθολικών.

Ο τούρκικος πληθυσμός και μέρος των Τσιγγάνων είναι μωαμεθανοί.

Εθνότητες.

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού αποτελείται από Βούλγαρους. Ο πληθυσμός της Βουλγαρίας περιλαμβάνει επίσης Τούρκους, που ζούν σε συμπαγείς ομάδες στις βορειοανατολικές και ορισμένες νότιες περιοχές, Σλαβομακεδόνες και Τσιγγάνους.

Βούλγαροι 85%

Οι Τούρκοι της Βουλγαρίας

υπήρξαν θύματα διακρίσεων στη δεκαετία του 1980 και 300.000 απ' αυτούς - το 40% του συνολικού αριθμού περίπου - έφυγαν για την Τουρκία.

Η μειονότητα των Τσιγγάνων δεν έχει προστασία από το επίσημο κράτος και τα μέλη της είναι θύματα διακρίσεων σε όλες τις κοινωνικές δραστηριότητες.

β) Κλίμα.

Στην κεντρική πεδιάδα και τα βαθύπεδα τα καλοκαίρια είναι δροσερά και οι χειμώνες ψυχροί με χιονοπτώσεις. Οι θερμές ή ψυχρές αέριες μάζες από τη Ρωσία μπορούν να προκαλέσουν ακόμα μεγαλύτερες καιρικές διακυμάνσεις. Στην παράκτια ζώνη της Μαύρης θάλασσας οι θερμοκρασίες είναι υψηλότερες τα καλοκαίρια.

γ) Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Η λογοκρισία κατηργήθη θεωρητικά το 1989. Υπάρχουν 14 ημερήσιες εφημερίδες μεταξύ των οποίων οι μεγαλύτερες είναι "Democratsiya", "Duma", "Zemlya", "Trud".

Υπάρχει ένας κρατικός ραδιοφωνικός σταθμός. Οι εφημερίδες δεν είναι ανεξάρτητες καθώς εξυπηρετούν συμφέροντα κομμάτων ή επιχειρήσεων.

δ) Εγκληματικότητα.

Το πρωταρχικό εμπόδιο λοιπόν που καλείται να ξεπεράσει

ο Έλληνας επιχειρηματίας κατά την είσοδο του στην αγορά της Βουλγαρίας αφορά το φαινόμενο της εκτεταμένης εγκληματικότητας καθώς και της υποχρεωτικής "τήρησης" των επιταγών που δίνει η πανίσχυρη οργανωμένη μαφία.

Η ύπαρξη αυτών των κοινωνικών πληγών δεν δημιουργεί συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής ασφάλειας για τον επιχειρηματία. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι υπάρχουν 9.000 κρατούμενοι στην Βουλγαρία και ότι γίνονται ολοένα και περισσότεροι. Επίσης ανά 1000 κατοίκους γίνονται 4 φόντοι - 6 βιασμοί και 593 κλοπές.

Ειδικότερα όμως το θέμα της οργανωμένης μαφίας έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις. Η επιρροή της δεν επιτρέπει στην κυβέρνηση της Βουλγαρίας να προχωρήσει σε ουσιαστική εξυγίανση της οικονομίας. Η μαφία έχει εξελιχθεί σε σημαντική κοινωνική και οικονομική οργάνωση, η οποία ασκεί μεγάλης κλίμακος χειραγώγηση. Έχει την δυνατότητα δημιουργίας μονοπωλιακών καταστάσεων.

Υπάρχουν διάφορες μαφίες, η σημαντικότερη όμως είναι μία. Πρόκειται για την οργάνωση που ελέγχει το σύνολο των στρατηγικών τομέων της Βουλγαρικής οικονομίας : βαριά βιομηχανία, τραπεζικό σύστημα, διακίνηση ναρκωτικών κ.τ.λ. Υποστηρίζεται ότι τα κεφάλαια που χρηματοδοτούν τις κινήσεις της μαφίας αποτελούσαν περιουσία του Κομμουνιστικού Κόμματος την οποία ιδιωτικοποιήθηκαν κάποια από τα στελέχη.

Αυτή τη στιγμή η μαφία έχει εξελιχθεί σε ρυθμιστή της οικονομικής αλλά και πολιτικής ζωής της Βουλγαρίας.

Τέλος, σύμφωνα με έρευνα του περιοδικού "PARI" (Χρήμα) μία στις τέσσερις ιδιωτικές ή κρατικές εταιρείες στη

Σόφια έχει δεχθεί προσφορά για παροχή προστασίας έναντι αμοιβής.

ε) Εκπαίδευση.

Το ποσοστό των εγγράμματων Βουλγάρων αγγίζει το 96%. Ο μορφωτικός δείκτης της Βουλγαρίας την κατατάσσει στην 43η θέση ανάμεσα σε 191 χώρες.

Το 1959 καθιερώθηκε η 8χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Από τότε μέχρι σήμερα η κατάσταση στην εκπαίδευση έχει μεταβληθεί σημαντικά προς το καλύτερο.

Υπάρχουν πολλά (35) ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα σημαντικότερα των οποίων είναι το Πανεπιστήμιο της Σόφιας "Κλήμης της Οχρίδας" και τα Ινστιτούτα Ηλεκτροτεχνικής, Ιατρικής, Οικονομικών Επιστημών, Γεωπονίας, Ορυκτολογίας, Χημείας, Τεχνολογίας και Πολιτικών Μηχανικών.

Το 75% των Βουλγάρων ηλικίας έως 80 χρονών κατέχει μέση εκπαίδευση ενώ το 26% των Βουλγάρων ηλικίας έως 30 χρονών έχει ανώτατη εκπαίδευση.

Οι δαπάνες για την Παιδεία (σε ποσοστό ΑΕΠ) είναι 5,5%.

στ) Υγεία.

Αν και η νοσοκομιακή υποδομή συμβαδίζει με τις ανάγκες αύξησης πληθυσμού, η μετανάστευση γιατρών και νοσοκόμων υποβάθμισε το επίπεδο της περίθαλψης. Μεγάλες ελλείψεις

σε ιατρικό υλικό. Αντιστοιχεί ένας γιατρός σε 324 άτομα.

Οι δαπάνες για την Υγεία (σε ποσοστό ΑΕΠ) είναι 3,2%.

ζ) Πλούτος.

Υπάρχουν σημαντικές ανισότητες μεταξύ των Βουλγάρων. Τα στελέχη του πρώην κομμουνιστικού κόμματος συνιστούν ακόμα και σήμερα την πλουσιότερη κοινωνική ομάδα.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ.

Ανά 1.000 κατοίκους.

1000				
750		Μόνο		Μόνο
500		οι		οι
250	249	εύποροι	293	εύποροι
0			18	
	Τ.Υ.	Αυτοκί- νητο	Τηλέ- φωνο	Βίντεο Η/Υ

2.2. ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ - ΕΝΕΡΓΕΙΑ.

α) Πετρέλαιο

Στον τομέα του πετρελαίου η Βουλγαρία έχει σοβαρό πρόβλημα καθώς η εγχώρια παραγωγή είναι μόλις 48.000 τόνοι (P.E. ^[1] 2/94), ενώ συγχρόνως κόπηκαν οι πριμοδοτημένες παροχές από τη Ρωσία. Τα γνωστά αποθέματα της χώρας, κατά την επιτροπή Γεωλογίας και Φυσικών πόρων είναι μόλις 674.000 τόνοι (P.E. ^[1] 4/94).

Εχοντας υπόψη της τα παραπάνω, η βουλγαρική κυβέρνηση άνοιξε "διάπλατα" τις πόρτες στις ξένες εταιρείες για την έρευνα.

Ετσι δόθηκαν άδειες σε (Δημοπρασία 1991) οκτώ ξένες εταιρείες από τις οποίες εργάζονται κιόλας δύο (2) στην στεριά και έξι (6) στα ανοιχτά των ακτών.

Για την ώρα μόνο η Texaco εντόπισε φυσικό αέριο στα ανοιχτά, Ν.Α. της Βάρνας στο Block 11, Galata (P.E. ^[1] 10/93). Η κυβέρνηση προχώρησε σε ένα δεύτερο κύκλο δημοπρασιών τον Μάρτιο του 1994 (P.E. ^[1] 3/94) προσφέροντας πέντε block στα ανοιχτά των ακτών, έκτασης 2.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων το καθένα και ελπίζει.

Στον τομέα της πετρελαϊκής βιομηχανίας προς τα εσωτερικά, αναφέρεται ότι ολοκληρώθηκε η αναβάθμιση του

[1] P.E. = Petroleum Economist

μεγαλύτερου διυλιστηρίου της χώρας που βρίσκεται στο Burgan, στις ακτές της Μαύρης θάλασσας. Την αναβάθμιση πέτυχαν με μεταφορά τεχνολογίας από την BP, την ελβετική Mark Rich και την Bayoil.

Για τους πρώτους 9 μήνες του 1993 αναφέρεται κέρδος από την λειτουργία της εγκατάστασης ύψους 38,7 εκατομμυρίων δολλαρίων.

β) Ανθρακας.

Περνώντας στον άνθρακα μπορούμε να σημειώσουμε ότι η παραγωγή έπεσε από τα 36 εκατομμύρια τόνοι προ της αλλαγής, στα 29,4 εκατομμύρια τόνοι ετησίως το 1994. Καθώς το 1992 ανέβηκε στα 30,7 εκατομμύρια τόνους ελπίζεται βασίμως ότι σταθεροποιείται γύρω στα 30 εκατομμύρια τόνους.

Η EBRD και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα επενδύσεων χορήγησαν 40 εκατομμύρια ECU για την αποπεράτωση της λιγνιτικής μονάδας Maritza East αριθμός 11, όπου προβλέπεται και η εγκατάσταση μονάδας αποθείωσης.

γ) Ηλεκτρική ενέργεια.

Η εγκατεστημένη ισχύς του βουλγαρικού συστήματος ήταν 12.000 MW, εξ αυτών 4.700 θερμικά, 2.000 υδραυλικά και 3.700 πυρηνικά (P.E. 2/94) σύμφωνα με την Bulgarian National Electric Company (N.E.K.). Κατά την (N.E.K.) η ηλεκτροπαραγωγή το 1992 ήταν 38.200 GWh (η αντίστοιχη

ελληνική ήταν 35.800 GWH).

Η Βουλγαρία έχει σε λειτουργία 6 πυρηνικές μονάδες σοβιετικής κατασκευής, συνολικής ισχύος 3.638 MW και συνολικής παραγωγής 11.600 GWH ετησίως που καλύπτουν το 32,5% της ηλεκτροπαραγωγής (P.E. 7/93).

δ) Ορυκτά.

Σημαντικότερα ορυκτά εκτός του άνθρακα και του πετρελαίου είναι τα σιδηρομεταλλεύματα, ο μόλυβδος και ο ψευδάργυρος, ο χαλκός, το ορυκτό αλάτι τα δομικά υλικά και τέλος τα μεταλλικά νερά.

Η Βουλγαρία είναι διάσημη για την καλή ποιότητα των μεταλλικών νερών. Υπάρχουν πάνω από 600 πηγές σε περισσότερες από 100 τοποθεσίες σ'ολόκληρη τη χώρα. Από όλες τις πηγές μόνο 6 έχουν την δυνατότητα μπουτλιαρίσματος. Αυτός είναι και ο λόγος που κάνουν τους ξένους επενδυτές να ενδιαφέρονται για τις μεταλλικές πηγές. (Παρ.Β. Β1).

2.3. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ.

Το ταχυδρομικό και τηλεπικοινωνιακό σύστημα καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια της Βουλγαρίας.

Κρίνοντας από την πυκνότητα των τηλεφωνικών γραμμών η Βουλγαρία κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των ανατολικών και κεντρικών χωρών της Ευρώπης (CEEC). Ο συνολικός

αριθμός τηλεφωνικών γραμμών το 1994 ήταν περισσότερος από 3,5 εκατομμύρια και οι γραμμές των telex 10.000.

Πανομοιότυπη είναι και η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών τα οποία χρησιμοποιούνται εκτεταμένα. Πρόσφατα, ψηφιακά τηλέφωνα, δορυφορική επικοινωνία και άλλα πρωτοποριακά συστήματα επικοινωνίας έχουν εισαχθεί στη Βουλγαρία.

Το εκμοντερνισμένο ράδιο και το σύστημα της τηλεόρασης κάνουν δυνατή την εισαγωγή προγραμμάτων (Shows) από την Ευρώπη.

Η Βουλγαρική νομοθεσία επιτρέπει την ύπαρξη ιδιωτικών σταθμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης. Περισσότεροι από 26 ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί έχουν λάβει την απαραίτητη άδεια. Η άδεια για την ιδιωτική τηλεόραση έχει ξεκινήσει πρόσφατα.

2.4. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ - ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ.

Τα σύνορα της Βουλγαρίας έχουν μήκος 2.245 χλμ. από τα οποία 1.181 χλμ. χερσαία, 686 χλμ. ποτάμια και 378 χλμ. θαλάσσια.

2.4.1. Από αέρος.

- Η Βουλγαρία έχει 5 διεθνή αεροδρόμια τα οποία βρίσκονται στη Σόφια - Βάρνα - Μπουργκάς (Πύργου) Γκόρνα Ορυαχοβίτσα.

Στο τέλος του 1993 πάνω από 60 διεθνείς πτήσεις συνέδεαν την Βουλγαρία με τα κυριότερα αεροδρόμια

της Ευρώπης και τα κυριότερα εμπορικά κέντρα της Αφρικής της Μέσης Ανατολής, της Ασίας και της Βόρειας Αμερικής.

- Ο εκσυγχρονισμός του αεροδρομίου της Σόφιας θα παίξει σημαντικό ρόλο στη Βουλγαρία σαν εμπορικό και επιβατικό μεταφορικό κέντρο.
- Όσον αφορά τις αεροπορικές μεταφορές προϊόντων άρχισαν φέτος να μεταφέρονται ζωντανά ζώα στην ευρωπαϊκή ένωση από το αεροδρόμιο της πόλης GORNA ORYAKHOVITSA.
- Η Βουλγαρική πολιτική αεροπορία είναι η BALKAN AIRLINES η οποία όμως παρουσιάζει οικονομικό έλλειμμα και ζητάει για το 1995 δάνειο 24,4 εκατομμύρια δολάρια.

2.4.2. Δια θαλάσσης - Ποταμιών.

Στην Βουλγαρία υπάρχουν 470 χλμ. (292 μίλια) μήκος υδάτινων και πλωτών οδών για τα εμπορικά πλοία.

- Το Βίντιν, Lom, Somonit και το Russe είναι τα μεγαλύτερα ποταμήσια λιμάνια της Βουλγαρίας, τα οποία προσφέρουν επαφή όχι μόνο με τις χώρες του Δούναβη αλλά διαμέσου καναλιού Danube - Main - Rhine και με την βόρειο θάλασσα.
- Τα διεθνή θαλάσσια λιμάνια της Μαύρης θάλασσας Varna και Bourgas εφοδιάζουν απ'ευθείας τα λιμάνια της Ρουμανίας της Ουκρανίας της Τουρκίας και της Μεσογείου.

Το λιμάνι του Bourgas (Πύργου) έχει τη δυνατότητα να δέχεται πλοία άνω των 100.000 τόνων. Επίσης το ίδιο λιμάνι την περίοδο 1993 - 1994 εξυπηρέτησε 6,3 εκατομμύρια τόνους προϊόντων.

- Στη Βουλγαρία υπάρχουν ειδικά λιμάνια όπως το λιμάνι για πετρέλαιο "Φίλια" στον κόλπο του Bourgas και ένα λιμάνι ειδικά για άνθρακα στη λίμνη της Varnas που συνδέεται με διώρυγα με τη θάλασσα και τη λίμνη Beroslou στις ακτές της οποίας έχει κατασκευαστεί το λιμάνι της "Δυτικής Βάρνας".
- Περισσότερα από 120 θαλάσσια πλοία και 180 ποταμήςια σκάφη - οχηματαγωγά πλέουν κάτω από τη Βουλγαρική σημαία.

2.4.3. Σιδηροδρομικός.

Το σιδηροδρομικό δίκτυο της Βουλγαρίας αποτελείται από 6.600 χλμ. (4.125 μίλια).

Αποτελεί τμήμα του συστήματος εμπορικών μεταφορών αλλά η απουσία επενδύσεων έχει επιπτώσεις στην ασφάλεια. Οι Βουλγαρικοί κρατικοί σιδηρόδρομοι παρουσιάζουν για φέτος έλλειμα 10,3 δισ λέβα.

2.4.4. Οδικός.

Το εθνικό οδικό δίκτυο αποτελείται από 36.934 χλμ. (22.950 μίλια). Οι αυτοκινητόδρομοι έχουν συνολική έκταση 266 χλμ. (165 μίλια).

Στη Βουλγαρία υπάρχουν τρεις (3) σημαντικοί διεθνείς αυτοκινητόδρομοι :

- Ο Ε 95 διασχίζει τη χώρα από την Ελληνοβουλγαρική μεθοριακή διάβαση Προμαχώνα / Kulata, μέσω Σόφιας, μέχρι τη Βουλγαρορουμανική μεθοριακή διάβαση Vidin / Kalafat.
- Ο Ε 80 διασχίζει τη χώρα από τα σερβοβουλγαρικά σύνορα μέχρι τα βουλγαροτουρκικά.
- Ο Ε 79 συνδέει τη Σόφια με τη δεύτερη βουλγαρορουμανική μεθοριακή διάβαση στο RUSSE.

(Παρ.Β. Β2).

2.5. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ.

Τα σύνορα Ελλάδος Βουλγαρίας έχουν μήκος 475 χλμ. (296 μίλια) και σε αυτά υπάρχουν σήμερα δύο μεθοριακές διαβάσεις :

Προμαχώνα / Kulata και Ορμενίου / Svilegrand

Οι σημερινοί συγκοινωνιακοί άξονες σύνδεσης Ελλάδας Βουλγαρίας είναι δύο :

- α) Ο διεθνής αυτοκινητόδρομος Βιντίν - Σόφιας - Προμαχώνα - Θεσσαλονίκης, με παράλληλη σιδηροδρομική γραμμή και

β) Ο δρόμος Αλεξανδρούπολης - Ορεστιάδος - Σβιλεγκράντ (Παρ.Β. Β3).

Από αυτούς, το κύριο βάρος μεταφορών έφερνε και φέρνει ο πρώτος. Με τις σημερινές μάλιστα συνθήκες, το συνοριακό πέρασμα του Προμαχώνα αποδεικνύεται ανεπαρκές, αλλά και διότι ο άξονας αυτός ανέλαβε και μέρος φορτίων του συγκοινωνιακού άξονα μέσω Γιουκοσλαβίας.

Εδώ σημειώνεται επίσης ότι υπάρχει ένα σχέδιο βελτίωσης της 1ης σύνδεσης αυτής, με την κατασκευή μιας γέφυρας πάνω από τον Δούναβη στο Βίντιν, ενός τούνελ κάτω από την Στάρα Πλανίνα για να παρακαμφθεί ο υπερφορτωμένος τομέας Βράτζα - Σόφιας, και ανακατασκευή του αυτοκινητόδρομου Σόφιας - Θεσσαλονίκης.

Οι βελτιώσεις αυτές αναμένεται να αυξήσουν την ροή φορτίων και επιβατών και να υπερφορτώσουν την πόλη και το λιμάνι της Θεσσαλονίκης που σήμερα λειτουργεί σαν ο κύριος κόμβος δια προς και από τις χώρες της Έγγυς και Μέσης Ανατολής.

Ο άλλος άξονας συγκοινωνιακής σύνδεσης με την Βουλγαρία, Αλεξανδρούπολη - Ορεστιάδα - Σβιλεγκράντ, δεν είναι τόσο σημαντικός όσο ο πρώτος. Χαρακτηριστικό είναι ότι ενώ στην Ελληνική αρθρογραφία ο άξονας αυτός παρουσιάζει σαν κύρια σύνδεση με την Μεσόγειο των περιοχών βόρεια της Βουλγαρίας (Ρουμανία - πρώην ΕΣΣΔ) στο Βουλγαρικό σχεδιασμό φαίνεται χωρίς φόρτο μεταφορών, και μόνο σαν σχετικά ασήμαντο παρακλάδι του διευρωπαϊκού άξονα προς Τουρκία και Ανατολή. (Παρ.Β. Β4).

Αντίθετα σαν κύριος βόρειος άξονας θεωρείται αυτός που

κατεβαίνει από Ρουμανία, Ρούσε και Στάρα Ζαγόρα, φθάνει μέχρι το Χάσχοβο, συναντά το διευρωπαϊκό άξονα και δεν συνεχίζεται στο Νότο. (Παρ.Β. Β5).

Οι δύο άξονες συγκοινωνιακής σύνδεσης με την Βουλγαρία που λειτουργούν σήμερα βρίσκονται στα άκρα της Βουλγαρίας (ανατολικά και δυτικά) και δεν καλύπτουν την Βουλγαρική ενδοχώρα.

Η οδική υποδομή της περιοχής μέσα στη Βουλγαρία μοιάζει με T, με ισχυρότερο το βόρειο οριζόντιο τμήμα ενώ τρέχει παράλληλα και με τον σιδηροδρομικό άξονα Πάζαρντζίκ - Σβίλεγκραντ - Ραζλονγκ και καταλήγει στον αυτοκινητόδρομο Σόφιας - Θεσσαλονίκης.

Η Βουλγαρία προς το παρόν αλλά και για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα στο μέλλον θα είναι ο κύριος άξονας σύνδεσης της Ελλάδας με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και της Ανατολικής Ευρώπης.

2.6. ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΖΩΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Για διευκόλυνση των εξαγωγών της χώρας η βουλγαρική κυβέρνηση δημιουργεί επτά ελεύθερες ζώνες εμπορίου οι οποίες βρίσκονται :

- στα λιμάνια του Δούναβη, Βίντιν και Ρουσέ,
- στην πόλη Ντραγκομάν (κοντά στη βουλγαρο - σερβική μεθοριακή σύνδεση),
- στην πόλη Σβιλενγκράντ (κοντά στο "τριμερές", στα σύνορα Βουλγαρίας - Ελλάδος - Τουρκίας),
- στην πόλη Πετρίτσι (κοντά στο άλλο τρίγωνο, κοντά στα

- σύνορα Βουλγαρίας - Ελλάδος - FYROM, η ελεύθερη αυτή ζώνη αντιμετώπισε νομικές εμπλοκές και δεν λειτούργησε ακόμη),
- πλησίον του Πύργου (Μπουργκάς). Αυτή η ελεύθερη ζώνη παρουσίασε κατά το 1994 κέρδη ύψους 2 δις λεβ.,
 - στο χώρο της Διεθνούς έκθεσης της Φιλιππούπολης (Πλοβντίβ). (Παρ.Β. Β6).

Για τους υποψήφιους ξένους επενδυτές το κυριότερο πλεονέκτημα των ελευθέρων ζωνών είναι η γεωγραφική τους θέση σε συνδυασμό με το χαμηλό εργατικό κόστος στη Βουλγαρία.

- Οι περιοχές είναι τοποθετημένες στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων (Ευρώπη - Ασία - Αφρική). Είναι εξίσου κοντά στα φυσικά υλικά της Αφρικής και της Μ.Ανατολής καθώς και στην αγορά της Ευρώπης.
- Όλα τα αγαθά παραδίδονται στις ζώνες με την προϋπόθεση της παραγωγής, αποθήκευσης, ξαναεξαγωγής χωρίς φόρους.
- Υπάρχουν πολλές ανεπτυγμένες επιχειρήσεις σ'αυτές τις περιοχές.
- Χαμηλό κόστος εργασίας.
- Διαθεσιμότητα διοικητικής διάρθρωσης των επιχειρήσεων ανακουφίζοντας τον επενδυτή από τις πολλές δουλειές και τις επαφές με τις τοπικές αρχές.

Αυτά τα πλεονεκτήματα των αφορολόγητων περιοχών στη Βουλγαρία επιτρέπουν εκατοντάδες ξένους επενδυτές να αναπτύξουν κερδοφόρες δουλειές γύρω από την παραγωγή

και το εμπόριο.

Ενα παραγωγίσιμο σχήμα επιχείρησης είναι το JOINT VENTURE (Μικτή επιχείρηση) με τους Βουλγάρους εταίρους.

3. Ρ Ο Υ Μ Α Ν Ι Α .

3.1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

- α) Γεωγραφική θέση: Με έκταση 237.500 τετραγωνικά χιλιόμετρα, η Ρουμανία είναι η δωδέκατη (12η) σε μέγεθος χώρα στην Ευρώπη. Βρίσκεται στην Νοτιοανατολική Κεντρική Ευρώπη, στο Βόρειο άκρο της Βαλκανικής χερσονήσου και διασχίζεται από τον 45 παράλληλο στο μέσο του Βορείου Ημισφαιρίου.
- β) Σύνορα : Συνορεύει στα ανατολικά και βόρεια με την Δημοκρατία της Ουκρανίας και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας (1.327,3 χιλιόμετρα), στα δυτικά με την Ουγγαρία (444,8 χιλιόμετρα), στα νοτιοδυτικά με την πρώην Γιουγκοσλαβία (544,3 χιλιόμετρα), στα νότια με τη Βουλγαρία (631,3 χιλιόμετρα) και τέλος στα νοτιοανατολικά βρέχεται από τη Μαύρη Θάλασσα (234,0 χιλιόμετρα).
- γ) Πληθυσμός : Ο πληθυσμός της Ρουμανίας, σύμφωνα με απογραφή που έγινε στις 31-12-1994, είναι 22.721.000 (95,6 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο) εκ του οποίου το 54% ζεί σε μεγάλα αστικά κέντρα. Από το σύνολο του πληθυσμού το 89,4% είναι Ρουμάνοι και το υπόλοιπο 10,6% είναι εθνικές μειονότητες, Ούγγροι 7,1%, Τσιγγάνοι 1,7%, Γερμανοί 0,5%, Ουκρανοί 0,3% και τέλος το 0,04% εί-

ναί Εβραίοι.

δ) Πρωτεύουσα : Πρωτεύουσα είναι το Βουκουρέστι με συνολικό πληθυσμό 2.066.000 κατοίκους. Βρίσκεται στην Ρουμανική πεδιάδα στα νότια της χώρας. Μία πόλη που ιδρύθηκε πριν από 500 χρόνια σαν κατοικία του πρίγκηπα Vlad Teres, παραμένει μία καταπράσινη πόλη με πλούσια αρχιτεκτονική. Το μικρό Παρίσι της Ανατολής.

ε) Γλώσσα : Η επίσημη γλώσσα είναι η Ρουμανική, η οποία χρησιμοποιεί το Λατινικό αλφάβητο και είναι παραπλήσια άλλων Ρομάνικων γλωσσών. Επίσης η Αγγλική και η Γαλλική μιλούνται σε μεγάλο βαθμό. Ενώ η Ουγγρική και η Γερμανική μιλούνται σε συγκεκριμένα μέρη της χώρας.

Πίνακας Ι.

Ρουμανία Γενικά Στατιστικά Στοιχεία.

Εκταση (χιλιάδες τετρ.χλμ.)	137
Συνολικός πληθυσμός (εκατομ.)	23,06
Πληθυσμιακή κατανομή (κάτοικ./τετρ.χλμ.)	95,6
Πληθυσμιακή Αύξηση (ετήσια ποσοστό)	0,5

Πηγή : National Commission for Statistics.

στ) Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Δεν υπάρχει κανένας περιορισμός στην πολιτική ενημέρωση. Το 1989 μετά την πολιτική αλλαγή στη Ρουμανία άρχισαν οι περιορισμοί στον τύπο. Τώρα εκδίδονται πάνω από 1600 έντυπα. Τα τηλεοπτικά και τα ραδιοφωνικά μέσα εξακολουθούν σε μεγάλο βαθμό να είναι υπό κυβερνητικό έλεγχο.

Υπάρχουν 36 εφημερίδες κυριότερες των οποίων είναι οι "Curierul National", "Ora", "Tineretul tiber", "Romania Libera" και "Adevarul".

Υπάρχει ένας κρατικός ραδιοφωνικός σταθμός (δίκτυο) και ένα ανεξάρτητος τηλεοπτικός σταθμός.

ζ) Εγκληματικότητα.

Στην Ρουμανία υπάρχουν 41.300 κρατούμενοι.
Αντιστοιχούν 3 φόντοι σε 100.000 κατοίκους
4 βιασμοί σε 100.000 κατοίκους
και 140 κλοπές σε 100.000 κατοίκους

η) Παιδεία.

Η φοίτηση στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση φτάνει το 90%.

95% του πληθυσμού έχει στοιχειώδης γνώσεις, 88% έχει μέση εκπαίδευση και 14% ανώτατη.

Οι δαπάνες για την παιδεία υπολογίζονται σε 2,1% του ΑΕΠ.

2.2. ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

α) Πετρέλαιο.

Η Ρουμανία είναι μία από τις πρώτες χώρες του κόσμου όπου η πετρελαϊκή βιομηχανία αναπτύσσεται από τις αρχές του αιώνα.

Το ρουμανικό πετρέλαιο έπαιξε σημαντικό ρόλο κατά τους δύο παγκόσμιους πολέμους. Μεταπολεμικά, η παραγωγή κορυφώθηκε το 1974 στα 14,5 εκατομμύρια τόνους ετησίως (Ρ.Ε.* 7/94 6.16). Εκτοτε σημείωσε συνεχή πτώση για να φτάσει στα 6,6 εκατομμύρια τόνους το 1992 και να ανακάμψει στα 6,7 εκατομμύρια τόνους το 1993. Η αιτία ήταν η απομόνωση της χώρας την οποία επέβαλε ο Τσαουσέσκου.

Με την αλλαγή, η Ρουμανική κυβέρνηση επιστρέφει σε γνωστούς της από τα παλιά, αναστρέφει την καθοδική πορεία και επιχειρή την ανόρθωσή της, σε στενή συνεργασία με τις Shell και Amoco στη στεριά και τις και Enterprise στα ανοικτά των ακτών, τόσο στην έρευνα όσο και στην εκμετάλλευση (Ρ.Ε.* 4/94).

* Ρ.Ε. = Petroleum Economist.

Στην προσπάθεια της έχει τη συμπαράσταση της World Bank, η οποία της παρέχει 175,6 εκατομμύρια δολάρια και της EBRO που παρέχει 52 εκατομμύρια δολάρια επιπλέον.

Η Ρουμανία έχει ανανεώσει τη σχετική νομοθεσία και θα μπορούσε να πει κανείς ότι η αναθεώρηση που καλύπτει τις παραχωρήσεις, τους φόρους, τα δικαιώματα κλ.π. και την οποία επεξεργάστηκε το κοινοβούλιο του 1993, έχει αποδώσει.

Ο Ρ.Ε.* (4/1994) τη χαρακτηρίζει ως την πιο φιλελεύθερη της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης και συμπληρώνει με την πληροφορία ότι ετοιμάζεται και ειδικός νόμος για την πετρελαιοπαραγωγή.

Με εγχώρια κατανάλωση της τάξης των 14 εκατομμυρίων τόννων, η χώρα έχει ανάγκη να αναπτύξει όλο το δυναμικό της. Ήδη, τα πεδία της Μαύρης θάλασσας συμβάλλουν στην άνοδο της παραγωγής, όπως π.χ. η δεύτερη πλατφόρμα στην West Swan που αντλεί από την άνοιξη του 1993 (Ρ.Ε. * 11/93).

Η προσπάθεια ανασυγκρότησης της πετρελαϊκής βιομηχανίας, έχει επεκταθεί και προς τα κατόντη του τομέα. Έτσι, αναβαθμίστηκε το διυλιστήριο Medea από την ελβετική Marc Rich επιτρέποντας τη διύλιση 5,2 εκατομμυρίων τόννων ετησίως, αντί των 3,5 εκατομμυρίων τόννων ετησίως όπως συνέβαινε προς της αναβαθμίσεως.

* Ρ.Ε. = Petroleum Economist.

β) Φυσικό αέριο.

Πτώση της παραγωγής παρατηρείται και στο φυσικό αέριο. Το 1990 η παραγωγή ήταν 27 δις κυβικά μέτρα (P.E. * 2/92, σελ. 60), ενώ για το 1994 18.719 δις κυβικά μέτρα. Το κενό εκάλυπτε η Ρωσία, η οποία το 1992 είχε παραδώσει 4,6 δις κυβικά μέτρα για να διακόψει την επόμενη χρονιά λόγω της αδυναμίας της ρουμανικής κυβέρνησης να καταβάλλει το αντίτιμο. Το 1994 το θέμα τακτοποιήθηκε και επαναλήφθηκαν οι εισαγωγές από τη Ρωσία και το Τουρκμενιστάν (P.E. 11/93 και 3/94).

Άλλα μεταλλεύματα που εξορύσσονται στην Ρουμανία είναι τα ακόλουθα : αλάτι, χαλκώδης ασβεστόλιθος, άργιλος, μπετονίτης, πυριτιακή άμμος, πηλός, χρυσός, ασήμι, μόλυβδος, μαγγάνιο, σίδηρος, γραφίτης.

Υπάρχουν επίσης αποθέματα ουρανίου, τιτανίου τα οποία δεν έχουν καταστεί ακόμα κερδοφόρα.

3.3. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ.

Οι Τηλεπικοινωνίες βρίσκονται σε μία υποανάπτυκτη κατάσταση, είναι απαρχαιωμένο το δίκτυο, λείπουν οι νέες τεχνολογίες, οι νέες υπηρεσίες.

Η τηλεφωνική πυκνότητα είναι πολύ χαμηλή, κυμαίνεται

* P.E. = Petroleum Economist.

από 2 - 26 τηλέφωνα ανά 100 κατοίκους. Ενώ στην Ε.Ε. είναι γύρω στα 58 τηλέφωνα.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων παρέχει δάνειο ύψους 80 εκατομμυρίων ECU στην Regia Autonoma de Telecomuniati (ROMTELECOM RA) για την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό του εθνικού συστήματος τηλεπικοινωνιών της Ρουμανίας.

Το 15ετές δάνειο θα χρησιμεύσει για την εγκατάσταση 700.000 νέων γραμμών μέχρι το 1997 και θα επιτευχθεί μεγαλύτερη πυκνότητα τηλεφώνων με καλύτερη ποιότητα καθώς και η εισαγωγή νέων υπηρεσιών. Οι επενδύσεις αυτές αποτελούν μέρος ενός τριετούς προγράμματος που ξεκίνησε το 1994.

3.4. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ - ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

3.4.1. Από αέρος.

Τα διεθνή αεροδρόμια της Ρουμανίας είναι το Bucharest Otopeni, Constanta - Michail Kogalniceana Suceava, Arad, Timisoara. Υπάρχουν επίσης αεροδρόμια και στις παρακάτω πόλεις, με ανταπόκριση μέσω Βουκουρεστίου : Bacau, Baia Mare, Bucharest - Baneasa, Caransebew, Cluj, Craiova, Deva, Iasi, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Targu Murew Tulcea.

Scheduled και charter πτήσεις συνδέουν τη Ρουμανία με μεγάλα διεθνή αεροδρόμια.

3.4.2. Σιδηροδρομικώς.

Διεθνή ταχί τρένα συνδέουν πρωτεύουσες της Κεντρικής Ευρώπης με το Βουκουρέστι, την ακτή στη Μαύρη θάλασσα και μεγάλα αστικά κέντρα της Ρουμανίας. Η Ρουμανία είναι μέλος της RIT (International Railway Tariff Systems) και της Infa Rail.

3.4.3. Οδικώς.

Η χώρα διασχίζεται και συνδέεται με πρωτεύουσες της Ευρώπης από τα παρακάτω οδικά δίκτυα :

- E81 Βερολίνο - Βαρσοβία - Βουδαπέστη - Ρετσα
- E60 Βιέννη - Πράγα - Βουδαπέστη - Βορσ.
- E671 Οράδεα - Τιμισοάρα.
- E68 Βιέννη - Πράγα - Βουδαπέστη - Αράδ.
- E70 Τριέστη - Βελιγράδι - Πορτίλε ντε Φιέρ
- E752 Τριέστη - Βελιγράδι - Τα Ισχυρά Πύλαι
- E79 Αθήνα - Τίρανα - Σόφια - Καλαφάτ
- E85 Αθήνα - Κωνσταντινούπολη - Σόφια - Γκιούργκιου
- E87 Κωνσταντινούπολη - Σόφια - Βάμα Βετσε
- E581 Μόσχα - Κίεβο - Κισίνεβ - Αλβίτα.
- E85 Βαρσοβία - Κίεβο - Τσερνόβιτς - Σιρέτ
- E576 Σουτσάβα - Κλουζ - Νάρασα.
- E574 Βακάου - Πιτέστι

(Παρ. Β. Γ1).

Απόσταση σε χιλιόμετρα ανάμεσα στο Βουκουρέστι και :

Amsterdam	2.428	London	2.577
Athens	1.252	Madrit	3.530
Belgrade	720	Moscow	1.963
Berlin	2.154	Oslo	2.820
Bem	2.125	Paris	2.401
Bonn	2.100	Prague	1.465
Brasseli	2.394	Rome	2.149
Budapest	893	Sofia	407
Copenhagen	2.587	Stockholm	3.100
Helsinki	2.900	Tirana	1.172
Instabul	704	Warsaw	1.797
Lisbon	4.120	Vienna	1.100

3.4.4. Δια θαλάσσης - Ποταμιών.

Στη Μαύρη θάλασσα η Constanta, το μεγαλύτερο λιμάνι της χώρας το οποίο μπορεί να δεχθεί πλοία και άνω των 150.000 dwt Mangalia και Sulina, τα οποία είναι ελεύθερα λιμάνια.

Ενώ η διακίνηση προϊόντων και επιβατών μπορεί να γίνει και από τον Δούναβη από τα λιμάνια Sulina, Tulcea, Galatri Braila.

Το 1984 το κανάλι του Δούναβη - Μαύρη θάλασσα μεταξύ Cernavoda και Agigea - Constanta τέθηκε σε κυκλοφορία.

3.5. ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 1994.

Τα εγγεγραμμένα μεγέθη από μεταφορές είναι παραπλήσια αυτών του οικονομικού έτους 1993, η διακίνηση προϊόντων παρουσίασε μία μικρή άνοδο της ποσοστιαίας τάξεως του 0,5% ενώ η επιβατική κίνηση μειώθηκε κατά 3,5%. Στον πίνακα ΙΙ παρουσιάζονται διάφορα μέσα μεταφοράς.

Η ναυτική διακίνηση προϊόντων, κατέχοντας το 76,7% στη συνολική κίνηση στα λιμάνια, καταμετρήθηκε σε 31.846,2 χιλιάδες τόνους, από τους οποίους :

- loaded goods : 13.162,5 χιλ.τόνοι (41,3%)
- unloaded goods : 18.142,7 χιλ.τόνοι (57,0%)
- transit goods : 541,0 χιλ. τόνους (1,7%)

3.6. ΣΧΟΛΙΑ.

Η Ρουμανική κυβέρνηση, έχοντας ως στόχο την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προσπαθεί να αναπτύξει ένα σύστημα μεταφορών, συνεκτικό και αποδοτικό. Οι προτεραιότητες λοιπόν του Υπουργείου Μεταφορών της Ρουμανίας, είναι δύο μεγάλες, αποχή της υποβάθμισης των μεταφορών και βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών. Ανάπτυξη της υποδομής και των μέσων μεταφορών, ως μεταβατική φάση προς την ένταξη στο Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφορών.

Η Ρουμανική κυβέρνηση προσπαθεί να διευρύνει την δυνατότητα χρηματοδοτήσεως, προσέλκυσης κεφαλαίων,

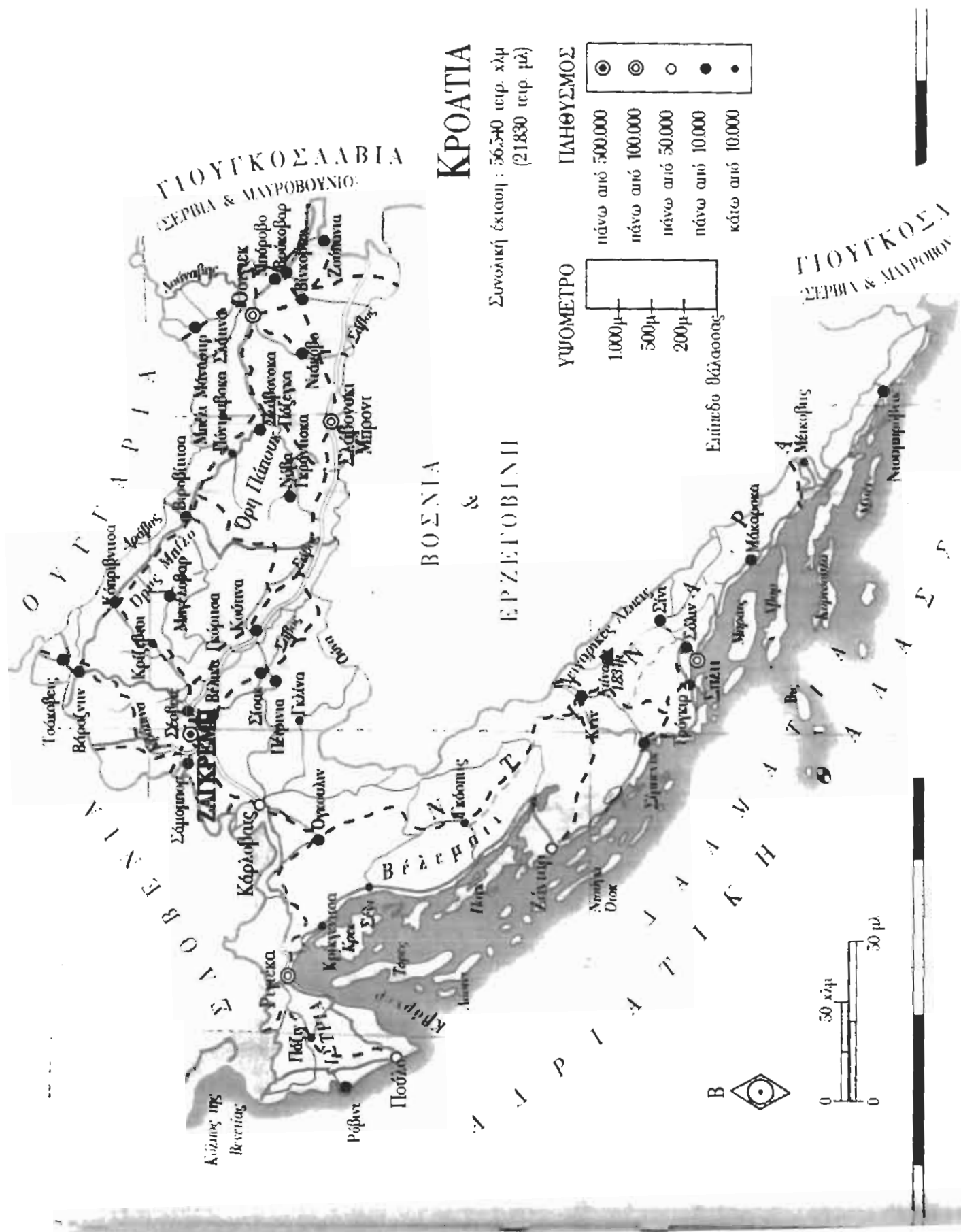
δηλαδή του ιδιωτικού ξένου και εγχώριου κεφαλαίου, με στόχο επενδύσεις σε υποδομές μεταφορών σε διάφορους τομείς των μεταφορών.

Ηδη υπάρχουν σχέδια που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα ΦΑΡ και από Διεθνείς Οργανισμούς.

Το Υπουργείο Μεταφορών έχει εκπνήσει ορισμένα προγράμματα όπως το πρόγραμμα Βελτίωσης οδικού δικτύου, του δικτύου σιδηροδρόμων, της Βελτίωσης της Ναυσιπλοΐας στο τομέα εξυγchronισμού Αερολιμένων, ανάπτυξη ελευθέρων Λιμένων, ανάπτυξη τεχνολογίας μεταφορών, πρόγραμμα του Εθνικού Οργανισμού Σιδηροδρόμων.

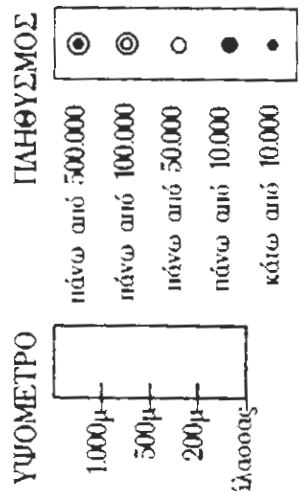
Όλα αυτά τα προγράμματα βρίσκονται σε καταλόγους προτεραιοτήτων, οι οποίες προετοιμάζουν την πλήρη ένταξη της Ευρώπης και σύνδεση της Ρουμανίας στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο, το οποίο ορίζει τους Ευρωπαϊκούς διαδρόμους που προσδιορίστηκαν στη σύνοδο της Κρήτης.

Σε αυτό λοιπόν το πλαίσιο, γίνονται μεγάλα δημόσια έργα στο οδικό δίκτυο της Ρουμανίας, για το οποίο υπάρχει ενδιαφέρον και από Ελληνικής πλευράς για συμμετοχή σε αυτά τα έργα.

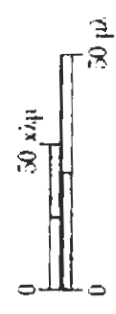
ΚΡΟΑΤΙΑ

Συνολική έκταση : 56.540 τετρ. χλμ
(21830 τετρ. μίλ.)

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ
ΣΕΡΒΙΑ & ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ

ΒΟΣΝΙΑ
&
ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΙΑ

4. Κ Ρ Ο Α Τ Ι Α .

4.1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Επίσημη ονομασία : Δημοκρατία της Κροατίας .

Πρωτεύουσα : Ζάγκρεμπ

Πληθυσμός : 4,8 εκατομμύρια

Νόμισμα : Κούνα

Επίσημη Γλώσσα : Κροατική

Ευρισκόμενη νότια της Σλοβενίας και δυτικά της Σερβίας, η Κροατία περιλαμβάνει τις ιστορικές περιοχές της Ιστρίας, της Δαλματίας και της Σλαβονίας. Οι ακτές της Κροατίας στην Ανδριατική είναι ζωτικής σημασίας για τον τουρισμό και την ναυτιλία.

Μετά την διάλυση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας, η Κροατία ενεπλάκη σε πολεμικές συρράξεις στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και στην προάσπιση του δικού της εδάφους.

α) Δημογραφία.

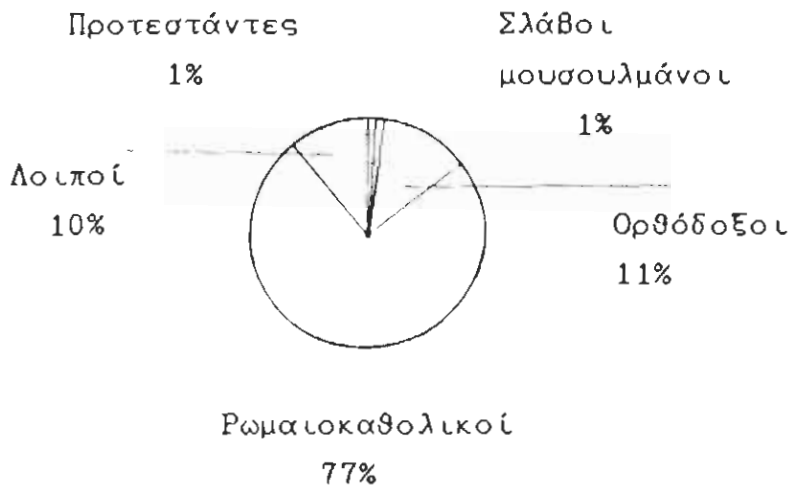
Κυριότερη ομιλούμενη γλώσσα είναι η Κροατική.

Πυκνότητα του πληθυσμού : 81 κάτοικοι ανά τετραγωνικό
χιλιόμετρο.

Αστικός πληθυσμός : 51%

Αγροτικός πληθυσμός : 49%

θρησκείματα.

Οι Κροάτες αποτελούν το 80% του πληθυσμού και οι Σέρβοι το 12%.

β) Κλίμα.

Η Βόρεια Κροατία έχει ήπιο ηπειρωτικό κλίμα. Η ακτή της στην Ανδριατική έχει μεσογειακό κλίμα.

γ) Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Η κυβέρνηση έχει επεκτείνει την επιρροή της στα Μ.Μ.Ε.. Η HDZ (Χριστιανοδημοκρατική ένωση) ελέγχει το Hina (εθνικό πρακτορείο ειδήσεων).

Εντυπα και ηλεκτρονικά μέσα.

Κύριες Εθνικές Εφημερίδες : Υπάρχουν 9 ημερήσιες τοπικές εφημερίδες όπως η "Vercenji" στο Ζάγκρεμπ και η "Dalmacija" στο Σπλίτ.

Τηλεοπτικοί σταθμοί : 1 κρατικός σταθμός.

Ραδιοφωνικός σταθμός : 1 κρατικός σταθμός.

Οι αντιφάσεις στην κάλυψη του πολέμου οδήγησαν στην επιβολή συγκεκριμένης γραμμής για την πληροφόρηση.

δ) Εγκληματικότητα.

Συνολικός αριθμός κρατουμένων : Η Κροατία δεν δημοσιεύει στοιχεία για τις φυλακές.

Τα εγκλήματα αυξήθηκαν μετά την ανεξαρτησία.

Η HOS είναι ύποπτη για ανάμειξη σε "εθνικές εκκαθαρίσεις". Ο ΟΗΕ έχει κατηγορήσει όλες τις πλευρές για καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Βοσνία.

ε) Εκπαίδευση.

Ποσοστό εγγραμμάτων : 93%

Η Κροατία έχει ανεπτυγμένο εκπαιδευτικό σύστημα. Διαθέτει 4 Πανεπιστήμια: στο Ζάγκρεμπ, τη Ριγιέκα, το Οισιγιεκ και το Σπλίτ.

στ) Υγεία.

Αναλογία γιατρών / κατοίκων : 1 ανά 436 άτομα

Κύριες αιτίες θανάτων : Εγκεφαλοαγγειακές και καρδιακές παθήσεις, καρκίνοι.

Οι περισσότεροι Κροάτες καλύπτονται από ένα ασφαλιστικό πρόγραμμα για την υγεία. Ωστόσο, οι πρόσφυγες και τα θύματα πολέμου δημιουργούν πρόσθετες δυσκολίες.

ζ) Πλούτος.

Δείγμα μισθού εργάτη : Το επίπεδο διαβίωσης μειώνεται λόγω του κυβερνητικού προγράμματος λιτότητας. Το καθαρό μηνιαίο εισόδημα στην Κροατία αναλογεί σε 149 \$. Πολλοί Κροάτες δυσκολεύονται να καλύψουν βασικές ανάγκες.

4.2. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ - ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ.

4.2.1. Από αέρος.

Τα διεθνή αεροδρόμια της Κροατίας βρίσκονται στο Πλέσο και Ζάγκρεμπ. Υπάρχουν κι άλλα μικρότερα αεροδρόμια σε μικρότερες πόλεις όπως στο Σλάβονσκι Μπρόντ, στο Κάρλοβατς κ.α. που διευκολύνουν τις αερομεταφορές. Αυτή τη στιγμή υπάρχει πλήρης σύνδεση της Κροατίας με τα μεγάλα Ευρωπαϊκά διεθνή αεροδρόμια.

4.2.2. Σιδηροδρομικός.

Υπάρχουν σιδηροδρομικές γραμμές που βοηθούν τις μεταφορές στο εσωτερικό της Κροατίας. Στο Ζάγκρεμπ βρίσκεται ο κεντρικός σταθμός. Η πόλη του Ζάγκρεμπ ήταν συγκοινωνιακός κόμβος πριν τον πόλεμο, και θα συνεχιστεί να έχει αυτή τη θέση μετά το τέλος του. Η Κροατία επικοινωνεί μ'όλες τις ευρωπαϊκές χώρες με το τραίνο.

Το μήκος του εμπορικού σιδηροδρομικού δικτύου είναι 2.425 χιλιόμετρα.

4.2.3. Οδικός.

Το εθνικό οδικό δίκτυο έχει μήκος 27.378 χιλιόμετρα. Το μήκος των αυτοκινητοδρόμων είναι 302 χιλιόμετρα.

Οι κύριοι εθνικοί δρόμοι στο εσωτερικό της χώρας είναι:

- Ντουμπρόβνικ - Σπλίτ
- Σπλίτ - Σίμπενικ - Ζαντάρ
- Ζαντάρ - Ριγιέκα - Πούλα
- Ριγιέκα - Κάρλοβατς - Ζαγκρεμπ
- Ζάγκρεμπ - Βάραζντιν - Οσιγιεκ

Οι μεγάλοι εθνικοί αυτοκινητόδρομοι συνδέουν τις εξής πόλεις :

- Κάρλοβατς - Ζάγκρεμπ
- Ζαγκρεμπ - Κούτινα - Σλαβονσκι Μπρόντ - συνεχίζει ως το Μαυροβούνιο. Αυτό το κομμάτι δεν λειτουργεί ακόμα λόγω του πολέμου.

4.2.4. Δια θαλάσσης - Ποταμιών.

Η Κροατία λόγω της γεωγραφικής της θέσης έχει πρόσβαση στη Μεσόγειο. Διαθέτει τέσσερα μεγάλα λιμάνια : Ντρουμπρόβνικ, Σπλιτ, Ζαντάρ και Ριγιέκα. Διαθέτει 85 εμπορικά πλοία συνολικής χωρητικότητας 185.000 τόνων.

Τα νησιά της Κροατίας συνδέονται με την ηπειρωτική χώρα με φέρυ-μπόουτ.

Επίσης μεταφορά προϊόντων και επιβατών μπορεί να γίνει και από τον Δούναβη. Αυτό αυτήν την στιγμή δεν γίνεται λόγω του πολέμου.

Οι συγκοινωνίες στην κατεχόμενη από τους Σέρβους Κράινα και την Σλαβονία επλήγησαν σοβαρά από τις μάχες του 1991 - 1992. Το 1993 οι Κροάτες ανέκτησαν τον έλεγχο της Γέφυρας Μασλένιτσα, που συνδέει την Βόρεια Κροατία με την Δαλματία.

ΑΔΑ
131.990 τετ. κέρ
μτ

ΠΡ. ΠΟΥΚΟΣΛΑΒΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡ. ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
(ΠΓΑΜ)

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

ΜΑΒΑΝΙΑ

ΗΡΑΚΛΙΚΟ
ΠΕΛΑΓΟΣ

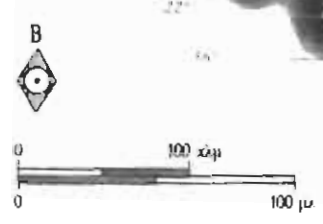
20°
0 Σ
Ζάκυνθος

ΑΙΓΑΙΟ
ΠΕΛΑΓΟΣ

ΜΟΣ
5νω από 1.000.000
5νω από 500.000
5νω από 100.000
5νω από 50.000
5νω από 10.000

ΚΥΡΤΩ

ΥΡΟ
2.000μ
1.000μ
500μ
200μ
Επίπεδο θάλασσας

ΚΡΗΤΙΚΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ
ΘΑΛΑΣΣΑ

Κρήνη

5. Ε Λ Λ Α Δ Α .

5.1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.

Επίσημη ονομασία : Ελληνική Δημοκρατία
Πρωτεύουσα : Αθήνα
Πληθυσμός : 10,2 εκατομμύρια
Νόμισμα : Δραχμή
Επίσημη Γλώσσα : Ελληνική

Η Ελλάδα καταλαμβάνει το νοτιότερο άκρο της Βαλκανικής Χερσονήσου και βρέχεται από το Αιγαίο, το Ιόνιο και το Κρητικό πέλαγος. Στα βόρεια συνορεύει με την Αλβανία, το FYROM και την Βουλγαρία, ενώ στα βορειοανατολικά με την Ευρωπαϊκή Τουρκία.

Το έδαφος της Ελλάδας περιλαμβάνει 2.000 νησιά. Το έδαφος της ηπειρωτικής χώρας είναι ορεινό κατά τα 3/5 και μόνο το 1/3 καλλιεργείται. Η Ελλάδα έχει ισχυρή ναυτιλιακή παράδοση. Έχει πλούσιο υπέδαφος.

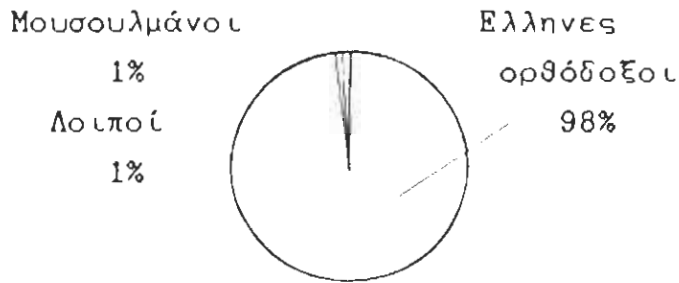
Το σημαντικότερο ζήτημα στην Εξωτερική της πολιτική αφορά τις σχέσεις της με την Τουρκία, που το 1974 εισέβαλε στο βόρειο τμήμα της Κύπρου, το οποίο από τότε κατέχει.

α) Δημογραφία

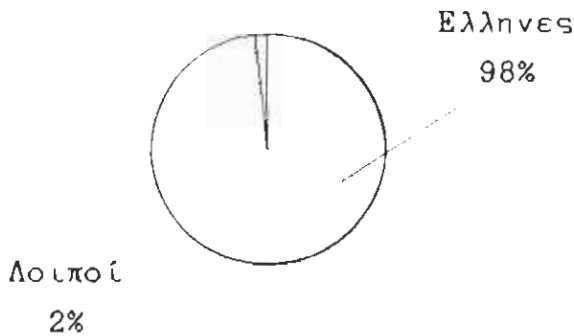
Κυριότερη ομιλούμενη γλώσσα είναι η ελληνική.
Πυκνότητα του πληθυσμού : 78 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Αστικός πληθυσμός / Αγροτικός πληθυσμός
62% 38%

Θρησκευόμενα

Εθνότητες

β) Κλίμα

Το κλίμα ποικίλλει. Το βορειοδυτικό τμήμα είναι μεσογειακό στα παράλια, ενώ στο εσωτερικό μοιάζει με αυτό της Κεντρικής Ευρώπης.

Η Κρήτη γειτνιάζει στην υποτροπική ζώνη. Στην πεδιάδα της Θεσσαλίας σημειώνονται υψηλές θερμοκρασίες. Το νερό αποτελεί πρόβλημα λόγω μικρών βροχοπτώσεων.

γ) Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Ο τύπος δεν υπόκειται σε κρατικές παρεμβάσεις όμως η κρατική ραδιοτηλεόραση τελεί υπό αυστηρό κυβερνητικό έλεγχο.

Εντυπα και ηλεκτρονικά μέσα.

Υπάρχουν 138 εφημερίδες. Τη μεγαλύτερη κυκλοφορία έχουν "ΤΑ ΝΕΑ", η "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", ο "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" και η "ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ".

Τηλεοπτικοί σταθμοί : Δύο (2) κρατικοί σταθμοί,
είκοσι έξι (26) ιδιωτικοί σταθμοί
και ένας (1) καλωδιακός σταθμός.

Ραδιοφωνικοί σταθμοί : Ένας (1) κρατικός και πολλοί
ιδιωτικοί.

δ) Εγκληματικότητα

Συνολικός αριθμός κρατουμένων : 5.008 κρατούμενοι

Τα εγκλήματα αυξήθηκαν κατά 15% το 1980.

Ποσοστά εγκληματικότητας :

Φόνοι : 2 ανά 100.000 κατοίκους

Βιασμοί : 2 ανά 100.000 κατοίκους

Κλοπές : 475 ανά 100.000 κατοίκους

Εισροή προσφύγων από την Ανατολική Ευρώπη, τη Βόρεια Αφρική και την Απω Ανατολή έχει προκαλέσει αύξηση της εγκληματικότητας. Οι τρομοκρατικές οργανώσεις "17 Νοέμβρη", "1η Μάη" και "Ε.Λ.Α." συνεχίζει την ένοπλη

δράση της.

ε) Εκπαίδευση

Ποσοστό εγγραμμάτων : 93%

Δαπάνες για την Παιδεία : 2,7% από το ΑΕΠ

Οι εκπαιδευτικοί έχουν μικρές αμοιβές και χαμηλή κατάρτιση. Οι θέσεις στα πανεπιστήμια είναι περιορισμένες και πολλοί νέοι σπουδάζουν στο εξωτερικό. Η τεχνική εκπαίδευση χρηματοδοτείται από την Ε.Ε. και έχει αναπτυχθεί στην δεκαετία του 1990.

στ) Υγεία

Αναλογία γιατρών / κατοίκων : 1 ανά 1067 κατοίκους

Κύριες αιτίες θανάτων: Καρδιακές, εγκεφαλικές παθήσεις, καρκίνοι.

Δαπάνες για την Υγεία: 5,9 % από το ΑΕΠ

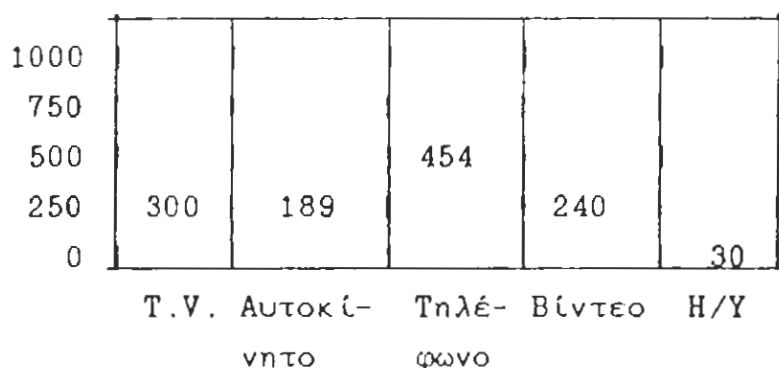
ζ) Πλούτος

Η ελληνική κοινωνία έχει υποστεί δραστική αλλαγή κατά την μεταπολεμική περίοδο. Η ταχεία αστικοποίηση της άλλοτε απομονωμένης αγροτικής κοινωνίας, στην δεκαετία του '50 οδήγησε πολλούς καλλιεργητές να ζητήσουν την τύχη τους στις πόλεις. Πολλοί στράφηκαν στην ναυτιλία. Δημιουργήθηκαν εφοπλιστικές οικογένειες, με μεγαλύτερες

αυτές του Νιάρχου και Ωνάση.

Με την αποκατάσταση της Δημοκρατίας, το 1974 έγιναν φανερές οι κοινωνικές αλλαγές που εκκρεμούσαν από την εποχή του πολέμου. Εμφανίστηκαν νέα οικονομικά "τζάκια" και ο νέος πλούτος και η επιτυχία έγινε σημαντικότερη από την αριστοκρατική καταγωγή. Το βιοτικό επίπεδο έχει βελτιωθεί από την δεκαετία του 1950.

Ανά 1.000 κατοίκους.

5.2. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Η Ελλάδα έχει κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου στη θάσο. Γαιάνθρακας - σίδηρος και άλλα ορυκτά συνεισφέρουν τουλάχιστο στο 2% του ΑΕΠ. Η Ελλάδα είναι επίσης από τους πρώτους και σημαντικότερους παραγωγούς μαρμάρων.

Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας :

6% υδροηλεκτρική (2 εκατομμύρια KWh)
και 94% θερμική (33 εκατομμύρια KWh)

Η συνολική παραγωγή ηλεκτρισμού κατά έτος σε κιλοβατώρες ανέρχεται σε 35 δις KWh και σε κιλοβάτ 8,5 εκατομμύρια KW.

5.3. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών παίζει πολύ σοβαρό ρόλο στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη κάθε χώρας.

Στην Ελλάδα ο τομέας των τηλεπικοινωνιών παρουσίασε σημαντικά βήματα ανάπτυξης κατά τα τελευταία χρόνια. Πιο συγκεκριμένα, η συμμετοχή του τομέα στο ΑΕΠ ανέρχεται ήδη στο 2% περίπου, οι επενδύσεις του αποτελούν ποσοστό 4,2% των συνολικών ακαθάριστων επενδύσεων της χώρας και η απασχόληση συνολικά (ΟΤΕ, άλλοι φορείς κ.λ.π.) είναι της τάξης του 1% του εργατικού δυναμικού.

Ιδιαίτερα σημαντική εξέλλου είναι η συμβολή των ελληνικών βιομηχανιών παραγωγής τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού. Σήμερα υπάρχουν συνολικά 12 βιομηχανικές μονάδες παραγωγής τηλεπικοινωνιακών συστημάτων όλων των κατηγοριών, οι οποίες καλύπτουν σχεδόν στο σύνολο τους τα επενδυτικά προγράμματα του ΟΤΕ ενώ πραγματοποιούν και αξιόλογες εξαγωγές. Σ' αυτές ανήκουν :

Ιντρακόμ - Σήμενς - Fulgor - Alkatel - Καλώδια Ελλάς - Alkatel Χανδρής - Γενική Καλωδίων - Ελληνικά Καλώδια Μεσολογγίου - Τηλεκλώδια - Netcom - Marac - Anko - Stat.

Ακολουθεί η παράθεση ορισμένων αντιπροσωπευτικών δειγμάτων που αφορούν την δραστηριότητα της Ελληνικής

τηλεπικοινωνιακής βιομηχανίας.

- Οι πωλήσεις τους το 1991 ανήλθαν σε 103,9 δις δραχμές, ενώ κατά την τελευταία τριετία παρουσιάστηκε μέση ετήσια αύξηση 29%.
- Οι εξαγωγές τους το 1992 ανήλθαν σε 7,9 δις δραχμές και αυξήθηκαν κατά μέσο όρο 47% ανά έτος τα τελευταία τρία χρόνια.
- Οι επενδύσεις που πραγματοποίησαν το 1991 ανήλθαν σε 9,9 δις δραχμές σημειώνοντας αύξηση 29% έναντι του προηγούμενου έτους.
- Οι άμεσα απασχολούμενοι στον κλάδο ανέρχονται σε 3.300 εργαζόμενους ενώ αν υπολογισθεί και η έμμεση απασχόληση υπερβαίνουν τα 7.000 άτομα.

Συμπερασματικά η Ελληνική βιομηχανία Τηλεπικοινωνιακού υλικού διαθέτει κατάλληλη υποδομή, απαραίτητη τεχνογνωσία επαρκές έμπυχο υλικό και επιτυχημένη στρατηγική για να ανταποκριθεί στο διαρκώς μεταβαλλόμενο τεχνολογικό περιβάλλον και να βελτιώσει τη θέση της στην εγχώρια και ξένη αγορά.

5.4. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ - ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

5.4.1. Από αέρος

Η Ελλάδα διαθέτει 37 πολιτικά αεροδρόμια στις μεγαλύτερες πόλεις της επικράτειας. Από αυτά το 1/3 βρίσκεται στα νησιά της χώρας.

Το μεγαλύτερο αεροδρόμιο είναι του Ελληνικού και βρίσκεται στην Αθήνα. Ακολουθεί το "Μακεδονία" που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη. Ένα μεγάλο μέρος από το εισερχόμενο φορτίο πετάει πάνω από τη Θεσσαλονίκη, ξεφορτώνεται στην Αθήνα και μετά μεταφέρεται βόρεια με πτήσεις εσωτερικού ή οδικώς. Η κίνηση στο Ηράκλειο Κρήτης αυξάνεται, αλλά ο όγκος αποτελεί ένα πολύ μικρό ποσοστό της κινήσεως των δύο μεγάλων αεροδρομίων.

Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ έχει την αποκλειστικότητα στις υπηρεσίες εξυπηρέτησεων αεροσκαφών στη χώρα μας. Υπάρχουν συνεχείς πτήσεις για όλα τα μεγάλα διεθνή αεροδρόμια που εξυπηρετούν τόσο το επιβατικό κοινό όσο και το εμπόριο.

Στα πλάνα των τελευταίων κυβερνήσεων είναι η κατασκευή του νέου διεθνές αεροδρομίου στα Σπάτα Αττικής που θα βοηθήσει της μεταφορές αέρος με την οργάνωση και την τεχνολογία του.

Η ανάπτυξη στις αερομεταφορές ήταν μέτρια στη δεκαετία του 1980. Αν μετρηθεί σε τόνους φορτίου που διακινήθηκε υπήρξε μία μέση ετήσια αύξηση 3,3% στις αφίξεις και 3,4% στις αναχωρήσεις.

Διακίνηση φορτίων μέσω ελληνικών αεροδρομίων (τόννοι)								
ΕΤΟΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ		ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ				ΣΥΝΟΛΟ	
			Τακτικές		Εκτακτες			
	Αφί- ξεις	Αναχω- ρήσεις	Αφί- ξεις	Αναχω- ρήσεις	Αφί- ξεις	Αναχω- ρήσεις	Αφί- ξεις	Αναχω- ρήσεις
1980	17974	17974	24863	20994	690	632	43522	39601
1981	17401	17387	28281	24105	1162	2333	46844	43826
1986	33856	33857	27292	32164	729	620	61879	66642
1987	34213	34213	29104	33405	479	976	63795	68594
1988	34596	34598	31620	32508	942	1296	67159	68402
1989	31054	26055	31100	31958	1250	416	63404	58429
1990	28700	28707	32722	29148	2006	722	63427	58576
1991	27389	25396	29581	25586	2500	922	59471	51905

ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ

	Αφίξεις			Αναχωρήσεις			Τράνζιτ		
	1990	1991	%μεταβολή	1990	1991	%μεταβολή	1990	1991	μεταβολή%
Αθήνα	39228	34548	-11,9	48751	44360	-9,0	15350	15654	2,0
Ξένοι									
μεταφορείς α	18766	17538	-6,5	12717	11441	-10,0	15350	15654	2,0
Ολυμπιακή β									
Εξωτερικό	14761	13216	-10,5	13470	11573	-14,1			
Εσωτερικό	5701	3795	-33,4	22564	21346	-5,4			
Θεσσαλονίκη	8694	10224	17,6	7380	5703	-22,7	635	517	-18,6
Εξωτερικό	1192	1309	9,8	3686	3501	-5,0	635	517	-18,6
Εσωτερικό	7502	8915	18,8	3694	2202	-40,4			
Ηράκλειο	4031	3825	-5,1	766	610	-20,4			
Σύνολο συμπεριλ. & άλλοι αερολιμένες	63427	59471	-6,2	58756	51905	-11,4	15985	17525	9,6

α. Ανατολικός αερολιμένας, τακτικές και έκτακτες.

β. Δυτικός αερολιμένας

γ. Στις στατιστικές γίνεται διάκριση μεταξύ κινήσεων εξωτερικού και εσωτερικού, αλλά όχι μεταξύ Ολυμπιακής και Ξένων μεταφορών.

ΠΗΓΗ : Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ).

5.4.2. Δια θαλάσσης

Η Ελλάδα έχει συνολικά 444 λιμάνια, από τα οποία τα 123 είναι αρκετά μεγάλα και εξυπηρετούν την διακίνηση επιβατών και εμπορευμάτων. Τα μεγαλύτερα λιμάνια της χώρας είναι του Πειραιά και της Θεσσαλονίκης.

Εικόνα λιμανιών 1990			
Λιμάνι	Αριθμός Πλοίων	Καθαροί Τόννοι (εκατ.)	Επιβάτες (εκατ.)
Πειραιάς	21.421	45,7	6,75
Θεσ/νίκη	3.076	6,8	0,14

Πηγές : ΟΑΠ., Οργανισμός Λιμένος Θεσ/νίκης

Μία πρόσφατη μελέτη της Κοινότητας για τα μικρού και μεσαίου μεγέθους λιμάνια (με κίνηση εμπορευμάτων 0,2-5 τόννων ετησίως και/ή 1.000 επιβάτες ημερησίως) εντόπισε 14 στην Ελλάδα με συνολική ροή εμπορευμάτων 9 τόννων ετησίως. Σ'αυτά περιλαμβάνεται το Ηράκλειο, η Ηγουμενίτσα, η Πάτρα, η Χαλκίδα και η Καβάλα. Για αυτά τα πέντε αναφέρεται ότι έχουν επαρκή εξοπλισμό ενώ τα άλλα εννέα έχουν "πτωχό".

Η Ελληνική ναυτιλία διατηρεί την τρίτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη (πρώτος ο Παναμάς και δεύτερη η Λιβερία) με ποσοστό 6,5% της παγκόσμιας χωρητικότητας και 2.165 πλοία. Εξάλλου ο Ελληνόκτητος στόλος (πλοία υπό ελληνική και άλλη σημαία) κατέχει την πρώτη θέση με 1.120 πλοία.

Μεγεθος του ελληνικού εμπορικού στόλου περιόδου 1983-1995		
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΛΟΙΩΝ	Κ.Ο.Χ.
Δεκέμβριος 1985	2456	28646166
Δεκέμβριος 1986	2130	24792516
Δεκέμβριος 1987	2061	22706257
Δεκέμβριος 1988	2015	21368976
Δεκέμβριος 1989	2004	20898119
Δεκέμβριος 1990	2031	22524329
Δεκέμβριος 1991	2062	24082483
Δεκέμβριος 1992	2095	26055932
Δεκέμβριος 1993	2166	29671983
Δεκέμβριος 1994	2149	30535560
Δεκέμβριος 1995	2165	31717636

Μεγέθη στόλου 12 πρώτων ναυτιλιακών χωρών (για πλοία άνω των 1.000 κ.ο.χ.)		
ΧΩΡΑ	ΚΟΧ(1994)	ΚΟΧ(1993)
ΠΑΝΑΜΑΣ	64170219	57618623
ΛΙΒΕΡΙΑ	57647708	53918534
ΕΛΛΑΔΑ	30161758	29134435
ΚΥΠΡΟΣ	23292954	22842009
ΜΠΑΧΑΜΕΣ	22915349	21224164
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	22387936	21535675
ΙΑΠΩΝΙΑ	22101606	24247525
ΡΩΣΙΑ	16503871	16813761
ΚΙΝΑ	15826688	14944999
ΜΑΛΤΑ	15455370	14163357
ΗΠΑ	13655438	14086825
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	11894846	11034831

Η εισροή του ναυτιλιακού συναλλάγματος ετών 1983 - 1995	
Ε Τ Η	εκατ.\$
Δεκέμβριος 1983	1095
Δεκέμβριος 1984	1039
Δεκέμβριος 1985	1001
Δεκέμβριος 1986	1194
Δεκέμβριος 1987	1380
Δεκέμβριος 1988	1382
Δεκέμβριος 1989	1375
Δεκέμβριος 1990	1763
Δεκέμβριος 1991	1773

Στοιχεία ελληνόκτητου στόλου κατά σημαία - αριθμό πλοίων και D.W. (στοιχ.Μαρτίου 1995)				
ΣΗΜΑΙΑ	ΠΛΟΙΑ 95	D.W. (3/95)	ΠΛΟΙΑ '94	D.W. '94
ΕΛΛΑΔΑ	1120	55547186	1093	54503841
ΚΥΠΡΟΣ	770	23562278	745	23504431
ΜΑΛΤΑ	415	16273248	380	13642545
ΠΑΝΑΜΑΣ	367	8316268	359	7481730
ΛΙΒΕΡΙΑ	144	11477036	133	10735084
ΜΠΑΧΑΜΕΣ	130	5074677	121	4873728
ΔΙΑΦΟΡΑ	191	14185927	238	16644098
ΣΥΝΟΛΟ	3142	126120352	3019	120650373

συνέχεια

συνέχεια πίνακα

Η εισροή του ναυτιλιακού συναλλάγματος ετών 1983 - 1995	
Ε Τ Η	εκατ. \$
Δεκέμβριος 1992	1994
Δεκέμβριος 1993	1920
Δεκέμβριος 1994	2015

Η εξέλιξη του ελληνόκτητου στόλου από το 1988 έως σήμερα			
Ε Τ Η	ΠΛΟΙΑ	GROSS TONS	D.W.
Μάρτιος 1988	2487	47269018	85047436
Μάρτιος 1989	2428	45554410	81928296
Φεβρουάριος 1990	2426	46580539	84439159
Μάρτιος 1991	2454	47906852	87102785
Μάρτιος 1992	2688	53891528	98218176
Μάρτιος 1993	2749	56918268	103958104
Μάρτιος 1994	3019	66342046	120650373
Μάρτιος 1995	3142	71666943	126128352

Σύνθεση του ελληνόκτητου στόλου κατά κατηγορίες πλοίων			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	D.W.	K.O.X.
Δ/Ε	368	45633367	23114785
ΧΗΜΙΚΑ	284	10292577	5989797
ΥΓΡΑΕΡΙΟΦΟΡΑ	34	459812	394654
ΜΙΚΤΑ	55	6580655	3536509
ΧΥΔΗΝ	1262	51900649	29141774
CONTAINERS	66	1356567	1225961
Φ/Γ	845	9358996	6458929
Ε/Γ & Ε/Γ-Ο/Γ	181	368133	1509135
ΑΛΛΑ	47	177596	295399
Σ Υ Ν Ο Λ Ο	3142	126128352	71666943

5.4.3. Σιδηροδρομικώς

Σύμφωνα με την έκθεση του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) το σιδηροδρομικό δίκτυο έχει 2.500 χιλιόμετρα γραμμών σε λειτουργία, 63% κανονικού πλάτους, 35% μετρικού πλάτους και 2% διαφόρων στενότερων πλατών.

Υπάρχουν τρεις κύριες γραμμές :

- Η μεγαλύτερη κίνηση παρατηρείται στη γραμμή Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Ειδομένη που συνδέει την Ελλάδα με την κεντρική Ευρώπη μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Η γραμμή διακλαδώνεται σε δευτερεύουσες συνδέσεις μέσω της Νέας Καυκάσου και του Προμαχώνα που βρίσκεται στα Βουλγαρικά σύνορα.
- Η δεύτερη κύρια γραμμή, Θεσσαλονίκη - Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο, παρέχει σιδηροδρομική σύνδεση με την Βουλγαρία και την Τουρκία.
- Η τρίτη γραμμή Αθήνα - Κόρινθος - Πάτρα - Πύργος - Καλαμάτα συνδέει την πρωτεύουσα με το Ιόνιο Πέλαγος.

Το πρόβλημα είναι ότι οι πρώτες δύο γραμμές είναι κανονικού πλάτους, ενώ η τρίτη Αθήνα - Πάτρα είναι μετρικού πλάτους. Είναι λοιπόν αδύνατο να μεταφερθούν εμπορεύματα από την Πάτρα στην ηπειρωτική Ελλάδα ή από τα βόρεια σύνορα στην Πελοπόννησο χωρίς ξεφόρτωμα και φόρτωμα σε διαφορετικά βαγόνια στην Αθήνα. (Παρ.Β. Δ1 - Δ3).

Ο σιδηρόδρομος είναι συγκριτικά πιο αργός από τον δρόμο. Ακόμη και τα λεγόμενα BLOCK trains, που συγκεντρώνουν φορτίο για ένα αποκλειστικό προορισμό,

χρειάζονται μεγαλύτερο χρόνο να φθάσουν στην Ευρώπη από τα φορτηγά που χρησιμοποιούν την οδική σύνδεση μέσω Σερβίας.

5.4.4. Οδικώς

Όπως οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, η Ελλάδα διακινεί το μεγαλύτερο μέρος των φορτίων της οδικώς. (βλ. παρακάτω πίνακα). Η Ελλάδα διαθέτει μόνο 91 χιλιόμετρα αυτοκινητοδρόμων Κοινοτικού επιπέδου. Χάρην συγκρίσεως, αναφέρεται ότι η Δανία διαθέτει 601 χιλιόμετρα.

Η κύρια οδική γραμμή είναι η εθνική Πάτρας - Αθηνών - Θεσσαλονίκης - Ευζώνων που συνδέει όλες τις μεγάλες πόλεις με παρακλάδια προς αυτήν. (Παρ.Β. Δ4).

Επίσης η Εγναυτία οδός παίζει σημαντικό ρόλο στη Βόρειο Ελλάδα. Ο αυτοκινητόδρομος της Εγναυτίας έχει συνολικό μήκος 660 χιλιόμετρα και αποτελεί τη δεύτερη κεντρική ραχοκοκαλιά του ηπειρωτικού κορμού της χώρας με εγκάρσια διάταξη προς τον αυτοκινητόδρομο Αθηνών - Θεσσαλονίκης. Έχει αφετηρία την πόλη της Ηγουμενίτσας και κατάληξη τις διεθνείς πύλες Κήπων - Καστανιών προς Τουρκία και Ορμενίου - Προμαχώνας προς Βουλγαρία.

Ένα από τα πλεονεκτήματα της Εγναυτίας είναι ότι συνδέεται με τέσσερα μεγάλα λιμάνια της χώρας (Ηγουμενίτσα, Θεσσαλονίκη, Καβάλα και Αλεξανδρούπολη) ενώ διαθέτει πέντε εξόδους προς τις άλλες Βαλκανικές χώρες μέσω Κακαβιάς, Κρυσταλλοπηγής, Κοζάνης, Ευζώνων, Προμαχώνα και Ορμενίου. (Παρ.Β. Δ5).

Κατανομή μεταφερόμενου φορτίου κατά μέσον

Τόννοι	Σύνολο	%	Ξένου φορτίου	%	Εγχωρίου φορτίου	%
Δια θαλάσσης (α)	75,2	30,3	56,0	97,0	19,2	10,1
Οδικώς	169,4	68,2	1,2	2,0	168,2	88,2
Σιδηροδρομικώς	3,7	1,5	0,58	0,9	3,28	1,7
Αεροπορικώς	0,1		0,05	0,1	0,058	
Σύνολο	284,4	100,0	57,75	100,0	190,65	100,0
%επί του συνόλου	100,0		23,2		76,8	

Πηγές : ΕΣΥΕ, Eurostat, ΟΣΕ, ΥΠΑ

5.5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ
ΕΛΛΑΔΑΣ - ΕΥΡΩΠΗΣ

Οι δυσκολίες που ανέκυψαν στη διέλευση φορτηγών μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας λόγω του εμφυλίου πολέμου και των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν με τα Σκόπια, ανάγκασαν τους Έλληνες οδηγούς να ακολουθήσουν είτε την οδική διαδρομή μέσω Βουλγαρίας, Σερβίας και Ουγγαρίας είτε τη θαλάσσια από Πάτρα και Ηγουμενίτσα μέσω Ιταλίας (Παρ.Β. Δ6).

Η πλήρης όμως απαγόρευση των μεταφορών transit από το έδαφος της Σερβίας και του Μαυροβουνίου έχει ως αποτέλεσμα η διέλευση των ελληνικών φορτηγών δια Ξηράς να γίνεται μέσω Βουλγαρίας και Ρουμανίας.

Η νέα αυτή διαδρομή ασφαλώς επιβαρύνει ακόμη περισσότερο το κόστος μεταφοράς των ελληνικών προϊόντων στις αγορές της κοινότητας, το οποίο ήδη υπερδιπλασιάστηκε σε σχέση με αυτό που ήταν πρώτου ξεσπάσει ο πόλεμος στη γειτονική χώρα.

5.6. ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Είναι αξιοσημείωτο ότι από τη Γιουγκοσλαβία πραγματοποιούνταν τα τρία τέταρτα των χερσαίων μεταφορών ελληνικών προϊόντων. Αυτό δείχνει πόσο επηρέασε το κόστος μεταφοράς των ελληνικών προϊόντων.

Υπολογίζεται ότι η μεταφορά από τη θάλασσα - από Πάτρα και Ηγουμενίτσα - συνεπάγεται για τους εξαγωγείς επιπλέον κόστος που φθάνει τα 1.200 γερμανικά μάρκα, δηλαδή περίπου 160.000 δραχμές, για κάθε φορτίο, ενώ υπάρχει και το πρόβλημα της χρονικής καθυστέρησης.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδίας Φορτηγών Ελλάδας (ΟΦΑΕ), το κόστος διέλευσης φορτηγού αυτοκινήτου μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας πριν τον πόλεμο, χωρίς να υπολογίζεται η αμοιβή του οδηγού και τα καύσιμα, ανήρχετο σε περίπου 179.000 δραχμές (τιμές 1992).

Σήμερα για να φτάσει ένα φορτηγό αυτοκίνητο στον ίδιο προορισμό, δηλαδή την Αυστρία, ακολουθώντας τη διαδρομή Βουλγαρία, Σερβία, Ουγγαρία θα πρέπει να καταβάλλει για ειδικά τέλη και διόδια περί τις 371.000 δραχμές, ενώ το κόστος διέλευσης από τα Σκόπια, τη Σερβία και της Ουγγαρία ανέρχεται σε περίπου 394.000 δραχμές. Τα ποσά αυτά αυξάνονται κατά περίπου 41.000 δραχμές αν

συνυπολογιστεί το μόνιμο πρόστιμο που επιβάλλουν οι ουγγρικές αρχές, λόγω του ιδιόμορφου καθεστώτος μετρήσεως του βάρους του αυτοκινήτου κατ'άξονα που εφαρμόζεται στη χώρα αυτή.

Το κόστος δεν αποτελεί το μόνο ζήτημα που έχει προκύψει από την επιμήκυνση του νέου δρομολογίου. Προβλήματα υπάρχουν στο χρόνο της διακίνησης των νωπών αγροτικών προϊόντων, κατά την οποία παρουσιάζονται ζημιές λόγω αλλοιώσεων καθώς ο χρόνος μεταφοράς έχει αυξηθεί κατά πολύ.

Ενδεικτικά αναφέρεται το δρομολόγιο Βουλγαρίας - Ουγγαρίας το οποίο είναι μεγαλύτερο κατά 16-24 ώρες.

5.7. ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΟΣΜΟ.

Το μεταφορικό μέσο, προ των γεγονότων στην πρώην Γιουγκοσλαβία, βρισκόταν στα σύνορα της Αυστρίας εντός δέκα ωρών από Θεσσαλονίκη, ενώ με τα σημερινά δεδομένα χρειάζεται τουλάχιστον 45 ώρες, με αποτέλεσμα να αυξάνονται σημαντικά τα έξοδα μεταφοράς, τα οποία επιβαρύνουν τους μεταφορείς και την τελική τιμή των προϊόντων (Πίνακας 1).

Η νέα διαδρομή που θα ακολουθούν τα ελληνικά φορτηγά, αν εφαρμοστεί ο πλήρης αποκλεισμός της Σερβίας και του Μαυροβουνίου, θα επιβαρύνει ακόμη περισσότερο το κόστος μεταφοράς, καθώς τα φορτηγά θα διανύουν μεγαλύτερη χιλιομετρική απόσταση. Θα διέρχονται μάλιστα μέσω της Ρουμανίας, το οδικό δίκτυο της οποίας δεν είναι σε θέση να εξυπηρετήσει τον αναμενόμενο όγκο της κίνησης, καθώς

η περιοχή ποτέ δεν αποτελούσε δίοδο προς την κεντρική Ευρώπη και τώρα θα πρέπει να απορροφήσει την κίνηση τόσο από την Ελλάδα όσο και από την Τουρκία.

Σε σχέση με τη θαλάσσια μεταφορά των ελληνικών προϊόντων από τα λιμάνια της Πάτρας και της Ηγουμενίτσας μέσω Ιταλίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί εύκολη λύση.

Το κόστος μεταφοράς μέσω Ιταλίας των προϊόντων που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση προς την Ηγουμενίτσα, όπως παράδειγμα η Μακεδονία, αυξάνεται σημαντικά. Οι Ιταλικές αρχές με τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς κατήργησαν, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, το ειδικό τέλος που κατέβαλαν τα φορτηγά κατά την είσοδό τους στην χώρα και αυθαίρετα καθιέρωσαν ένα νέο, το οποίο είναι υπερδιπλάσιο του προηγούμενου (πίνακας 2).

Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα που προέκυψε στις μεταφορές και το εμπόριο από το εμπάργκο στη Νέα Γιουκოსλαβία, πρέπει να αυξηθούν σε σημαντικό αριθμό τα πλοία που θα πραγματοποιούν μεταφορές προς την Ιταλία καθώς η δίοδος από τα βόρεια σύνορά μας συνεπάγεται επιπλέον κόστος και κυρίως χρονική καθυστέρηση. (Δεδομένου ότι το 60% των εξαγόμενων προϊόντων μας παράγεται βορείως της Λάρισας).

συνέχεια πίνακα 1

Διαδρομές	Χιλιόμε.	Ώρες	Διόδια σε DM	Διάφορα σε DM
-----------	----------	------	-----------------	------------------

7. (από 4/93) Θεσσαλονίκη - Βουλγαρία - Ρουμανία - Ουγγαρία - Σλοβακία Σύνο- ρα Γερμανίας.	2600	138	3414	1264
---	------	-----	------	------

- Σημείωση :
- α. Δεν συμπεριλαμβάνονται καύσιμα, συντήρηση, οδηγός, κλπ.
 - β. Για τα ΦΔΧ της Βόρ.Ελλάδος με F/B προστίθενται 750χλμ. και 13 ώρες.
 - γ. Για τα ΦΔΧ των Αθηνών που φορτώνουν στη Βόρ.Ελλάδα και χρησιμοποιούν υποχρεωτικά F/B, προστίθενται 500 χλμ. και 10 ώρες.

Πίνακας 2α. Κόστος μεταφοράς φορτηγών.

Από Αγκώνα προς :	Πάτρα- Ηγουμενίτσα- Κέρκυρα	Πειραιά- Κεφ/νιά	Πάρο- Σάμο	Ηράκλειο Αγκώνα
Μέχρι 7MT	70000	85000	110000	118000
Μέχρι 9MT	85000	100000	130000	142000
Από 9MT-11MT	95000	110000	145000	162000
TRAILER 12MT-15MT	100000	115000	150000	172000
Από 12MT-15MT	118000	128000	165000	198000
Από 15MT-18MT	135000	145000	200000	223000

Τιμές 1992 σε δραχμές

Πίνακας 2β. Κόστος διέλευσης φορτηγού αυτοκινήτου*

Μέσω Γιουγκοσλαβίας πριν τον πόλεμο	179.000
Μέσω Βουλγαρίας-Σερβίας-Ουγγαρίας	371.000
Μέσω Σκοπίων-Σερβίας-Ουγγαρίας	394.000

* Ποσά σε δραχμές (τιμές 1991) χωρίς να υπολογίζεται η αμοιβή του οδηγού και τα καύσιμα.

B. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ.

Αν και υπάρχουν σημαντικές ομοιότητες στη δομή και στη λειτουργία των οικονομικών συστημάτων των βαλκανικών κρατών που αποτελούσαν μέλη του πρώην "ανατολικού μπλόκ", καθώς και δημοκρατική επικύρωση της κοινά εκφρασμένης βούλησης τους να μεταβούν στην οικονομία της αγοράς, η πορεία μετάβασης συντελείται ποικιλόμορφα, με διαφορετικούς ρυθμούς και διαδικασίες, εξαιτίας των ιστορικά διαμορφωμένων ιδιαιτεροτήτων που χαρακτηρίζουν αυτές τις χώρες.

Οι σημαντικότερες από αυτές τις ιδιαιτερότητες είναι :

- α) Το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται κάθε χώρα είναι διαφορετικό.
- β) Οι πλουτοπαραγωγικοί πόροι, η τεχνολογική πρόοδος και ο βαθμός εξειδίκευσης του εργατικού δυναμικού ποικίλουν από χώρα σε χώρα.

1. Α Λ Β Α Ν Ι Α .

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Χρηματική Μονάδα : # Λεκ # 1\$ = 109,81 λεκ

Οικονομικά Μεγέθη.

Παγκόσμια θέση κατά ΑΕΠ	:	115
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	:	1.250 \$
Ισοζύγιο Πληρωμών	:	113,9 εκατ. \$

1.1. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ (Α.Κ.Π.)

Το ΑΕΠ σε δολάρια ΗΠΑ ανέρχεται σε 4,1 δις \$

Οι ρυθμοί ανάπτυξης του Αλβανικού ΑΕΠ τα τελευταία δύο έτη είναι οι υψηλότεροι ολόκληρης της Ευρώπης : για το 1993 σημειώθηκε αύξηση της τάξεως του 11 % (σε σχέση με το προηγούμενο έτος). Τα ποσοστά αυτά είναι 3-4 φορές υψηλότερα από τον αναμενόμενο μέσο όρο των ανατολικών χωρών για το 1994 (2,7%).

Η καλή εικόνα που παρουσιάζουν οι οικονομικές επιδόσεις της Αλβανίας ενισχύθηκε από το γεγονός ότι η κυβέρνηση της χώρας έθεσε επί μηδενικής βάσεως την οικονομία της το 1991.

1.2. ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ.

1.2.1. Τουριστική Βιομηχανία.

Σημαντικότερη είναι επίσης η συνεισφορά του τουρισμού στη διαμόρφωση του ΑΕΠ. Το 1993 το ΑΕΠ της χώρας άγγιξε το 1 δις \$ με τα έσοδα από την τουριστική δραστηριότητα να αγγίξουν τα 57 εκατ. δολάρια (περίπου το 1/20 του ΑΕΠ).

Κατά την περίοδο 1990 - 1993 ο αριθμός των τουριστών στην Αλβανία τετραπλασιάστηκε ενώ το τουριστικό συνάλλαγμα αυξήθηκε κατά 44 φορές.

Η εξέλιξη αυτή επιτρέπει στους οικονομικούς ιθύνοντες της χώρας να οραματίζονται αύξηση του αριθμού των τουριστών στους 500.000 μέχρι το έτος ορόσημο 2000.

Εργαζόμενη για την επίτευξη μιας τουριστικής βιομηχανίας μεγάλου μεγέθους και δυναμικότητας η αλβανική κυβέρνηση καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες για τη δημιουργία οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου καθώς και για την κατά το δυνατόν ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών και του δικτύου ύδρευσης - ηλεκτροδότησης.

1.2.2. Βιομηχανική Παραγωγή.

Η Βιομηχανία ακόμα είναι ανύπαρκτη. Η εικόνα της πλήρους καταστροφής που παρουσιάζει η Αλβανία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ολοκληρωτική διάλυση της βιομηχανίας της. Παρόλες τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες πολλά έχουν να γίνουν στο επίπεδο αυτό.

Σήμερα 102.000 εργάτες απασχολούνται στον βιομηχανικό τομέα, χάρη στα εμβάσματα των μεταναστών. Η κυβέρνηση δεν κατάφερε να εκμεταλευτεί σωστά την Ξένη Βοήθεια για να ξαναζωντανέψει την εγχώρια παραγωγή.

α) Βιομηχανία τροφίμων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μόλις το 1996 η παραγωγή τροφίμων υπολογίζεται ότι θα μπορεί να καλύψει τις "βασικές ανάγκες" της χώρας.

Κυριότερα προϊόντα που παράγει η Αλβανία είναι ζάχαρη (στο Μαλίκι και στην Κορυτσά), ελαιόλαδο, κονσέρβες φρούτων και τροφίμων και οινοποιητικά προϊόντα.

β) Μεταλλεύματα.

Αναξιοποίητη παραμένει επίσης και η αλβανική μεταλλουργία, κυρίως οι βιομηχανίες χρωμίου και χαλκού. Το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν είναι το πρόβλημα της υπερπαραγωγής, σε μία περίοδο όπου οι τιμές, ειδικά του χρωμίου, έχουν πέσει αισθητά. Πάντως το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα της αλβανικής κυβέρνησης είναι να αυξήσει τις εξαγωγές σε χρώμιο και χαλκό με μέσο ρυθμό περίπου 22%.

γ) Χημική Βιομηχανία.

Η χημική βιομηχανία βρίσκεται υπό ανάπτυξη. Παράγονται φωσφορικά (στο Διάτς) και αζωτούχα λιπάσματα (Φιέρι), καθώς και σόδα (Αυλώνα).

δ) Ξυλεία.

Η βιομηχανία Ξυλείας έχει αναπτυχθεί βασικά στις περιοχές όπου υπάρχει πρώτη ύλη δηλαδή στα Βόρεια καθώς και στο κέντρο της χώρας (Ξεχωρίζει ιδιαίτερα το εργοστασιακό συγκρότημα κατεργασίας Ξύλου του Ελβασάν που ανεγέρθηκε με τη βοήθεια της Σοβιετικής Ένωσης).

ε) Υφαντικός τομέας.

Στον κλάδο της υφαντουργίας (αναπτύχθηκε με τη βοήθεια της ΕΣΣΔ και Κίνας), πρωταρχική θέση κατέχει η βιομηχανία Βάμβακος.

Υφαντουργικά συγκροτήματα υπάρχουν στα Τίρανα και το Μπεράτι, βαμβακοεκκοκιστές φάμπρικες στη Φιέρι και στη Ρογγοζίνα.

στ) Δομικά Υλικά.

Η βιομηχανία τσιμέντου παίζει σημαντικό ρόλο στην Αλβανία. Αξίζει να σημειωθεί ότι η παραγωγή τσιμέντου θα αυξηθεί μέχρι και δύο φορές τα επόμενα χρόνια.

Παρεμφερής με τα τσιμέντα είναι και η βιομηχανία τούβλων που υπάρχουν και εκεί προοπτικές.

(Παρ.Β. Α2).

1.2.3. Αγροτική Παραγωγή.

Η αγροτική παραγωγή παίζει σημαντικό ρόλο - ίσως τον

σημαντικότερο - στο Αλβανικό κράτος. Το 1993 παρουσίασε αύξηση και 15% σύμφωνα με επίσημα στοιχεία. Η επιτυχία αυτή οφείλεται στη γρήγορη και αποτελεσματική διανομή της γής. Στο τέλος του 1993, το 94% της αγροτικής γής ήταν ήδη σε χέρια ιδιωτών και ο αριθμός των ιδιοκτητών έφτασε τις 450.000. Να σημειωθεί ότι το 60% του πληθυσμού ασχολείται με την γεωργία.

1.3. ΜΙΣΘΟΙ - ΑΝΕΡΓΙΑ

Ανεργία.

Η ανεργία που έφτανε το 50% το 1991 έχει περιοριστεί στο 25% το 1993 και έχει φθίνουσα τάση, 18% το 1994.

Σύμφωνα με την αλβανική αντιπολίτευση η αλβανική οικονομία πληρώνει στην αυξημένη ανεργία το τίμημα του χαμηλού πληθωρισμού. Σε τέσσερις αλβανούς μόνο ο ένας έχει σήμερα απασχόληση στην Αλβανία.

Αμοιβές.

Οι χαμηλές αμοιβές που επικρατούν στην Αλβανία είναι ένα από τα κίνητρα προσέλκυσης ξένων επενδυτών. Τον Μάρτιο του 1994 ο μισθός βρισκόταν στα 60 δολάρια. Η αύξηση των ονομαστικών αμειβάσεων για το 1994 εκτιμήθηκε σε 10% .

Απασχόληση και Ανεργία.

Το εργατικό δυναμικό της Αλβανίας ανέρχεται σε 1.423.000 άτομα από τα οποία 1.162.000 έχουν απασχόληση. Οι υπόλοιποι 261.000 (περίπου το 18% του εργατικού δυναμικού) είναι άνεργοι.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των Αλβανών απασχολούνται έξω από τις πόλεις. Στην ύπαιθρο κυρίαρχος είναι ο ιδιωτικός τομέας που απασχολεί 750.000 άτομα, αριθμός που εξακολουθεί να αυξάνεται.

Αντίθετα στις πόλεις η απασχόληση στον δημόσιο τομέα εξακολουθεί να κυριαρχεί : 321.000 άτομα απασχολούνται από το δημόσιο, έναντι 90.000 στον ιδιωτικό τομέα.

1.4. ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.

Επιδοτήσεις τιμών, ανεξέλεγκτες πιστώσεις κ.λ.π. οδήγησαν στην εμφάνιση υψηλού πληθωρισμού.

Το 1990 υπήρχε υπερβάλον προσφορά χρήματος ίση με το 30% της συνολικής κυκλοφορίας.

Το 1992 ο πληθωρισμός κυμαινόταν στο 230%.

Το 1993 με μια δραματική νομισματο - πιστωτική πολιτική, ο πληθωρισμός ετέθη υπό έλεγχο στο 30,5 %. Παράλληλα η κυβέρνηση περιόρισε τις επιδοτήσεις προς τις προβληματικές επιχειρήσεις και εισήγαγε μέτρα κοινωνικής προστασίας.

Η μείωση του πληθωρισμού οφείλεται και στην σημαντική ξένη βοήθεια.

Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ (Δείκτης Τιμών Καταναλωτή)

Ετήσιες	:	1991	1992	1993	1994
Μεταβολές	:	104,1	236,6	30,5	18,5

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία Αλβανίας (Παρ.Α. Α1).

1.5. ΣΧΕΔΙΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ.

Στο πλαίσιο της απεγνωσμένης προσπάθειας συγκέντρωσης ρευστού, η κυβέρνηση της Αλβανίας έθεσε σε εφαρμογή ένα μεγαλοεπίβολο σχέδιο ιδιωτικοποιήσεων.

Η αρχή έγινε με την ιδιωτικοποίηση 400.000 αγροτεμαχίων και την πώληση αγροτικών μηχανημάτων και εργαλείων.

Μέχρι το τέλος του 1993 το 90% των αγροτικών επιχειρήσεων ιδιωτικοποιήθηκε ενώ τον ίδιο δρόμο ακολούθησε το 50% των μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων. Έτσι, το 64% των εργαζομένων Αλβανών (670.000) απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα.

Μέσα στο 1994, διέφυγαν από την κρατική κηδεμονία 500 μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις.

Την ίδια εποχή η ιδιωτική επιχειρηματική πρωτοβουλία αντιστοιχούσε στο 5,5% του ΑΕΠ με πρωταγωνιστές τους τομείς εμπορίου, κατασκευών, μεταφορών και γεωργίας.

Επιπροσθέτως οι αποκρατικοποιήσεις βοήθησαν στην πτώση του δημοσιονομικού ελλείματος από το 44% του ΑΕΠ το 1991 στο 5% στα μέσα του 1994.

Σύμφωνα με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου Αλβανίας το 1991 και 1993 αρμόδιο όργανο για την μετατροπή της κρατικής ιδιοκτησίας σε ιδιωτική είναι το Εθνικό Πρακτορείο Ιδωτικοποίησης (ΕΠΙ).

Σήμερα λειτουργούν στην Αλβανία τα εξής όργανα ιδιωτικοποιήσεων :

- α) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Πρακτορείου Ιδωτικοποίησης.
- β) Το Εθνικό Πρακτορείο Ιδωτικοποίησης (ΕΠΙ), το οποίο αναφέρεται στο Συμβούλιο του και στον πρωθυπουργό.
- γ) Η επιτροπή Ιδωτικοποίησης που αποτελεί εσωτερική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών.

1.6. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

Στην Αλβανία το τραπεζικό σύστημα είναι διαφορετικό από τα άλλα των Βαλκανίων.

Στο παρελθόν εκτός της κεντρικής Τράπεζας δεν υπήρχε τραπεζικό σύστημα παρά μόνο ορισμένες εξειδικευμένες δημόσιες υπηρεσίες που αντιμετώπιζαν με μηχανιστικό τρόπο τα νομισματοπιστωτικά προβλήματα.

Στην Αλβανία το τραπεζικό σύστημα βρίσκεται σε εμβρυακή κατάσταση και κλασσικές εργασίες (όπως η κίνηση

κεφαλαίων) διεξάγονται με προβλήματα λόγω της έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού και γνώσεων στοιχειώδους τραπεζικής πρακτικής.

Το κύριο χαρακτηριστικό της σημερινής κατάστασης είναι οι πληρωμές σε μετρητά για την πλειάδα των εμπορικών πράξεων ακόμα και των εισαγωγών. Και από την συνεπακόλουθη αδράνεια των τραπεζών δεν έχουν καταφέρει να ξεφύγουν ως σήμερα ούτε οι δύο ιδιωτικές τράπεζες, η πρώτη με την συμμετοχή ιταλικών και η άλλη μουσουλμανικών κεφαλαίων.

Για να διευκολύνει αυτή την ανάπτυξη των Ελληνο-αλβανικών οικονομικών σχέσεων, η χώρα μας προχώρησε ήδη στη διαμόρφωση της λεγόμενης ζώνης δραχμής, δηλαδή ουσιαστικά της διευκόλυνσης να γίνονται εξαγωγές στην Αλβανία χωρίς την υποχρέωση της αντίστοιχης εισροής συναλλάγματος.

Μία αντίστοιχη ευκολία, δηλαδή το να επιτραπεί η μεταφορά δραχμών από τράπεζες της Ελλάδος στην Αλβανία, θα έδινε στα ελληνικά τραπεζικά ιδρύματα το κατάλληλο εργαλείο για την ανάπτυξή τους στην αλβανική αγορά, όπλο ανάλογο αν όχι ισχυρότερο αυτού που αποτέλεσε η διευκόλυνση πληρωμής σε δραχμές των εξαγωγών στην Αλβανία.

Βέβαια αυτό προϋποθέτει τη δυνατότητα για τους αλβανούς κατοίκους στην Ελλάδα, να διατηρούν λογαριασμούς σε Ελληνικές δραχμές, η τουλάχιστον τη δυνατότητα να πραγματοποιούν εμβάσματα προς Αλβανία από την Ελλάδα, χρησιμοποιώντας μία ελληνική τράπεζα ως ενδιάμεσο.

Μία Ελληνική Τραπεζική παρουσία που θα έλεγχε ένα τόσο μεγάλο ποσοστό, ίσως και το 50% των πόρων που

διοχετεύονται προς την αλβανική οικονομία, θα έλεγε σίγουρα και ένα σημαντικό τμήμα των αποταμιεύσεων και της συνολικής ρευστότητας της αλβανικής οικονομίας. Και έτσι, θα μπορούσε να συμβάλλει και στη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων, στην υποστήριξη της συμμετοχής ελληνικών επιχειρήσεων στις ιδιωτικοποιήσεις ή σε τυχόν νέες επενδύσεις, καθώς και να υποστηρίξει με τις σχέσεις που θα ανέπτυξε με διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς την πρόσβαση ελληνικών φορέων και επιχειρήσεων σε προγράμματα τα οποία τελούν υπό διεθνή χρηματοδότηση.

1.7. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Με περισσότερα από 1,5 δις δολάρια να έχουν εισρεύσει στη χώρα από το 1991, η Αλβανία έχει δεχτεί τη μεγαλύτερη - κατά κεφαλή - βοήθεια από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ανατολικής Ευρώπης.

Το τριετές πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων 1994 - 1996 ύψους 720 εκατομμύρια δολάρια, εξαρτάται βασικά από την συνέχιση εισροής αυτών των κεφαλαίων με ρυθμό 300 εκατομμύρια δολάρια το χρόνο.

Οι πιστώσεις που παρέχονται από τους διεθνείς οργανισμούς (ΔΝΤ, BERD, IBRD) μπορούν να καταχωρηθούν σε διαφορετικές κατηγορίες :

γενικές : που αποσκοπούν στην απρόσκοπτη από εξωτερικά ελλείματα συνέχιση των μεταρρυθμίσεων και

ειδικές : που συνδέονται με συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια.

Και από τα δύο είδη πιστώσεων η αλβανική οικονομία έχει γίνει αποδέκτης σημαντικών κεφαλαίων.

Χαρακτηριστικός είναι ο πίνακας που ακολουθεί με τα συγκεκριμένα επενδυτικά προγράμματα της IBRD στην Αλβανία.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ IBRD

Εγκεκριμένα Προγράμματα	Δολ. ΗΠΑ
Κρίσιμες Εισαγωγές	41,1
Αναδιάρθρωση γεωργίας	20,0
Αντιμετώπιση φτώχειας στην ύπαιθρο	2,4
Μεταφορές	18,0
Κατοικίες	15,0
Υδρευση Δυρραχίου	11,6
Επιδόματα Ανεργίας	5,5
Αγορά εργασίας	5,4
Οικονομικές μεταρρυθμίσεις (τεχνική βοήθεια)	4,0
ΣΥΝΟΛΟ	123,0

Σχέδια & Προετοιμασία	Δολ. ΗΠΑ
Αρδευση	10,0
Μάρκετινγκ γαλακτοκομικών	6,0
Διαχείριση δασών	10,0
Εργαστήρια και μικρές επιχειρήσεις	3,0
Δρόμοι	12,0
Επισκευές σχολείων	9,0
Υγεία	12,0
Ενεργειακά	20,0
Επιχειρήσεις	15,0
Φορολογική Υπηρεσία	4,0
Προσαρμογή δημοσίου τομέα	10,0
ΣΥΝΟΛΟ	117,0

Πηγή : Διεθνής Τράπεζα.

1.8. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ & ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Η κάλυψη των εισαγωγών από εξαγωγές είναι της τάξεως του 25% δηλαδή η αξία των εξαγωγών δεν αντιπροσωπεύει παρά το 1/4 της αξίας των εισαγωγών.

Η αύξηση των εισαγωγών έχει οδηγήσει σε διεύρυνση του εμπορικού ελλείματος από 150 εκατομμύρια δολάρια το 1991 σε 316 εκατομμύρια δολάρια το 1993 και 480 εκατομμύρια δολάρια το 1994. Σε οποιαδήποτε άλλη χώρα αυτό θα ήταν ο προάγγελος μιας συναλλαγματικής κρίσης. Και όμως η τιμή του αλβανικού λεκ στην αγορά συναλλάγματος ισχυροποιήθηκε κάνοντας ορισμένους να

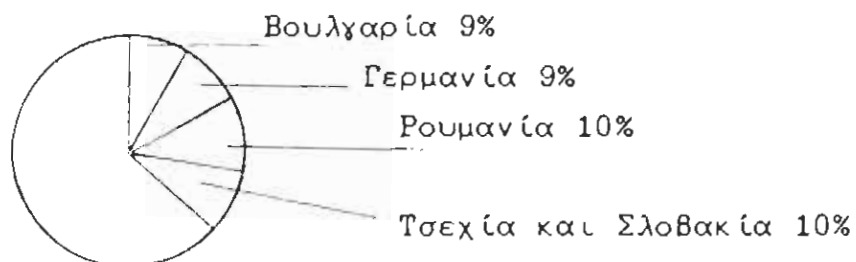
μιλούν για σούπερ - λεκ.

Ίσως ισχύει και εδώ το ρητό ότι η χώρα είναι φτωχή αλλά οι κάτοικοι ευμερούν. Η Αλβανία παραμένει πάντα μια φτωχή χώρα, οι Αλβανοί όμως δεν είναι πια το ίδιο φτωχοί όπως πριν. Αντίθετα η ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών αυξάνει τη ζήτηση για εισαγωγές τροφίμων.

Υπολογίζεται ότι τα 2000 μπάρ που λειτουργούν στα Τίρανα εισάγουν το 90% των προμηθειών τους από το εξωτερικό. Σήμερα στην Αλβανία βρίσκει κανείς πολλά καταναλωτικά είδη που δεν υπήρχαν πριν από τρία - τέσσερα χρόνια, όμως ελάχιστα από τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά είναι αλβανικά.

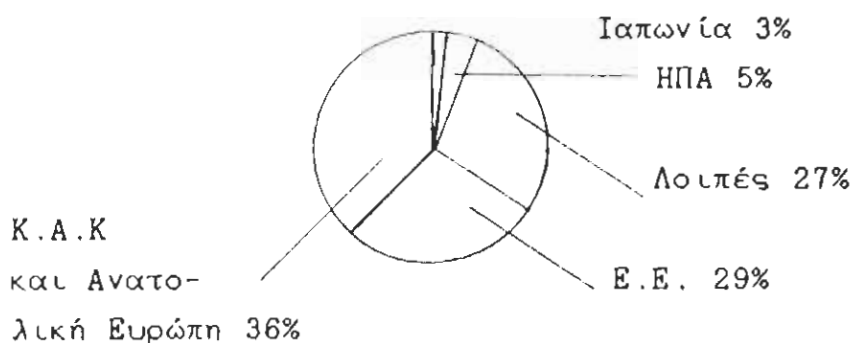
Οι κυριότερες εξαγωγές και εισαγωγές της Αλβανίας γίνονται προς και από τις παρακάτω χώρες :

ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Λοιπές 62%

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Παρόλο το ελλειματικό εμπορικό ισοζύγιο, το ισοζύγιο πληρωμών διατηρείται σε ισορροπία εξαιτίας της εισροής τόσο κεφαλαίων (από τη διεθνή βοήθεια) όσο και εμβασμάτων (από τους μετανάστες).

Οι εισροές κεφαλαίων και τα εμβάσματα έφτασαν τα 514 εκατομμύρια δολάρια το 1993 από τα οποία 200 εκατομμύρια δολάρια αποτελούν μεταναστευτικά εμβάσματα ενώ το υπόλοιπο είναι η διεθνής βοήθεια προς την αλβανική οικονομία.

1.9. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.

Τρία είναι τα βασικά πλεονεκτήματα της Αλβανίας :

Η φτηνή εργατική δύναμη, η φυσική ομορφιά των ακτών και οι φυσικοί πόροι.

Τα θέλητρα λοιπόν της Αλβανίας δεν αφήνουν ασυγκίνητους τους Ξένους επιχειρηματίες κυρίως τους Ιταλούς και Έλληνες.

Η διεθνείς επιχειρηματική διείδυση έχει τη μορφή συμπράξεων με κρατικές επιχειρήσεις και σε μικρότερο βαθμό ανάπτυξης δεσμών συνεργασίας με ιδιωτικές εταιρείες.

Σύμφωνα με στοιχεία της BERD η αξία των Ξένων επενδύσεων στην Αλβανία κατά την τριετία 1990 - 1993 έφτασε τα 290 εκατομμύρια δολλάρια μοιρασμένη σε 204 επιχειρήσεις. Από αυτά 205 εκατομμύρια δολλάρια ήταν επενδυμένα σε 149 joint Ventures που αφορούσαν αλβανικές κρατικές επιχειρήσεις. Το 1994 παρατηρείται σημαντική επιτάχυνση του ρυθμού εισόδου των Ξένων επενδυτών με 140 εκατομμύρια δολλάρια.

Η Ιταλία έχει την πρώτη θέση στις επενδύσεις στην Αλβανία με 53%, ενώ ακολουθεί η Ελλάδα με 20%. Από μεγάλη απόσταση παρακολουθούν τους Ιταλούς και τους Έλληνες οι Γερμανοί επιχειρηματίες με 6% και οι Αμερικάνοι με 3%. Ένα ποσοστό 18% ανήκει σε διάφορες άλλες χώρες. (πίνακας 2).

Όπως παρατηρούμε, οι δύο γειτονικές χώρες (Ιταλία Ελλάδα) έχουν την πλειοψηφία των Ξένων επενδύσεων. Αυτό σημαίνει ότι το ρεύμα των Ξένων επενδύσεων είναι ακόμα στην αρχή καθώς η συμμετοχή μακρυνότερων χωρών παραμένει περιορισμένη.

Επί του συνόλου των επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν στην Αλβανία από Ξένους επιχειρηματίες, το 2% αφορά τουριστικές δραστηριότητες, το 21% την ανάπτυξη βιομηχανίας τροφίμων, το 15% τον κλάδο των κατασκευών

ενώ το 12% αφορά την ελαφρά βιομηχανία και το 8% τις μεταφορές.

Σημαντικό στοιχείο για τους ξένους επενδυτές είναι ότι η Αλβανία παρουσιάζει το δυναμικότερο ρυθμό ανάπτυξης σε σχέση με ολόκληρη την Ευρώπη (τόσο την ανατολική όσο και τη δυτική).

Στον αντίποδα θα μπορούσε να παραταχθεί η υποτυπώδης υποδομή. Χαμηλό επίπεδο τεχνικών δυνατοτήτων. Η γενική αστάθεια αποθαρρύνει τις επενδύσεις από το εξωτερικό.

1.10. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στην Αλβανία ψηφίστηκε στις αρχές του 1994, ο φόρος επί της ακίνητης περιουσίας, ο οποίος προβλέπει δύο είδη φορολόγησης : τον φόρο επί της αγροτικής γής και τον φόρο επί των οικοδομών.

1.10.1. ΦΠΑ

Έχει ήδη ψηφιστεί ο νόμος για το ΦΠΑ και αναμένεται να εφαρμοστεί από το 1998 με ενιαίο ποσοστό φορολόγησης 12,5%. Από τον φόρο εξαιρούνται εισοδήματα από ενοίκια κτιρίων και οικοπέδων, προϊόντα που εξάγονται, ταχυδρομικές υπηρεσίες, χρηματιστηριακές συναλλαγές καθώς και επιχειρηματικές δραστηριότητες των οποίων ο τζίρος δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια λεκ.

Επίσης σύμφωνα με πρόσφατη τροποποίηση της φορολογίας

εισοδήματος που ψηφίστηκε τον Φεβρουάριο του 1995, έχουν διευρυνθεί οι κατηγορίες των υπόχρεων για καταβολή φόρου και έχει αυξηθεί το αφορολόγητο όριο από 4000 σε 7000 λεκ.

1.10.2. Ναυτιλία.

Τέλος η ανάπτυξη των θαλάσσιων μεταφορών οδήγησε στις αρχές του 1995 στην αύξηση των τελών που καταβάλλουν τα πλοία, τα οποία προσεγγίζουν αλβανικά λιμάνια.

Το αλβανικό κράτος προκειμένου να προσελκύσει ναυτιλιακές εταιρείες όπως αναπτύξουν δραστηριότητα στην Αλβανία έχει καθορίσει λιμενικό τέλος για τα νηολογημένα στην Αλβανία πλοία, ίσο με το 50% του τέλους που καταβάλλουν τα αλλοδαπά. Επιπλέον, όσα πλοία φέρουν αλβανική σημαία και εκτελούν εσωτερικά δρομολόγια, καταβάλλουν λιμενικό τέλος μόνο μία φορά το χρόνο στο πρώτο λιμάνι που θα συναντήσουν.

1.10.3. Ξένες επενδύσεις.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο για τη φορολογία των κερδών, έχουν καταργηθεί τα φορολογικά κίνητρα για τις ξένες επενδύσεις. Στο εξής τα κίνητρα αυτά απολαμβάνουν μόνο οι εταιρείες που ιδρύθηκαν μέχρι την ψήφιση του νόμου, οι δε φοροαπαλλαγές ισχύουν μέχρι το τέλος του 1995.

Οι φορολογικοί συντελεστές που αναφέρονται στον φόρο επί των κερδών είναι 30% για το σύνολο των

επιχειρήσεων, 40% για τις τουριστικές επιχειρήσεις και 50% για τις επιχειρήσεις που παράγουν πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

Μοναδική εξαίρεση αποτελούν οι εταιρείες που ασκούν παραγωγική δραστηριότητα. Αυτές απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής φόρου επί των κερδών για χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών από την έναρξη της παραγωγικής δραστηριότητας, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν δεκαετή διάρκεια.

Επιπλέον προβλέπεται για το σύνολο των επιχειρήσεων μείωση του φόρου επί των κερδών κατά 60% σε περίπτωση επαναεπένδυσης των κερδών.

Τέλος στις τουριστικές επιχειρήσεις παρέχεται φοροαπαλλαγή διάρκειας πέντε ετών, καθώς και σειρά άλλων προνομίων.

1.10.4. Απόκτηση Γης.

Στην Αλβανία δεν επιτρέπεται η απόκτηση κυριότητας επί αστικών οικοπέδων και αγροτικής γής από αλλοδαπό. Η μέγιστη διάρκεια εκμίσθωσης κτιρίων ανέρχεται σε 30 χρόνια, ενώ ειδικά στις περιπτώσεις εκμίσθωσης κατοικιών η μέγιστη διάρκεια είναι πέντε χρόνια.

Όσον αφορά την αγροτική γή, δεν επιτρέπεται μέχρι σήμερα η μεταβίβαση της, ούτε μεταξύ αλβανών πολιτών. Η δυνατότητα εκμίσθωσής της μπορεί να φθάσει το 99 χρόνια. Ωστόσο το πρόβλημα απόκτησης κυριότητας από αλλοδαπό σε αγροτική και αστική γή αναμένεται σύντομα να ρυθμιστεί.

2. Β Ο Υ Λ Γ Α Ρ Ι Α .

1.1. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ (Α.Ε.Π.).

Ο βασικός μακροοικονομικός δείκτης φλερτάρει επικύνδινα με τους - υπό το μηδέν - αριθμούς. Το 1991 ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ πραγματοποίησε μια θεαματική βουτιά προς τα κάτω, φτάνοντας στο -12%. Το 1992 ο δείκτης άγγιξε το -7,7% ενώ το 1993 σταθεροποιήθηκε στο -4%.

Το περασμένο έτος ο δείκτης ανέβηκε στο πρωτοφανές για τα βουλγαρικά δεδομένα -1%, -10 δις \$. Για το 1995 προβλέπεται άνοδος της τάξης του 2 - 2,5%.

Βέβαια πρέπει κανείς να λάβει υπόψη του ότι το σημείο εκκίνησης είναι εξαιρετικά χαμηλό καθώς το ΑΕΠ της Βουλγαρίας μειώθηκε κατά 24,3% μεταξύ 1989 - 1994. Πιστεύεται ότι ο εξασθενημένος μακροοικονομικός δείκτης θα επιστρέψει στο επίπεδο του 1989, μέσα στο 2003.

Ο Βιομηχανικός τομέας συντελεί το 41% του ΑΕΠ, οι υπηρεσίες το 26%, ο γεωργικός τομέας το 10%, οι μεταφορές και επικοινωνίες το 9%, το εμπόριο το 7% και λοιπά 7%.

Ο ιδιωτικός τομέας αποτελεί το 40% του ΑΕΠ.

2.2. ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ.

2.2.1. Βιομηχανική Παραγωγή.

Ο αργός ρυθμός των οικονομικών μεταρρυθμίσεων καθώς και ο υποαναπτυκτός ιδιωτικός τομέας της βιομηχανίας συνεχίζουν αρνητικά την ανάκαμψη της βιομηχανικής παραγωγής, η οποία παρά την αύξηση της το 1994 ήταν μειωμένη κατά 49,3% ως προς το 1989.

Μετά από τέσσερα χρόνια διαρκούς μείωσης, η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 4% το 1994 μετά από πτώση κατά 10% το 1993, 22% το 1992 και 27,3% το 1991. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι δείκτες αυτοί μετρούν την παραγωγή στον κρατικό τομέα μόνο.

Οι εν λόγω μειώσεις της βιομηχανικής παραγωγής οφείλονται κυρίως στις μειώσεις της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών, της καπνοβιομηχανίας, της κατασκευής μηχανολογικού εξοπλισμού και του κλάδου της κλωστουφαντουργίας ετοιμών ενδυμάτων. Αντίθετα η εντονότερη αύξηση της παραγωγής σημειώθηκε στους τομείς της χημικής βιομηχανίας, στη βιομηχανία πετρελαίου, την επεξεργασία ξύλου και χαρτιού, στις εκτυπώσεις και τη μεταλλουργία.

Ομως η αναζωογόνηση είναι ανεπαρκής για να ξεπεραστεί η κρίση. Η βιομηχανική παραγωγή κινείται σε επίπεδα χαμηλότερα από το μισό του 1989. (Πίνακας 1).

Ένας μεγάλος αριθμός βιομηχανιών συναντούν δυσκολίες στην εξεύρεση πόρων για την ανανέωση του παραγωγικού τους εξοπλισμού και τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής.

Το βάρος της εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους αφήνει ελάχιστους πόρους για επενδύσεις και οξύνει το πρόβλημα της αναδιάρθρωσης. Η περιορισμένη εγχώρια και εξωτερική αγορά είναι ένα ακόμη πρόβλημα. Τα δύο αυτά προβλήματα, η έλλειψη επενδύσεων αλλά και εξαγωγικών αγορών, σημαίνουν ότι τυχόν ανάκαμψη στη βιομηχανία είναι ανατρέψιμη. (Παρ.Α. Β1).

α) Μεταλλεύματα.

Η Βουλγαρία έχει ετήσια παραγωγή περίπου 31.000 τόνων άνθρακα, 853.000 τόνων χυτοσίδηρου, 1,3 εκατομμύρια τόνων rolled stock.

Πρέπει να τονισθεί ότι η βαριά βιομηχανία έχει εξοπλισθεί σήμερα με προηγμένες τεχνολογίας μηχανήματα από την Γερμανία, Ιαπωνία και άλλες αναπτυγμένες χώρες.

Οι μεγαλύτερες εγκαταστάσεις στην Ανατολική Ευρώπη για την παραγωγή μπαταριών και μηχανοκίνητων φορτηγών στη βαριά μηχανοκίνητη βιομηχανία βρίσκονται στη Βουλγαρία.

Το 1990 η Βουλγαρία κατείχε την πρώτη θέση στον κόσμο στην παραγωγή μπαταρίας και μηχανοκίνητων μηχανημάτων /φορτηγών.

β) Δομικά Υλικά.

Η Βουλγαρία είναι πλούσια σε αποθέματα για την ανάπτυξη δομικών επιχειρήσεων.

Η ετήσια παραγωγή περιλαμβάνει περίπου 2,13 εκατομμύρια τόνους μπετόν, 650 εκατομμύρια τόνους τούβλα, 1

εκατομμύριο τετραγωνικά μέτρα Ξύλου, 300 εκατομμύρια πλακάκια. Η καλή ποιότητα των υλικών αυτών κάνει ανταγωνισμό αυτό τον τομέα.

γ) Υφαντικός Τομέας.

Υπάρχουν μεγάλες επενδυτικές ευκαιρίες σ'αυτόν τον τομέα που η Βουλγαρία έχει μεγάλη παράδοση.

Περισσότερες από 200 Βουλγαρικές επιχειρήσεις λειτουργούν σ'αυτόν τον τομέα. Περίπου 90 εκατομμύρια μέτρα βαμβακιού, 16 εκατομμύρια μέτρα μαλλιού και 10 εκατομμύρια μέτρα μετάξι παράγονται στη Βουλγαρία ετησίως.

δ) Βιομηχανία Τροφίμων.

- Η βιομηχανία γάλακτος κατέχει πρωταρχική θέση σ'αυτόν τον τομέα. Υπάρχουν 49 μεγάλα εργοστάσια επεξεργασίας γάλακτος και περισσότερα από 80 μικρότερα.

Η Βουλγαρία είναι γνωστή για το περίφημο γιαούρτι και το άσπρο τυρί. Η ετήσια παραγωγή είναι περίπου 100.000 τόνοι τυρί και 500.000 τόνοι γάλα.

- Υπάρχουν 86 εργοστάσια κονσέρβας που παράγουν περίπου 650.000 τόνους κονσέρβας κάθε χρόνο.

- Περίπου 250 εκατομμύρια λίτρα κρασιού παρήχθησαν το 1993 από τα οποία 80 εκατομμύρια λίτρα εξήχθησαν.

Τα Βουλγαρικά κρασιά είναι δημοφιλή στην Αγγλία, στην Ιαπωνία, στον Καναδά, στην Αμερική, στο Βέλγιο και σε άλλες χώρες.

- Περίπου 500.000 εκατομμύρια λίτρα μύρας παράγονται ετησίως. Η βιομηχανία μύρας προσπαθεί να ελκύει τις ξένες επενδύσεις.
- 500.000 εκατομμύρια λίτρα αναψυκτικών παράγονται κάθε χρόνο. Το έτος 1993 η Coca Cola και η Pepsi Cola πραγματοποίησαν μεγάλα κέρδη στη Βουλγαρία. (Πίνακας).

2.2.2. Αγροτική παραγωγή.

Εκεί όπου εμφανίζεται συνεχής πτώση είναι στην αγροτική παραγωγή. Τον Φεβρουάριο του 1995 ήταν μειωμένη κατά 11,3% ως προς ένα χρόνο πριν, και για το πρώτο δίμηνο του 1995 είχε μειωθεί συνολικά κατά 12,3%.

Η μεγάλη μείωση οφείλεται στην συρρίκνωση της βιομηχανικής επεξεργασίας κρέατος και προϊόντων κρέατος, η οποία έχει μειωθεί κατά 48% και των γαλακτοκομικών, των οποίων η παραγωγή έχει σημαντική πτώση κατά 61%.

Η αγροτική παραγωγή από το 1990 έως σήμερα έχει μειωθεί κατά 55%. Η μείωση αφορά τόσο την φυτική παραγωγή (σιτάρι - φρούτα και λαχανικά) όσο και την κτηνοτροφική (κρέας, γάλα). Η πτώση αυτή αποδίδεται στον μηδενισμό των επενδύσεων και στην εγκατάλειψη της υποδομής λόγω της περιορισμένης πιστοληπτικής ικανότητας των μικροϊδιοκτητών.

Αλλωστε μόνο το 60% της γεωργικής γής έχει επιστραφεί στους παλιούς ιδιοκτήτες, οι οποίοι είναι συνήθως ηλικιωμένοι, χωρίς οικονομικές δυνατότητες καλλιέργειας των χωραφιών.

Ο ιδιωτικός τομέας παίζει σημαντικό ρόλο στην αγροτική βιομηχανία. Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην αναπαραγωγή αρνιών είναι 79,3%, στην παραγωγή λαχανικών 73%, γάλακτος 70,4%, πουλερικών 68,2%, αγελάδων 67,9%, καπνών 67,2% κ.λ.π.

Η χώρα κατέχει την τρίτη θέση στον κόσμο στην παραγωγή ηλίανθων, την πέμπτη στην παραγωγή ντομάτων και σιτηρών, την έκτη στην παραγωγή μήλων και την ένατη στην παραγωγή σταφυλιών.

Η παραγωγή καπνών αναμένεται να φτάσει φέτος μεταξύ 25.000 και 30.000 τόνων - μικρότερη των τελευταίων 60 ετών και χαμηλότερη κατά 5 -6 φορές αυτής του επιπέδου των 140.000 - 150.000 τόνων που είχε σημειωθεί πριν μερικά χρόνια.

Η μείωση αυτή οφείλεται στις πιστωτικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί καπνού καθώς η συγκομοιδή του 1994 (60.000 τόνοι) πληρώθηκε σε λίγες μόνο περιφέρειες ενώ σε άλλες δεν έχει βρεθεί ακόμη αγοραστής και παραμένει στις αποθήκες.

Η παραγωγή σίτου /κριθαριού αναμένεται να φτάσει φέτος τα 3 εκατομμύρια τόνους (αύξηση 50% από το 1994) και να επαρκέσει για την κάλυψη των αναγκών σε ψωμί και κτηνοτροφές. Τα αποθέματα των δημητριακών τον Ιανουάριο του 1995 ήταν 6,9 εκατομμύρια τόνοι.

Ο πληθυσμός των βοοειδών ήταν τον Ιανουάριο του 1995 635.284 (-15,3% σε σχέση με ένα χρόνο πριν) εκ των οποίων 349.817 αγελάδες (αντίστοιχα -16,5%). Οι χοίροι ήταν 1.978.168 (-4,5%) και τα αρνιά 3.396.504 (-9,7%). Τα πουλερικά έφτασαν τα 17.402.065 κεφάλια (+12,9%).

Μία άλλη παραδοσιακή παραγωγή είναι αυτή του ροδέλαιου Βουλγαρικός χρυσός όπως χαρακτηριστικά λέγεται - το οποίο χρησιμοποιείται για την κατασκευή καλλυντικών. Η αξία ενός κιλού ροδέλαιου μπορεί να ξεπεράσει τις 4.500 δολάρια ενώ για την παραγωγή τέτοιας ποσότητας απαιτούνται αρκετοί τόνοι από ροδοπέταλα. Φέτος η Βουλγαρία θα παράγει 500 κιλά ροδελαίου ποσότητα πολύ μικρότερη από τα 2 εκατομμύρια που παρήγαγε επί κομμουνιστικής διακυβέρνησης.

Το μερίδιο της βουλγαρικής βιομηχανίας στην παγκόσμια αγορά, σε ότι αφορά το ροδέλαιο, έχει πέσει στο 30% ενώ στην δεκαετία του 1980 προσέγγιζε το 70%.

(Παρ.Β. Β7).

2.3. ΜΙΣΘΟΙ - ΑΝΕΡΓΙΑ.

Τον Οκτώβριο του 1993 ο μέσος μηνιαίος μισθός του Βούλγαρου έφτανε τα 3.800 λεβ, ήτοι 112,5\$ (η ισοτιμία τότε ήταν (1\$ = 32 λεβ)).

Οι μεγαλύτεροι κατά σειρά μηνιαίοι μισθοί ήταν των ανθρακορύχων (8.972 λεβ), των μηχανικών (5.391 λέβ) και των μεταλλουργών (5.338 λέβ).

Οι χαμηλότεροι των απασχολουμένων στη βιομηχανία ενδυμάτων και την κλωστούφαντουργία (2.364 και 2.762 λεβ αντίστοιχα). Οι μηνιαίες αποδοχές των δασκάλων και των γιατρών ήταν 3.710 και 5.188 λέβ αντίστοιχα. Τον Δεκέμβριο του 1994 ο μέσος μηνιαίος μισθός του Βούλγαρου ανερχόταν σε 3.900 λέβ.

Όσο αφορά τις εργασιακές συνθήκες υπάρχει βασικά εβδομάδα 5 ημερών, με ανώτατο όριο 40 ώρες εργασίας, ενώ αντίστοιχα η νυχτερινή εργασία δεν επιτρέπεται να ξεπερνά τις 35 ώρες. Επίσης απαγορεύεται να απασχολούνται σε νυχτερινές εργασίες άτομα με ηλικία μικρότερη των 18 ετών, έγκυες γυναίκες και μητέρες παιδιών ηλικίας μικρότερης των τριών ετών. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να καταγράφει σε ειδικό βιβλίο τις υπερωρίες κάθε εργαζομένου, οι οποίες δεν επιτρέπεται να ξεπερνούν τις 150 ώρες κάθε χρόνο.

Σε μονόδρομο και μάλιστα ανοδικό έχει παγιδευτεί η ανεργία της χώρας μέχρι το 1994. Οι αριθμοί επιβεβαιώνουν την διαπίστωση αυτή : 1,6% το 1990, 11,7% το 1991, 15,6% το 1992, 16,4% το 1993 και 17% το 1994. Υπολογίζεται ότι για την περίοδο του 1995 θα σταθεροποιηθεί στο 17,0% ενώ στο τέλος του Φεβρουαρίου του 1995 ήταν 12,9%. Τα επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών της Βουλγαρίας σημειώνουν ότι τον Ιανουάριο του 1994 ο αριθμός των ανέργων έκανε νέο ρεκόρ : 632.000 Βούλγαροι ήταν άνεργοι (Το μεγαλύτερο ποσοστό στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη).

Οι περισσότεροι άνεργοι έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο: 385 χιλιάδες είναι δημοτικού ή όχι, 137 χιλιάδες έχουν περατώσει σπουδές σε δευτεροβάθμια επαγγελματικές σχολές και 44 χιλιάδες είναι πτυχιούχοι πανεπιστημίου. Σχεδόν 400 άνεργοι διανύουν ηλικία μεταξύ 25 και 44 ετών.

Η Ανεργία πλήττει περισσότερο την ύπαιθρο (19,5%) παρά τα αστικά κέντρα (13,5%).

Σύμφωνα με τη βουλγαρική ομοσπονδία καταναλωτών 74,4% του πληθυσμού ζεί κοντά στα όρια της φτώχειας και 50%

κάτω από το όριο αυτό.

2.4. ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.

Η εικόνα που παρουσιάζει το επίπεδο των τιμών της Βουλγαρίας μπορεί να χαρακτηριστεί μόνο με μία λέξη : εκρηκτική. Πρόκειται για μία κατάσταση που έχει δραματικές επιπτώσεις για τις ασθενέστερες οικονομικά τάξεις.

Το 1991 ο πληθωρισμός εκτοξεύτηκε σε πρωτοφανή ύψη, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξεως του 334% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Εκτοτε η κυβέρνηση προχώρησε σε επιβολή αυστηρής νομισματικής πολιτικής κατορθώνοντας να ρίξει τον πληθωρισμό στο 71% το 1992 και στο 64% το 1993. Το 1994 ο πληθωρισμός εκτοξεύτηκε στο 120% (τον υψηλότερο στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη).

2.5. ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Τον Απρίλιο του 1992 το Βουλγαρικό κοινοβούλιο ψήφισε το νόμο περί "μετασχηματισμού και ιδιωτικοποίησης των κρατικών και δημοτικών επιχειρήσεων. Ο νόμος αυτός προέβλεπε μεταξύ άλλων την ίδρυση ενός Πρακτορείου Ιδιωτικοποίησης, το οποίο από κοινού με Υπουργεία και την Κυβέρνηση θα αποτελούσαν τους τρεις φορείς του προγράμματος ιδιωτικοποίησης.

Η ιδιωτικοποίηση λειτουργούσε με βραδύτερους και

διστακτικούς ρυθμούς, σε τρία επίπεδα αποφάσεων :

- α) Υπουργείων : για επιχειρήσεις με ενεργητικό μέχρι 10 εκατομμύρια λέβα.
- β) Πρακτορείου Ιδιωτικοποίησης : για επιχειρήσεις με περιουσιακά στοιχεία από 10 εκατομμύρια έως 200 εκατομμύρια λέβα.
- γ) Υπουργικού Συμβουλίου : για κεφάλαιο επιχειρήσεων πλέον των 200 εκατομμυρίων λέβα.

Τον Ιούνιο του 1994 ψηφίστηκε νέος νόμος για τις ιδιωτικοποιήσεις που καθιερώνει την μέθοδο των κουπονιών¹³ ενώ παράλληλα αφαιρεί από το Πρακτορείο Ιδιωτικοποίησης μεγάλο τμήμα των αρμοδιοτήτων του. Συστάθηκε ένα νέο όργανο, το κέντρο Μεγάλης Ιδιωτικοποίησης, αποστολή του οποίου είναι η διαχείριση των Κεφαλαίων που θα προκύψουν από την ιδιωτικοποίηση μέσω κουπονιών¹³. Το όργανο αυτό θα χορηγεί και θα ανακαλεί άδειες για την σύσταση Επενδυτικών Ταμείων. Η δημιουργία (επενδυτικών ταμείων) τους αποβλέπει στην κατανομή του επιχειρηματικού κινδύνου σε μεγάλο αριθμό

[1] Τα κουπόνια διατίθενται με την μορφή βιβλιαρίων αξίας 25.000 λέβα. Παρέχουν την δυνατότητα στον κάτοχο να αγοράσει μετοχές και μερίδια επιχειρήσεων που πρόκειται να ιδιωτικοποιηθούν με την μέθοδο κουπονιών. Η διαδικασία εγγραφής και διανομής καθορίζεται με απόφαση υπουργικού συμβουλίου. Τα κουπόνια δεν κληρονομούνται και δεν μεταβιβάζονται. Δικαίωμα να πάρει κουπόνι έχει κάθε ενήλικος.

επιχειρήσεων έτσι ώστε να προστατευτούν από την πτώχευση οι μικροί επιχειρηματίες.

300 εκατομμύρια δολάρια συγκεντρώθηκαν από το 1993 μέχρι και τους δύο πρώτους μήνες του 1995, από τις ιδιωτικοποιήσεις κρατικών βουλγαρικών επιχειρήσεων.

Σημειώνουμε ότι το 1992 δεν έγινε καμία αποκρατικοποίηση αν και υπήρχε απόφαση για ιδιωτικοποίηση 40 μονάδων. Στον κατάλογο των Εταιρειών που ανατίναξαν τους "κρατικούς δεσμούς" συγκαταλέγονται 500 επιχειρήσεις δηλαδή το 36% του συνόλου των κρατικών επιχειρήσεων.

Στόχος είναι η αποκρατικοποίηση του 65% αυτών. Για το 1995 έχει καθοριστεί να γίνουν 80 ιδιωτικοποιήσεις. Ανάμεσα σ'αυτές περιλαμβάνονται επιχειρήσεις όλων των κλάδων, με την εξαίρεση του λεγόμενου στρατιωτικό-βιομηχανικού συμπλέγματος.

Το γεγονός είναι ότι μέχρι σήμερα δεν έχει εκδηλωθεί αγοραστικό ενδιαφέρον για τις μεγάλες μονάδες που ανήκουν στην βαριά βιομηχανία. Αντίθετα το ενδιαφέρον εντοπίζεται στην κλωστούφαντουργία, όπου έχουν ήδη πωληθεί 18 εργοστάσια και γενικά στην ελαφριά βιομηχανία.

Η νέα κυβέρνηση της Βουλγαρίας ανακοίνωσε ένα πρόγραμμα που προβλέπει την πώληση κρατικών επιχειρήσεων σε δύο φάσεις. Η πρώτη θα ξεκινήσει τον Νοέμβριο του 1995 και η δεύτερη τον Φεβρουάριο του 1997. Κάθε φάση θα διαρκέσει 12 μήνες. Τα προσδοκώμενα έσοδα είναι 300 εκατομμύρια δολάρια.

Ανακοινώθηκαν ήδη 600 προς ιδιωτικοποίηση μονάδες σε

κλάδους όπως ο τουρισμός, η βιομηχανία τροφίμων, οι μηχανοκατασκευές και οι μεταφορές. Σύντομα δε, αναμένεται η ανακοίνωση άλλων 450 υπό ιδιωτικοποίηση επιχειρήσεων.

Από τις ιδιωτικοποιήσεις εξαιρούνται μία σειρά από κλάδους, οι οποίοι χαρακτηρίζονται στρατηγικής σημασίας, όπως οι σιδηρόδρομοι, τα ταχυδρομεία, οι τηλεπικοινωνίες, ο εμπορικός στόλος, οι αυτοκινητόδρομοι, τα λιμάνια και αεροδρόμια, τα δύο διυλιστήρια.

2.5.1. Αγροτική Ιδωτικοποίηση.

Αν και με νόμο του 1991 η Βουλγαρική Βουλή αποφάσισε την επαναδιανομή της αγροτικής γής και την απόδοσή της στους προς του 1946 δικαιούχους της, τέσσερα χρόνια μετά, λίγη πρόοδος έχει επιτευχθεί προς την κατεύθυνση αυτή. Υπολογίζεται ότι οι νόμιμοι δικαιούχοι ή οι κληρονόμοι τους ανέρχονται σε 6,5 εκατομμύρια.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας μόλις το 37% της υπό επαναδιανομή αγροτικής γής έχει αποδοθεί στους ιδιοκτήτες της. Οι δικαιολογίες που προβάλλονται από επίσημα χείλη ενίοτε, για την αργοπορία αυτή, είναι τουλάχιστον αστήρικτες, π.χ. ότι πολλοί δικαιούχοι αρνούνται να παραλάβουν τους τίτλους ιδιοκτησίας τους λόγω καταβολής υψηλών αμοιβών σε συμβολαιογράφους (ποσά ύψους 1.500 λέβ), ή ότι δεν αναλαμβάνουν τη γή τους επειδή φοβούνται την υψηλή φορολογία.

Σήμερα, η πτώση της αγροτικής παραγωγής και η μείωση των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων οφείλεται στην μη

οριστικοποίηση των δικαιωμάτων κτήσεως και καλλιέργειας γης. Η υφιστάμενη εκκρεμότητα εμποδίζει τους νυν καλλιεργητές να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους επειδή φοβούνται ότι αιωνίδια θα τις απωλέσουν από παρέμβαση των νομίμων δικαιούχων.

2.6. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.

Το τραπεζικό σύστημα της Βουλγαρίας λειτούργησε με τη συγκεντρωτική μορφή που χαρακτήριζε τα αντίστοιχα συστήματα των υπολοίπων χωρών της Ανατολικής Ευρώπης.

Την εμπορική δραστηριότητα είχε αναλάβει η Κεντρική Τράπεζα μέσω των εθνικοποιημένων υποκαταστημάτων της. Στα πλαίσια αυτά, οι χρηματοδοτήσεις των κρατικών επιχειρήσεων για τη διεκπεραίωση επενδυτικών προγραμμάτων τους, πραγματοποιούνταν από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω της κεντρικής Τράπεζας.

Με τις μεταρρυθμίσεις που σημειώθηκαν στις Βαλκανικές χώρες κρίθηκε αναγκαίος και ο εκσυγχρονισμός του χρηματοπιστωτικού τομέα σε ένα τραπεζικό σύστημα συμβατό με τα διεθνή πρότυπα.

Έτσι η Βουλγαρία δημιούργησε ένα τραπεζικό σύστημα δύο επιπέδων, (δηλαδή διαχωρισμός εμπορικών τραπεζών από την κεντρική τράπεζα) μία εξέλιξη η οποία είναι σημαντικό βήμα για την ομαλή μετάβαση στην οικονομία της αγοράς.

Ο τρόπος με τον οποίο επιχειρήθηκε να πραγματοποιηθεί αυτός ο εκσυγχρονισμός ήταν η διάσπαση της Κεντρικής

Τράπεζας και η ανάθεση (στα δεύτερα) των εμπορικών τραπεζικών εργασιών. Έτσι προήλθαν 69 κρατικές και 11 μικτές τράπεζες μετά την διάσπαση η οποία προκάλεσε σημαντικά προβλήματα στην άσκηση των πιστωτικών δραστηριοτήτων των νέων αυτών τραπεζών λόγω του μικρού τους μεγέθους, της χαμηλής τους ρευστότητας και της έλλειψης υγιούς χαρτοφυλακείου εξαιτίας του μεγάλου ύψους επισφαλών απαιτήσεων (3 δις δολάρια και αφορά απαιτήσεις κυρίως από αφρικανικές και αραβικές χώρες).

Τα προβλήματα αυτά οδήγησαν σε μία δεύτερη φάση αναδιοργάνωσης του τραπεζικού συστήματος στην οποία επιχειρήθηκε η μείωση του αριθμού των δραστηριοποιούμενων τραπεζών με μία προσπάθεια ενοποίησης των τραπεζικών ιδρυμάτων μέσω συνεχών συγχωνεύσεων, με απώτερο στόχο τη δημιουργία ισχυρών και υγιών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Έτσι υπήρξε μία μείωση του αριθμού των τραπεζών - οι οποίες έφτασαν τις 54 - και συστάθηκε ειδική κρατική Εταιρεία Ανασυγκρότησης Τραπεζών με στόχο την περαιτέρω μείωση των δραστηριοποιούμενων ιδρυμάτων του ευρύτερου δημοσίου τομέα.

Η Βουλγαρική Εθνική Τράπεζα (B.N.B.) που είναι η κεντρική Τράπεζα της χώρας συνέβαλε πολύ στην εφαρμογή του σημερινού σταθεροποιητικού προγράμματος με την αυστηρή πιστωτική πολιτική της που στηρίχτηκε στις μεγάλες αυξήσεις των βασικών επιτοκίων και στα πιστωτικά όρια. Συμφωνία της BNB με το CLUB του Λονδίνου συνέβαλε στη μείωση κατά 47% των συνολικών χρεών των βουλγαρικών εμπορικών τραπεζών (ύψους 9,8 δις \$).

Η Ένωση Εμπορικών Τραπεζών της Βουλγαρίας ασκεί έντονες

πιέσεις ώστε να περιοριστεί ο ρυθμός χορήγησης αδειών λειτουργίας καταστημάτων Ξένων εμπορικών τραπεζών στη Βουλγαρία.

Σήμερα εκτός από τις Ελληνικές ΧΙΟΣBANK και ΙΟΝΙΚΗ υποκαταστήματα έχουν και η Ολλανδική INTERNATIONALE NEDERLANDEN, η Αυστριακή RAIFFEISEN και η Γερμανική DRESDNER BANK.

2.7. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΕΟΣ - ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ - ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ.

Το εξωτερικό χρέος της Βουλγαρίας ανήρχητο σε 10,5 δις \$ και μέσα στο 1995 πρέπει να πληρωθούν 1 δις \$ για τοκοχρεωλύσια.

Η Βουλγαρία λαμβάνει δάνεια από την ΔΝΤ (Διεθνείς Νομισματική Τράπεζα) και την Παγκόσμια Τράπεζα (αφού είναι μέλος και των δύο) για την ξεχρέωση των χρεών της. Επίσης πρόκειται να γίνει σύντομα μέλος της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εμπορίου.

Τα συναλλαγματικά αποθέματα ανήλθαν στο ύψος των μόλις 1.029 εκατομμυρίων \$, στο τέλος του Φεβρουαρίου 1995.

Το νόμισμα της χώρας που είναι το λεβ υποδιαιρείται σε 100 στοτίνκι. Το ένα λέβ σήμερα ισοδυναμεί με 3,7 δραχμές και αντίστοιχα 1\$ = 66 λεβ.

Η επίσημη συναλλαγματική ισοτιμία είχε την εξής εξέλιξη:

Δεκέμβριος 1991 : 1\$ = 21,8 λέβα
Δεκέμβριος 1992 : 1\$ = 24,5 λέβα
Δεκέμβριος 1993 : 1\$ = 32,7 λέβα
Δεκέμβριος 1994 : 1\$ = 65,2 λέβα

2.8. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Ο συγκριτικός τομέας παρουσιάζει ενδιαφέρον καθώς αποτελεί έναν από τους βασικούς τομείς ανέλιξης της χώρας.

Το εξωτερικό εμπόριο καλύπτει το 8,3% του ΑΕΠ της Βουλγαρίας.

Τον Δεκέμβριο του 1993 εγκρίθηκε η προσωρινή συμφωνία της Βουλγαρίας με την Ε.Ε. Με την συμφωνία αυτή, 70% των βιομηχανικών εξαγωγών της Βουλγαρίας θα μπαίνουν αφορολόγητα στην Ε.Ε. ενώ 22 % των ευρωπαϊκών βιομηχανικών εξαγωγών αντίστοιχα.

Οι Ευρωπαϊκοί δασμοί στις υπόλοιπες βουλγαρικές εξαγωγές στην Ε.Ε. θα απαλειφθούν σε 6 χρόνια σταδιακά.

Ο κύριος όγκος του εξωτερικού εμπορίου της Βουλγαρίας σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (NSI) πραγματοποιείται με τις χώρες του ΟΟΣΑ και περισσότερο από το μισό με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έπονται οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Το 46,6% των εξαγωγών κατευθύνθηκε το 1994 στις χώρες του ΟΟΣΑ και το 33,5% στις χώρες της Ε.Ε. (ποσοστό

αυξημένο από το 28,2% του 1993). Οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης απορρόφησαν το 35,7% των βουλγαρικών εξαγωγών, πέρυσι.

Σε σύγκριση με το 1993 αυξήθηκαν σημαντικά οι εξαγωγές προς τις ΗΠΑ, τη Νότιο Αφρική, την Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών, την Ιταλία, τη Γερμανία και την Ελλάδα ενώ μειώθηκαν οι εξαγωγές προς τις αραβικές χώρες. Πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα ότι η επιβολή του εμπάργκο στη Νέα Γιουγκοσλαβία είχε σχεδόν καταστροφικές συνέπειες για το εξωτερικό εμπόριο της χώρας.

Υπολογίζεται ότι οι ζημιές της Βουλγαρίας από αυτή την υπόθεση ανήλθαν στα 3 δις δολάρια.

Αντίστοιχα και η προέλευση των βουλγαρικών εισαγωγών ήταν κατά 46,5% από την περιοχή του ΟΟΣΑ, ενώ κατά 40,3% από την περιοχή της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Οι κυριότερες εξαγωγές της Βουλγαρίας ήταν μέταλλα και μεταλλικές κατασκευές (20% του συνόλου) και πρώτες ύλες. Επίσης αγροτικά προϊόντα, χημικά, πλαστικά και προϊόντα από καουτσούκ (18%).

Οι κυριότερες εισαγωγές που πραγματοποίησε η ίδια χώρα αφορούσαν καύσιμα, μεταλλεύματα, μηχανήματα, οχήματα μεταφοράς, συσκευές, εργαλεία, χημικές ύλες και προϊόντα από καουτσούκ (40% του συνόλου).

Εμπορικές σχέσεις της Βουλγαρίας με
τις Βαλκανικές χώρες

(σε εκ. LV)	Εξαγωγές		Εξαγωγές Ιανουάρ.-Σεπτέμβριος	
	1991	1992	1992	1993
Αλβανία	23,8	1.000,6	970,1	661,5
Ερζεγοβίνη		470,0	336,0	242,4
Σκόπια		2.169,1	1.416,3	4.675,1
Ρουμανία	1.050,3	2.090,1	1.864,7	1.632,5
Σλοβενία		730,6	48,4	168,5
Κροατία		245,4	130,9	233,4
Π.Γιουκ/βία	1.583,3	3.866,7	3.968,5	430,5
ΕΛΛΑΔΑ	1.248,8	3.478,4	3.013,6	4.042,4
Τουρκία	1.717,8	4.659,2	3.956,6	4.922,8

(σε εκ. LV)	Εισαγωγές		Εισαγωγές Ιανουάρ.-Σεπτέμβριος	
	1991	1992	1992	1993
Αλβανία	52,3	75,6	76,1	4,6
Ερζεγοβίνη		22,3	11,7	37,4
Σκόπια		516,3	288,4	1.013,1
Ρουμανία	195,1	2.138,6	1.836,5	1.536,3
Σλοβενία		45,7	33,5	116,6
Κροατία		27,2	24,6	55,8
Π.Γιουκ/βία	880,3	1.381,8	1.294,5	27,4
ΕΛΛΑΔΑ	401,9	4.749,8	4.118,7	3.655,1
Τουρκία	391,2	1.419,0	1.088,0	895,4

Πηγή : Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής.

Εξαγωγές της Βουλγαρίας προς κατ'ιδίαν Κοινοτικές χώρες
(1989 - 1993) (επί %)

ΧΩΡΑ	1989	1990	1991	1992	1993*
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Γερμανία	24,3	54,0	30,4	32,3	24,5
Ιταλία	11,7	10,0	17,3	17,2	20,5
Ελλάδα	23,4	10,2	13,9	13,8	20,3
Γαλλία	9,3	6,6	9,2	7,8	9,2
Ηνωμ.Βασίλειο	15,5	7,2	12,4	9,6	8,8
Βέλγιο	4,7	3,1	6,1	10,2	6,9
Ολλανδία	5,3	4,7	5,8	5,3	5,0
Ισπανία	5,1	3,1	3,3	1,8	2,2
Δανία	0,3	0,7	1,1	1,4	1,4
Πορτογαλία	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6
Λουξεμβούργο	0,2	0,2	0,2	0,02	0,6
Ιρλανδία	0,0	0,0	0,03	0,03	0,0

Εισαγωγές της Βουλγαρίας από κατ'ιδίαν Κοινοτικές
Χώρες, (1989 - 1993) (επί %)

ΧΩΡΑ	1989	1990	1991	1992	1993*
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Γερμανία	48,0	64,0	33,8	39,2	35,4
Ιταλία	14,0	11,8	20,2	16,2	18,9
Ελλάδα	3,7	2,0	4,3	18,1	12,3
Ηνωμ.Βασίλειο	11,1	10,2	17,5	5,7	12,5

συνέχεια

συνέχεια πίνακα

ΧΩΡΑ	1989	1990	1991	1992	1993*
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Γαλλία	9,9	4,5	10,3	8,7	8,3
Ολλανδία	5,4	3,1	5,1	5,3	5,5
Βέλγιο	4,5	2,1	4,2	3,5	4,1
Δανία	1,2	1,1	1,3	1,4	2,1
Ισπανία	1,8	1,1	2,4	1,2	0,7
Πορτογαλία	0,3	0,2	0,9	0,2	0,1
Ιρλανδία	0,0	0,0	0,0	0,4	0,1
Λουξεμβούργου	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0

* Ιανουάριος - Ιούνιος

Επιπλέον για να ενισχυθούν τα δημόσια έξοδα της Βουλγαρίας από τον Αυγουστο 1993 επιβλήθηκε ένα τέλος εισαγωγής που υπολογίζεται με βάση τη δασμολογητέα αξία των αγαθών, συμπεριλαμβανομένων και των προϊόντων από χώρες με τις οποίες η Βουλγαρία έχει υπογράψει συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου. Το τέλος αυτό είναι 3% για το 1993, 2% για το 1994 και 1% για το 1995.

2.9. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.

Οι ξένες επενδύσεις στη Βουλγαρία από το 1990 έως το τέλος το 1994 εκτιμώνται σε 780 εκατομμύρια δολάρια. Από αυτά τα 300 εκατομμύρια δολάρια αφορούν συμμετοχή σε ιδιωτικοποιήσεις. Το 34% των ξένων επενδύσεων αφορά επενδύσεις στη βιομηχανία, ένα ποσοστό που βαίνει

αυξανόμενο. Στην συνέχεια ακολουθούν ο τομέας των μεταφορών και ο κατασκευαστικός τομέας.

Ηγετική θέση στον κατάλογο των χωρών που επενδύουν στη Βουλγαρία κατέχει η Γερμανία, η οποία έχει επενδύσει από την αρχή της επιχειρηματικής εισόδου της στην Βουλγαρία περισσότερα από 200 εκατομμύρια δολλάρια.

Σημειώνεται ότι τους τελευταίους μήνες παρατηρείται έντονη κινητικότητα από τη γαλλική πλευρά, η οποία αναμένεται να ανατρέψει τη σειρά κατατάξεως των χωρών στον πίνακα των εξωτερικών επενδύσεων. Η Ελλάδα κατέχει την όγδοη θέση με κριτήριο το επενδεδυμένο κεφάλαιο.

Πρόσφατα ανακοινώθηκε η δημιουργία μιας επιτροπής για την προετοιμασία νόμου που αφορά την προσέλκυση ξένων επενδυτών (one stop shop). Εξάλλου, ανακοινώθηκε η δημιουργία ομάδας εργασίας με στόχο τη συγκρότηση Τράπεζας πληροφοριών για τις ξένες επενδύσεις στη Βουλγαρία.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η στάση που έχει διαμορφώσει η κοινή γνώμη απέναντι στις ξένες επενδύσεις.

Σύμφωνα με έρευνα που έκανε η εταιρεία BMS, σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 1.200 νοικοκυρών, η εικόνα για τις ξένες επενδύσεις στο Βουλγαρικό πληθυσμό είναι θετική, καθώς μόνο το 8% (96 νοικοκυριά) εξέφρασε αρνητική γνώμη για τις ξένες επενδύσεις.

Το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού φαίνεται να συμφωνεί με την αναγκαιότητα των ξένων επενδύσεων για την ανάκαμψη της οικονομίας. Ταυτόχρονα εκτός από την επιθυμία διατήρησης των παραδοσιακών οικονομικών σχέσεων με την Ρωσία, έχει δημιουργηθεί και μία

ισχυρότατη τάση ανάπτυξης στενών οικονομικών σχέσεων με τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Στη συνολική κατάταξη των χωρών με τις οποίες οι Βούλγαροι θα ήθελαν να δουν να αναπτύσσονται στενές οικονομικές σχέσεις, η Ελλάδα έρχεται τέταρτη μετά τη Γερμανία, τη Ρωσία και της ΗΠΑ, αλλά πρώτη μεταξύ των Βαλκανικών Χωρών.

2.10. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ.

Με την έκδοση δύο διαταγμάτων (εμπορική συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση και συμφωνία με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ελευθέρου Εμπορίου ΕΚΤΑ) η Βουλγαρία, κατά την διάρκεια του 1994 καταργεί ή μειώνει τους δασμούς ή τα τέλη κατά την εισαγωγή προϊόντων προερχομένων από τις ανωτέρω Ενώσεις Χωρών.

Περίπου 200 προϊόντα προελεύσεως χωρών Ευρωπαϊκής Ένωσης θα εισάγονται στη Βουλγαρία χωρίς δασμούς. Ενδεικτικά αναφέρονται :

- τα πετρώματα,
- το θαλάσσιο αλάτι,
- ορισμένα μεταλλεύματα
- αργό πετρέλαιο,
- λιπαντικά έλαια,
- φυσικό αέριο
- προπάνιο
- Βουτάνιο
- ηλεκτρική ενέργεια
- ιχθείς (και σε κονσέρβα)

συνέχεια

- φυτικά έλαια,
- χημικά προϊόντα
- φαρμακευτικά προϊόντα
- πυρίμαχος άργιλος
- υδροξειδικό νάτριο,
- υδρογονικό υπεροξειδιο,
- χλωροφόρμιο,
- βανίλλα,
- φωσφορικά λιπάσματα,
- ακατέργαστη ξυλεία,
- οδοντιατρικό υλικό,
- μικρά κιβώτια (βαλιτσάκια) πρώτων βοηθειών,
- εφημερίδες,
- λεξικά,
- βιβλία (όχι το δημοσιογραφικό χαρτί),

Η προαναφερόμενη απάλειψη των δασμών για ορισμένα αγαθά ευνοεί άμεσα τις εξαγωγές ειδών μας που κατέχουν ήδη ικανοποιητική θέση στην αγορά της γειτονικής μας χώρας.

Αναφερόμαστε :

- στο θαλάσσιο αλάτι,
- στο αγρό πετρέλαιο,
- στα λιπαντικά έλαια,
- στους ιχθείς (και σε κονσέρβα),
- στα φυτικά έλαια,
- στα φαρμακευτικά προϊόντα,
- στα φωσφορικά λιπάσματα,

Επίσης μειώνονται οι δασμοί για την εισαγωγή μερικών προϊόντων μέχρις όμως μία ορισμένη ποσότητα :

α) Εκπτώση 20%

- νωπό και τυποποιημένο κατόπιν επεξεργασίας τυρί (2.000 τόννοι).
- πατάτες (290 τόννοι)
- λεμόνια (9.450 τόννοι)
- ελιές (142 τόννοι)
- ακατέργαστος καπνός (6.000 τόννοι)

β) Εκπτώση 10%

- μεγάλα ζώα (1.250 τόννοι)
- ζωντανά πουλερικά δηλαδή πετεινοί, κοτόπουλα γαλοπούλες, πάπιες και χήνες (300 τόννοι),
- κατεψυγμένο κρέας (8.149 τόννοι),
- πορτοκάλια (12.000 τόννοι),
- ρύζι (2.880 τόννοι),
- έτοιμες προς βρώση τροφές (5.000 τόννοι).

Τα διατάγματα έχουν ισχύ από 1-1-1994 και θα ανανεώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα δηλαδή θα περιλαμβάνουν νεώτερα ενημερωτικά στοιχεία ώστε να επιτευχθεί με την πάροδο του χρόνου η προβλεπόμενη από τις δύο συμφωνίες πλήρης φιλελευθεροποίηση των εισαγωγών.

Πρέπει επίσης να σημειώσουμε ότι η χρηματική εγγύηση που κατατίθεται στα τελωνεία από αλλοδαπές εταιρείες προκειμένου οι τελευταίες να προβούν στην προσωρινή εισαγωγή στη Βουλγαρία ορισμένων ειδών μειώνονται κατά 20%. Μέχρι τώρα, οι εισαγωγές των προαναφερόμενων ειδών ήταν υποχρεωμένοι να καταβάλουν ως εγγύηση ποσό ισοδύναμο προς το σύνολο της αξίας των εμπορευμάτων αυτών. Πάντως η μείωση θα επιτυγχάνεται μόνο εφόσον οι ενδιαφερόμενοι αποδεικνύουν κάθε μήνα ότι τα εισαχθέντα είδη χρησιμοποιούνται για την παραγωγή προϊόντων

προοριζομένων εκτός Βουλγαρίας.

2.10.1. Φ.Π.Α.

Η εφαρμογή του συστήματος φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) στη Βουλγαρία ισχύει από 1-4-1994.

Κάθε πρόσωπο (φυσικό ή νομικό διαμονής ή μη Βουλγαρίας) του οποίου ο φορολογητέος κύκλος (τζίρος) εργασιών καλύπτει ορισμένη διάρκεια και ποσό πλέον του 1,5 εκατομμύρια λέβα υποχρεούται σε εγγραφή για τον ΦΠΑ. Όλα τα πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες και δεν είναι υποχρεωμένα εκ των ανωτέρω να εγγραφούν για υπαγωγή στον ΦΠΑ δύναται να υπαχθούν στο σύστημα αυτό.

Στην περίπτωση αυτή πρέπει να παραμείνουν εγγεγραμμένα για 2 έτη, εκτός εάν περατώσουν την περίοδο αυτή τις δραστηριότητες τους στη Βουλγαρία.

Ο σχετικός νόμος δεν προβλέπει ομαδική ή τμηματική εγγραφή. π.χ. ένα γκρούπ εταιρειών ή θυγατρική εταιρεία δεν είναι δυνατόν να καταχωρηθούν προκειμένου για τον ΦΠΑ ως μεμονωμένη οικονομική μονάδα.

α) Απαλλάσσονται Φ.Π.Α.

- η μεταβίβαση κυριότητας γης.
- η μεταβίβαση ιδιοκτησίας επιχειρήσεων ή μέρους αυτών σύμφωνα με τον νόμο περί ιδιωτικοποίησης.
- οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες,
- οι υπηρεσίες παροχής ασφαλείας INSURANCE,

- η ενοικίαση γης και κτισμάτων (εκτός εάν το πρόσωπο που δραστηριοποιείται στον τομέα αυτό επιλέξει διαφορετικά),
- οι υπηρεσίες παροχής εκπαίδευσης,
- η άσκηση νομικών δραστηριοτήτων σύμφωνα με τον νόμο περί Δικηγόρων,
- οι υπηρεσίες παροχής περιθάλψεως της υγείας,
- τα εφόδια (προμήθειες) για κερδοσκοπικούς οργανισμούς, όταν τα εφόδια (προμήθειες) δωρίζονται στους οργανισμούς αυτούς,
- τα τυχερά παιχνίδια,
- οι πωλήσεις εισιτηρίων για μουσεία, βιβλιοθήκες, ζωολογικούς και βοτανικούς κήπους, αίθουσες τέχνης και το θέατρο.

Κατά την διάρκεια των 3 πρώτων ετών από την εφαρμογή του ΦΠΑ θα απαλλάσσονται από τον φόρο αυτό τα εξής αγαθά :

- άρτος,
- γάλα,
- γιαούρτι,
- τυρί,
- τα εγχειρίδια διδασκαλίας που είναι εγκεκριμένα από τα Υπουργεία Επιστημών - Εκπαίδευσης και Πολιτισμού,
- Φάρμακα,
- θέρμανση για οικιακή χρήση,
- νερό για οικιακή χρήση,
- καυσόξυλα για οικιακή χρήση,
- κάρβουνο για οικιακή χρήση,
- ηλεκτρισμός για οικιακή χρήση.

β) Πρόσωπα υποκείμενα στον Φ.Π.Α..

Όπως προαναφέρθηκε τα πρόσωπα που θα υπόκεινται στον Φ.Π.Α. είναι δυνατό να είναι φυσικά ή νομικά και καταχωρούνται σε δύο κατηγορίες :

- τα υποχρεούμενα να εγγραφούν
- τα δυνάμενα.

Η υπαγωγή σε μία από τις ανωτέρω κατηγορίες εξαρτάται όπως σημειώσουμε από τον φορολογητέο κύκλο εργασιών του συγκεκριμένου προσώπου (φυσικού ή νομικού).

γ) Φορολογητέος κύκλος εργασιών.

Ως φορολογητέος κύκλος εργασιών θεωρείται το σύνολο του κύκλου εργασιών το προερχόμενο από όλες τις φορολογητέες συναλλαγές που ενεργούνται από ένα πρόσωπο

- α) Στη Βουλγαρία (εκτός από τις ζώνες ελεύθερου εμπορίου ή τα καταστήματα DUTY FREE.
- β) ως μέρος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του,
- γ) κατά την διάρκεια του 12μήνου που προηγείται του μήνα που εφαρμόζεται ο Φ.Π.Α.
- δ) Επιπλέον αγαθά - υπηρεσίες στα οποία επιβάλλεται ο Φ.Π.Α..

Ο Φ.Π.Α. επιβάλλεται επίσης :

- σε αγαθά ή υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται από το

επιτεκμημένο πρόσωπο για προσωπική του χρήση ή προσωπική χρήση των υπαλλήλων του (ευεργετήματα σε είδος) και

- στη χρησιμοποίηση αγαθών που παράγονται από το προσρολογούμενο πρόσωπο για συναλλαγή εξαιρούμενη του Φ.Π.Α.

ε) Ο Φ.Π.Α. δεν ισχύει επί εξαγωγών.

Επίσης δεν επιβάλλεται σε εργασία που πραγματοποιείται εκτός Βουλγαρίας επί αγαθών τα οποία ακολούθως εξάγονται.

2.10.2. Νέοι φόροι κατανάλωσης στη Βουλγαρία.

Παράλληλα με την ισχύ από 1-4-1994 του ΦΠΑ (18%), εφαρμόζεται ήδη στη Βουλγαρία η επιβολή νέων φόρων κατανάλωσης σύμφωνα με τον παρατιθέμενο στη συνέχεια σχετικό πίνακα.

Δεν επιβάλλεται φόρος καταναλώσεως :

1. Στα από την Βουλγαρία εξαγόμενα προϊόντα.
2. Σε αγαθά ή υπηρεσίες όπου έχουν ήδη αυτοί επιβληθεί.
3. Στην παραγωγή οίνου και ρακί από φυσικά πρόσωπα, στις δικές τους εγκαταστάσεις, για προσωπική κατανάλωση μέχρι ποσότητας 400 λίτρων για τον οίνο και 2.000 βαθμούς δύναμης σε αλκοόλ για το ρακί, ανά έτος.

4. Στις συναλλαγές που διεξάγονται στις ζώνες ελεύθερου εμπορίου και στα κέντρα διαμετακομιστικού εμπορίου καθώς και στους χώρους λιανικής πώλησης άνευ δασμών (DUTY FREE SHOPS).
5. Στα τεχνουργήματα από ασήμι εφόσον παράγονται σύμφωνα με τους παραδοσιακούς τρόπους.

Κάθε πρόσωπο που διεξάγει συναλλαγές με αντικείμενο προϊόντα, προσφέρει υπηρεσίες ή προβαίνει σε εισαγωγές, υποχρεούται να το δηλώσει, εγγραφόμενο σε ειδικό βιβλίο στην αρμόδια φορολογική αρχή, εντός 14 ημερών από της έναρξεως των προαναφερόμενων δραστηριοτήτων.

Διαφορετικά θα του επιβάλλεται πρόστιμο 50.000-250.000 λέβα.

Πίνακας φόρων καταναλώσεως.

I. Αγαθά	Φόρος καταναλώσεων
1. Συνήθης μπίρα.	1,5 λέβα/LIT
2. Μπίρα με μακρά διάρκεια καταναλώσεως	2 λέβα/LIT
3. Οίνοι με περιεκτικότητα οινόπνεύματος 15%, εξαιρουμένων των φυσικών αφρώδων οίνων.	6 λέβα/LIT
4. Ρακί από φρούτα, μπράντυ, επιδόρπιο και αρωματικοί οίνοι φυσικοί αφρώδεις οίνοι, λικές από φρούτα.	30 λέβα/LIT

συνέχεια

I. Αγαθά	Φόρος καταναλώσεων
5. Δυνατά οινοπνευματώδη ποτά, περιλαμβανομένων των ρακί εκλεκτής ποιότητας και των μπράντυ που προέρχονται από οίνους.	40 λέβα/LIT
6. Πολυτελείας δυνατά οινοπνευματώδη ποτά, περιλαμβανομένου του ουίσκυ και VSOP κονιάκ.	160 λέβα/LIT
7. Προϊόντα από καπνό :	
7.1. Σιγαρέττα πολυτελείας.	1000 λέβα/1000 πακ.
7.2. Σιγαρέττα επώνυμης μάρκας (BRAND) .	600 λέβα/1000 πακ.
7.3. Συνήθη σιγαρέττα.	300 λέβα/1000 πακ.
7.4. Αφιλτρα σιγαρέττα.	100 λέβα/1000 πακ.
7.5. Πούρα και πουράκια (CIGARILOS).	400 λέβα/100 πακ.
7.6. Καπνός για την παρασκευή χειροποίητων σιγαρέττων, για πίπα, για μάσημα και εισπνοή (ταμπάκο).	
8. Καφές (όλα τα είδη) και τσάι (εξαιρ. του προερχομένου από βότανα και φρούτα).	30%
9. Ενδύματα από πραγματικό δέρμα και γούνα.	40%
10. Αυτοκίνητα με μηχανή εκτοπίσματος 1.800 - 2.500 CM3	10%
11. Αυτοκίνητα με μηχανή εκτοπίσματος πλέον των 2.500 CM3	40%

I. Αγαθά	Φόρος καταναλώσεων
12. Αντικείμενα προερχόμενα από πολύτιμα μέταλλα συμπ. των κοσμημάτων.	20%
13. Αρώματα και καλλυντικά σε μεταλλικά δοχεία (αεροζόλ).	40%
14. Βενζίνη για αυτοκίνητα, κάτω των 93 οκτανίων.	70%
14.1. Βενζίνη για αυτοκίνητα, αμόλυβδη, κάτω των 93 οκτανίων.	60%
15. Βενζίνη για αυτοκίνητα πλέον των 93 οκτανίων.	110%
15.1. Βενζίνη για αυτοκίνητα, αμόλυβδη, πλέον των 93 οκτανίων.	100%
16. Πετρέλαιο ντήζελ.	30%
17. Ερωτικές και πορνογραφικές εκδόσεις.	70%
18. Οπτικοακουστικός εξοπλισμός.	10%

II. Υπηρεσίες	Φόρος καταναλώσεως

19. Εισιτήρια εισόδου σε νυχτερινά κέντρα, βαριετέ, ερωτικές και άλλες συναφείς παραστάσεις.	50%

III. Οίνοι και ρακί που παράγονται από ιδιώτες μέσω των ίδιων μέσων παραγωγής.	
20. Οίνοι	2 λέβα/ΛΙΤ
21. Ρακί	0,30 λέβα ανά βαθμό περιεκτικότητας σε οινόπνευμα.

IV. Τυχερά παιχνίδια.

22. Λοταρίες.	50%
23. Στοιχήματα επί αθλητικών συναντήσεων ή άλλων αβέβαιης εκβάσεως γεγονότων.	5πλάσιο επί των μεγίστων κερδών
24. Μηχανήματα για τυχερά παιχνίδια Β' τάξεως.	15.000 λέβα (ανά τρίμηνο)
25. Μηχανήματα για τυχερά παιχνίδια Γ' τάξεως σε καζίνο.	30.000 λέβα (ανά τρίμηνο)
26. Ρουλέττες σε καζίνο / ανά τραπέζι.	3.000.000 λέβα (ανά τρίμηνο)
27. Άλλες εγκαταστάσεις ή μηχανήματα για τυχερά παιχνίδια σε καζίνο.	500.000 λέβα (ανά τρίμηνο)
28. BINGO.	3.000.000 λέβα (ανά τρίμηνο)

Μελετώντας τον νυν σε ισχύ πίνακα φόρων καταναλώσεως, σε σύγκριση με το παλαιότερο σύστημα επιβολής παρομοίων φόρων, παρατηρούμε τα εξής :

- Μειώνεται κατά πολύ το ποσοστό φόρου στα κοσμήματα και τα πολύτιμα μέταλλα (20% έναντι του ισχύοντος 70%) και στον οπτικοακουστικό εξοπλισμό (10% έναντι 40%).
- Μειώνεται το ποσοστό φόρου για τα εισιτήρια εισόδου σε νυχτερινά κέντρα, βαριετέ, ερωτικές και άλλες συναφείς παραστάσεις (50% έναντι 60% κατά το παρελθόν).
- Καθιερώνεται διαφορετικό σύστημα φορολόγησης για τα τυχερά παιχνίδια, τα αλκοολούχα ποτά και τα

προϊόντα από καπνό.

- Μειώνεται το ποσοστό φόρου επί του καφέ και τείιου (30% έναντι 40%), των Ι.Χ. αυτοκινήτων (10% και 40% έναντι 50% κατά το παρελθόν), των αρωμάτων - καλλυντικών σε συσκευασία αεροζόλ (40% έναντι 60%).
- Επιβάλλεται σημαντικά αυξημένο ποσοστό φόρου για την βενζίνη (70% - 110% έναντι 40%).
- Δεν επιβάλλονται φόροι κατανάλωσης στα αρώματα (πλην της συσκευασίας αεροζόλ), στις κασσέτες (παντός είδους), στα σπέρτα και τους αναπτήρες όπως κατά το παρελθόν.
- Φόροι καταναλώσεως ισχύουν για πρώτη φορά στο πετρέλαιο ντήζελ (30%), και στις ερωτικές πορνογραφικές εκδόσεις (70%).

2.10.3. Λειτουργία συναλλάγματος.

Οποιαδήποτε εμπορική τράπεζα και μη τραπεζικός οργανισμός έχει τη δυνατότητα αγοράς και πώλησης ξένων νομισμάτων από και προς οποιοδήποτε αντίστοιχο οργανισμό. Επιπροσθέτως μπορούν να αγοράσουν απεριόριστε ποσότητες ξένων νομισμάτων από νομικά και φυσικά πρόσωπα.

Η πραγματοποίηση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αφορά κυρίως ξένους εισαγωγείς αγαθών και υπηρεσιών, μεταφορά προϊόντων και ανθρώπων, επιχειρηματικά ταξίδια, ασφαλιστικές πληρωμές, κ.τ.λ. Κάθε εμπορική τράπεζα που διατηρεί λογαριασμούς με ξένα νομίσματα, οφείλει να

ενημερώνει ημερησίως την κίνηση αυτών των λογαριασμών.

Οι αμοιβές των τραπεζών για τη μεσολάβηση στις συναλλαγές δεν πρέπει να ξεπερνάει το 0,5 τοις χιλίοις του συνολικού ποσού.

2.10.4. Απόκτηση Γης.

Σημαντικό παραμένει το πρόβλημα απόκτησης ακίνητης ιδιοκτησίας από αλλοδαπό. Οι ισχύουσες απαγορεύσεις δυσχεραίνουν την επιχειρηματική δράση και αποθαρρύνουν τους ξένους επενδυτές. Έτσι παρατηρούμε ότι στη Βουλγαρία επιτρέπεται η απόκτηση κυριότητας από αλλοδαπό μόνο επί κτισμάτων. Αντίθετα στην περίπτωση μικτής ή εξ'ολοκλήρου αλλοδαπής επιχείρησης που έχει συσταθεί και εδρεύει στη Βουλγαρία επιτρέπεται η απόκτηση ιδιοκτησίας και επι αστικών οικοπέδων.

Όσον αφορά την απόκτηση ιδιοκτησίας επί αγροτικών οικοπέδων από αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα (ανεξάρτητα από το εάν έχει συσταθεί ή όχι η αλλοδαπή εταιρεία στη Βουλγαρία) ισχύει γενική απαγόρευση.

2.10.5. Ξένες επενδύσεις.

Τον Σεπτέμβριο του 1994 δημιουργήθηκε στη Βουλγαρία η Επιτροπή Ξένων Επενδύσεων. Πρόκειται για όργανο που υπάγεται στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο συντονίζει τις δραστηριότητες των διαφόρων υπηρεσιών στον τομέα των ξένων επενδύσεων, αποβλέπει στην προσέλκυση τους και συμβάλλει στην εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής.

Στη Βουλγαρία ο συντελεστής φορολογίας των κερδών των επιχειρήσεων είναι 40% ενώ στην περίπτωση επιχειρήσεων που πραγματοποιούν κέρδη έως 1 εκατομμύριο λέβα ο συντελεστής είναι 30%.

3. Ρ Ο Υ Μ Α Ν Ι Α

ΓΕΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 1994.

Βασικές πολιτικές επιλογές των ρουμανικών αρχών αποτελούν η συνέχιση των οικονομικών μεταρρυθμίσεων προς την κατεύθυνση της οικονομίας της αγοράς καθώς και η νέα τάξη στις ευρωπαϊκές πολιτικές και οικονομικές δομές. Για την υλοποίηση των στόχων αυτών έχει επιλεγεί η στρατηγική της σταδιακής μεταβάσεως σε αντίθεση με την μέθοδο της "θεραπείας σοκ" την οποία εφάρμοσαν άλλες χώρες. Είναι αξιοσημείωτο γεγονός ότι παρόλα τα προβλήματα της μεταβατικής περιόδου η μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού συνεχίζει να υποστηρίζει την προοπτική της οικονομίας της αγοράς.

Η εξουίανση των δημοσίων οικονομικών χρεών βασίζεται στην υπογραφή Συμφωνία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτής επέτρεψε στις ρουμανικές οικονομικές αρχές να εφαρμόσουν πολιτική λιτότητας και νομισματικής πειθαρχίας. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατή η σημαντική αύξηση του Α.Ε.Π. κατά +3,4%, η σοβαρότατη μείωση του πληθωρισμού σε 62% καθώς και η αύξηση των εξαγωγών κατά +22,4%.

Εντούτοις αποτελεί κοινή διαπίστωση των διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών ότι η προσπάθεια αυτή υπονομεύεται από την καθυστέρηση των διαδικασιών ιδιωτικοποιήσεως των κρατικών επιχειρήσεων, οι οποίες συνεχίζουν να πραγματοποιούν το μεγαλύτερο μέρος της εθνικής παραγωγής.

Στο τέλος του 1994 ψηφίστηκε από τη Βουλή νομοσχέδιο

επιταχύνσεως του ρυθμού των ιδιωτικοποιήσεων και πολλά θα κριθούν από την εφαρμογή του για τις μελλοντικές οικονομικές εξελίξεις, δεδομένου ότι τόσο το Δ.Ν.Τ. όσο και η Διεθνής Τράπεζα εξαρτούν άμεσα από αυτή την ροή των δανείων τους προς την Ρουμανία. Μεγάλο πρόβλημα συνεχίζει να αποτελεί το "οικονομικό μπλοκάρισμα" που οφείλεται στα χρέη μεταξύ κρατικών επιχειρήσεων το σύνολο των οποίων ανέρχεται στο 7% του Α.Ε.Π.

Σημαντικές ελπίδες για βοήθεια ξεπεράσματος της οικονομικής κρίσης στρέφονται προς την Ε.Ε. μετά την επικύρωση της Συμφωνίας Συνδέσεως και την ένταξη της Ρουμανίας σαν πλήρες μέλος στο Συμβούλιο της Ευρώπης ενώ έχουν ήδη αρχίσει να διαφαίνονται θετικές επιπτώσεις στις οικονομικές σχέσεις με τις ΗΠΑ μετά την χορήγηση ρήτρας του "πλέον ευνοούμενου κράτους".

Τέλος διαφαίνεται και έντονο ενδιαφέρον κορεατικών συμφερόντων για σημαντικές επενδύσεις στη χώρα. Ήδη ο όμιλος επιχειρήσεων DAEWOO έχει εξαγγέλει την πραγματοποίηση επενδύσεων στους τομείς της αυτοκινητοβιομηχανίας και των ναυπηγείων συνολικού ύψους 1 δισ δολλαρίων σε διάστημα πέντε (5) ετών.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ.

3.1. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ (Α.Ε.Π.)

Το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της Ρουμανίας ανήλθε για το 1994 σε 47,5 τρις λέι (26,7 δισ \$) σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας. Το μέγεθος αυτό

αντιπροσωπεύει αύξηση 3,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, μετά από μία μακρόχρονη στασιμότητα, και υπερβαίνει τις κυβερνητικές προβλέψεις για αύξηση 2%.

Η οικονομική ανάπτυξη οφείλεται κυρίως στην αύξηση της βιομηχανικής και αγροτικής παραγωγής καθώς και την υψηλότερη παραγωγικότητα. Οι ανισορροπίες μεταξύ αγοράς και ζήτησης στην εγχώρια αγορά περιορίστηκαν σημαντικά, ενώ οι εξαγωγές παρουσίασαν αύξηση κατά 22,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Ο ιδιωτικός τομέας συνεισφέρει έτος το 35% του Α.Ε.Π. έναντι 32% του 1993.

3.2. ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ.

3.2.1. Βιομηχανική Παραγωγή.

Η εξέλιξη της κινήθηκε αντίθετα με το προηγούμενο έτος (1993) κατά το οποίο παρατηρήθηκε μείωση της παραγωγής κατά το τελευταίο εξάμηνο. Τους πρώτους μήνες τους 1994 υπήρξε μικρότερη από αυτή της ίδιας περιόδου του 1993 αλλά μετά το Μάιο ο όγκος της ξεπέρασε σημαντικά το περυσινό επίπεδο. Στο σύνολο του έτους υπήρξε αύξηση σε ποσοστό 3,3% βασισμένη κυρίως στα επιτεύγματα του κλάδου της μεταποίησης (+3,7%), λόγω της αξιοσημείωτης αύξησης παραγγελιών από το εξωτερικό.

Ο εξορυκτικός κλάδος παρουσίασε αύξηση σε ποσοστό 1,7% βασισμένος κυρίως στην παραγωγή άνθρακα (+2,8%) και την παραγωγή σιδηρομεταλλεύματος (+14,2%), οι οποίες ισορρόπησαν την πτώση εξόρυξης φυσικού αερίου. Η παραγωγή στους κλάδους της ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας παρέμεινε στα επίπεδα του 1993 (-0,3%).

Η παραγωγή καταναλωτικών προϊόντων εξελίχθηκε πολύ θετικά και συνεισέφερε το μισό του συνόλου των εξαγωγών ετοιμών αγαθών. Συγκριτικά με το 1993 παρατηρήθηκαν σημαντικές αυξήσεις στους ακόλουθους τομείς :

- Ηλεκτρικές συσκευές και εξοπλισμός (+55%).
- Έτοιμα ρούχα και δέρματα (+45,1%).
- Τρόφιμα και ποτά (+13,2%).
- Τηλεοράσεις, ραδιόφωνα και τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός (+114,6%).

(Παρ.Α. Γ1).

Μονολότι η παραγωγή των κλάδων αυτών εστράφη κυρίως προς την κατεύθυνση των εξαγωγών παρατηρήθηκε και μικρή αύξηση των λιανικών πωλήσεων στην εσωτερική αγορά.

Αντιθέτως παρατηρήθηκε μείωση της παραγωγής στους ενεργοβόρους κλάδους της βιομηχανίας και πιο συγκεκριμένα την βιομηχανία χημικών (-8,0%), ελαστικών και πλαστικών (-18,1%), κατασκευαστικών υλικών και υαλοποιίας (-7,7%). Εν μέρει το γεγονός αυτό οφείλεται και στην χαμηλότερη ζήτηση στην εσωτερική αγορά, η οποία προκλήθηκε από την αντιστοιχία μεταξύ τιμών και ποιότητας. Το αποτέλεσμα ήταν να αυξηθούν οι εισαγωγές των σχετικών προϊόντων.

Η μεταλλουργία συνέχισε να παρουσιάζει αυξητικές παραγωγικές τάσεις (+4,4%). Η δραστηριότητα της ανάκαμψε κυρίως στο β' εξάμηνο του έτους και το γεγονός αυτό αποδίδεται κυρίως στην αύξηση του όγκου παραγωγής ημιετοιμών προϊόντων από χάλυβα (+6,4%) και αλουμίνιο (+5,4%). Με τις παρούσες συνθήκες χαμηλής παραγωγικότητας και ανεπαρκούς παραγωγής, οι βιομηχανίες παραγωγής μεταφορικών μέσων και μηχανημάτων

μείωσαν την δραστηριότητά τους σε ποσοστό μεγαλύτερο από 10%. Λόγω αυτού του γεγονότος παρατηρήθηκε μικρότερη παραγωγή από το 1993 στους τομείς μεταφορικών μέσων, κατασκευασμένων από μέταλλο (-9,1%) και των υπόλοιπων μεταφορικών μέσων (-21,4%). (γραφική παράσταση), (Παρ.Α. Γ2).

Τα αποθέματα ετοιμών βιομηχανικών προϊόντων συνέχισαν να παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις μέχρι τις αρχές του τελευταίου τριμήνου του έτους 1993 και άρχισαν να μειώνονται κάτω από το επίπεδο που καταγράφηκε στα τέλη του 1993. Στις 31 Δεκεμβρίου του 1994 η αξία των αποθεμάτων ανήρχετο σε 2.063,7 δις λέι (περίπου 1,2 δις \$).

Οι διαθέσιμες πρωτογενείς ενεργειακές πηγές της οικονομίας ανήλθαν σε 69,5 εκατομμύρια τόννους συμβατικών καυσίμων, μειωμένες κατά 1,5% σε σχέση με το 1993. Η εσωτερική παραγωγή 47 εκατομμυρίων τόννων συνέβαλε στην κάλυψη των 2/3 των αναγκών καταναλώσεως και αναλυτικότερα του 77,1% της καταναλώσεως άνθρακα, του 80,2% αυτής του φυσικού αερίου και του 45,2% αυτής του πετρελαίου. Παρατηρήθηκε αύξηση των εισαγωγών άνθρακα, πετρελαίου και φυσικού αερίου και μείωση αυτών της ηλεκτρικής ενέργειας και των προϊόντων πετρελαίου.

Η διαθέσιμη ηλεκτρική ενέργεια, μειωμένη κατά 3,2% σε σχέση με το 1993 προήλθε σχεδόν αποκλειστικά από την εσωτερική παραγωγή. Τόσο τα νοικοκυριά (-3,2%) όσο και οι επιχειρήσεις (-1,2%) περιόρισαν την κατανάλωσή τους.

3.2.2. Αγροτική Παραγωγή.

Οι ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες που επεκράτησαν κατά τη διάρκεια του 1994 σε συνδυασμό με τη διατήρηση της πολιτικής παροχής δανείων με επιδοτούμενο επιτόκιο προς τους παραγωγούς καθώς και με την ενίσχυσή τους για απόκτηση λιπασμάτων και επιλεγμένων σπόρων, είχαν σαν αποτέλεσμα την πραγματοποίηση αυξημένης φυτικής παραγωγής, κυρίως στα δημητριακά.

Το γεγονός αυτό επέτρεψε την δημιουργία αποθεμάτων απαραίτητων για τον εφοδιασμό των αγροτικών βιομηχανιών. Η αύξηση των καλλιεργουμένων εδαφών και της μέσης απόδοσης ανά εκτάριο επέτρεψε στην παραγωγή δημητριακών να παρουσιάσει πλεόνασμα 2,7 εκατομμυρίων τόννων σε σχέση με το 1993. Το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στον ιδιωτικό τομέα της γεωργίας, ο οποίος παρουσιάζει δυναμισμό παρόλα τα γραφειοκρατικά προβλήματα που παρατηρούνται στη διανομή της γής.

Η ζώϊκή παραγωγή παρουσίασε τάσεις υποχώρησης λόγω των οικονομικών προβλημάτων, τα οποία αντιμετώπισαν οι ελεγχόμενες από το κράτος κτηνοτροφικές μονάδες.

Ο αγροτικός τομέας στο σύνολό του παρουσίασε αύξηση της παραγωγής σε ποσοστό μόλις 0,2% σε σχέση με το 1993. Το αποτέλεσμα αυτό δεν μπορεί να χαρακτηριστεί σαν ικανοποιητικό δεδομένου ότι το 1993 οι ρουμανικές αρχές προέβλεπαν αύξηση της αγροτικής παραγωγής για το 1994 κατά 4%.

3.3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΑΝΕΡΓΙΑ - ΜΙΣΘΟΙ.

Κατά την χρονική περίοδο 1989 - 1992, η απασχόληση στη Ρουμανία μειώθηκε λιγότερο από 5% ενώ η μείωση της παραγωγής ξεπέρασε το 35%.

Στοιχεία που αφορούν την απασχόληση, όπως η παραγωγή, έχουν μία τάση προς τα κάτω εξαιτίας της μη καταγραφής της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Η ικανότητα των εταιρειών να διατηρήσουν την απασχόληση ανεξάρτητα από την πτώση της παραγωγής, αντανακλά τον συνεχιζόμενο "soft budget constraint", με το οποίο ζημιολόγους επιχειρήσεις μπορούν να συνεχίσουν την δραστηριότητά τους εκμεταλλευόμενες την απουσία εμπορικού ή πολιτικού μηχανισμού, ο οποίος θα τις κλείσει.

Στην Ρουμανία η αύξηση της ανεργίας ξεπερνά την μείωση σε απασχόληση (η αύξηση της ανεργίας αριθμητικά μετριέται από την διαφορά ανάμεσα στην αλλαγή στο εργατικό δυναμικό και την αλλαγή στην απασχόληση).

Το σύνολο των ικανών προς εργασία στην Ρουμανία μειώθηκε και εξαιτίας της μετανάστευσης, ενώ παρουσιάστηκε αύξηση της ζήτησης γυναικών κατά 10%.

Στο τέλος του 1994 ποσοστό 39,1% του συνόλου του ενεργού πληθυσμού απασχολείτο στη γεωργία και 32,8% στη βιομηχανία, ενώ στον τομέα των υπηρεσιών το ποσοστό ήταν ακόμη πολύ μικρό. Ο ιδιωτικός τομέας απασχολούσε περίπου τα 2/5 του συνόλου από τους οποίους ποσοστό 80% είναι αυτοαπασχολούμενοι.

Ο αριθμός των ανέργων ανήλθε σε 1.223.925

παρουσιάζοντας αύξηση κατά 59.220 σε σχέση με την αρχή του έτους και έτσι ο δείκτης εργασίας προσέγγισε το 11,6% έναντι 10,2% στις αρχές του έτους. Σημειώνεται ότι ποσοστό 56,6% ¹¹⁷ των ανέργων είναι γυναίκες, ενώ οι μεγαλύτεροι δείκτες ανεργίας (άνω του 15%) εμφανίζονται στις περιοχές : Μποτοσάνι, Μπίστριτσα - Νασάου, Νεάμτ, Ιάσι και Βασλούι. (Παρ.Α. Γ3).

Είναι ανησυχητικό το γεγονός ότι το 1/2 περίπου των ανέργων δεν απασχολείται για περίοδο μεγαλύτερη των 12 μηνών (70% έχουν ηλικία κάτω των 35 ετών).

Ο μέσος ονομαστικός καθαρός μισθός ανήρχετο το Δεκεμβρίο του 1994 σε 198.530 λέι παρουσιάζοντας αύξηση 95,9% σε σχέση με το 1993. Κατά την διάρκεια του β' εξαμήνου του έτους παρατηρήθηκε αύξηση της αγοραστικής δύναμης του πληθυσμού με θετικές επιπτώσεις στην κατανάλωση.

3.4. ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ.

Κατά το 1994 οι ρουμανικές αρχές πραγματοποίησαν σημαντικά βήματα στο μέτωπο του πληθωρισμού βασιζόμενοι κυρίως στην αυστηρή νομισματική πολιτική που ακολούθησε η Κεντρική Τράπεζα.

¹¹⁷ Διότι οι γυναίκες είναι πιο ευάλωτες στην απόλυση λόγω της μονοπώλησης της ιεραρχίας των επαγγελματιών και των εργατικών συνδικάτων από τους άνδρες.

Ο μέσος μηνιαίος ρυθμός για το 1994 ήταν 4,1% σε σχέση με το 12,1% του 1993 (διάγραμμα 10), έτσι στο τέλος του Δεκεμβρίου του 1994 ο πληθωρισμός ανήλθε σε 61,7% παρουσιάζοντας σημαντική μείωση σε σχέση με το 1993 (295%).

Κατά τον διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Ρουμανίας η εξέλιξη του πληθωρισμού είναι μοναδική για τα Ρουμανικά δεδομένα, είναι μακριά από τον κίνδυνο του υπερπληθωρισμού αλλά και ακόμη μακριά από τα επιτεύγματα των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών "υπό μετάβαση".

3.5. ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Η διαδικασία της ιδιωτικοποίησης είναι στοιχειώδης για τον ανασχηματισμό της Ρουμανικής οικονομίας. Η ιδιωτικοποίηση παρουσιάστηκε σε δύο τομείς :

3.5.1. Αγροτική Ιδωτικοποίηση.

Η ιδιωτικοποίηση αγροτικών εκτάσεων και άλλων περιουσιακών στοιχείων είναι απαραίτητη για τη γενική μετάβαση της Ρουμανίας διότι η γεωργία ήταν πάντα για τη Ρουμανία προσοδοφόρος.

Εν τούτοις, τις δύο τελευταίες δεκαετίες, η γεωργία επηρεάστηκε από το συγκεντρωτικό σύστημα, το οποίο σχεδόν ολοκληρωτικά κατέστρεψε τις αγροτικές φάρμες.

Ο Νόμος 18/1991, ο οποίος ψηφίστηκε το Φεβρουάριο του

1991, εξασφαλίζει τη διανομή εκτάσεων, η οποία ανήκει στον Αγροτικό Συνεταιρισμό Αγροκτημάτων (ACF), στους δικαιούχους Ρουμάνους. Για το λόγο, σύμφωνα με το νόμο υπάρχουν δύο είδη προτεραιοτήτων για την αναδιανομή της γής.

Η πρώτη, αφορά τους αρχικούς ιδιοκτήτες και τους διαδόχους τους, οι οποίοι μπορούν να πάρουν πίσω την απαλλοτριωμένη γή τους από το πρώην κομμουνιστικό καθεστώς και σε περίπτωση που δεν είναι εφικτό, ο νόμος προβλέπει τη διανομή ισότιμων εκτάσεων, πάντα ως όριο τα 10 εκτάρια (100 στρέμματα).

Ενώ η δεύτερη, έχει να κάνει σχετικά με εκτάσεις οι οποίες δεν διεκδικούνται από τους δικαιούχους. Αυτές θα εκχωρηθούν κατά προτεραιότητα σε μέλη συναιτερισμών και στα τεχνικά στελέχη αυτών και δεν πρέπει να ξεπερνούν τα 5 στρέμματα αρόσιμου γης ανά οικογένεια.

3.5.2. Ιδιωτικοποίηση Κρατικών Εταιρειών.

Η ιδιωτικοποίηση κρατικών εταιρειών, λαμβανομένου υπόψη την πολυπλοκότητα της διαδικασίας, σχεδιάστηκε να εκπληρωθεί σε τρία επίπεδα:

- Μετατροπή κρατικών εταιρειών σε εμπορικές.
- Διανομή του 30% του συνολικού κρατικού κεφαλαίου στον πληθυσμό, χάρη αντίτιμο.
- Πώληση του υπολοίπου 70% του κεφαλαίου κρατικών εταιρειών.

Οι περισσότερες εταιρείες είναι μικρές και δρουν σε τομείς όπως ο Τουρισμός, το Εμπόριο και οι Υπηρεσίες

και όχι στη Βιομηχανία.

Στα πρώτα χρόνια μετά την επανάσταση του 1989 η ιδιωτικοποίηση διαδραματίστηκε με ρυθμούς αργούς, λόγω της απουσίας νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου. Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψη η έλλειψη εμπειρίας και προηγούμενων σ' αυτήν την κατεύθυνση. Διότι πριν από το 1990 στην Ρουμανία η ιδιωτική ιδιοκτησία ήταν πρακτικά μηδαμινή.

Για αυτό το λόγο ψηφίστηκε και από τα δύο Σώματα της Ρουμανικής Βουλής σχετικός νόμος, ο οποίος είναι ο νόμος 15/1990 και ο νόμος 58/1991.

Την όλη διαδικασία χειρίζεται τόσο ο Οργανισμός Κρατικής Ιδιοκτησίας, όσο και ο Οργανισμός Ιδιωτικής Ιδιοκτησίας, οι οποίοι δεν υπάγονται στην Κυβέρνηση, αλλά απευθείας στη Βουλή, οπότε αποκλείονται οι Κυβερνητικές παρεμβάσεις.

Μέχρι σήμερα έχουν ιδιωτικοποιηθεί περίπου 1000 εμπορικές Εταιρείες, εκ των οποίων οι περισσότερες είναι μικρές, μόνο 100 από αυτές είναι μεγάλες. Ο ρυθμός βέβαια δεν ικανοποιεί τις ανάγκες μετάβασης ούτε βέβαια τις δυνατότητες που υπάρχουν στο επίπεδο της οικονομίας. Για αυτό η Κυβέρνηση υπέβαλλε στη Βουλή ένα σχέδιο για την επιτάχυνση της ιδιωτικοποίησης στο τέλος τους 1994, το οποίο ψηφίστηκε.

3.6. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.

Η αλλαγή στο Τραπεζικό Σύστημα στη Ρουμανία ξεκίνησε το

Δεκέμβριο του 1990 με την εισαγωγή μίας διπλής βαθμίδας συγκρότησης προλαμβάνοντας την Κεντρική Τράπεζα (Εθνική Τράπεζα της Ρουμανίας) από τη μία και τις εμπορικές τράπεζες από την άλλη.

Τον Απρίλιο του 1991, ψηφίστηκαν από το Κοινοβούλιο δύο νόμοι, οι οποίοι ως σκοπό είχαν να δημιουργήσουν ένα μοντέρνο και δυτικού τύπου τραπεζικό σύστημα. Οι νόμοι είναι ο Νόμος 33/1991, που ρυθμίζει την τραπεζική δραστηριότητα και ο Νόμος 34/1991 σχετικά με την θέση της Εθνικής Τράπεζας της Ρουμανίας.

Σύμφωνα με τον Ν.34/1991 η Ε.Τ.Ρ. (Ν.Β.Ρ.) διαθέτει υψηλό βαθμό ανεξαρτησίας. Ως κεντρική Τράπεζα, η Ν.Β.Ρ. επικεντρώνει την δραστηριότητά της στον έλεγχο της διάθεσης νομίσματος και στην επίβλεψη της τραπεζικής αγοράς, αλλά παράλληλα είναι υπεύθυνη για την συναλλαγματική ισοτιμία και για τα αποθέματα συναλλάγματος.

Όσον αφορά τις Εμπορικές Τράπεζες, ο γενικός τραπεζικός νόμος 33/1991 προνοεί για την ύπαρξη διεθνούς τραπεζικής αγοράς στη Ρουμανία. Οι τράπεζες, οι οποίες είναι ανεξάρτητες και στοχεύουν στο κέρδος, δικαιούνται να πράττουν οποιεσδήποτε τραπεζικές λειτουργίες και οπουδήποτε στη χώρα κάτω από την επίβλεψη και τους όρους της ΝΒΡ.

Στο τέλος του έτους 1994, είκοσι έξι (26) τράπεζες λειτουργούσαν, εκ των οποίων επτά (7) υποκαταστήματα ξένων τραπεζών, μία (1) τράπεζα με ξένο κεφάλαιο και δέκα (10) από την συνεργασία ξένου και εγχώριου κεφαλαίου.

Το ρουμανικό τραπεζικό σύστημα ακόμη συνεχίζει να

εμφανίζει στοιχεία κατατμήσεως και συγκέντρωσης, στις αγορές δανεισμού και καταθέσεων. Εν τω μεταξύ, η κυριαρχία που άσκησαν οι αρχικές τέσσερις (4) κρατικές τράπεζες και η Τράπεζα Κρατικών Καταθέσεων (C.E.C.) αμφισβητείται από τις γοργά αναπτυσσόμενες εμπορικές Ρουμανικές τράπεζες.

Η Ρουμανία με σκοπό να προωθήσει τον εκμοντερνισμό και τον ανταγωνισμό στο τραπεζικό σύστημα, ενθαρύνει την ίδρυση τραπεζών με συμμετοχή ξένου κεφαλαίου. Έτσι, σύμφωνα με την νομοθεσία, οι ξένες τράπεζες μπορούν να επενδύσουν 100% σε κοινές μετοχές ως joint-stock εταιρείες ή μπορούν να ανοίξουν υποκαταστήματα ή γραφεία αντιπροσώπευσης.

Τους τελευταίους μήνες του 1995 ξένες τράπεζες έχουν μπει στην Ρουμανικής αγορά όπως η ING Bank και η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος.

Μία βασική λειτουργία των τραπεζικών οργανισμών σε μετάβαση από μία κλειστή σε μία οικονομία της αγοράς είναι να αντικαταστήσουν κεντρικές αποφάσεις με μία χρηματική μεσολάβηση που ως στόχο έχει να μεταβάλλει τις καταθέσεις σε επενδύσεις. Δυστυχώς, ακόμη το Ρουμανικό τραπεζικό σύστημα δεν είναι ικανό να εκτελέσει αποτελεσματικά αυτή την τόσο βασική λειτουργία για την ανασυγκρότηση της οικονομίας της χώρας, αν και θετικές εξελίξεις διαδραματίζονται.

3.7. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΕΟΣ - ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ - ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ.

α) Εξωτερικό Χρέος και Συναλλαγματικά Αποθέματα.

Το εξωτερικό χρέος της Ρουμανίας ανήρχετο σε 4,5 δις δολάρια τον Δεκέμβριο του 1994, εκ των οποίων το κράτος απερρόφησε το μεγαλύτερο μέρος. Σχεδόν το ήμισυ από το εξωτερικό χρέος της Ρουμανίας από δάνεια του ΔΝΤ και της Διεθνούς Τράπεζας.

Τα συναλλαγματικά αποθέματα ανήλθαν στο ύψος των 2 δις δολαρίων στο τέλος του 1994, διπλάσια από το προηγούμενο έτος.

β) Συναλλαγματική Ισοτιμία.

Η επίσημη συναλλαγματική ισοτιμία ανήλθε από :
1 δολ. ΗΠΑ = 1.276 λέι για τον Δεκέμβριο του 1993 σε
1 δολ. ΗΠΑ = 1.773 λέι στο τέλος του Δεκεμβρίου 1994,
ενώ συνεχίστηκε για τους πρώτους μήνες του 1995 η
διολίσθηση με αυξανόμενο ρυθμό.

Η Κεντρική Τράπεζα παρενέβη διαρκώς κατά τη διάρκεια των μηνών Δεκεμβρίου και Ιανουαρίου προσφέροντας δολάρια στην διατραπεζική αγορά για στήριξη του εθνικού νομίσματος λόγω των αυξημένων συναλλαγματικών εκροών για εισαγωγές ενέργειας και κυρίως πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Από τον Φεβρουάριο του 1995 η κατάσταση έχει σταθεροποιηθεί και η Κεντρική Τράπεζα έχει αρχίσει να εισφέρει δολάρια για δημιουργία συναλλαγματικών

αποθεμάτων. Η διαφορά μεταξύ της επίσημης ισοτιμίας και της ισοτιμίας των ανταλλακτηρίων συναλλάγματος έχει μειωθεί στο ύψος του 12% και αναμένεται να συνεχίσει να υφίσταται κατά το τέλος του 1995.

3.8. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ.

Οι εξαγωγές ανήλθαν για το 1994 στο ύψος των 5.998,2 εκατομμυρίων δολλαρίων, πραγματοποιώντας αύξηση κατά 22,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η δομή των εξαγωγών σε κύριες ομάδες προϊόντων δεν παρουσίασε σοβαρή διαφοροποίηση από το 1993 και το 95% των εξαγομένων προϊόντων αποτελούν τα βιομηχανικά προϊόντα, ειδικότερα δε τα :

- μεταλλουργικά (17,59%)
- χημικά (7,95%)
- ορυκτά (11,9%)
- έτοιμα ενδύματα και κλωστοϋφαντουργικά (18,49%)
- έπιπλα (10,28%)
- μηχανήματα και ηλεκτρικές συσκευές (8,44%)
- μέσα μεταφοράς (6,44%)
- υποδήματα (4,93%)

Οι εισαγωγές ανήλθαν σε 6.328,2 εκατομμύρια δολλάρια, και έτσι το έλλειμα του εμπορικού ισοζυγίου έφθασε στο ύψος των 330 εκατομμυρίων δολλαρίων, σημειώνοντας μείωση δεδομένου ότι για το 1993 αυτό ήταν 1.148,5 εκατομμύρια δολλάρια. Το έλλειμα αυτό καλύφθηκε κατά 94,8% από τις εξαγωγές έναντι 81,3% του 1993 και 75,4% του 1992.

Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις πραγματοποίησαν εξαγωγές 1.740 εκατομμύρια δολάρια, αυξημένες κατά 41,2% σε σχέση με το 1993 και εισαγωγές CIF 2.006,4 εκατομμύρια δολάρια, αυξημένες κατά 29,7% αντίστοιχα. Το μερίδιο των ιδιωτικών επιχειρήσεων στην εισαγωγική και εξαγωγική δραστηριότητα απετέλεσε περίπου το 30% του συνολικού όγκου εμπορίου.

Σχετικά με την δομή του εξωτερικού εμπορίου της χώρας παρατηρούμε συνεχιζόμενη αύξηση των ανταλλαγών με τις ανεπτυγμένες χώρες και κυρίως τις χώρες της Ενωμένης Ευρώπης όπως προκύπτει από τον ακόλουθο πίνακα 1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Δομή εξωτερικού εμπορίου κατά χώρες για το 1993 και 1994.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ (%) ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (%)

	1993	1994	1993	1994
Ανεπτυγμένες χώρες εκ των οποίων	48,7	55,6	57,6	63,4
Ευρωπαϊκή Ένωση	39,3	45,6	42,1	47,7
ΕΖΕΣ	4,6	3,1	5,7	6,4
ΗΠΑ	1,4	3,1	5,7	5,5
Ιαπωνία	1,1	0,9	23,3	24,5
Χώρες ΚΑΕ	15,4	13,7	21,6	23,1
Αναπτυσσόμενες χώρες εκ των οποίων	27,2	25,6	19,1	12,1
Μέση Ανατολή	14,3	11,5	12,7	6,7

3.9. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.

Οι επενδύσεις ανήλθαν σε 7.675,2 δις λέι κατά την διάρκεια του 1994 παρουσιάζοντας αύξηση κατά 15,3% σε σχέση με το 1993 και αποτελώντας περίπου 16% του Α.Ε.Π.

Εξ αυτών οι πραγματοποιηθείσες στον ιδιωτικό τομέα αντιπροσωπεύουν ποσοστό 38,4%. Οι δημόσιες επενδύσεις ανήλθαν στα 4.271 δις λέι, σημειώνοντας μείωση -7,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και κατευθύνθηκαν κυρίως στους τομείς των βιομηχανιών παραγωγής ενέργειας και εξορύξεως πρώτων υλών.

Το μεγαλύτερο μέρος αυτών καλύφθηκε από ίδια κεφάλαια κρατικών επιχειρήσεων ή από τον κρατικό προϋπολογισμό δεδομένου ότι τα διατηρούμενα υψηλά επιτόκια καθιστούν απαγορευτικό το κόστος δανεισμού από το τραπεζικό σύστημα.

Στο σύνολο των επενδύσεων ποσοστό 39,5% αντιπροσωπεύει ο κατασκευαστικός τομέας ενώ 44,7% η προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένων και των μέσων μεταφοράς.

3.9.1. Αλλοδαπές Επενδύσεις.

Το συνολικό ύψος των αλλοδαπών επενδύσεων στη Ρουμανία ανήλθε σε 1.272 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, στο τέλος του 1994, ενώ ο αριθμός των επιχειρήσεων με συμμετοχή αλλοδαπών σε 38.356. Παρατηρούμε ότι υπάρχει αύξηση των επενδύσεων κατά 205,7% για το 1994 σε σχέση με το 1993 και αύξηση νεοϊδρυθεισών επιχειρήσεων κατά 39,7%.

Δυναμική των Αλλοδαπών Επενδύσεων στη Ρουμανία.

ΕΤΟΣ	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (σε εκ.δολ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΑΡΙΘ. ΕΠΕΝΔΥ- ΤΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ
1990	87.347,99	1.427	68
1991	129.157,47	5.897	82
1992	275.010,86	11.897	104
1993	129.764,27	8.432	102
1994	650.471,63	10.703	116
ΣΥΝΟΛΟ	1.271.752,22	38.356	138

Σημείωση : Στοιχεία περιέχουν και αυξήσεις κεφαλαίων για επιχειρήσεις που εγκαταστάθηκαν σε προηγούμενα έτη.

α) Δομή των αλλοδαπών επενδύσεων.

Οι αλλοδαπές επενδύσεις που υπερβαίνουν το 1 εκατομμύριο δολάρια ΗΠΑ αποτελούν το 72,43% του συνόλου, αυτές που υπερβαίνουν τις 500 χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ το 5,23% και οι υπερβαίνουσες το ποσό των 100 χιλιάδων δολλαρίων ΗΠΑ το 8,82%.

Η κατανομή των επενδύσεων άνω του 1 εκατομμυρίου δολλαρίων δείχνει σαφή προτίμηση των επενδυτών σε τομείς της Βουλγαρίας και συγκεκριμένα 15,3% στη

βιομηχανία ηλεκτρονικών, 11,3% στον κλάδο ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, 22% στην ελαφρά βιομηχανία, 36,5% στη βιομηχανία τροφίμων και 7,6% στις τηλεπικοινωνίες.

Στον γεωργικό τομέα στρέφεται ποσοστό 20,5% των επενδύσεων που υπερβαίνουν το ένα εκατομμύριο δολλάρια. Στο σύνολο των επιχειρήσεων με συμμετοχή αλλοδαπού κεφαλαίου ποσοστό 22,47% περιλαμβάνουν στο σκοπό δραστηριότητας τους τον κλάδο των ηλεκτρονικών, 20,91% τον ηλεκτρολογικό εξοπλισμό, 55,6% τη βιομηχανία τροφίμων, 46,76% την ελαφρά βιομηχανία, 25,28% τα έργα υποδομής και 30,77% την γεωργία.

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία παρατηρούμε ότι οι επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί στη Ρουμανία χαρακτηρίζονται από σημαντική ανισοροπία και έλλειψη μικροτέρων παραγωγικών επιχειρήσεων οι οποίες να αποτελούν τη βάση για την αναδιάρθρωση της οικονομίας.

Όπως ήδη προαναφέραμε οι επιχειρήσεις που υπερβαίνουν τις 100.000 δολλάρια ως επενδεδυμένο κεφάλαιο αποτελούν το 87% του συνόλου των επενδύσεων. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι υπόλοιπες είναι βασικά μικροεπιχειρήσεις που ασχολούνται με περιστασιακές εισαγωγές και εξαγωγές χωρίς να μπορούν να αποτελέσουν το κύτταρο παραγωγικών δραστηριοτήτων που θα οργανωθούν με ορθολογικό τρόπο.

Είναι ευκόλως προβλέψιμο ότι, προχωρώντος του εκσυγχρονισμού της ρουμανικής οικονομίας και της καλύτερης οργανώσεως των υπηρεσιών εισπράξεως των δημοσίων εσόδων, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων αυτών θα αντιμετωπίσει πρόβλημα υπάρξεως.

β) Περιφερειακή Κατανομή των Αλλοδαπών Επενδύσεων .

Η περιοχή του Βουκουρεστίου συγκεντρώνει ποσοστό 61,49% των επιχειρήσεων που έχουν ιδρυθεί και το 52,52% του συνολικού κεφαλαίου που έχει επενδυθεί. Το αρνητικό αυτό γεγονός οφείλεται στο ότι οι περισσότερες εταιρείες επιθυμούν να ευρισκονται κοντά στα κέντρα λήψης αποφάσεων και τις κρατικές υπηρεσίες καθώς και στις σημαντικές ελλείψεις υποδομής στην περιφέρεια (τραπεζικό σύστημα, τηλεπικοινωνίες). Οι προϋποθέσεις αυτές είναι πολύ σημαντικές για τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται κυρίως στον εμπορικό τομέα.

Από πλευράς αριθμού επιχειρήσεων με αλλοδαπή συμμετοχή ακολουθούν οι περιοχές : (Παρ.Α. Γ4).

Constanta	5,44%
Timis	4,45%
Cluj	3,63%
Arad	2,04%
Iasi	1,96%
Prahova	1,62%
Sibiu	1,31%
Dolj	1,20%
Mures	1,09%
Harghita	1,05%

Από πλευράς υψους επενδεδυμένου κεφαλαίου ακολουθούν οι περιοχές :

Dolj	12,5%,	Timis	4,85%,	Bihor	4,17%
Cluj	2,91%,	Brasov	2,89%,	Salaj	2,10%
Iasi	1,86%,	Constanta	1,33%,	Hunedoara	1,23%
Valcea	1,18%,	Alda	1,05%,	Bistrita	
				Nasaud	1,02%

γ) Περιφερειακή Κατανομή Προελεύσεως Αλλοδαπών
Επενδύσεων.

Οι χώρες του ΟΟΣΑ κατέχουν το 73% του συνολικά επενδεδυμένου κεφαλαίου και το 53% του συνόλου των δημιουργηθεισών επιχειρήσεων. Μεταξύ αυτών οι χώρες της Ε.Ε. κατέχουν το 47% του κεφαλαίου και το 33% του αριθμού των επιχειρήσεων ενώ οι χώρες ΕΖΕΣ αντίστοιχα το 8% και 5%.

Από πλευράς επενδεδυμένου κεφαλαίου σε εκατομμύρια δολάρια στις πρώτες θέσεις ευρίσκοντο στις 14/03/1995

1) Κορέα	158	9) Μ.Βρετανία	62,4
2) Ιταλία	126,9	10) Τουρκία	57,8
3) ΗΠΑ	114,8	11) Ελβετία	50,9
4) Γερμανία	111,6	12) Ισπανία	34,8
5) Γαλλία	106,5	13) Συρία	31,9
6) Ολλανδία	79,5	14) Β.Ε.Ρ.Δ*	31,4
7) Λουξεμβούργο	71,1	15) Αυστρία	29,1
8) Καναδάς	63,3	16) Ελλάς	28,7

* Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης.

Σημειώνουμε ότι στον σχετικό πίνακα δεν περιλαμβάνονται οι επενδύσεις στον τομέα της ναυτιλίας.

Από πλευράς αριθμού επιχειρήσεων προηγούνται οι ακόλουθες χώρες :

1) Γερμανία	4.978,	8) Λίβανος	2.018
2) Ιταλία	4.850,	9) Ιράκ	2.003
3) Τουρκία	3.750,	10) Ιράν	1.704
4) Συρία	3.735,	11) Ουγγαρία	1.534
5) Ιορδανία	2.237,	12) Γαλλία	1.483
6) ΗΠΑ	2.099,	13) Ισραήλ	1.423
7) Κίνα	2.057,	14) ΕΛΛΑΣ	1.345

3.9.2. Ρουμανικό Κλίμα προς Αλλοδαπές Επενδύσεις.

Από τον Δεκέμβριο του 1989 όπου έγινε η Ρουμανική επανάσταση, ένας αριθμός από νόμους θεσπίστηκε με σκοπό να ενθαρρυνθούν οι επενδύσεις Δυτικών χωρών στη Ρουμανία, με αποτέλεσμα να υπάρχει ένα από τα πιο οργανωμένα και φιλελεύθερα αλλοδαπά επενδυτικά κλίματα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.

Τα ξένα κεφάλαια είναι απαραίτητα για την οικονομική αναδιάρθρωση της Ρουμανίας. Έχουν ένα διπλό ρόλο : αντιπροσωπεύουν επιπλέον οικονομικούς πόρους ώστε να αναρθρωθεί το συνολικό παραγωγικό αποτέλεσμα της οικονομίας και από την άλλη παρέχουν τεχνοκρατικά, τεχνολογικά και επιχειρηματικά προσόντα, τα οποία βοηθούν στην υποσύλωση των ρουμανικών ανασυγκροτήσεων για μία ελεύθερη αγορά.

3.10. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

3.10.1. Φόροι καταναλώσεως

Τον Μάρτιο του 1994 ο ισχύων νόμος "περί επιβολής ειδικών φόρων καταναλώσεως" τροποποιήθηκε και αναφέρεται τόσο σε προϊόντα που παράγονται εγχωρίως όσο και σε εισαχόμενα.

Οι νέες αυτές ρυθμίσεις αποτελούν τμήμα της αναμορφώσεως της φορολογικής νομοθεσίας στη Ρουμανία την οποία απαιτεί το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο με σκοπό τη σύναψη νέας Συμφωνίας Δανειοδοτήσεως για το 1994.

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ
ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ.**

Όνοματολογία προϊόντος ή ομάδος προϊόντων	Φόρος%
1. Οινόπνευμα	50
2. Τσούικα και φυσικό ρακί	50
3. Οίνοι	20
4. Οινοπνευματώδη, συμπεριλαμβανο- μένων λικέρ και ποτών προερχο- μένων από απόσταση δημητριακών. Ουίσκυ, τζιν, ρούμι, και ρακί από ζαχαροκάλαμο.	100 300
5. Ποτά με βάση τον οίνο	115
Κονιάκ	200
Σαμπάνιες	115
Αφρώδης οίνος και βερμούτ	45
6. Μπύρα	55
Μπύρα εμφιαλωμένη σε μεταλλικό κουτί ή	200
σε φιάλη μικρότερη των 0,51	150
7. Καφές, συμπεριλαμβανομένου αυ- τού με αντικατάστατα	80
8. Καφές διαλυτός	100
9. Τσιγάρα και προϊόντα καπνού υψηλής ποιότητας	300
10. Τσιγάρα και προϊόντα καπνού μέ- σης ποιότητας	70
11. Τσιγάρα και προϊόντα καπνού χα- μηλής ποιότητας	45
12. Είδη ενδύσεως από φυσικά δέρμα- τα (με εξαίρεση αυτά από δέρμα λαγού και αιγοπροβάτων)	70
13. Επιπλα σκαλιστά	50

Όνοματολογία προϊόντος ή ομάδος προϊόντων	Φόρος%
14. Είδη από κρύσταλλο	50
15. Κοσμήματα από πολύτιμα μέταλλα συμπ. των βερών.	20
16. Βενζίνη σούπερ και απλή	15
17. Βενζίνη αμόλυβδη	13,5
18. Πετρέλαιο αυτοκινήτων (καύσιμο για κινητήρες DIESEL)	6
19. Αυτοκίνητα πόλεως με κυλινδρι- σμό της μηχανής άνω των 1800	50
20. Καλλυντικά και αρώματα	20
21. Μηχανήματα βίντεο λήψεως ή ανα- παραγωγής ενσωματώνοντας ένα δείκτη βιντεοφωνικών σημάτων, ραδιοφωνικά συγκροτήματα	40
22. Διπλά ραδιοκασετόφωνα με απόδο- ση από μαγνητική ταινία ή compact disk	40
23. Βιντεοκάμερες	50
24. Φούρνοι μικροκυμάτων	60
25. Μοτοποδήλατα, σκούτερς και μο- τοσυκλέττες	30
26. Φωτογραφικές μηχανές	20
27. Ασύρματες τερματικές τηλεφωνι- κές ατομικές συσκευές	30
28. Ασύρματες τερματικές τηλεφωνι- κές ατομικές συσκευές με ενσω- ματωμένο αυτόματο τηλεφωνητή.	30
29. Μηχανήματα air-condition, τοί- χων ή παραθύρων που αποτελούν ένα και μοναδικό σώμα.	30
30. Κινηγετικά όπλα.	100

Σημείωση :

Στις θέσεις 1 - 8 (συμπεριλαμβανομένης) η βάση υπολογισμού του φόρου για τα εισαγόμενα προϊόντα περιλαμβάνει και την αξία υλικών συσκευασίας.

Για τον υπολογισμό των φόρων στις θέσεις 9 - 11 το Υπουργείο Οικονομικών θα προβεί σε καταχώρηση σε αντίστοιχες κατηγορίες.

Οι φόροι που προβλέπονται στις κατηγορίες 16 - 18 υπολογίζονται και αφορούν αποκλειστικά τα καύσιμα αυτοκινήτων.

3.10.2. Φορολογικό Καθεστώς

Το ισχύον νομικό πλαίσιο μέχρι το τέλος του 1994 παρείχε επενδυτικά κίνητρα απαλλαγών από φορολογία κερδών για συγκεκριμένη χρονική περίοδο (2 έως 5 ετών) για μικτές επιχειρήσεις με ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 10.000\$.

Βάσει νέας νομοθετικής ρυθμίσεως "περί φορολογίας εισοδήματος" από 01/01/1995 οι ανωτέρω απαλλαγές καταργήθηκαν και ισχύουν μόνο για αλλοδαπές επενδύσεις στη βιομηχανία άνω του ποσού των 50 εκατομμυρίων δολλαρίων ΗΠΑ (7ετής περίοδος).

Με την ίδια νομοθετική ρύθμιση καθιερώθηκε κοινός φορολογικός συντελεστής στα κέρδη των επιχειρήσεων ύψους 38%, ενώ τα κέρδη αλλοδαπών νομικών προσώπων με μόνιμη εγκατάσταση στη Ρουμανία φορολογούνται με πρόσθετο ποσοστό 6,2%.

4. Κ Ρ Ο Α Τ Ι Α

ΓΕΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΟΑΤΙΑ ΤΟ 1994.

Όταν η Κροατία ανεξαρτοποιήθηκε από την πρώην Γιουγκοσλαβία δεν είχε κεντρική τράπεζα ούτε συναλλαγματική διαθέσιμα ενώ οι ηγέτες της δεν είχαν καμία απολύτως εμπειρία διοίκησης και χάραξης οικονομικής πορείας.

Εκτοτε η Κροατία δημιούργησε το δικό της νόμισμα, την κούνα, και συγκέντρωσε συναλλαγματικά διαθέσιμα ύψους 2 δις δολλαρίων. Ο πληθυσμός της που έτρεχε με ρυθμό 1500% το 1993, στην παρούσα φάση είναι σχεδόν μηδενικός.

Μέσω της κατάρτισης αυστηρών προϋπολογισμών, τη μείωση του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων και την αύξηση των φορολογικών συντελεστών, η Κροατία κατόρθωσε να δημιουργήσει νομισματική σταθερότητα.

Τα πάντα όμως έχουν το κόστος τους. Στην περίπτωση αυτή η νομισματική σταθερότητα οδήγησε σε άνοδο της ανεργίας στο 17% και κατάδυση των εισοδημάτων.

Μέχρι το 1990 το κατακεφαλήν εισόδημα ανερχόταν στα 5.000 δολλάρια ποσό που θα εξασφάλιζε στην Κροατία εάν δεν είχε εμπλακεί στον πόλεμο την πρώτη θέση στο κατάλογο των ταχύτερα αναπτυσσόμενων πρώην κομμουνιστικών κρατών.

Η χώρα αυτή τη στιγμή παραμένει σε εμπόλεμη κατάσταση ενώ χρειάζεται σημαντικά ποσά για ανάπτυξη του στρατού

της και την ανοικοδόμηση της χώρας. Υπολογίζεται ότι οι συμπλοκές με την Σερβία της έχουν στοιχίσει 27 δισ μάρκα.

Μία από τις βασικότερες πηγές εσόδων της Κροατίας είναι ο Τουρισμός. Επισκέπτες από την Ιταλία, τη Γερμανία και άλλες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης συνεχίζουν να επισκέπτονται την περιοχή αποφέροντας ποσό της τάξεως του 1,3 δισ δολλαρίων σε σύγκριση με τα 800 εκατομμύρια δολλάρια το 1992.

Οι φιλότιμες προσπάθειες οικονομικής αναμόρφωσης της Κροατίας επέτρεψαν στο ΔΝΤ να τη δανειοδοτήσει με 300 εκατομμύρια δολλάρια.

Η Deutsche Bank προβλέπει ότι το 1995 ο Κροατικός ρυθμός ανάπτυξης θα αγγίζει το 25% ενώ το δημόσιο έλλειμα θα αγγίζει το 5,1%.

Το ποσοστό ανεργίας θα κυμανθεί μεταξύ 18% - 20% και το εξωτερικό χρέος θα φλερτάρει με το ποσό των 2,7 δισ δολλαρίων.

4.1. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ.

- Η συνολική παραγωγή ηλεκτρισμού κατά έτος σε κιλοβατώρες είναι 8,531 Kwh
- Η παραγωγή πετρελαίου επλήγη από την διάλυση της Γιουκοσλαβίας.
- Ο αριθμός αγροτικών ζώων κατ'εκτίμηση είναι 17,1

εκατομμύρια πουλερικά, 1,6 εκατομμύρια χοίροι και 829.000 βοειδή.

- Κύριοι ορυκτοί πόροι: γαιάνθρακας, βωξίτης, σίδηρος, πετρέλαιο, καολίνη, φυσικό αέριο.

Γενικά.

Η Κροατία καλύπτει τις μισές ενεργειακές ανάγκες της από θερμικές πηγές και τις άλλες μισές από υδροηλεκτρικές. Έχει λίγα ορυκτά, αλλά και περιοχές με πετρέλαιο και φυσικό αέριο. Η αλιεία στην Ανδριατική αποτελεί ζωτική δραστηριότητα.

4.2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Όπως είναι γνωστό η Κροατία αποτελούσε κομμάτι της πρώην Ενωμένης Γιουγκοσλαβίας. Η πάλαι ποτέ σφριγηλή της οικονομία προσπαθεί να συνέλθει από έναν πόλεμο που δεν έχει ακόμη τελειώσει οριστικά αλλά που μέχρι στιγμής έχει στοιχίσει τη ζωή σε 12.000 άτομα. Εκατοντάδες χιλιάδες άτομα είναι άστεγα και σημαντικές πόλεις της όπως το Βούκοβαρ και το Ντουμπρόβνικ έχουν καταστραφεί ολοσχερώς.

Σαν να μην έφταναν όμως όλα αυτά, η Κροατία, έχει καταστεί τώρα και χώρα υποδοχής των προσφύγων από τη γειτονική Δημοκρατία της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης : τουλάχιστον 30.000 είναι οι πρόσφυγες που έχουν ήδη φτάσει σε κροατικό έδαφος και προστίθενται στους 500.000 Ξεριζωμένους Κροάτες. Αν σε αυτούς προστεθούν

και οι 600.000 Σέρβοι της Δημοκρατίας που επιδιώκουν την απόσχισή τους, γίνεται φανερό στον καθένα το μέγεθος του προβλήματος που αντιμετωπίζει η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κροατίας.

Από την οικονομική πλευρά, οι ζημιές που προκλήθηκαν από τον πρόσφατο πόλεμο με τις ομοσπονδιακές στρατιωτικές δυνάμεις της πρώην Γιουγκοσλαβίας και τα σερβικά άτακτα σώματα, έφτασαν στο ύψος των 20 δις δολλαρίων.

Τώρα όμως, η Κροατία χρειάζεται να συντηρεί ένα στρατό 200.000 ατόμων. Τα προηγούμενα χρόνια αναγκαζόταν να αγοράζει όπλα στη "μαύρη αγορά" εξαιτίας του εμπάργκο που είχε επιβληθεί από τον ΟΗΕ σε τιμές 10 φορές μεγαλύτερης της κανονικής. Αναγκαστικά, λοιπόν, το 70% των κρατικών δαπανών ξοδεύονταν για τις ανάγκες και τη συντήρηση του στρατού, όπως επίσης, και για την περίθαλψη των προσφύγων.

Όπως γίνεται αντιληπτό η Κροατία προσπαθεί τα τελευταία δύο χρόνια να ορθοποδήσει και να αναπτύξει την οικονομία της.

Τα προβλήματα που δημιουργούνται από έναν εμφύλιο πόλεμο δεν ξεπερνιούνται εύκολα. Από τη μία πλευρά οι χιλιάδες πρόσφυγες από την άλλη η τελευταία πολεμική σύγκρουση με τους Σέρβους της Βοσνίας και η ανακατάληψη της Κράινα δημιουργούν εμπόδια στην προσπάθεια της Δημοκρατίας αυτής να βρεί το δρόμο προς την πρόοδο και την ευημερία.

4.3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 1994.

Λόγω των πολεμικών συγκρούσεων και του εμπάργκο των τελευταίων χρόνων τα οικονομικά στοιχεία που διατίθενται για την Κροατία είναι λιγοστά.

Το Α.Ε.Π. κυμαίνεται στα 8,5 δις \$ περίπου.

Η μέση ισοτιμία έναντι του δολλαρίου ΗΠΑ για το 1994 είναι 6.130,46 κούνα.

Η Δημοκρατία της Κροατίας κατέχει την 88η θέση στην παγκόσμια κατάταξη κατά Α.Ε.Π. Το κατακεφαλήν Α.Ε.Π. είναι 1789\$. Το ισοζύγιο πληρωμών κυμαίνεται γύρω στα 540 εκατομμύρια δολάρια. Ο πληθωρισμός κυμαίνεται γύρω στο 123% και η ανεργία στο 17%.

Η Κροατία έχει τις δυνατότητες να αναπτυχθεί και να εξελιχθεί στηριζόμενη από την μία πλευρά στον Τουρισμό και από την άλλη στις εξαγωγές προς την Δύση. Το σίγουρο είναι ότι η οικονομία της Δημοκρατίας αυτής θα αναπτυχθεί λόγω του ότι διαθέτει καλές βάσεις σε περίοδο ειρήνης.

5. Ε Δ Λ Α Δ Α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ : ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΟΡΟΣΗΜΟ ΤΟΥ 2000

Η μεταπολεμική εξέλιξη της Ελληνικής Οικονομίας μπορεί να διαχωρισθεί, με κριτήριο τις κύριες ποσοτικές και ποιοτικές μεταβολές, σε δύο μακρές περιόδους, από τις οποίες η πρώτη, έως το 1980 ήταν η περίοδος της ανάπτυξης, ενώ η δεύτερη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως περίοδος στασιμότητας. Τα στατιστικά δεδομένα της δεκαετίας του 1980 εμφανίζουν την Ελληνική οικονομία εξελισσόμενη με τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά :

Πρώτα, από άποψη εσωτερικής νομισματικής ισορροπίας παρατηρείται χειροτέρευση της κατάστασης. Το δεύτερο σημαντικό χαρακτηριστικό της εξέλιξης κατά τη δεκαετία του 1980 είναι η αυξανόμενη συμμετοχή της καταναλώσεως στη διάθεση των εθνικών πόρων και η αντίστροφη φυσικά εξέλιξη της αναλογίας της αποταμιεύσεως.

- Το ΑΕΠ παρουσιάζει τάση στασιμότητας
- Υπάρχει στασιμότητα ή χαλάρωση της παραγωγικής δραστηριότητας και των επενδύσεων.
- Διογκούμενα δημοσιονομικά ελλείματα.

Η περίοδος 1990 - 1995 χαρακτηρίζεται από την προώθηση δημοσίων έργων και μεγάλων επενδύσεων, απελευθέρωση αγορών και αποκατάσταση του πληθωρισμού. Η μεγάλη συμμετοχή του τομέα υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν και αντίστοιχα η συρρίκνωση της συμμετοχής της παραγωγής αγαθών και ιδίως της μεταποίησης αποτελούν πρόβλημα για την αποκατάσταση της ομαλής πορείας της οικονομίας.

Η πενταετία που αρχίζει φέτος, η τελευταία του αιώνα, είναι για την Ελληνική οικονομία μία πολύ σύντομη περίοδος, δυσανάλογα φορτισμένη με επιδιώξεις στόχων, επιβεβλημένων, όχι απλώς από την ανάγκη αποτροπής κινδύνων συρρικνώσεως της, αλλά και εκπληρώσεως από τα έξω καθορισμένων υποχρεώσεων για την διαφύλαξη της θέσεως της χώρας μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η πορεία της οικονομίας κατά το χρονικό διάστημα που απομένει ως το 1999 θα προσκόπτει σε δυσυπέβλητες δυσχέρειες αφού η επίτευξη των στόχων σημαίνει πλήρη ανατροπή μέσα σε τόσο λίγα χρόνια καταστάσεων, που είχαν προκύψει από μακροχρόνια εξέλιξη.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

5.1. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ (Α.Ε.Π.)

Το ΑΕΠ της Ελλάδος ανέρχεται σε 65,5 δις δολάρια. Εκτιμάται ότι αυξήθηκε το 1994 κατά 1,0% έναντι μειώσεως 0,5% το 1993.

Η αύξηση του ΑΕΠ προήλθε από όλους τους κύριους παραγωγικούς κλάδους της οικονομίας.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΑΕΠ ΕΛΛΑΔΑΣ

1991	1992	1993	1994	1995*
3,2%	0,8%	-0,5%	1,0%	2,0%

* πρόβλεψη

Πιο αναλυτικά κύριοι προωθητικοί παράγοντες του ΑΕΠ ήταν :

- Οι ιδιωτικές επενδύσεις εκτός κατοικιών οι οποίες αυξήθηκαν κατά 6,5% ύστερα από μία μέση ετήσια κάμψη 3,1% ετησίως την τριετία 1991-1993.
- Οι εξαγωγές υπηρεσιών και ιδιαίτερα το ταξιδιωτικό συνάλλαγμα που αυξήθηκε κατά 17,7% \$ ΗΠΑ.
- Στην σημαντική ανάκαμψη των κερδών των βιομηχανικών και εμπορικών εταιρειών την τετραετία 1990-1994 από 124,5 δις δραχμές το 1989 σε 325,7 δις δραχμές το 1993.
- Από την πλευρά της προσφοράς η αύξηση προήλθε κυρίως από τον αγροτικό τομέα το προϊόν του οποίου αυξήθηκε κατά 4% ενώ παράλληλα σημειώθηκε αύξηση του προϊόντος της μεταποίησης κατά 1,2% ύστερα από μία παρατεταμένη ύφεση 4 ετών.

5.2. ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

5.2.1. Βιομηχανική Παραγωγή

Το 1994 ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής αυξήθηκε κατά 1,3% έναντι μείωσης 2,9% της ίδιας περιόδου το 1993.

Στην αύξηση αυτή συνέβαλε η παραγωγή καταναλωτικών αγαθών (1994 : 2,5% - 1993 : 1,8%) ενώ αρνητική ήταν η αντίστοιχη εξέλιξη της παραγωγής διαρκών καταναλωτικών αγαθών (-2,1%) και κεφαλαιακών αγαθών (-0,3%). Πωλήσεις και κέρδη αυξήθηκαν το 1993 κατά 10,2% και 10,6% αντίστοιχα σε σχέση με το 1992 και συγκεκριμένα οι μιν πωλήσεις ανήλθαν σε 5.423 δις ενώ τα προς φερών κέρδη

έφτασαν τα 192,7 δις. (Παρ.Α. Δ1 - Δ5).

Δείκτες Βιομηχανικής Παραγωγής

	<u>Μεταποίηση</u>	<u>Ορυχεία</u>	<u>Ενέργεια</u>	<u>Γενικός</u>
1990	-2,6	-2,0	-2,5	-0,6
1991	-0,8	-3,8	8,5	-1,0
1992	-1,5	2,2	4,4	-1,0
1993	-4,3	-2,9	3,3	-2,9
1994	1,3	-3,0	3,0	1,3
1995*	0,7*	1,6*	7,6*	1,5*

* προβλέψεις

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ

5.2.2. Αγροτική Παραγωγή

Το 1994 η αγροτική παραγωγή αυξήθηκε κατά 4% περίπου. Σχετικά σημειώνεται ότι τα δύο προηγούμενα χρόνια 1993 και 1994 η παραγωγή είχε μειωθεί κατά 2% και 1% περίπου αντίστοιχα.

Στην αύξηση της παραγωγής συνέβαλαν, όπως παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, οι αροτραίες και οι δενδιαδείς καλλιέργειες ενώ η συμβολή της κτηνοτροφίας ήταν για μία ακόμη φορά αρνητική. Η αύξηση της φυτικής παραγωγής προήλθε, κατά το μεγαλύτερο μέρος της, από την καλλιέργεια δύο ομάδων προϊόντων, των σιτηρών και ελαιοκομικών, και κατά ένα μικρότερο από την καλλιέργεια των βιομηχανικών φυτών και συγκεκριμένα του βαμβακιού του οποίου η παραγωγή αυξήθηκε κατά 8% (ρεκόρ παραγωγής).

- Η παραγωγή των σιτηρών αυξήθηκε κατά 15% περίπου.
- Για τέταρτη στην συνέχεια χρονιά, η ελαιοκαλλιέργεια απέδωσε σχετικά πολύ υψηλή παραγωγή συντελώντας στην αύξηση της αγροτικής παραγωγής κατά 42% περίπου.
- Η κτηνοτροφική παραγωγή μειώθηκε το 1994 κατά 1% περίπου. Η μείωση οφείλεται στη μικρότερη παραγωγή κρέατος βοδινού και χοιρινού και γάλακτος αιγοπροβάτων. Η παραγωγή γάλακτος αγελάδων απεναντίας, αυξήθηκε κατά 30 χιλιάδες τόννους ποσοστό 4%.
(Παρ.Α. Δ6).

5.3. ΜΙΣΘΟΙ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ.

Οι εξελίξεις των αμοιβών των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα διαμορφώθηκαν το 1994 σύμφωνα με την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας που ισχύει για την διετία 1994-1995. Με βάση τη σύμβαση αυτή, τα κατώτερα όρια μισθών και ημερομισθίων της 31-12-1993 αυξήθηκαν από 1-1-1994 κατά 5%, και από 1-7-1994 κατά 6,5%. Τα ποσοστά αυτά σημαίνουν μέση ετήσια αύξηση το 1994 κατά 12,6% έναντι 12,3% του 1993.

Ο βασικός μισθός σήμερα ανέρχεται στις 125.000 δραχμές (530 \$). Στον δημόσιο τομέα εκτιμάται ότι τελικά ο ρυθμός αύξησης της δαπάνης το 1994 για μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων ήταν 12,8% και για συντάξεις 13,1%.
(Παρ.Α. Δ7).

Η συνεχισθείσα και κατά το 1994 αρνητική εξέλιξη των ιδιωτικών επενδύσεων και η περιορισμένη σχετικά αύξηση της παραγωγής δεν επέτρεψαν την απορρόφηση των

νεοεισερχόμενων ατόμων στην αγορά εργασίας με αποτέλεσμα την παραπέρα διόγκωση της ανεργίας.

Το ποσοστό ανεργίας για το 1994 ανέρχεται σε 10,0% έναντι 9,7% το 1993 και 9,2% το 1992 και προβλέπεται να αυξηθεί κατά το τρέχον έτος. (Παρ.Α. Δ8).

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις οι άνεργοι στη χώρα μας έφτασαν τα 415,5 χιλιάδες άτομα στο τέλος του 1994 έναντι 398,2 χιλιάδες άτομα το 1993 και 349,8 το 1992. Αντίστοιχα το σύνολο των απασχολούμενων ήταν 3.727,6 χιλιάδες άτομα το 1994 έναντι 3.720,6 χιλιάδες άτομα το 1993 και 3.684,5 χιλιάδες άτομα το 1992.

Από τα στοιχεία της έρευνας εργατικού δυναμικού της ΕΣΥΕ προκύπτουν ορισμένες ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις αναφορικά με την εξέλιξη της απασχόλησης κατά βασικές κατηγορίες απασχολούμενων στην 12ετία 1981-1993.

Παρατηρείται κατ'αρχήν μία μέση ετήσια μείωση κατά 2,6% της απασχόλησης στον αγροτικό τομέα με αποτέλεσμα να μειωθεί από 30,7% του συνόλου το 1981 στο 21,3% το 1993, η συμμετοχή των απασχολούμενων στην γεωργία και να αυξηθεί αντίστοιχα η συμμετοχή στον μη αγροτικό τομέα από 69,3% το 1981 σε 78,7% το 1993.

5.4. ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Το 1994 ο ρυθμός του πληθυσμού στην Ελλάδα (10,9%) ήταν ο χαμηλότερος που σημειώθηκε τα τελευταία 22 έτη, 19,6% το 1991, 15,7% το 1992, 14,4% το 1993 και 10,9% το 1994.

ΚΕΦΑΛΙΕΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ, 1950 - 1994

Ετη/ Βάση	Τράπεζα Ελλάδος Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος							1988	Ενιαίος Δείκτης 1988=100	Ετήσιες μεταβο- λές %
	1938=1	1952=100	6/1959	1969	1973	1974	1982			
1950	306118								2,94	7,6
1951	344611								3,31	12,6
1952	362300	100,00							3,48	5,1
1953		108,97							3,79	9,0
1954		125,41							4,36	15,1
1955		132,62							4,61	5,7
1956		137,45							4,78	3,6
1957		140,57							4,89	2,3
1958		142,52							4,95	1,4
6/59		(145,10)	(100,0)						(5,04)	
1959			100,7						5,08	2,6
1960			102,3						5,16	1,6
1961			104,1						5,25	1,8
1962			103,8						5,24	-0,3
1963			106,9						5,39	3,0
1964			107,8						5,44	0,8
1965			111,0						5,60	3,0
1966			116,6						5,88	5,0
1967			118,6						5,98	1,7
1968			119,0						6,00	0,3
1969			212,9	100,0					6,15	2,4
1970				103,0					6,33	3,0
1971				106,1					6,52	3,0
1972				110,7					6,81	4,3
1/73				(115,8)	(100,0)				(7,12)	

Έτη/ Βάση	Τράπεζα Ελλάδος Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος							1988	Ενιαίος Δείκτης 1988=100	Ετήσιες μεταβο- λές %
	1938=1	1952=100	6/1959	1969	1973	1974	1982			
1973					110,4				7,86	15,4
1974					140,1	100,0			9,97	26,9
1975						113,4			11,31	13,4
1976						128,5			12,82	13,3
1977						144,1			14,37	12,1
1978						162,2			16,18	12,6
1979						193,0			19,25	19,0
1980						241,0			24,04	24,9
1981						300,0			29,93	24,5
1982						362,9	100,0		36,20	21,0
1983							120,2		43,52	20,2
1984							142,4		51,55	18,5
1985							169,9		61,51	19,3
1986							209,0		75,67	23,0
1987							243,3		88,09	16,4
1988							276,2	100,0	100,00	13,5
1989							113,7	113,7	113,70	13,7
1990							136,9	136,9	136,90	20,4
1991							163,8	163,8	163,80	19,6
1992							189,5	189,5	189,50	15,7
1993							216,8	216,8	216,50	14,4
1994							240,5	240,5	240,50	10,9

* Μέσα ετήσια επίπεδα

Πηγές στοιχείων : Τράπεζα της Ελλάδος (Τιμάρυθμος Κόστους Ζωής Αθηνών)
και ΕΣΥΕ (Δείκτες Τιμών Καταναλωτή Συνόλου Χώρας :
Διαδοχικές περιόδους βάσεως).

Ωστόσο στον πληθωρισμό οφείλει κανείς να υπολογίζει πέρα από τα ποσοτικά και ορισμένα ποιοτικά στοιχεία. Έτσι πρέπει να σημειώσουμε ότι ο Ελληνικός πληθωρισμός πλέον, αν και σταθερά από το 1990 σχεδόν τετραπλάσιος από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης), σήμερα με καταγραφές από 10% - 12% για ένα διάστημα αρκετών μηνών και μία οικονομική πολιτική, η οποία βάσιμα οδηγεί στην εκτίμηση ότι το 1995 θα είναι λίγο πιο κάτω από το 10%, ενώ η πτωτική τάση του ΟΟΣΑ γίνεται όλο και ασθενέστερη ή και διακόπτεται, εμφανίζεται βελτιωμένος.

Έχει κερδίσει μία θέση η οποία τον διατηρεί σε επίπεδα τα οποία επιτρέπουν στην Ελλάδα να υποστηρίζει ότι με μεγάλη προσπάθεια θα τον μειώσει για να παραμείνει σε πληθωριστικά επίπεδα που "συνηθίζεται" στην ομάδα των βιομηχανικών χωρών. Αυτό είναι το πιο ουσιαστικό αρκεί βέβαια να επαληθευθεί, πράγμα το οποίο δεν είναι καθόλου εξασφαλισμένο. Αν συμβεί μετά θα έρθουν και οι καλές αριθμητικές επιδόσεις : το 1994 για παράδειγμα, ο ελληνικός πληθωρισμός, από τετραπλάσιος φαίνεται να γίνεται τριπλάσιος από αυτόν του ΟΟΣΑ.

5.5. ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Στην δεκαετία του 1980 η Ελλάδα πρωτοτύπησε με το να κρατικοποιεί προβληματικές επιχειρήσεις και να αναλαμβάνει το δημόσιο τα χρέη ιδιωτών επιχειρηματιών. Το αποτέλεσμα ήταν να σημειωθεί νόθευση του ανταγωνισμού σε σημαντικούς κλάδους του εμπορίου και της βιομηχανίας μας, παρασύροντας ολόκληρη την ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας στις

τελευταίες θέσεις μεταξύ των αναπτυγμένων κρατών.

Μεταξύ του 1990 και 1995, η Ελλάδα αποφάσισε και πάλι να πρωτοτυπήσει. Αποφάσισε να επιστρέψει προβληματικές επιχειρήσεις στον ιδιωτικό τομέα, θέτοντας όμως μοναδικό στόχο τη διασφάλιση των θέσεων εργασίας του ήδη πλεονάζοντος προσωπικού.

Η ιδιωτικοποίηση μέχρι σήμερα έχει αποτύχει. Το Κράτος δεν τόλμησε να κάνει ιδιωτικοποίηση με κύριο στόχο την εξυγίανση και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ούτε με στόχο να λειτουργήσει κάτω από ίσους όρους ανταγωνισμού η αγορά.

Την εφαρμογή ενός προγράμματος με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα ιδιωτικοποίησης εξυγίανσης και εκκαθάρισης των επιχειρήσεων του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων για το 1995 εξήγγειλε ο ΟΑΕ.

Οι επιχειρήσεις που βρίσκονται στον δρόμο της ιδιωτικοποίησης είναι η "Πειραιϊκή Πατραϊκή Σάμου", και "Πειραιϊκή Πατραϊκή Νέας Ιωνίας" καθώς και "ΕΛΙΝΤΑ - ΑΖΙΑΝΚΟ", "ΜΕΛ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΡΤΟΥ".

5.6. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.

Σε όλη τη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου και μέχρι τα τέλη σχεδόν της περασμένης δεκαετίας το ελληνικό τραπεζικό και εν γένει χρηματοπιστωτικό σύστημα χρησιμοποιήθηκε από το πολιτικό σύστημα της χώρας για τη χρηματοδότηση των εκάστοτε προτεραιοτήτων της

οικονομικής πολιτικής όπως συνέβη σε όλα σχεδόν τα αναπτυσσόμενα κράτη του ΟΟΣΑ κατά την ίδια περίοδο.

Κύρια χαρακτηριστικά αυτού του συστήματος ήταν :

- α) η έντονη διοικητική παρέμβαση στον σχεδιασμό της πολιτικής των πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία χρηματοδοτούσαν τομείς και ανάγκες της Ελληνικής Οικονομίας.
- β) Άμεση και έμμεση συμμετοχή του Δημοσίου στα πιστωτικά ιδρύματα.
- γ) Πλήρης εξάρτηση της τράπεζας Ελλάδος από το πολιτικό σύστημα στα πλαίσια της άσκησης της νομισματικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής.
- δ) Διαμόρφωση ολιγοπωλιακής δομής της τραπεζικής αγοράς καθώς οι συνθήκες δεν ευνοούσαν ούτε την ίδρυση νέων τραπεζών ούτε την εξέλιξη του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος.

Η έναρξη των ενεργειών που αφορούσαν τον εκσυγχρονισμό του Ελληνικού Τραπεζικού συστήματος τοποθετούνται στις αρχές της δεκαετίας του 1980 και κυρίως το 1987.

Οι μεταβολές στη ζήτηση των τραπεζικών προϊόντων, η σταδιακή κατάργηση των διοικητικών περιορισμών, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η ανάπτυξη του ανταγωνισμού και η ανάγκη αυξημένων κερδών αποτέλεσαν γεγονότα που διαμόρφωσαν το πλαίσιο λειτουργίας των Ελληνικών Τραπεζών σήμερα.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι το Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα καλύπτει σήμερα σε ικανοποιητικό βαθμό όλο το εύρος των εργασιών των χρηματοπιστωτικών αγορών με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και την

εκπαίδευση του προσωπικού για την παροχή και πλέον εξειδικευμένων προϊόντων. (Παρ.Α. Δ9).

5.7. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΕΟΣ - ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ - ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΕΟΣ

Το 1994 το συνολικό εξωτερικό χρέος διαμορφώθηκε στο 113% του ΑΕΠ (εκτίμηση ΕΣΥΕ) δηλαδή περίπου 70 δις \$.

Συγκεκριμένα το 39% του εξωτερικού χρέους ήταν μεταφρασμένο σε ιαπωνικά γιεν, το 28% σε δολάρια Αμερικής, 12% σε ECU, 10% σε μάρκο Γερμανίας και 11% σε άλλα νομίσματα.

Δυστυχώς το εξωτερικό χρέος είναι και θα εξακολουθήσει να είναι "βόμβα" στα θεμέλια της οικονομίας.

Οι σχετικές προβλέψεις του αναθεωρημένου προγράμματος, για την αντιστροφή της αυξητικής τάσης του χρέους, είναι ελάχιστα φιλόδοξες και εξαιρετικά ευαίσθητες σε απρόβλεπτες αλλά και προβλέψιμες διαταραχές.

Αναγκαία κρίνεται η μείωση των πρωτογενών δαπανών.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Μετά το ξεπέρασμα της κρίσης του Μαΐου-Ιουνίου 1994, η συναλλαγματική πολιτική έχει αποκτήσει αυξημένη

αξιοπιστία. Απόδειξη, ότι στο τέλος του 1994 τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας έφτασαν στο ιστορικό υψηλό επίπεδο των 15,3 δις \$.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ.
(% μηνιαίες μεταβολές 12μηνη περίοδος)

	Δείκτης Σταθμισμένης Συναλλαγματικής Ισοτιμίας	δρχ/ECU	δρχ/\$	δρχ /DM	δρχ/Γιεν (100)
1992 Δεκ.	-9,7	11,1	16,4	15,3	20,3
1993 Δεκ.	-8,1	6,9	17,3	8,5	32,3
1994 Δεκ.	-5,8	6,3	-1,0	7,7	8,6
1994 Μάιος	-8,4	7,7	12,6	9,2	19,7
Ιουν.	-8,1	8,6	9,0	10,4	13,8
Ιουλ.	-7,2	8,3	1,1	10,4	12,9
Αυγ.	-5,9	7,9	-0,3	8,1	3,6
Σεπτ.	-5,6	6,7	1,6	6,3	8,3
Οκτ.	-4,8	6,1	-1,7	5,6	6,5
Νοεμ.	-5,8	6,8	-2,7	7,5	7,0
Δεκ.	-5,8	6,3	-1,0	7,7	8,6
1995 Ιαν.	-4,9	5,7	-4,8	8,3	6,3
Φεβρ.	-4,1	5,6	-5,9	8,9	1,8
Μαρτιος	-4,3	5,8	-7,4	11,6	7,7
Απρ.	-3,5	5,4	-9,7	11,0	11,6
Μάιος	-3,3	4,5	-6,8	9,4	13,5
Ιούνιος	-2,3	3,1	-7,8	9,8	12,0

5.8. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Το 1994 ο εξωτερικός τομέας είχε μία θετική συμβολή 0,28 εκατοστιαίων μονάδων στην αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ. Ο όγκος των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκε το 1994 κατά 7,3% ενώ ο όγκος των εισαγωγών και υπηρεσιών κατά 3,8%.

Αναλυτικότερα στο τέλος του 1993 οι εισαγωγές κυμάνθηκαν στο 17.615.498 εκατομμύρια δολλάρια ή 4.389.800.000 δις δραχμές και οι εξαγωγές στα 5.034.314 εκατομμύρια δολλάρια ή 1.254.600.000 δις δραχμές.

Το 1994 οι εισαγωγές έφτασαν τα 19.872.000 εκατομμύρια δολλάρια ενώ οι εξαγωγές τα 8.504.000 εκατομμύρια δολλάρια. Το έλλειμα του εμπορικού ισοζυγίου για το 1994 ήταν 11.368.000 εκατομμύρια δολλάρια ενώ το 1993 ήταν 12.581.186 εκατομμύρια δολλάρια.

Σημαντική διεύρυνση παρουσίασε το έλλειμα του εμπορικού ισοζυγίου την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου 1995 που ανήλθε σε 4.252 εκατομμύρια δολλάρια, έναντι ελλείματος 3.327 εκατομμυρίων δολλαρίων την αντίστοιχη περίοδο του 1994.

Το γεγονός αυτό οφείλεται στην ταχύτερη αύξηση της δαπάνης για εισαγωγές σε σχέση με την αύξηση των εισπράξεων από εξαγωγές.

Το 1995 προβλέπεται να φτάσει το έλλειμα του εμπορικού ισοζυγίου τα 12.440.000 εκατομμύρια δολλάρια και το 1996 τα 13.400.000 εκατομμύρια δολλάρια. (Παρ.Α. Δ10).

Οι κυριότερες χώρες στις οποίες κατευθύνθηκαν τα Ελληνικά προϊόντα είναι (κατά σειρά ποσότητας

εξαχόμενων προϊόντων) η Δ.Γερμανία, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, η Ιταλία, η Αγγλία, η Γαλλία, η Ολλανδία, και η Ελβετία.

Αντίστοιχα οι Ελληνικές εισαγωγές προέρχονται από (κατά σειρά ποσότητας εισαχόμενων προϊόντων) την Δυτική Γερμανία, την Ιταλία, τις ΗΠΑ, την Γαλλία, την Ολλανδία, την Αγγλία, την Ιαπωνία, το Βέλγιο, το Ιράν και την Ελβετία.

Όπως παρατηρούμε κυριότερες εισαγωγές και εξαγωγές προϊόντων προς και από την Ελλάδα γίνονται με τις χώρες του ΟΟΣΑ. (βλέπε πίνακες : Εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδος κατά χώρα, Παρ.Α. Δ11 - Δ12).

Τα κυριότερα προϊόντα που εξάγει η Ελλάδα είναι βιομηχανικά και βιοτεχνικά όπως κλωστούφαντουργικά, μέταλλα, τσιμέντα, αλλουμίνια, χημικά και φαρμακευτικά προϊόντα. Ακολουθούν οι εξαγωγές τροφίμων και ποτών με πρώτα τα φρούτα και λαχανικά, δημητριακά, εσπεροειδή, ελαιόλαδο, κρασί. Σημαντικές είναι οι εξαγωγές καπνού και βενζίνης. (Παρ.Α. Δ13 - Δ14).

Τα κυριότερα προϊόντα που εισάγει η Ελλάδα είναι βιομηχανικά είδη, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, πετρελαιοειδή προϊόντα, πρώτες ύλες και τρόφιμα. (Παρ.Α. Δ15 - Δ18).

Το 1995-1996 προβλέπεται μία επιτάχυνση του όγκου των εξαγωγών αγαθών. Η πρόβλεψη στηρίζεται στον σημαντικό ρυθμό οικονομικής ανόδου του ΑΕΠ στις χώρες της Ε.Ε. και στη συγκρατημένη αύξηση του κόστους εργασίας στην Ελλάδα.

Παρ'όλα αυτά ο προβλεπόμενος ρυθμός αύξησης των

Ελληνικών εξαγωγών υπολείπεται αυτού του Διεθνούς Εμπορίου, δείχνει ότι οι ελληνικές εξαγωγές χάνουν ένα μέρος από το μερίδιο που τους αναλογεί στις διεθνείς αγορές.

Η εξέλιξη αυτή μπορεί να αποδοθεί σε διάφορους οικονομικούς παράγοντες, όπως στην διαφορά αύξησης του κόστους παραγωγής και διάθεση στην Ελλάδα σε σχέση με τις ανταγωνιστικές χώρες, αλλά και σε διορθωτικούς λόγους.

Τέτοιοι λόγοι, σύμφωνα με το ΟΟΣΑ, είναι το μικρό μέγεθος των ελληνικών εξαγωγών που κατευθύνονται προς τις χώρες των ΗΠΑ και τις Α.Ασίας, όπου η ζήτηση αυξάνει πολύ ταχύτερα από ότι στον υπόλοιπο κόσμο, καθώς και η μικρή συμμετοχή που έχουν στις ελληνικές εξαγωγές τα προϊόντα υψηλής και μεσαίας τεχνολογίας τα οποία παρουσιάζουν μία αυξημένη διεθνή ζήτηση.

Από την άλλη πλευρά προβλέπεται και μία επιτάχυνση στον όγκο των εισαχθέντων αγαθών. Αν και αυτή η επιτάχυνση της αύξησης των εισαγωγών είναι μικρότερη αυτής των εξαγωγών, δεν αναμένεται βελτίωση στο εμπορικό έλλειμα αφού το μέγεθος των εισαγωγών είναι δύο με τρεις φορές μεγαλύτερο από αυτό των εξαγωγών.

III. Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ.

Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα προσπαθεί να επεκτήσει την οικονομική της δραστηριότητα στα Βαλκάνια με γοργούς ρυθμούς μιας και αποτελούν ιστορικά και γεωγραφικά την ενδοχώρα της.

Η αλλαγή του πολιτικού σκηνικού στα Βαλκάνια και η σταδιακή λειτουργία μηχανισμών αγοράς δημιουργεί μεγάλες ευκαιρίες για την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Οι χώρες της χερσονήσου του Αίμου παρουσιάζουν πολύ σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες τις οποίες δεν τις αφήνουν να περάσουν ανεκμετάλλευτες οι Έλληνες Επιχειρηματίες.

Ο αριθμός των επενδύσεων σε ορισμένες βαλκανικές χώρες είναι εντυπωσιακός : Στη Βουλγαρία περίπου 800 μικτές επιχειρήσεις με επενδεδυμένα κεφάλαια άνω των 40 εκατομμυρίων δολλαρίων. Στην Ρουμανία περισσότερες από 1300 επιχειρήσεις και στην Αλβανία περισσότερες από 100 με την Ελλάδα να κατέχει την δεύτερη θέση μετά την Ιταλία στις επενδύσεις στην Αλβανία.

Σε ότι αφορά τη Νέα Γιουγκοσλαβία και το FYROM, η ανάπτυξη ελληνικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών θα συναρτηθεί με την άρση των εκκρεμοτήτων με τα Σκόπια και την αποκατάσταση της ειρήνης στη Βοσνία.

1. Α Λ Β Α Ν Ι Α .

1.1. ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΛΒΑΝΙΑΣ - ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Ελλάδα παραμένει ένας από τους κυριότερους εταίρους της Αλβανίας με συμμετοχή στο εξωτερικό εμπόριο της χώρας της τάξεως του 15%. Από τη στιγμή εξάλλου που υπεγράφη ο διακανονισμός για εξαγωγές με δραχμές παρουσιάστηκε υπερτριπλασιασμός των ελληνικών εξαγωγών προς την Αλβανία.

ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (εκατ. δραχμές)

Περίοδος 1990 - 1993

Χρονιά	Εξαγωγές	Εισαγωγές
1990	2.825	1.947
1991	2.226 + 21%	2.165 + 11%
1992	7.869 + 254%	3.449 + 59%
1993	24.842 + 26%	2.902 - 16%
ΣΥΝΟΛΟ	37.762	10.463

Πηγή : Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Παρακάτω ακολουθεί πίνακας με τις πραγματοποιηθείσες εισαγωγές και εξαγωγές ελληνικών προϊόντων προς Αλβανία κατά τα έτη 1992 - 1993.

ΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΒΑΝΙΑ,
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1992 - 1993

ΕΙΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ				ΕΞΑΓΩΓΕΣ			
	ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993		ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993	
	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές
Ζώα ζωντανά.	59	18333	4	1515	2	3544	54	2822
Κρέατα και παρασκευά- σματα από κρέας	70	34271	234	178735	1030	131175	10150	2026464
Γαλακτοκομικά προϊόντα και αυγά.					277	58697	1597	658411
Ψάρια, οστρακοειδή, μαλάκια κλπ. και παρα- σκευάσματα.	145	60711	154	67116	4	2622	312	108880
Δημητριακά και παρα- σκευάσματα δημητριακών	10	1513	69	3973	7278	487039	39476	2499134
Φρούτα και λαχανικά.	1344	90568	3208	278315	9447	403681	31632	1056492
Ζάχαρη, παρασκευάσματα από ζάχαρη και μέλι.			1	400	449	81101	6360	258104
Καφές, τσάι, κακάο, μπαχαρικά και είδη από αυτά.	21	1346	49	10858	360	131651	1649	663784
Κτηνοτροφές (δεν περι- λαμβάνονται τα ανάλε- στα δημητριακά).	236	6818	95	1975	345	35755	556	24329
Διάφορα προϊόντα δια- τροφής και παρασκευά- ματα αυτών.					399	84922	524	120769
Ποτά.			40	2399	9055	851363	33738	3914648
Καπνός ακατέργαστος και κατεργασμένος.	1527	291330	98	16432	679	406070	1243	1464952

συνεχίζεται

συνέχεια πίνακα

ΕΙΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ				ΕΞΑΓΩΓΕΣ			
	ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993		ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993	
	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές
Δορές, δέρματα και γουναρικά ακατέργαστα.	120	14065	125	17581	45	15434		
Ελαιόσποροι και ελαιώ- δεις καρποί.			3	100	11	2428	108	9343
Καουτσούκ ακατέργαστο.							13	2101
Ξυλεία και φελλός.	497	9695	218	6269	54	3388	53	10694
Πολτός και απορρίματα χάρτου.								
Υφαντικές ίνες και απορρίματα αυτών (μη μετακ. σε κλωστές υφάσματα)	8	308			1477	336203	663	169354
Λιπάσματα ακατέργαστα και ορυκτά ακατέργα- στα.	47247	123508	12553	66003	340	12676	904	33908
Μεταλλεύματα και απορ- ρίματα μετάλλων.	846	54487	218	28841			31	7304
Ακατέργαστες ύλες ζωι- κής ή φυτικής προέλευ- σης μ.α.κ.	864	108142	1107	159587	31	21059	24	14533
Ανθρακες, οπτάνθρακες (κωκ) και μπρικέτες.	8	349			2272	11644	7426	21472
Πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου.	973	53316	861	42995	20025	868863	20091	1001845
Φωσφόριο φυσικό και βιομηχανικό.					4	1405	135	21723

συνεχίζεται

συνέχεια πίνακα

ΕΙΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ				ΕΞΑΓΩΓΕΣ			
	ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993		ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993	
	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές
Λάδια, λίπη, σταθερά, φυτικής προέλευσης, ακατέργαστα εξευγενισμένα.			5	1129	1025	155557	3443	750536
Οργανικά χημικά προϊόντα.	2502	162633	237	17828	426	45384	527	101484
Ανόργανα χημικά προϊόντα.	507	10541	486	41068	560	46651	1190	74420
Βαφικές, δεψικές και χρωστικές ύλες.	11	4194			100	26864	200	48581
Ιατρικά και φαρμακευτικά προϊόντα.					7	9287	20	73315
Αιθέρια ελαία, αρωματικές ύλες, παρασκευάσματα καλλωπισμού.	13	2586			257	48979	761	153859
Βιομηχανικά λιπάσματα.	361	11196	63	1421	17	816	27	2101
Πλαστικές ύλες.			12	2745	1658	106299	864	437511
Χημικές ύλες και προϊόντα μη κατονομαζόμενα.	400	32407	3	1916	959	160985	509	168726
Δέρματα, είδη από δέρμα και γουναρικά κατεργασμένα.	9	16634	36	69793	11	13121	101	236289
Είδη από καουτσούκ.		69		1128	104	31562	223	169117
Είδη από ξύλο και φελλό (εκτός επίπλων).	25	7347	393	6899	189	13034	690	52690
Χαρτί, χαρτόνια και είδη από χαρτοπολλά, χαρτί και χαρτόνι.			53	3218	139	41075	870	184668

συνέχεια πίνακα

ΕΙΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ				ΕΞΑΓΩΓΕΣ			
	ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993		ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993	
	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές
Υφαντικά νήματα υφά- σματα και συναφή προϊ- όντα.	55	62472	117	59388	1057	1328373	2484	3095840
Είδη από μη μεταλλικά ρουκτά.	388	7180	3552	217014	291	26291	57565	974009
Σίδηρος και χάλυβας.	107	9007			842	120156	2238	292773
Μη σιδηρούχα μέταλλα.	78	29242	575	219303	147	72303	122	33045
Είδη από μέταλλα μη κατανομαζόμενα.	362	17673	627	58852	694	212548	1090	404381
Μηχανήματα και εξοπλι- σμός παραγωγής ενέρ- γειας.	2	288	1	600	3	10874	29	90379
Μηχανήματα ειδικά για ορισμένες βιομηχανίες.	7	1794	43	56044	326	435381	1822	2618094
Μηχανήματα κατεργασίας μετάλλων.					11	5858	9	4694
Γενικός βιομηχανικός εξοπλισμός, μηχανήματα και μέρη αυτών.	1	321	6	5172	73	91222	271	375116
Μηχανές γραφείου και μηχανές αυτόματες επε- ξεργασίας στοιχείων.			4	51028	1	4266	2	24857
Συσκευές και εξοπλι- σμός τηλεπικοινωνιών, εγγραφής και αναπαρα- γωγής ήχου.		243	4	10090	13	51292	127	359730

συνεχίζεται

συνέχεια πίνακα

ΕΙΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ				ΕΞΑΓΩΓΕΣ			
	ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993		ΕΤΟΣ 1992		ΕΤΟΣ 1993	
	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές	Τόνοι	Χιλιάδες δραχμές
Ηλεκτρικά μηχανήματα, συσκευές και ηλεκτρικά μέρη αυτών.	2	2365	1	2259	125	140672	785	922343
Οχήματα για δρόμους.	8	18575	60	15796	2406	196782	5758	939264
Λοιπό μεταφορικό υλικό.					3	2544	76	29211
Προκατασκευασμένα κτίρια, συσκευές θέρμανσης κ.λ.π.	6	406	10	3936	26	23312	276	87117
Επιπλα και μέρη αυτών.	55	13754	37	13641	128	42636	541	255412
Είδη ταξιδιού, σακίδια χεριού και παρόμοια.						136	2	2664
Είδη ενδυμασίας (έτοιμα ενδύματα) και συμπληρώματα της ένδυσης.	207	171067	534	318626	46	130770	159	583320
Υποδήματα.	4	9290	59	88956	133	79289	122	127039
Όργανα και συσκευές επαγγελματικές, επιστημονικές και ελέγχου.					1	5278	12	20856
Φωτογραφικές συσκευές, είδη οπτικής, ωρολόγια κ.λ.π.				4390	6	9065	32	42335
Διάφορα βιομηχανικά είδη, μη κατονομαζόμενα.	25	12277	1578	355507	309	213859	2427	1080758
Λοιπά προϊόντα.	15	1974587		1027158	39	6329	59	50120
Σ Υ Ν Ο Λ Ο	59123	3446905	27534	3537998	64165	7869370	242274	28957717

1.2. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΕΞΙΣΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Περισσότερες από 100 μικτές επιχειρήσεις λειτουργούν με Ελληνικά κεφάλαια ύψους 33,5 εκατομμυρίων δολλαρίων. Οι αμιγώς ελληνικές επιχειρήσεις είναι περίπου 70.

Οι τομείς όπου η Ελληνική επιχειρηματική δραστηριότητα είναι ιδιαίτερα έντονη είναι των ορυκτών, της Ξυλείας, των ενδυμάτων και της υπόδησης, των τροφίμων, των εργαλείων και ήδη γίνονται έρευνες και για τον κλάδο του μαρμάρου.

Οι κυριότερες ελληνικές επενδύσεις γίνονται στις πόλεις της Κορυτσάς, των Αχίων Σαράντα, του Αργυρόκαστρου, της Χειμάρας, της Μπιστρίστα, των Τιράνων, του Ελβασάν και του Δελβίνου ενώ απασχολούν περίπου 15.000 αλβανούς.

Παρακάτω θα αναφερθούν μερικές από τις κυριότερες ελληνικές επιχειρήσεις στην Αλβανία :

- Ομιλος εταιρειών ΑΣΠΑΤΕ ΑΤΕΕ με αντικείμενο λειτουργίας τον τομέα συναρμολόγησης Η/Μ εξοπλισμού.
- ΤΕΚΤΩΝ ΑΕ που ασχολείται με οικοδομικά, λιμενικά, κτιριακά και άλλα έργα.
- Καπνοβιομηχανία ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ.
- CLEOUDIS KANEX SA της Θεσσαλονίκης ασχολείται με τα καπνά.
- EMEX SA ασχολείται με το βαμβάκι.
- Ζυθοποιία HENINGER.

Η Ελλάδα επιθυμεί να συμμετάσχει ενεργά στην ανοικοδόμηση της Αλβανικής οικονομίας. Τον Δεκέμβριο του 1993 ανακοινώθηκε ένα ειδικό πρόγραμμα προκειμένου να υποστηριχθεί η μικρής κλίμακας ανάπτυξη της εγχώριας επιχειρηματικότητας, να βελτιωθεί η κατάσταση της γεωργικής υποδομής ορισμένων περιοχών της χώρας και να αναβαθμιστεί το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης και υγείας (της Αλβανίας).

Επιπλέον η ΕΤΒΑ θα αναλάβει την οικονομική "αρχιτεκτονική" της γειτονικής χώρας ύψους 30 -33 δις δραχμές ζητώντας την συνδρομή της Διεθνούς Τράπεζας. Έτσι ανέλαβε την οργάνωση των βιομηχανικών περιοχών και των ναυτιλιακών βιομηχανικών περιοχών στο πλαίσιο δετούς προγράμματος που θα εκπονήσει.

Από την πλευρά των Ελληνικών Τραπεζών μόνο η Τράπεζα Αττικής έχει κάνει κάποια κίνηση : Στις αρχές του 1994 ίδρυσε την Apollonia Bank στην Αλβανία και θα συμμετάχει στο μετοχικό κεφάλαιο της (3 εκατομμύρια δολάρια) έως 10%. Το 60% θα καλυφθεί από Έλληνες επενδυτές και το 40% από Αλβανούς.

2. Β Ο Υ Λ Γ Α Ρ Ι Α .

2.1. ΕΜΠΟΡΙΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ - ΕΛΛΑΔΑΣ

Ανέκαθεν οι εμπορικές σχέσεις Ελλάδας - Βουλγαρίας ήταν πολύ θερμές. Αξιοπρόσεκτο είναι το γεγονός ότι "οι εμπορικές ισορροπίες δυνάμεων" των δύο χωρών δεν παρουσιάζουν μία σταθερή εικόνα.

	1990	1991	1992	1993	1994
Ελληνικές εξαγωγές :	53	88	167	303	240
Ελληνικές εισαγωγές:	109	156	161	198	290

Π Ι Ν Α Κ Α Σ

ΕΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΕ ΧΙΛ. \$	ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΕ ΧΙΛ. \$	ΕΜΠ. ΙΣΟΖ. ΣΕ ΧΙΛ. \$	ΥΨΟΣ ΑΝΤΑΔ. ΣΕ ΧΙΛ. \$	ΣΧΕΣΗ ΕΞΑΓ/ΕΙΣΑΓ %	ΡΑΡΙΤΕ
1985						138.197
1986						139.954
1987						135.429
1988	47	34	-13			141.861
1989	70	68	-2			162.419
1990	109136	52966	-56170	162102	48,53	158.515
1991	155796	87790	-68006	243586	56,35	182.265
1992	160919	167170	+6251	328089	103,88	190.707
1993	198270	303362	+105092	501632	153,00	229.250
1994	290320	240460	-49860			

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ</u>		<u>ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '93</u>	<u>ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '92</u>
<u>Α χ α θ ά</u>		<u>αξία (σε εκατ.δολ.)</u>	
52	Ανόργανα χημικά	1.636	878
56	Βιομηχανικά λιπάσματα	1.478	496
57	Πλαστικές ύλες σε πρωτογενή μορφή	500	392
58	Πλαστικές ύλες σε μη πρωτογενή μορφή	114	52
59	Χημικές ύλες	116	36
63	Είδη από φελλό και ξύλο (εκτός επίπλων)	447	758
64	Χαρτί, χαρτόνια, είδη από χαρτοπολυτό	178	214
65	Υφαντικά νήματα, υφάσματα έτοιμα κλπ	590	428
66	Είδη από μη μεταλλικά ορυκτά μη κατονομαζόμενα	1.418	762
67	Σίδηρος και χάλυβας	660	1.509
68	Μη σιδηρούχα μέταλλα	3.191	271
69	Είδη από μέταλλο μη κατονομαζόμενα	357	401
72	Μηχανήματα ειδικά για ορισμένες βιομηχανίες	194	118
73	Μηχανήματα κατεργασίας μετάλλων κλπ.	221	198
74	Γενικός βιομηχανικός εξοπλισμός, μηχανήματα κλπ.	298	206
77	Ηλεκτρικά μηχανήματα, συσκευές και μέρη αυτών.	208	305
78	Οχήματα για δρόμους	125	85
82	Επιπλα και μέρη αυτών, κρεβάτια, στρώματα κλπ.	133	116

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '93 ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '92
Α γ α θ ά αξία (σε εκατ.δρχ.)

84	Είδη ενδυμασίας και αξεσουάρ ένδυσης.	547	349
89	Διάφορα βιομηχανικά είδη μη κατονομαζόμενα.	205	142

Όπως παρατηρούμε η αξία των βουλγαρικών εξαγωγών προς Ελλάδα αυξήθηκε την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 1993 κατά 58% σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 1992.

Οι περισσότερες εισαγωγές από Βουλγαρία αναφέρονται σε πρώτες ύλες (πράγμα που αποβαίνει ασφαλώς σε βάρος της βιομηχανικής παραγωγής και γενικότερα της οικονομίας της υπό εξέταση χώρας) και αφορούν κυρίως ξυλεία (5,4% της συνολικής αξίας), ανόργανα χημικά προϊόντα (8,52%), βιομηχανικά λιπάσματα (7,7%) και μη σιδηρούχα μέταλλα (16,6%). Η ηλεκτρική ενέργεια κατέχει ποσοστό 12,1% στη συνολική αξία των εισαγομένων από Βουλγαρία αγαθών.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '93 ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '92
Α γ α θ ά αξία (σε εκατ.δρχ.)

	Σ Υ Ν Ο Δ Ο	26.100	10.280
00	Γαλακτοκομικά προϊόντα	256	21
04	Δημητριακά και παρασκευάσματα δημητριακών	554	45
05	Φρούτα και λαχανικά	3.702	1.967
06	Ζάχαρη, παρασκευάσματα από ζάχαρη και μέλι	219	10

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '93 ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '92
Α γ α θ ά αξία (σε εκατ.δολ.)

07	Καφές, τσάι, κακάο, μπαχαρικά και είδη αυτών.	375	102
11	Ποτά	1.366	218
12	Καπνός ακατέργαστος και κατεργασμένος	704	1.498
25	Πολτός και απορρίμματα χαρτιού	198	
26	Υφαντικές ίνες (εκτός από μάλλινα νήματα)	582	658
33	Πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου	7.115	1.436
53	Βαφικές, δεψικές και χρωστικές ύλες	224	134
55	Αιθέρια λάδια, ρητινοειδή, αρωματικές ύλες.	399	59
58	Πλαστικές ύλες σε μη πρωτογενή μορφή	224	7
61	Δέρματα είδη από δέρματα, γουναρικά κλπ.	177	34
64	Χαρτί, χαρτόνια, είδη από χαρτοπολτό	180	132
65	Υφαντικά νήματα, υφάσματα έτοιμα κλπ.	754	239
66	Είδη από μη μεταλλικά ορυκτά μη κατονομαζόμενα	236	17
68	Μη σιδηρούχα μέταλλα	198	78
69	Είδη από μέταλλο μη κατονομαζόμενα.	321	192
72	Μηχανήματα ειδικά για ορισμένες βιομηχανίες.	809	360
74	Γενικός βιομηχανικός εξοπλισμός και μηχανήματα.	296	62

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '93 ΙΑΝ.-ΙΟΥΝ. '92

Α γ α θ ά αξία (σε εκατ.δρχ.)

76	Συσκευές τηλεπικοινωνιών και εγγραφής ήχου.	167	9
77	Ηλεκτρικά μηχανήματα, συσκευές και μέρη αυτών.	930	113
78	Οχήματα για δρόμους.	330	80
81	Προκατασκευασμένα κτίρια, συ- σκευές θέρμανσης.	106	7
82	Επιπλα και μέρη αυτών, κρεβά- τια, στρώματα κλπ.	833	146
84	Είδη ενδυμασίας και αξεσουάρ ένδυσης.	1.769	1.426
85	Υποδήματα.	715	372
88	Φωτογραφικές συσκευές κλπ. είδη οπτικής, ρολόγια.	105	6
89	Διάφορα βιομηχανικά είδη μη κατονομαζόμενα.	1.028	218

2.2. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.

Η Βουλγαρία προσελκύει το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον των Ελλήνων επιχειρηματιών. Η γειτνίαση, όχι μόνο γεωγραφική αλλά και ψυχική και ιστορική παίζει καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία αυτής της τάσης.

Ετσι, τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα κατέφερε να καθιερωθεί ως τη τρίτη μεγαλύτερη εμπορική συνεταιίρος της Βουλγαρίας. Η γειτονική χώρα απορροφά το μεγαλύτερο μέρος των Ελληνικών επενδύσεων στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Σύμφωνα με επίσημες εκτιμήσεις του Υπουργείου Οικονομικών της χώρας μας, οι Ελληνικές επενδύσεις στη Βουλγαρία ανέρχονται στο ποσό των 34 εκατομμυρίων δολλαρίων.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩ- ΠΗΣ.

ΧΩΡΑ	JOINT VENTURES	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (σε εκατ.δολ.)
Βουλγαρία	800	34,0
Αλβανία	100	33,5
Ρουμανία	1345	29,0
Πολωνία	40	8,0
Ουγγαρία	46	2,0
Ρωσία	38	2,0
Ουκρανία	37	1,5

Περισσότερες από 800 ελληνοβουλγαρικές εταιρείες, τύπου JOINT VENTURE, αλλά και εμπορικά πρακτορεία ελληνικών εταιρειών, έχουν αναπτύξει ένα πλήθος δραστηριοτήτων στη Βουλγαρία, οι οποίες εκτείνονται σε ένα ευρύτερο φάσμα που καλύπτει από λιανικές πωλήσεις ως την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Το 80% περίπου, των Ελληνικών κεφαλαίων κατευθύνονται στον τομέα του εμπορίου, με πρώτο αυτό των τροφίμων, οικιακού εξοπλισμού και γενικώς καταναλωτικών αγαθών. Το υπόλοιπο 20% επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στους τραπεζικούς κύκλους, καθώς και στην ελαφρά βιομηχανία.

Στον κατάλογο των Ελληνικών επιχειρήσεων που έχουν επενδυτικούς δεσμούς με τη Βουλγαρία, πρωτοστατεί η 3E. Έχει κάνει επενδύσεις 20 εκατομμυρίων δολαρίων. Η 3E κατέχει το 50% της Brewinvest, που έχει σχηματίσει joint venture με την Αθηναϊκή Ζυθοποιία, την ελληνική θυγατρική της Ολλανδικής Heineken. Η Brewinvest το 1994 απέκτησε το 80% της Zagorka, της μεγαλύτερης ζυθοποιίας της Βουλγαρίας. Μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια, η 3E σκοπεύει να επενδύσει στη Βουλγαρία άλλα 41 εκατομμύρια δολάρια. Η ΔΕΛΤΑ επένδυσε 4 εκατομμύρια δολάρια στο εργοστάσιο παχωτών της Varna.

Μία τρίτη Ελληνική εταιρεία, η Bulvania Enterprises, δημιούργησε 1.300 θέσεις εργασίας και στη συνέχεια επένδυσε εκ νέου το ποσό των 10 εκατομμυρίων δολαρίων που προέρχονταν από κέρδη της εταιρείας για αύξηση της παραγωγής.

Έντονο ενδιαφέρον για επενδύσεις στη Βουλγαρία έχει εκδηλωθεί και από πλευρά των τραπεζών. Η Χiosbank ήταν η πρώτη ελληνική τράπεζα που εξασφάλισε άδεια για παροχή ολοκληρωμένων τραπεζικών υπηρεσιών στη Βουλγαρία.

Η Χiosbank η οποία έχει συμπληρώσει 15 μήνες λειτουργίας στη Βουλγαρία έδωσε δάνεια ύψους 4 εκατομμυρίων δολαρίων. Πολιτική της Τράπεζας είναι η ευνοϊκή μεταχείριση των Ελληνοβουλγαρικών joint ventures μεταξύ της πελατείας της.

Η Ιονική είναι η δεύτερη, μετά την Χiosbank, Ελληνική Τράπεζα που απέκτησε πλήρη τραπεζική άδεια στη Βουλγαρία. Επίσης η Εθνική και η Εμπορική αναμένουν την επίσημη έγκριση για να ανοίξουν υποκαταστήματα εκεί.

Μερικές από τις γνωστές ελληνικές εταιρείες που έχουν επενδύσει στην γειτονική μας χώρα είναι η Αλλατίνη, Αγνό, Εβγα/Φάγε, Chipita, Nikas, Neoset, Δρομέας, Sato, Goody's, Γερμανός κτλ.

2.3. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ - ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.

Η σημερινή Βουλγαρία δεν είναι φυσικά το μυθικό "Ελντοράντο", δεν αποτελεί όμως και "κρανίου τόπο" για τον επίδοξο επιχειρηματία. Παρουσιάζει τεράστιες ευκαιρίες που αν δε τις εκμεταλλευτεί κανείς σωστά θα καταλήξει σε λίαν δυσάρεστες συνέπειες.

Ενδεικτικές δυσκολίες που παρουσιάζει η βουλγαρική αγορά είναι οι ακόλουθες :

- α) Το ελλιπές οικονομικό νομοθετικό πλαίσιο (π.χ. ατελής ο νόμος για την προστασία της επαγγελματικής στέγης, την εργατική νομοθεσία, την κοινωνική ασφάλιση κ.λ.π.).
- β) Η απουσία φορολογικών κινήτρων για αλλοδαπούς επενδυτές.
- γ) Η προβληματική αγορά από αλλοδαπούς και η αδυναμία τους για αγορά γής.
- δ) Η έλλειψη υποδομής σε Υπουργεία, Τελωνεία και Τράπεζες.
- ε) Η ρευστότητα της πολιτικής καταστάσεως και οι συχνές εναλλαγές προσώπων σε θέσεις κλειδιά.
- στ) Η βραδύτητα πορείας της ιδιωτικοποίησης και επαναδιανομή της αγροτικής γής.
- ζ) Η ραγδαία αυξανόμενη εγκληματικότητα κυρίως στα

αστικά κέντρα που πλήττει ευθέως την οικονομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων.

- η) Η κακή κατάσταση του υφιστάμενου τηλεπικοινωνιακού δικτύου.

Από την άλλη πλευρά, σχετικά πλεονεκτήματα για συνεργασία με την γειτονική μας χώρα είναι :

- α) Η παρθένα αγορά.
- β) Τα αισθήματα συμπάθειας του Βουλγαρικού προς τον Ελληνικό λαό που οφείλεται εν μέρει στην καχυποψία που τρέφει προς τους εξ'Ανατολών γείτονες και στην απόσταση που τον χωρίζει από αυτούς (και αντίθετα μας ενώνει μαζί του) όσον αφορά την κοινή θρησκεία.
- γ) Η σχετικώς φθηνή ενέργεια και διαφήμιση.
- δ) Το φθινό εργατικό δυναμικό.
- ε) Η γειτνίαση.
- στ) Η ύπαρξη μιας καθημερινά ισχυροποιημένης κοινότητας Ελλήνων επιχειρηματιών που έχουν ήδη δημιουργήσει ένα πρόσφορο και οικείο κλίμα για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων και από άλλους επιχειρηματίες μας.
- ζ) Η λειτουργία δύο Ελληνικών Τραπεζών ΧΙΟΣBANK και ΙΟΝΙΚΗ στη Βουλγαρία.

3. Ρ Ο Υ Μ Α Ν Ι Α

3.1. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Μέχρι σήμερα οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν πραγματοποιήσει στη Ρουμανία επενδύσεις 28,7 εκατομμυρίων δολλαρίων, αλλά η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των ξένων επενδυτών στην 13η θέση από πλευράς αξίας πραγματοποιηθεισών επενδύσεων και στη 14η θέση από πλευράς αριθμού λειτουργούντων επιχειρήσεων (1.345 μικτές επιχειρήσεις - joint ventures).

Στις τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας, στην επεξεργασία τροφίμων, στην αγροτική τεχνολογία και εξοπλισμό, στην ελαφρά βιομηχανία δερμάτινων ειδών, υποδημάτων και ενδυμάτων, στην υφαντουργία, ναυτιλία, εμπόριο και τουρισμό, εντοπίζονται μέχρι στιγμής τα περισσότερα ενδιαφέροντα που έχουν εκδηλωθεί από τις ελληνικές επιχειρήσεις σε σχέση με τη ρουμανική αγορά.

Η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς τη Ρουμανία φθάνει τα 90 εκατομμύρια δολάρια, ενώ οι Ρουμανικές εισαγωγές στην Ελλάδα είναι κοντά στα 140 εκατομμύρια δολάρια.

Σημειώνεται ιδιαίτερα το γεγονός ότι μέσα σε δύο μόλις χρόνια άρχισε να λειτουργεί στη Ρουμανία η ελληνικών συμφερόντων τράπεζα Banca Bucuresti με επτά καταστήματα στις σημαντικότερες πόλεις της Ρουμανίας. Επίσης μία ομάδα ελληνικών τραπεζών με συντονιστή την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος έδωσε λειτουργική πίστωση 40 εκατομμυρίων δολλαρίων σε Ρουμανικές εταιρείες, οι οποίες εισάγουν ελληνικά προϊόντα.

Εξάλλου, έχουν γίνει σημαντικά βήματα για την προώθηση των ελληνικών επιχειρήσεων στην αγορά της Ρουμανίας. Από τον Ιανουάριο του 1995 ισχύει σε διμερές επίπεδο η νομοθεσία για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και από πέρυσι άρχισε να ισχύει η διμερής συμφωνία για την αμοιβαία προστασία των ξένων επενδύσεων στις δύο χώρες.

Γενικά πάντως η ελληνική παρουσία είναι πολύ κατώτερη από το αναμενόμενο στη χώρα αυτή. Για τους Έλληνες επιχειρηματίες η Ρουμανία αν και αποτελεί μία πολύ ελκυστική αγορά λόγω του μεγάλου πληθυσμού και πολλών κοιτασμάτων και δασών εν τούτοις μειονεκτεί έναντι της Βουλγαρίας ως προς την εγγύτητα αλλά και τη μόρφωση και πειθαρχία του εργατικού δυναμικού της. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες που αξίζει να αξιοποιηθούν από ελληνικής πλευράς.

3.2. ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

α/α	Π Ρ Ο Ι Ο Ν Τ Α	1 9 9 3		1 9 9 2	
		χιλ.δρχ	χιλ.\$	χιλ.δρχ.	χιλ.\$
1	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά.	2776550	12111	2145676	11251
2	Πορτοκάλια	2015040	8790	2932975	15379
3	Τσιγάρα	1439695	6280	5798770	30407
4	Αυτόματες μηχανές επεξεργασίας πληροφοριών και μονάδες (στοιχεία) αυτών.	1178843	5142		

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

α/α	Π Ρ Ο Ι Ο Ν Τ Α	1 9 9 3		1 9 9 2	
		χιλ.δρχ	χιλ.\$	χιλ.δρχ.	χιλ.\$
5	Μεταλλεύματα αργιλίου και τα εμπλουτισμένα απο αυτά.	1126156	4912	986085	5171
6	Σοκολάτα και άλλα παρασκευάσματα διατροφής που περιέχουν κακάο.	853552	3723	235253	1234
7	Βαμβάκι	690646	3013	228479	1198
8	Ελιές παρασκευασμένες ή διατηρημένες	407651	1778	1220266	6399
9	Φάρμακα	357490	1559		
10	Δεμόνια	342942	1496	287158	1506
11	Σάκοι, σακουλάκια, τσαντάκια και χωνιά από πολυμερή του αιθυλενίου.	323444	1411	732	4
12	Διάφορα έπιπλα και τα μέρη τους.	262883	1147	116878	613
13	Διάφορα μέρη και εξαρτήματα αυτομάτων μηχανών (επεξεργασίας πληροφοριών και μονάδων--στοιχείων) αυτών.	221973	968	40047	210
14	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του.	198305	865		
15	Καλαμπόκι	147322	643		
16	Μηχανές και συσκευές για τη συσκευασία εμπρορευμάτων	144283	629	15957	84
17	Ιζύμες	136397	595	319	2
18	Μηχανές γεώτρησης	125285	546		

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

α/α	Π Ρ Ο Ι Ο Ν Τ Α	1 9 9 3		1 9 9 2	
		χιλ.δρχ	χιλ.\$	χιλ.δρχ.	χιλ.\$
19	Μπισκότα	115840	505	3328	17
20	Παράγωγα αλογονωμένα των άκυκλων υδρογονανθράκων.	105980	462	91906	482
21	Τούβλα, πλάκες, πλακάκια και παρόμοια κεραμειτικά είδη.			587674	3134
22	Διάφορα συγκροτήματα παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος.			191402	1004
23	Διάφορα μέρη κινητήρων	598	3	178260	935
24	Οξειδίο του αοχιλίου			149225	782
25	Μπύρα	25212	110	131538	690
26	Σάκοι και σακίδια συσκευασίας από συνθετικές ή τεχνητές ύλες.			126605	664
27	Χυμοί διαφόρων εσπεριδοειδών παρασκευασμένοι ή διατηρημένοι.	41052	179	121232	636
28	Σταφίδες	25595	112	115950	608
29	Νερά	31890	139	113244	594
30	Παντελόνια, φόρμες, σορτς, βερμούδες από βαμβάκι γυναικεία.	1269	5	106892	560
31	Κόλλες και συγκολλητικά παρασκευάσματα.	15253	66	86553	454
I	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	13111146	57191	16022404	84016
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	18135015	79106	18936734	99297

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

α/α	Π Ρ Ο Ι Ο Ν Τ Α	1 9 9 3		1 9 9 2	
		χιλ.δρχ	χιλ.\$	χιλ.δρχ.	χιλ.\$
1	Δεξαμενόπλοια	2531408	11042		
2	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα	847800	3698	1011561	5304
3	Είδη με καθορισμένη μορφή από σίδηρο ή χάλυβα	733858	3201	438183	2298
4	Πολυχλωριούχο βινύλιο	720732	3144	1510436	7920
5	Κιβώτια καφάσια, κύλινδροι και παρόμοια είδη συσκευασίας.	483536	2109	297275	1559
6	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτα	291749	1273	105120	551
7	Χαλκός	279621	1220	225564	1183
8	Διάφοροι σωλήνες από σίδηρο ή χάλυβα	248637	1085	83698	439
9	Διάφοροι ράβδοι από σίδηρο ή χάλυβα	244059	1065	103936	545
10	Τετραχλωριούχος άνθρακας	241515	1053	75284	395
11	Αυτόματες μηχανές επεξεργασίας πληροφοριών και μονάδες (στοιχεία) αυτών	193591	844	150	0.79
12	Συρματόσχοινα και καλώδια χιτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	180386	787	56130	294
13	Ρητίνες ουρεϊκές-Ρητίνες θειουρίας	175888	767	14858	78
14	Ουρία	170379	743	149941	786
15	Εμπιστευτικά	156897	684	25619	134

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

α/α	Π Ρ Ο Ι Ο Ν Τ Α	1 9 9 3		1 9 9 2	
		χιλ.δρχ	χιλ.\$	χιλ.δρχ.	χιλ.\$
16	Επιτραπέζια είδη σερ- βιρίσματος από πορσε- λάνη	153942	672	203014	1064
17	Διάφοροι ελκυστήρες	138730	605	532257	2791
18	Διάφορα μέρη και εξα- ρτήματα αυτοκινήτων	134783	588	116531	611
19	Πλάκες-διαφράγματα από ίνες ξύλου	132827	579	22742	119
20	Φέτα	112883	492		
21	Ξυλεία	153912	671	619160	3247
22	Πλάκες, ταινίες και φύλλα από κράματα αρχιλίου.	100446	438	257543	1350
23	Διάφορα απορίμματα και θραύσματα χυτοσιδήρου σιδήρου ή χάλυβα	36586	159	250135	1312
24	Διάφορα πλέγματα από σίδηρο ή χάλυβα	29263	128	232528	1219
25	Θεϊκό αμμώνιο	101171	441	148089	776
26	Αρχίλιο			142754	749
27	Προβατοειδή ζωντανά			130408	684
28	Διάφορα είδη κρουνο- ποιίας και παρόμοια είδη	67566	295	127120	667
29	Ψυχεία οικιακού τύπου	48029	209	118235	620
30	Διάφορα μέρη συσκευών που χρησιμοποιούνται σε ηλεκτρικά κυκλώματα	54042	236	88600	465
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ		8764268	38230	7086871	37161
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ		13165852	57430	9875591	51784

IV. ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

A. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ.

1. Α Λ Β Α Ν Ι Α.

Η Αλβανία συνεχίζει να παρουσιάζει αυξημένα πλεονεκτήματα για τους Έλληνες επιχειρηματίες.

Το φτηνό εργατικό δυναμικό η μεγάλη ζήτηση για εισαγωγές οι εισαγωγές - αγορές ελληνικών προϊόντων από Αλβανούς με δραχμές, ο νέος αλβανικός νόμος με πλεονεκτήματα για προσέλκυση επενδύσεων και το παρθένο έδαφος για επενδύσεις είναι σημαντικότερα στοιχεία για την εκμετάλλευση της ευκαιρίας για επενδύσεις στη χώρα αυτή.

Επενδύσεις που πρέπει να στηριχθούν στις ανάγκες που έχει η Αλβανία.

Η ύπαρξη της μειονότητας μπορεί επίσης να αποτελέσει ένα ιδιαίτερο θετικό παράγοντα για την διευκόλυνση των Ελληνικών επενδυτικών προσπαθειών.

Υπάρχουν δύο παράμετροι που πρέπει να απασχολήσουν τους Έλληνες επενδυτές.

Ο ένας είναι ότι οι Αλβανοί ενδιαφέρονται για επενδύσεις εντάσεως εργασίας, δημιουργίας θέσεων εργασίας, βασικό κομμάτι το οποίο θα καλύψει μία μεγάλη ανάγκη της οικονομίας της Αλβανίας, δηλαδή να μειωθεί

στο μέτρο του εφικτού η ανεργία και να δημιουργηθούν θέσεις.

Η δεύτερη παράμετρος είναι οι επενδύσεις που θα γίνουν να αφορούν κυρίως τους τομείς παραγωγής προϊόντων αναλαστικής ζήτησης. Δηλαδή προϊόντα τα οποία θα καλύψουν τις άμεσες και βασικές ανάγκες των καταναλωτών.

Αυτοί οι δύο παράμετροι πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη γιατί αν μας απασχολήσουν αποκλειστικά οι εξαγωγές είναι πολύ πιθανό να μην υπάρχουν καλά αποτελέσματα αφού η αντιπέρα όχθη δεν έχει μεγάλη αγοραστική δύναμη.

Πρέπει να δημιουργήσουμε εστίες δράσης και να βοηθήσουμε την Αλβανία να αποκτήσει το συνάλλαγμα εκείνο με το οποίο θα μας αποπληρώσει.

Αλλωστε η Αλβανία αποτελεί σήμερα τη μόνη χώρα στην οποία επιδοτούνται οι επενδύσεις από Ελληνικούς δημόσιους πόρους. Οι Ελληνικές επιχειρήσεις σύμφωνα με τον νόμο 2008/1992 επιχορηγούνται με 35% επί του ύψους της επένδυσης και μέχρι 35 εκατομμύρια δραχμές.

2. Β Ο Υ Λ Γ Α Ρ Ι Α

Οι προοπτικές των εμπορικών και ευρύτερα των οικονομικών σχέσεων Ελλάδας - Βουλγαρίας παρουσιάζονται πολύ καλές για τα επόμενα 5 - 6 χρόνια.

Στον εμπορικό τομέα ακόμη και αν καταργηθούν τα Ελληνικά περιοριστικά μέτρα σε βάρος των Σκοπίων, η απορροφητικότητα της Βουλγαρικής αγοράς προβλέπεται να είναι τέτοια που να κρατήσει ανοδική την πορεία των Ελληνικών εξαγωγών προς τη γειτονική χώρα.

Οι καταναλωτές φαίνεται να έχουν εξοικιωθεί σε μεγάλο βαθμό με τα Ελληνικά προϊόντα.

Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχουμε σήμερα αναμένεται να διατηρηθούν, ενώ παράλληλα αναμένεται, μέσω Βουλγαρίας, να αξιοποιηθούν σε μεγαλύτερο του σημερινού βαθμού δίκτυα διανομής κυρίως ειδών διατροφής και διαρκών καταναλωτικών αγαθών για κάλυψη αναγκών στις χώρες της ευρύτερης περιοχής του Ευξείνου Πόντου (Ουκρανία, Ρωσία, Γεωργία, Αρμενία).

Πρόσθετα αναμένεται να αρχίσουν να γίνονται πιο ορατά τα αποτελέσματα των μέχρι σήμερα προσπαθειών γνωριμίας των Ελληνικών προϊόντων με τη Βουλγαρική αγορά.

Σημαντική είναι η ετήσια παρουσία της Ελλάδος σε τρεις διεθνείς εκθέσεις στη Φιλιππούπολη (καταναλωτικών προϊόντων κάθε άνοιξη, τεχνική κάθε φθινόπωρο και γεωργικών μηχανημάτων κάθε Μάρτιο).

Τέλος λογικό είναι να ελπίζει κανείς ότι θα αρχίσει να λειτουργεί ουσιαστικά και το υφιστάμενο, στα χαρτιά

τουλάχιστον, Βουλγαρό - Ελληνικό Επιμελητήριο, μέσω του οποίου μπορούν να εξασφαλιστούν χρηματοδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ήδη οι μέχρι σήμερα χρηματοδοτήσεις έργων μέσω των προγραμμάτων PHARE και INTERREG έχουν βάλει σε κάποιο καλύτερο ρυθμό τις υπηρεσίες και των δύο χωρών.

Για τα επόμενα 5 χρόνια έχει συμφωνηθεί το βάρος των προγραμμάτων να πέσει στην ανάπτυξη των δύο οδικών εμπορικών αρτηριών που συνδέουν την Εγνατία : α) μέσω Προμαχώνα \ ΚΥΛΑΤΑ με τη Σόφια με κατεύθυνση την κεντρική και τη δυτική Ευρώπη, β) μέσω Ορμενίου \ Σβίλεγκραντ με τη μοναδική σήμερα γέφυρα, που συνδέει τη Βουλγαρία με την Ρουμανία, με κατεύθυνση την Ουκρανία, Ρωσία, Πολωνία.

Αλλα κοινά προγράμματα χρηματοδοτούμενα μερικώς από την Ευρωπαϊκή Ένωση αφορούν κυρίως τους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος, της γεωργίας, της τηλεπικοινωνίας. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το έργο που αφορά την κατασκευή πετρελαιαγωγού, μήκους 320 χλμ. από το λιμάνι του Πύργου (Μπουργκάς) στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, που προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί από δύο ελληνικούς επιχειρηματικούς ομίλους και από την Ελληνορωσικών συμφερόντων εταιρεία "PROMETHEUS GAZ". Παράλληλα θα υπάρχει και ο αγωγός αερίου που θα συνδέει, πάλι μέσω Πύργου την Ελλάδα με την Βουλγαρία.

Εντονότερη Ελληνική συμμετοχή αναμένεται και σε παραγωγικές εταιρείες στη Βουλγαρία. Το μέχρι σήμερα εκδηλούμενο ενδιαφέρον από Ελληνικές επιχειρήσεις συνιστά σαφή ένδειξη προς αυτή την κατεύθυνση.

Ιδιαίτερη βοήθεια στο θέμα αυτό αναμένεται να προσφέρει η αυξημένη και αναβαθμισμένη ελληνική τραπεζική

παρουσία στη Βουλγαρία.

Από Ελληνικής πλευράς προσφέρεται βοήθεια σε Βουλγαρικούς κρατικούς φορείς μέσω συγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Πρόσφατα ο Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών εκπαίδευσε υπαλλήλους τους βουλγαρικού υπουργείου Εμπορίου και κρατικών οργανισμών, που πρόκειται να στελεχώσουν τα εμπορικά τμήματα των βουλγαρικών πρεσβειών καθώς και έναν υπό δημιουργία Οργανισμό Προώθησης Εξαγωγών της Βουλγαρίας, με μεγάλη επιτυχία.

Ιδιαίτερα τώρα που η Βουλγαρία έχει στρέψει το κύριο ενδιαφέρον της προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ελλάδα με την πείρα της ως χώρα μέλος πρέπει να πρωτοπορήσει σε αρκετά θέματα. Τόσο όσο αφορά πρωτοβουλίες υποστήριξης της επίστευσης της Βουλγαρικής ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και σε διμερές πρακτικό επίπεδο.

3. Ρ Ο Υ Μ Α Ν Ι Α

Οι ρουμανικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν έντονα συναλλαγματικά προβλήματα προς χρηματοδότηση των εισαγωγών τους τα οποία δεν πρόκειται να λυθούν στην μεσοπρόθεσμη περίοδο παρόλη την διαφαινόμενη προσέγγιση της Ρουμανίας με τους διεθνείς χρηματοδοτικούς φορείς μετά την υπογραφή Συμφωνίας δανειοδοτήσεως με το Δ.Ν.Τ.

Οι πιστώσεις τις οποίες θα λάβει η Ρουμανία θα συνδέονται στην μεγάλη πλειοψηφία τους με συγκεκριμένα προγράμματα αναδιάρθρωσεως κλάδων της οικονομίας και την αγορά εξοπλισμών μέσω διεθνών διαγωνισμών καθώς και για την χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων.

Προς την κατεύθυνση αυτή πρέπει υποχρεωτικά να στραφούν και οι ελληνικές επιχειρήσεις αναπτύσσοντας παραγωγικές δραστηριότητες στο ρουμανικό έδαφος και αναζητώντας διεθνείς πηγές χρηματοδοτήσεως. Τονίζεται το γεγονός ότι τα παραγόμενα εγχωρίως προϊόντα απαλάσσονται δασμών και το στοιχείο αυτό σε συνάρτηση με το χαμηλό εργατικό δυναμικό οδηγεί στην επίτευξη ανταγωνιστικών τιμών.

Το 1995 ήταν πολύ αποφασιστικό έτος για διείσδυση των ελληνικών επιχειρήσεων στη ρουμανική αγορά, μία στιγμή κατά την οποία οι ρουμανικές αρχές ακολούθησαν πορεία εκσυγχρονισμού της οικονομίας και προσέγγισαν σημαντικά με τις απόψεις των διεθνών οικονομικών και χρηματοδοτικών φορέων.

Το γεγονός αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση των δυνατοτήτων εξευρέσεως κεφαλαίων για συγχρηματοδότηση παραγωγικών δραστηριοτήτων. Αντίθετα οι εισαγωγές ετοίμων καταναλωτικών προϊόντων αναμένεται

ότι θα συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν προβλήματα χρηματοδοτήσεως.

Στα προαναφερόμενα πλαίσια η ελληνική πολιτική πρέπει να κινηθεί στους ακόλουθους άξονες :

A. Μεγαλύτερη εμπλοκή των ελληνικών επιχειρήσεων στα κοινοτικά προγράμματα PHARE και στις χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Τραπέζης Αναπτύξεως και Ανασυγκροτήσεως της Διεθνούς Τραπέζης και των διεθνών επενδυτικών τραπεζών.

Το γεγονός αυτό μπορεί να συνεπιφέρει μεγαλύτερη συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων στις κρατικές προμήθειες που προκηρύσσονται με διεθνή χρηματοδότηση και οι οποίες αναμένεται να πολλαπλασιασθούν δεδομένης της προσεγγίσεως της Ρουμανίας με τις διεθνείς δανειοδοτικές πηγές.

B. Ανάπτυξη εταίρων μεταξύ των επιχειρηματιών των δύο χωρών σε κλαδικό επίπεδο. Από την διοργάνωση γενικών επιχειρηματικών αποστολών και συναντήσεων πρέπει να γίνει στροφή προς την διοργάνωση αντιστοιχών εκδηλώσεων που θα καλύπτουν σαφώς προσδιορισμένους κλάδους της παραγωγικής δραστηριότητας. Στις εκδηλώσεις αυτές πρέπει να προσκαλούνται οι αρμόδιοι χειριστές των διεθνών προγραμμάτων χρηματοδοτήσεως του κλάδου από ρουμανικής πλευράς, αντίστοιχα Έλληνες εμπειρογνώμονες καθώς και οι εκπρόσωποι των διεθνών χρηματοδοτικών φορέων που εδρεύουν στη Ρουμανία. Αντιστοιχώς στην Ελλάδα μπορούν να καλούνται κοινοτικοί υπεύθυνα χειριστές για τους διάφορους τομείς της ρουμανικής οικονομίας.

Οι προτεινόμενες εκδηλώσεις μπορούν να συνδυασθούν και με την παρουσίαση ελληνικών προϊόντων του

κλάδου κατά τη διάρκεια "ελληνικών εβδομάδων" στη Ρουμανία. Σαν τομείς που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν τέτοιες εκδηλώσεις είναι οι ακόλουθοι :

- Κλάδος τυποποιήσεως και συσκευασίας τροφίμων και ποτών καθώς και καπνών με ιδιαίτερη έμφαση στα κρέατα, γαλακτοκομικά, ελιές και ελαιόλαδο, άλευρα και σιτηρά, φυσικούς χυμούς, αναψυκτικά.
- Κλάδος των κατασκευών με ιδιαίτερη έμφαση στις κατασκευές εμπορικών χώρων καθώς και έργων υποδομής σε αστικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Κλάδος των ηλεκτρονικών εξοπλισμών και εφαρμογών τους στους διάφορους τομείς της οικονομίας με έμφαση τους τομείς στους οποίους διαθέτουν σημαντική εμπειρία οι ελληνικές επιχειρήσεις.
- Κλάδος των ιατρικών μηχανημάτων και φαρμακευτικών προϊόντων.
- Κλάδος των αγροτικών μηχανημάτων καθώς και συστημάτων αρδεύσεως.

Γ. Επέκταση του θεσμού της ασφαλίσεως εξαγωγών πιστώσεων και στην ασφάλιση παραγωγικών επενδύσεων καθώς και απλοποίηση των διαδικασιών εξαγωγής κεφαλαίων από την Ελλάδα εφόσον αυτά πρόκειται να επενδυθούν σε Βαλκανικές χώρες.

Δ. Παροχή τεχνικής βοήθειας προς θεσμούς που κατέχουν σημαντικό ρόλο στην ρουμανική οικονομία και που αποτελεί εθνικό μας συμφέρον ο εκσυγχρονισμός τους όπως η Κεντρική Τράπεζα και η Γενική Διεύθυνση Τελωνείων ή άλλων που προβλέπεται να ενισχυθεί ο ρόλος τους μελλοντικά όπως το Γραφείο Προστασίας Καταναλωτού και το Ινστιτούτο Τυποποιήσεως. Για την παροχή της βοήθειας αυτής μπορούν να απορροφηθούν σημαντικά κονδύλια από τα προγράμματα PHARE.

4. Κ Ρ Ο Α Τ Ι Α .

Η Κροατία επηρεάστηκε πάρα πολύ από τον εμφύλιο πόλεμο στην Ενωμένη Γιουγκοσλαβία. Η χώρα μετά την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της ξεκίνησε ουσιαστικά από την αρχή. Η οικονομία βρισκόταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα επηρεασμένη από την εμπλοκή της χώρας στον πόλεμο με τους Σέρβους.

Σιγά - σιγά, όμως, η οικονομία της χώρας άρχισε να συνέρχεται από έναν πόλεμο που δημιούργησε μεγάλα προβλήματα, όπως για παράδειγμα ότι χιλιάδες άτομα έμειναν άστεγα και σημαντικές πόλεις όπως το Βούκοβαρ και το Ντουμπρόβνικ καταστράφηκαν ολοσχερώς.

Αυτή τη στιγμή η Κροατία αναγκάζεται να συντηρεί 200.000 στρατιώτες. Είναι, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη ένα μεγάλο μέρος των κρατικών δαπανών να χρησιμοποιείται για τη συντήρηση των στρατιωτών και την περίθαλψη των χιλιάδων προσφύγων.

Όπως γίνεται αντιληπτό η κατάσταση δεν ευνοεί τις επενδύσεις από την πλευρά της Ελλάδας στην Κροατία. Είναι πολύ νωρίς για να προβεί η Ελλάδα σε τέτοιες ενέργειες, εφόσον η χώρα βρίσκεται ακόμη σε εμπόλεμη κατάσταση. Ας μην ξεχνάμε ότι πριν από τρεις μήνες η Κροατία ήταν εμπλεκόμενη σε πολεμικές επιχειρήσεις για την ανακατάληψη της Κράινα, που την κατείχαν οι Σέρβοι της Βοσνίας.

Στο μέλλον βέβαια, όταν θα τελειώσει ο πόλεμος και η κατάσταση θα ηρεμήσει η Κροατία θα πάρει το δρόμο της ανάπτυξης. Ο γεωγραφικός της χώρας θα την βοηθήσει πολύ σ' αυτό, καθώς επίσης και τα μεγάλα λιμάνια της.

Η Ελλάδα από την πλευρά της πρέπει να ετοιμάσει επενδυτικά προγράμματα και να είναι έτοιμη να διεισδύσει οικονομικά στην Κροατία. Η ανάπτυξη της οικονομίας και η σταθεροποίηση της κατάστασης θα ανάψουν το πράσινο φως σε πολλές χώρες για να διεισδύσουν και πολλοί θα βιαστούν να αρπάξουν τις ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν.

Τα προβλήματα που θα προκύψουν για την Ελλάδα στην προσπάθεια συνεργασίας με τους Κροάτες θα είναι μεγάλα. Τα πιο σημαντικά θα είναι οι θρησκευτικές διαφορές μεταξύ των δύο λαών καθώς και οι φιλικές σχέσεις της Ελλάδας με τους άσπονδους εχθρούς της Κροατίας, τους Σέρβους.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η Κροατία είναι μία χώρα που προσπαθεί να διαγράψει το κομμουνιστικό αλλά και ναζιστικό της παρελθόν και να περάσει στον κύκλο των σύγχρονων και ανεπτυγμένων κρατών. Παρουσιάζεται μία νέα αγορά έτοιμη για εκμετάλλευση και γι' αυτό η Ελλάδα πρέπει να έχει δυναμική παρουσία και να μην αδρανήσει στις νέες ευκαιρίες που παρουσιάζονται.

Με αυτόν τον τρόπο η Ελλάδα θα κατορθώσει να εδραιωθεί σαν την πιο δυνατή χώρα στα Βαλκάνια. Με την ευρωπαϊκή εμπειρία που διαθέτει, ως μέλος της ευρωπαϊκής ένωσης είναι υποχρεωμένη να έχει πρωταγωνιστικό ρόλο.

Β. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ.

Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της Ελληνικής συνεργασίας όχι μόνο με τις Βαλκανικές χώρες αλλά και με την Ευρώπη και τις χώρες της Μέσης Ανατολής παίζει η δημιουργία της "Εγνατίας Οδού".

Η κατασκευή της είναι έργο με μεγάλη σημασία και είναι ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στο έργο, διατηρώντας παράλληλα τον σωστό σχεδιασμό που θα επιτρέψουν την λειτουργία της σαν ένας βασικός διευρωπαϊκός άξονας στην σύνδεση Δύσης και Ανατολής.

Ο οδικός αυτός άξονας θα λειτουργεί παράλληλα με το ολοκληρωμένο (έως τότε) οδικό δίκτυο Πάτα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη. Η σύνδεση, τέλος της Εγνατίας οδού με το λιμάνι του Βόλου αναβαθμίζει σημαντικά την ήδη υπάρχουσα, δυνατότητα οδικής επικοινωνίας της Ευρώπης με την Μέση Ανατολή.

Με τον τρόπο αυτό η χώρα μας αποκτά έναν επιτελικό ρόλο ενδιάμεσου (η τελικού) προορισμού σε κάθε δραστηριότητα που πραγματοποιείται μέσω του οδικού δικτύου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρώπης γενικότερα και της Ανατολής (π.χ. Μικρά Ασία, Μέση Ανατολή, κ.λ.π.). Παράλληλα θα πραγματοποιείται μέσω της Ελλάδας μεγάλος αριθμός οδικών συνδέσεων της Δυτικής Ευρώπης με τις Βαλκανικές χώρες που θα εξυπηρετεί ο οδικός άξονας της Εγνατίας Οδού (Αλβανία, Σκόπια, Βουλγαρία).

Η σπουδαιότητα της κατασκευής και ολοκλήρωσης του άξονα της Εγνατίας Οδού γίνεται ακόμη πιο επιτακτική αν εξεταστεί ο ρόλος που αναμένεται να διαδραματίσει σε

συνδυασμό με την δημιουργία της "Αντί-Εγνατίας", του οδικού άξονα που ενώνει την Ανδριατική με την Μαύρη θάλασσα, παρακάμπτοντας όμως την Ελλάδα. Κάτι που όπως είναι φανερό αποτελεί επιδίωξει της Τουρκικής πολιτικής στα Βαλκάνια.

Ο άξονας αυτός (Εγνατία Οδός) αποτελεί και για την Ευρωπαϊκή Ένωση έναν απαραίτητο κύριο οδικό άξονα που συμπληρώνει το Ευρωπαϊκό δίκτυο.

Γ. Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ.

Η Ελλάδα ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκεται σε διαφορετικό επίπεδο ανάπτυξης από τις υπόλοιπες χώρες της Βαλκανικής Χερσονήσου. Έχει δηλαδή ένα πλεονέκτημα λόγω των ήδη ανεπτυγμένων δομών της οικονομίας της και του ανεπτυγμένου τραπεζικού συστήματος.

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μία σημαντική αύξηση του ενδοβαλκανικού εμπορίου με σημαντική συμμετοχή της Ελλάδας σ'αυτό.

Λόγω της γεωοικονομικής θέσης η Ελλάδα αποτελεί γέφυρα μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (και των υπολοίπων ανεπτυγμένων κρατών) με τις χώρες της Βαλκανικής χερσονήσου, έτσι πολλές Ελληνικές επιχειρήσεις έχουν διεισδύσει στο Βαλκανικό χώρο, είτε λειτουργώντας αυτόνομα είτε δημιουργώντας μικτές επιχειρήσεις (joint ventures) στις εν λόγω χώρες.

Δ. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.

Η επιχειρηματική προσέγγιση του Ελληνικού στοιχείου εμφανίζει αρκετά πλεονεκτήματα, τα οποία συνθέτουν ένα ευνοϊκότερο κλίμα για τους Έλληνες επιχειρηματίες σε σχέση με τους Ξένους ανταγωνιστές τους.

Επιγραμματικά αυτά τα πλεονεκτήματα είναι :

- Η γειτνίαση, η οποία συνεπάγεται φτηνό κόστος μεταφοράς, μεγαλύτερη πυκνότητα επαφών και δυνατότητα δημιουργίας οικονομικής ενδοχώρας για τις Ελληνικές εταιρείες.
- Η συμπάθεια προς το Ελληνικό στοιχείο λόγω ιστορικών, πολιτιστικών ή - σε ορισμένες περιπτώσεις θρησκευτικών δεσμών.
- Η εμπειρία από την επιχειρηματική λειτουργία σε θεσμικά ευμετάβλητα περιβάλλον καθώς και σε συνθήκες υψηλού πληθωρισμού.
- Η απροθυμία ανάληψης επενδυτικών πρωτοβουλιών μεγάλης κλίμακας από μεγάλες επιχειρήσεις Δυτικών χωρών λόγω του υψηλού country risk που εμφανίζουν οι ανατολικές χώρες.

Επιπλέον πλεονέκτημα που παρατηρούνται στις χώρες αυτές και ευνοούν την Ελληνική επιχειρηματική παρουσία μπορούν να θεωρηθούν η παρθένα αγορά, η έλλειψη τεχνογνωσίας (know how) από τις τοπικές επιχειρήσεις καθώς και το χαμηλό κόστος του εγχώριου εργατικού δυναμικού.

Ιδιαίτερα επισημαίνεται ότι - σε τοπικό επίπεδο - οι αγορές των Βαλκανικών χωρών και ιδιαίτερα η περισσότερο διεθνοποιημένη αγορά της Βουλγαρίας προσφέρουν ένα σημαντικό μεγαλύτερο πλεονέκτημα στη Βόρειο Ελλάδα.

Επίσης λόγω του διαφορετικού επιπέδου ανάπτυξης που υπάρχει μεταξύ της Ελλάδας και των άλλων κρατών των Βαλκανίων, η Ελλάδα ενδείκνυται για την δημιουργία επιχειρήσεων άλλων αναπτυγμένων κρατών που επιθυμούν την διείσδυση τους στις Βαλκανικές Αγορές. Διότι μία επιχείρηση, η οποία εδρεύει στην Ελλάδα και λόγω γειτνίασης βρίσκεται πλησίον των νέων αγορών, αλλά δεν αντιμετωπίζει τα ίδια θεσμικά και πρακτικά προβλήματα που θα αντιμετώπιζε εάν η έδρα της βρισκόταν σε μία από τις υπόλοιπες Βαλκανικές χώρες.

Ε. ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Έλληνες επιχειρηματίες κατά την διεύρυνση των δραστηριοτήτων τους στο Βαλκανικό χώρο είναι :

- α) Η ανεπαρκής ανάπτυξη του θεσμικού πλαισίου άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας. Στις περισσότερες χώρες υπάρχει έλλειψη συγκροτημένου εμπορικού κώδικα και ατελείς νόμοι προστασίας των επενδύσεων. Επίσης πρόβλημα εμφανίζεται στην αγοραπωλησία ακινήτων και στην κατοχή τίτλων ιδιοκτησίας από αλλοδαπούς.
- β) Η πρακτικά περιορισμένη δυνατότητα πρόσβασης σε εγχώριες τραπεζικές χρηματοδοτήσεις, που οδηγεί της

επιχειρήσεις στην επιδίωξη αυξημένης ρευστότητας.

- γ) Η έλλειψη υποδομής στους τοπικούς κρατικούς φορείς (Υπουργεία, τελωνεία, δημόσιες υπηρεσίες - Τράπεζες) και η βραδύτητα αντιμετώπισης των αιτημάτων.
- δ) Το απροετοίμαστο εγχώριο ανθρώπινο δυναμικό που παρουσιάζει χαμηλή παραγωγικότητα λόγω δυσκολίας προσαρμογής του στις συνθήκες και στις τεχνικές του συστήματος της οικονομίας της αγοράς.
- ε) Η περιορισμένη αγοραστική δύναμη του πληθυσμού λόγω της γενικευμένης οικονομικής ύφεσης.
- στ) Ο συναλλαγματικός κίνδυνος που υφίσταται κάθε επένδυση στις χώρες αυτές που έχουν νομίσματα, σχετικά ευμετάβλητης ισοτιμίας.
- ζ) Η κακή υποδομή των οδικών δικτύων μεταφοράς και η ελλιπής συντήρησή τους, όπως και το προβληματικό τηλεπικοινωνιακό δίκτυο.

ΣΤ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.

Το συμφέρον της Ελλάδας βρίσκεται στην υιοθέτηση μιας πολιτικής που οικοδομεί στα Βαλκάνια ένα ενιαίο πολιτικό οικονομικό και πολιτιστικό χώρο όπου τα διακρατικά προβλήματα διευθετούνται στη βάση κοινώς αποδεκτών αρχών συνεργασίας. Ένα τέτοιο σύστημα

εκτονώνει τις αντιθέσεις που δημιουργούνται από την ανάπτυξη αξόνων και αντί αξόνων και ευνοεί την ειρηνική διευθέτηση τους, ενώ αποθαρρύνει την παρέμβαση εξωβαλκανικών παραγόντων.

Ο ρόλος του Ελληνικού κράτους θα πρέπει να εστιαστεί κυρίως σε τρεις τομείς :

- Στην πρόωση και υποστήριξη των καλών διακρατικών σχέσεων μέσω της διπλωματικής οδού και τη συνέχιση των ενεργειών για διασυνοριακή συνεργασία, με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης.
- Στην αξιοποίηση των Βαλκανίων ως ενιαίου οικονομικού χώρου.
- Στην ενεργό υποστήριξη των επιχειρήσεων μέσω ανάπτυξης κέντρων πληροφόρησης για τις συνθήκες που επικρατούν στις χώρες επενδυτικού ενδιαφέροντος.

Η Ελληνική πρόταση θα πρέπει να αποβλέπει στην ισότιμη σχέση των βαλκανικών χωρών με τον υπόλοιπο κόσμο, αποτρέποντας έτσι τις εξωτερικές επεμβάσεις που οξύνουν περαιτέρω τις διαβαλκανικές σχέσεις.

Στον τομέα της οικονομικής συνεργασίας θα πρέπει να αναλάβουμε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες που θα προάγουν το επίπεδο ολοκλήρωσης των οικονομιών των βαλκανικών χωρών μέσω της μεταφοράς τεχνογνωσίας και της επέκτασης της επενδυτικής μας δραστηριότητας όχι μόνο σε τομείς που αξιοποιούν τη διαφορά κόστους εργασίας αλλά και τις πλουτοπαραγωγικές πηγές της Βαλκανικής, καθώς και πέρα των λεγόμενων "παραγωγικών" δραστηριοτήτων σε χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες.

Τέλος θα πρέπει να προάγουμε αφενός μεν το συνολικό πλαίσιο λειτουργίας της διαβαλκανικής οικονομικής συνεργασίας μέσω της ανάπτυξης ενός πλαισίου νομισματικής σταθερότητας στην περιοχή, αφετέρου δε την ταχύτερη ενοποίηση των αγορών των χωρών της Βαλκανικής με τη μεγάλη ενιαία ευρωπαϊκή αγορά.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Τ Α

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Α

Πίνακες

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Β

Χάρτες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Στο παράρτημα αυτό τοποθετούνται οι πίνακες που δεν έχουν περιληφθεί στην μελέτη αλλά είναι βασικοί για την κατανόηση της εργασίας.

Σε κάθε γράμμα (Α, Β, Γ, Δ) αντιστοιχούν οι πίνακες διαφορετικής χώρας :

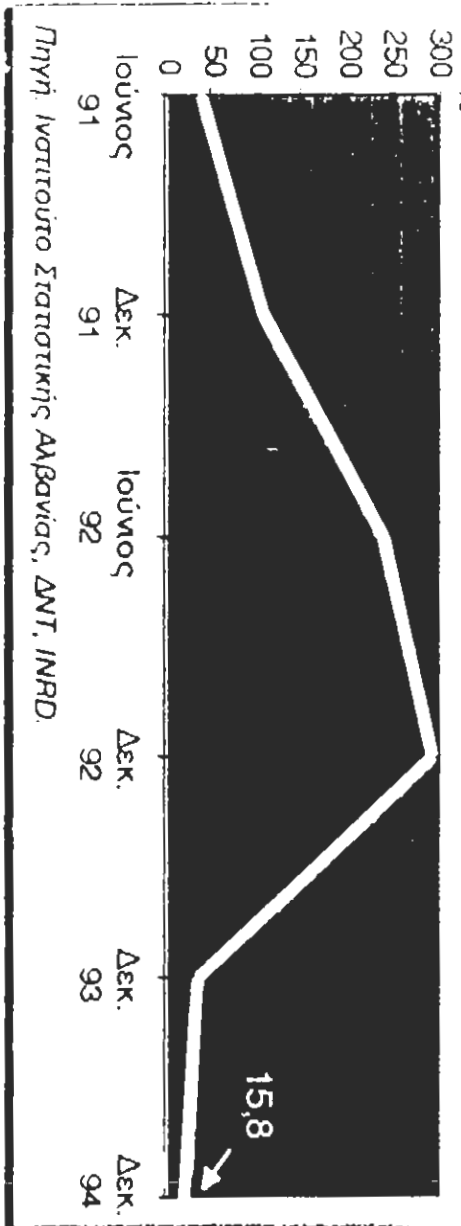
Α. Αλβανία

Β. Βουλγαρία

Γ. Ρουμανία

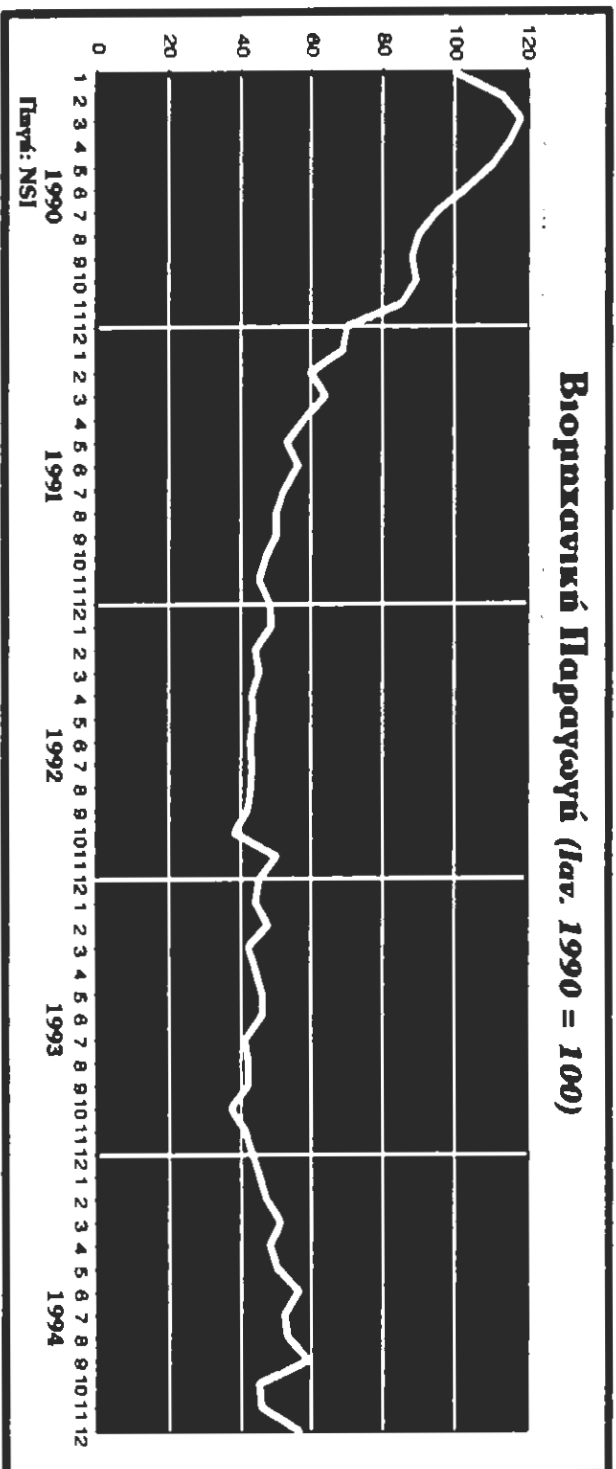
Δ. Ελλάδα

Ρυθμός Πληθωρισμού

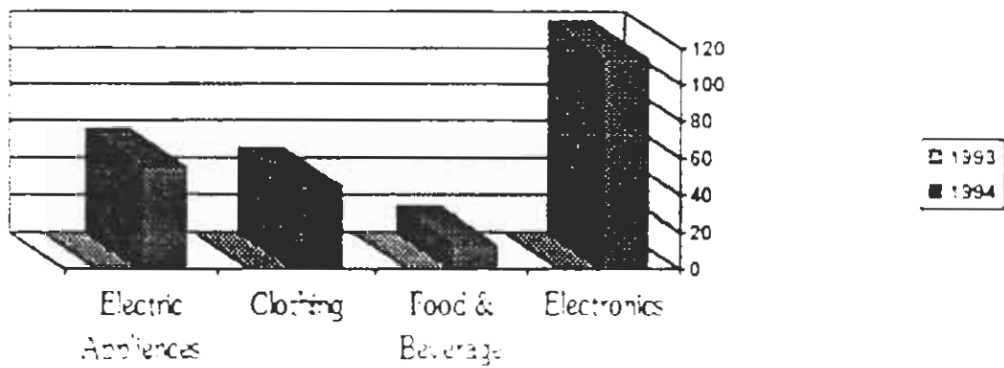

Πηγή: Ινστιτούτο Στατιστικής Αλβανίας, ΔΝΤ, INRD.

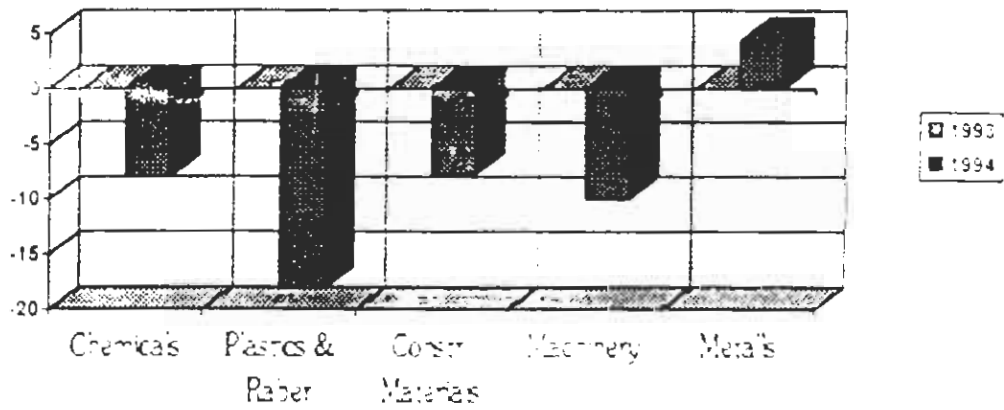
Βιομηχανική Παραγωγή (Ιαν. 1990 = 100)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ, Καταναλωτικά αγαθά

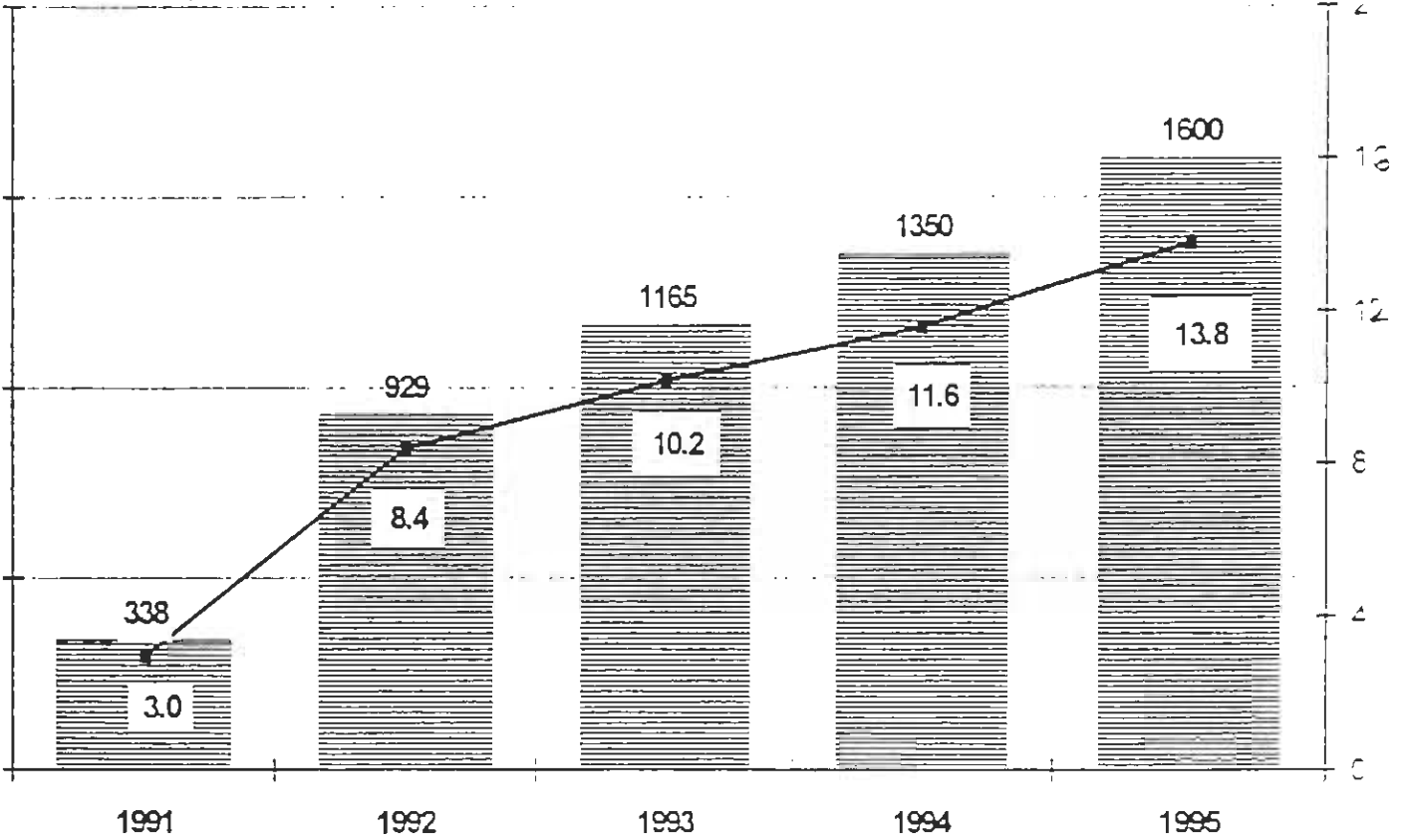
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ, Βαριά βιομηχανία

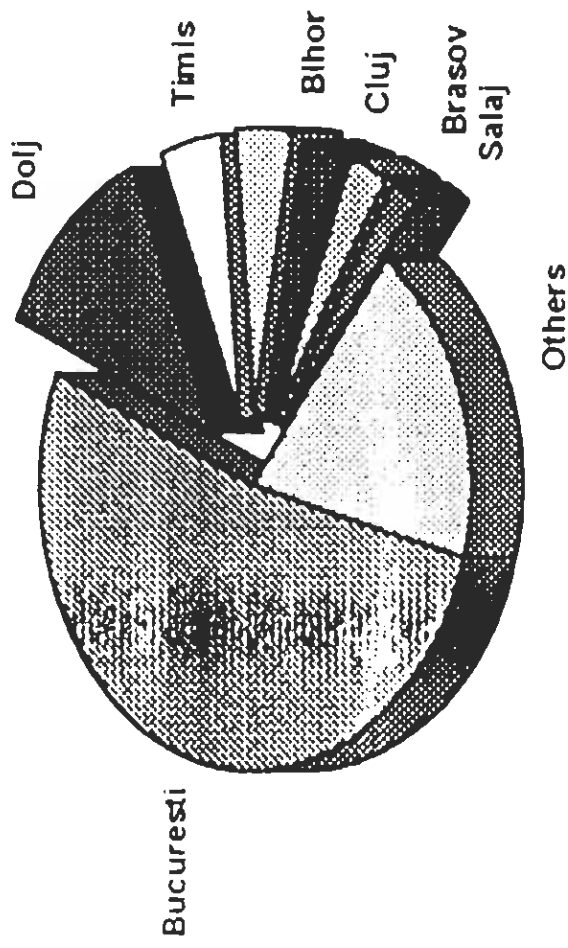

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Thousand persons

Unemployment rate -%

Δείκτες βιομηχανικής παραγωγής (Μεταποίηση)
 Index numbers of industrial production (Manufacturing)
 1980 = 100

Ετος ή μήνας	Γενικός δείκτης General Index	Βιομηχανικοί κλάδοι									
		Ειδών διατροφής Food	Ποτών Beverages	Καπνού Tobacco	Υφαντι- κών ειδών Textiles	Ειδών υπό- δησης και ένδυσης Footwear and clothing	Ξύλου και φελλού Wood and cork	Επιπλων Furniture	Χαρτιού Paper	Εκτυπω- σεων, εκδόσεων Printing publish- ing	
Στόθμηση ▶	100,0	11,9	3,7	2,3	16,1	6,1	2,2	1,2	1,9	2,6	
1984	98,5	117,6	111,8	107,1	92,0	78,5	71,4	78,8	116,9	111,7	
1985	101,0	120,6	125,8	119,3	95,5	85,1	62,3	88,0	135,4	119,1	
1986	100,3	109,1	130,1	119,3	102,0	84,0	61,0	83,9	156,0	104,6	
1987	98,3	103,7	126,1	94,7	104,0	77,9	63,9	77,4	179,4	103,8	
1988	103,2	115,3	135,1	99,9	101,1	78,4	64,4	93,9	161,1	107,3	
1989	105,6	126,7	144,7	92,2	99,1	74,3	73,8	93,4	161,5	106,2	
1990	102,6	112,6	145,7	112,3	95,4	69,9	74,1	89,2	149,6	98,5	
1991	101,7	123,3	145,3	113,9	86,8	70,4	75,7	81,0	160,9	90,4	
1992	100,4	133,0	151,4	108,3	79,4	67,3	73,4	78,6	164,3	87,8	
1993	97,1	131,6	155,9	107,2	74,3	69,5	67,3	77,9	152,8	82,9	
1992	Ιουλ	104,5	133,6	195,9	177,1	56,4	65,0	89,6	107,0	189,9	86,0
	Αυγ	94,7	277,4	174,0	133,3	38,2	31,7	37,2	34,1	100,9	72,8
	Σεπτ	114,2	262,8	155,0	170,6	77,7	63,8	76,0	65,1	148,2	82,9
	Οκτ	106,2	165,3	119,6	119,2	92,0	64,9	76,1	81,9	172,9	86,3
	Νοέμ	106,2	140,9	112,5	98,3	100,7	76,5	86,9	89,9	176,2	92,8
	Δεκ	94,9	97,2	138,2	52,2	79,8	69,1	79,8	105,2	144,2	97,0
1993	Ιαν	90,2	83,3	110,3	46,2	76,7	66,9	50,1	62,3	157,3	79,8
	Φεβρ	97,2	90,8	130,0	62,0	76,4	84,8	62,5	72,5	154,7	83,3
	Μάρτ	98,5	88,9	135,6	67,5	79,8	88,8	68,3	69,2	168,0	84,5
	Απρ	97,5	87,7	173,5	56,9	72,6	75,0	60,1	87,7	155,6	84,8
	Μάιος	99,7	92,3	163,2	123,9	72,3	70,3	69,0	91,0	167,7	83,4
	Ιουν	108,4	96,8	199,9	172,7	75,8	69,5	92,6	87,2	181,3	90,0
	Ιουλ	101,7	110,9	198,3	165,1	55,6	59,4	68,1	80,7	159,1	80,5
	Αυγ	94,3	260,5	187,5	162,3	33,1	33,4	30,7	33,7	87,4	65,3
	Σεπτ	120,7	161,0	180,3	144,4	77,7	66,8	90,3	83,6	146,4	82,5
	Οκτ	109,7	173,4	135,7	97,9	98,9	75,6	73,4	74,3	142,7	87,5
	Νοέμ	107,0	131,9	132,6	97,4	97,2	72,7	62,2	82,5	157,6	84,5
	Δεκ	97,7	101,2	124,1	89,6	75,0	70,6	80,5	110,0	156,4	88,8
1994	Ιαν	85,7	80,2	104,8	61,2	76,2	64,7	51,0	51,9	157,1	78,3
	Φεβρ	93,4	87,9	140,3	60,8	78,8	72,7	52,2	70,4	169,1	82,6
	Μάρτ	95,9	93,3	147,7	73,6	81,5	74,3	57,7	73,1	172,2	86,0
	Απρ	94,2	88,4	195,0	69,4	70,3	71,0	57,7	85,8	153,4	82,1
	Μάιος	95,9	88,4	209,3	81,5	69,0	59,6	64,5	78,0	164,1	86,7
	Ιουν	103,0	108,5	219,4	173,3	68,9	65,7	75,7	76,8	177,2	80,7
	Ιουλ	102,2	152,8	198,8	184,5	55,9	55,0	75,0	89,0	166,0	78,0
	Αυγ	91,2	257,9	192,2	176,5	35,3	26,8	41,2	40,9	103,5	64,8
	Σεπτ	114,5	232,4	181,4	171,1	76,4	59,3	87,1	113,1	168,0	82,0
	Οκτ	106,7	150,7	156,4	186,2	101,0	58,5	64,2	79,0	186,0	83,7
	Νοέμ *	103,5	133,4	124,0	185,6	97,4	60,9	64,7	79,7	184,9	84,6
	Δεκ

* Προσωρινά στοιχεία
 Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας

Δείκτες βιομηχανικής παραγωγής (Μεταποίηση) (συνέχεια)
Index numbers of industrial production (Manufacturing) (continued)

1980 = 100

Branches of manufacturing											Year or month
Δέρματος και γουναρικών Leather and furs	Προϊόντων από ελαστικό και πλαστική ύλη Rubber articles and plastics	Χημικών προϊόντων Chemicals	Παράγωγων πετρελαίου και άνθρακα Petroleum and coal products	Προϊόντων από μη μέταλλικά ορυκτά Non metallic minerals	Βασικής μεταλλουργίας Basic metallurgy	Μεταλλικών προϊόντων Metal products	Μηχανών και ηλεκτρικών οργάνων και μεταφορικών μέσων Machines and apparatus excl. electrical and vehicles	Ηλεκτρικών μηχανών, οργάνων και οικιακών συσκευών Electrical machinery and appliances	Μεταφορικών μέσων Transport equipment	Άλλα Other industries	
0,8	3,9	7,8	2,8	8,6	6,5	6,4	1,9	4,7	8,0	0,6	Weight
76,1	114,7	114,0	96,5	92,8	92,5	100,7	93,0	90,5	81,8	155,7	1984
74,9	121,6	121,6	95,1	90,4	94,0	89,7	100,9	104,5	68,1	172,3	1985
75,8	109,0	115,7	106,8	93,3	90,2	96,3	90,3	105,2	74,4	140,0	1986
89,8	104,4	116,3	115,3	95,2	87,5	82,0	81,0	89,6	77,6	153,7	1987
82,4	137,0	125,8	122,9	99,6	98,0	90,8	82,6	81,6	82,7	128,1	1988
74,9	156,9	132,4	126,8	95,6	97,9	83,8	101,8	88,5	81,3	130,3	1989
62,9	143,0	133,3	129,6	100,0	99,3	74,4	95,0	84,1	86,6	136,0	1990
58,8	135,7	126,8	115,2	88,2	100,7	73,8	92,7	94,9	94,9	178,8	1991
60,4	121,7	122,5	131,7	84,5	102,7	74,6	92,1	96,5	94,6	83,2	1992
57,0	126,3	127,4	119,3	84,7	97,6	68,5	82,2	105,2	75,3	52,9	1993
51,0	124,1	141,6	136,0	97,1	109,8	84,9	98,8	96,2	89,6	78,2	July 1992
37,7	96,4	66,3	118,4	81,5	81,7	62,1	96,4	36,3	80,0	41,0	Aug
62,3	122,7	122,8	130,6	75,4	101,5	77,2	95,7	84,1	83,8	55,8	Sept.
63,1	121,4	120,8	124,5	86,6	112,3	82,6	91,7	101,0	92,2	50,6	Oct.
68,3	120,2	124,4	112,2	90,2	106,5	79,7	100,3	114,9	95,6	88,5	Nov
63,8	99,1	118,3	136,9	77,7	92,4	65,8	100,7	120,3	115,1	83,8	Dec
58,4	100,8	119,2	129,4	62,1	97,2	58,0	63,8	104,9	80,8	50,4	Jan 1993
68,0	116,3	132,2	119,7	73,4	102,6	71,4	73,5	104,7	82,6	62,6	Feb.
61,1	131,5	136,7	106,5	80,4	98,5	71,4	73,6	114,4	81,3	75,4	Mar
48,3	124,2	143,4	118,8	85,9	92,4	73,5	77,9	119,5	80,0	57,3	Apr
55,1	138,8	138,8	123,7	87,7	101,5	74,3	75,2	114,4	80,6	57,2	May
61,7	135,9	143,4	131,7	96,8	104,4	75,1	122,6	126,2	81,5	47,1	June
42,5	124,6	134,6	122,4	90,1	103,0	74,9	70,0	118,2	69,5	40,7	July
34,8	100,9	68,4	121,6	81,3	71,4	43,9	42,6	45,6	56,0	12,7	Aug
69,1	140,0	131,8	125,9	95,5	101,7	71,9	84,6	112,9	67,1	45,5	Sept.
65,1	139,5	132,2	106,8	92,4	100,3	67,1	82,5	101,1	66,7	44,6	Oct.
66,6	144,8	128,0	113,5	89,8	103,3	72,9	111,5	108,8	69,3	64,8	Nov.
53,8	118,3	120,3	111,3	81,1	94,5	67,6	108,5	91,9	88,0	75,8	Dec.
66,6	135,3	133,5	118,1	76,4	93,8	60,1	67,7	93,6	73,4	34,3	Jan 1994
68,7	153,6	131,4	133,1	69,0	106,6	67,6	73,7	130,0	79,3	41,8	Feb
62,4	162,5	136,2	119,9	80,8	107,1	67,5	81,9	109,1	75,5	76,9	Mar.
48,6	147,0	139,0	131,5	92,2	106,7	63,6	82,8	102,3	68,3	58,8	Apr.
50,8	164,6	138,7	137,1	92,9	101,8	66,4	80,0	114,2	70,1	55,8	May
59,3	165,7	138,8	144,7	93,4	106,9	75,4	90,5	113,9	71,3	59,6	June
51,0	147,5	139,5	134,1	96,8	99,7	79,6	83,1	84,2	65,0	34,1	July
30,9	105,8	72,3	133,3	87,2	70,3	48,7	51,1	44,1	60,8	16,1	Aug.
60,0	130,1	136,5	119,3	96,0	104,5	72,6	92,8	112,4	69,2	40,7	Sept.
57,1	116,5	131,7	134,0	89,1	109,2	87,5	100,0	105,9	68,8	42,0	Oct.
59,5	119,9	134,2	148,0	89,7	113,4	70,2	99,1	108,8	71,4	49,3	Nov.*
...	Dec.

* Provisional data.
Source: National Statistical Service of Greece.

Δείκτες βιομηχανικής παραγωγής (σύνολο βιομηχανίας), χωρών ΟΟΣΑ

Index numbers of Industrial production (total industry), in OECD countries

1990 = 100 (αρχικά στοιχεία - original series)

Έτος ή μήνας	Σύνολο ΟΟΣΑ OECD Total (α) (β)	Επτά Μεγάλες Μαζον Seven (α) (γ)	ΟΟΣΑ Ευρώπης OECD Ευρώπη (α) (δ)	ΕΕ EU (α) (ε)	ΕΕ - ΕΥ									
					Γερμανία Germany (στ)	Γαλλία France	Ιταλία Italy	Ολλανδία Netherlands	Βέλγιο Belgium	Λουξεμβούργο Luxembourg	Ην. Βασίλειο Un Kingdom	Ιρλανδία Ireland	Ελλάδα Greece	
Συντελεστής στάθμισης 1990 (α) →	100,0	86,9	41,3	37,3	10,5	6,4	6,9	1,5	1,1	0,1	6,1	0,4	0,4	
1985	86,3	86,3	86,1	86,2	85,6	87,6	84,8	91,7	85,5	84,7	88,2	69,5	98,2	
1986	87,3	87,3	88,0	88,2	87,1	88,3	88,3	91,9	86,2	86,3	90,3	71,1	97,2	
1987	90,4	90,4	90,0	90,1	87,5	90,0	90,6	92,9	88,0	85,8	93,9	77,3	95,7	
1988	95,5	95,8	94,1	94,2	90,6	94,3	96,9	93,0	93,2	93,2	98,3	85,6	100,6	
1989	98,5	98,6	98,0	98,1	95,1	98,1	100,7	97,7	96,4	100,5	100,4	95,5	102,4	
1990	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
1991	99,6	99,6	99,8	100,0	100,0	99,9	99,1	103,8	98,0	100,5	96,1	103,3	98,6	
1992	99,2	99,2	98,8	98,8	98,1	98,8	97,8	104,0	98,0	99,6	96,0	112,7	97,4	
1993	98,8	99,0	95,8	95,4	91,5	95,1	95,7	102,9	92,8	96,6	98,0	119,0	95,4	
1993	Ιαν	98,4	98,8	95,9	95,8	87,9	102,3	96,7	107,0	95,9	90,1	93,8	114,6	84,6
	Φεβρ	98,9	99,2	96,0	95,9	88,5	104,7	104,6	110,4	97,9	102,3	103,1	118,9	91,7
	Μάρτ	99,3	99,7	96,0	95,8	99,0	103,0	103,3	106,8	96,5	101,9	105,9	127,8	91,9
	Απρ	98,5	98,9	95,1	94,8	91,0	100,2	99,1	105,1	96,8	102,8	94,9	121,5	91,5
	Μάιος	98,8	98,9	96,3	96,1	88,5	97,4	102,4	100,5	96,3	107,4	95,9	121,5	93,5
	Ιούν	98,6	98,9	95,6	95,3	92,1	98,8	102,3	101,1	97,6	106,6	96,2	121,4	101,4
	Ιουλ	99,0	99,0	96,5	95,8	86,3	94,0	99,9	88,1	70,4	96,3	91,0	107,5	95,0
	Αύγ	99,5	99,5	97,5	97,1	84,0	70,8	43,4	84,8	85,1	66,9	88,0	102,7	89,5
	Σεπτ	99,4	99,4	96,7	96,2	96,0	96,7	101,1	102,1	97,5	97,2	99,5	122,2	111,6
	Οκτ	99,0	99,0	96,7	96,1	99,1	99,8	101,9	107,6	98,6	100,5	103,3	123,3	101,4
	Νοέμ	99,6	99,7	96,9	96,2	96,4	104,6	104,7	113,8	96,0	96,3	107,9	125,3	99,2
	Δεκ	99,8	99,8	96,8	96,2	89,7	97,7	89,4	107,9	85,5	90,4	96,8	121,3	93,8
1994	Ιαν	99,8	99,8	96,4	95,6	87,4	103,7	93,8	107,1	96,4	103,0	97,9	118,4	85,1
	Φεβρ	100,6	100,5	98,0	97,3	90,1	103,8	105,0	111,8	101,3	103,8	107,2	130,1	91,5
	Μάρτ	101,7	101,8	98,1	97,4	100,2	103,4	104,6	108,4	98,5	106,5	109,5	139,4	93,5
	Απρ	102,1	102,2	99,8	99,3	94,1	103,9	106,6	109,3	99,3	111,4	100,9	132,8	92,0
	Μάιος	102,3	102,3	100,1	99,4	92,8	101,3	106,0	103,5	94,1	112,0	100,4	133,7	93,5
	Ιούν	103,4	103,4	100,9	100,2	97,0	102,5	108,6	104,3	105,8	105,8	103,2	141,3	100,9
	Ιουλ	103,8	103,9	102,2	101,5	91,6	97,9	108,4	90,5	98,1	98,1	95,6	120,5	100,9
	Αύγ	105,1	104,9	102,8	102,3	86,8	75,6	50,4	88,2	83,2	83,2	93,0	118,6	91,7
	Σεπτ	104,3	104,3	101,8	101,0	100,7	101,9	108,7	103,3	101,0	101,0	105,4	111,6	111,6
	Οκτ	104,4	104,5	102,1	101,2	103,9	104,7	109,0	109,4
	Νοέμ	105,3	105,4	102,1	101,2	102,1
	Δεκ

(α) Σταθμισμένοι δείκτες με βάση τους εποχικά διορθωμένους δείκτες των χωρών-μελών του Οργανισμού. Οι συντελεστές στάθμισης για τον υπολογισμό των σταθμισμένων δεικτών προκύπτουν με βάση το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν του συνόλου της βιομηχανίας και την κοινή αγοραστική δύναμη του ΑΕΠ για το έτος 1990.

(β) Δεν περιλαμβάνονται Δανία, Ιαπωνία, Η.Π.Α., Ιαπωνία, Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Ην. Βασίλειο και Μεξικό

(γ) Οι Επτά Μεγάλες είναι Η.Π.Α., Ιαπωνία, Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Ην. Βασίλειο και Καναδάς

(δ) Δεν περιλαμβάνονται Δανία και Ιαπωνία

(ε) Ευρωπαϊκή Ένωση των 12, εκτός Δανίας και Α. Γερμανίας

(στ) Από το 1991 ο δείκτης αναφέρεται στην ενσπαιημένη Γερμανία

(ζ) Τα αρχικά στοιχεία δεν έχουν προσαρμοστεί για τον αριθμό των εργασιμών ημερών κάθε μήνα

(η) Δεν περιλαμβάνονται οι κλάδοι επίπλων και εκτυπώσεων-εκδόσεων.

(θ) Ορυχεία και Μεταποίηση μόνο.

(ι) Δεν περιλαμβάνονται Ορυχεία-Λατομεία

(κ) Δείκτης Πραγματικού Ακαθάριστου Προϊόντος στη Βιομηχανία (σύνολο)

(λ) Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στο σύνολο της Βιομηχανίας σε τιμές συντελεστών παραγωγής και σταθερές τιμές 1986

Πηγή: OECD, Main Economic Indicators (Πίνακες από Μέρος Πρώτο και Μέρος Δεύτερο)

Δείκτες βιομηχανικής παραγωγής (σύνολο βιομηχανίας) χωρών ΟΟΣΑ (συνέχεια)

Index numbers of industrial production (total industry), in OECD countries (continued)

1990 = 100 (αρχικά στοιχεία - original series)

		ΕΕ - Νέα μέλη EU - New members				Λοιπές ευρωπαϊκές χώρες Other eur. countries		Άλλες χώρες - Other countries					Year or month
Ισπανία Spain	Πορτογαλία Portugal	Αυστρία Austria	Σουηδία Sweden	Φινλανδία Finland	Ελβετία Switzerland	Νορβηγία Norway	Τουρκία Turkey	Αυστραλία Australia	ΗΠΑ USA	Ιαπωνία Japan	Καναδάς Canada	Μέξικο Mexico	Weights in 1990 ← (α)
(ζ)	(η)	(θ)	(θ)	(θ)	(ι)	(ι)	(ζ)	(κ)		(ζ)	(λ)		
3,2	0,7	1,0	0,9	0,5	1,0	0,6		1,7	35,1	18,9	3,0		
86,1	73,9	82,5	91,5	87,8	84,8	79,0	70,3	80,9	89,0	79,8	94,5	89,8	1985
88,8	79,3	83,4	91,9	89,2	88,0	81,6	78,5	86,7	89,9	79,7	93,8	84,8	1986
92,9	82,8	84,2	94,2	93,3	89,0	87,0	86,8	91,2	94,3	82,4	98,4	87,6	1987
95,7	86,0	87,9	95,4	97,3	94,6	89,6	88,2	96,3	98,5	91,5	103,6	89,7	1988
100,0	91,7	93,2	98,9	99,6	97,4	98,1	91,4	98,9	100,0	95,9	103,4	94,6	1989
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1990
99,3	100,0	101,6	94,4	90,3	100,8	102,1	102,7	98,9	98,3	101,9	95,9	103,4	1991
96,5	97,7	100,5	91,1	92,4	100,1	108,6	107,8	99,5	101,5	96,0	96,8	106,6	1992
91,9	95,2	98,5	93,4	96,9	100,1	112,8	116,9	104,0	105,7	92,0	101,5	106,4	1993
88,6	98,0	92,4	88,4	92,8		109,2	110,6		103,0	84,3	95,2	104,7	Jan 1993
90,7	98,2	98,1	91,6	94,7	96,6	115,0	105,5	97,2	104,4	90,5	105,0	102,9	Feb
98,4	100,9	99,7	91,2	96,2		117,3	108,1		104,5	103,4	106,8	115,7	Mar
90,6	98,4	99,5	98,4	101,0		109,4	113,8		103,5	92,9	101,2	105,3	Apr
95,7	96,7	100,9	98,2	97,9	98,2	109,1	116,8	102,9	103,6	87,2	99,9	109,2	May
97,2	98,4	100,5	100,3	101,7		108,6	111,0		107,1	94,3	105,1	106,0	June
97,9	99,1	92,9	49,7	68,2		91,5	121,8		104,6	90,4	90,0	103,4	July
57,1	66,8	84,9	94,3	92,6	98,7	110,9	111,2	106,4	108,4	85,0	98,6	103,1	Aug
97,5	98,6	101,1	103,1	102,6		115,8	126,0		108,6	95,6	105,5	103,9	Sept.
97,4	94,6	105,2	104,4	105,6		122,8	128,4		107,8	91,0	105,1	106,4	Oct
99,9	98,3	106,1	104,7	107,2	107,0	127,3	126,3	109,6	106,6	91,7	107,3	107,1	Nov
92,4	94,1	104,2	97,1	102,7		116,3	133,6		106,0	91,4	98,2	108,7	Dec
91,8	93,9	93,2	97,0	101,0		123,9	122,3		107,0	82,3	100,0	105,6	Jan 1994
96,2	96,7	100,4	100,7	103,4	102,8	127,9	106,7	104,4	108,5	87,1	107,8	104,1	Feb.
103,4	97,7	103,9	100,3	104,4		118,7	111,1		109,4	101,4	109,8	114,2	Mar.
97,0	96,7	98,7	110,2	110,7		118,7	105,7		108,6	91,0	106,2	112,1	Apr
102,0	97,1	105,5	107,9	112,5	105,9	117,9	100,8	109,0	109,4	85,8	106,1	112,5	May
105,5	98,9	105,9	110,4	113,2		128,1	102,0		113,6	95,1	111,7	111,1	June
103,0	100,3	97,5	52,5	78,9		97,5	106,2		110,3	97,0	96,5	108,1	July
64,1	69,8	87,5	103,1	103,7	101,3	108,5	112,3		115,0	89,1	107,4	113,4	Aug
104,8		104,9	113,3	115,4		125,3	120,8		115,3	98,0	112,3	110,3	Sept
...	...	111,6	116,7	118,6		131,3	121,2		114,5	95,3	112,3	...	Oct
...	...	110,0	...	118,4		133,3	122,0		112,7	97,0	Nov
...	Dec

(α) Weighted indices calculated on the basis of seasonally adjusted indices of the member countries of EOCED. Weights for calculating aggregate indices are devised from gross domestic product originating in industry and the GDP purchasing power parity for 1990.

(β) Excluding Denmark, Iceland, N. Zealand, Turkey and Mexico.

(γ) These are: U.S.A., Japan, Germany, Italy, France, Un. Kingdom and Canada.

(δ) Excluding Denmark and Iceland.

(ε) EU-12, excluding Denmark and Eastern Germany.

(στ) Since 1991 the index refers to Germany after unification.

(ζ) Original series not adjusted for unequal number of working days per month.

(η) Excluding furniture and printing.

(θ) Mining and manufacturing only.

(ι) Excluding mining and quarrying.

(κ) Index of Real Gross Product in industry (total).

(λ) Gross Domestic Product in total industry at factor cost and 1986 prices.

Source: OECD, Main Economic Indicators (Tables from Part One and Part Two).

ΟΙ ΔΕΚΑ ΠΡΩΤΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΤΟ 1994

Ως προς τις πωλήσεις	ΠΩΛΗΣΕΙΣ (χιλ. δρχ.)		
	1992	1993	Μεταβολή % 1993/92
Μότορ Όιλ (Ελλάς) Διυλιστήρια Κορίνθου	167.385.725	189.673.186	13,32
Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως ΑΕ	69.030.112	80.216.944	16,21
Αθηναϊκή Ζυθοποιία ΑΕ	60.305.672	71.785.825	19,04
ΗΡΑΚΛΗΣ Γενική Εταιρεία Τσιμέντων ΑΕ	63.684.380	71.117.343	11,67
Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης ΑΕ	59.587.215	70.492.094	18,30
ΙΝΤΡΑΚΟΜ ΑΕ Ελλην. Βιομ. Τηλεπ/νών	33.743.125	68.189.653	102,08
Αλουμίνιον της Ελλάδος ΑΒ&ΕΕ	59.832.346	65.252.624	9,06
ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ & ΒΕ	52.632.862	58.019.299	6,43
ΤΙΤΑΝ ΑΕ Τσιμέντων	53.928.045	54.809.332	1,63
ΔΕΛΤΑ Πρότυπος Βιομηχανία Γάλακτος ΑΕ	48.388.930	54.132.202	11,87
Ως προς τα Κέρδη	ΚΕΡΔΗ (χιλ. δρχ.)		
Αθηναϊκή Ζυθοποιία ΑΕ	10.409.246	15.862.607	52,39
Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως ΑΕ	12.782.012	14.666.487	14,74
ΙΝΤΡΑΚΟΜ ΑΕ Ελλην. Βιομ. Τηλεπ/νών	6.541.788	13.473.678	105,96
Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης ΑΕ	1.849.491	9.354.310	405,7
Ελληνικά Διυλιστήρια Ασπροπύργου ΑΕ	13.017.860	11.928.100	-8,37
ΗΡΑΚΛΗΣ Γενική Εταιρεία Τσιμέντων ΑΕ	7.014.014	7.313.132	4,26
ΤΙΤΑΝ ΑΕ Τσιμέντων	8.660.648	6.928.173	-21,01
Μότορ Όιλ (Ελλάς) Διυλιστήριο Κορίνθου	4.358.440	8.000.490	37,74
Λουμιδης ΑΕ Τρόφιμα - Ποτά	3.828.168	5.771.045	50,75
ΔΕΛΤΑ Πρότυπος Βιομηχανία Γάλακτος ΑΕ	8.327.033	5.524.687	-12,68

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (χιλιάδες τόνοι)

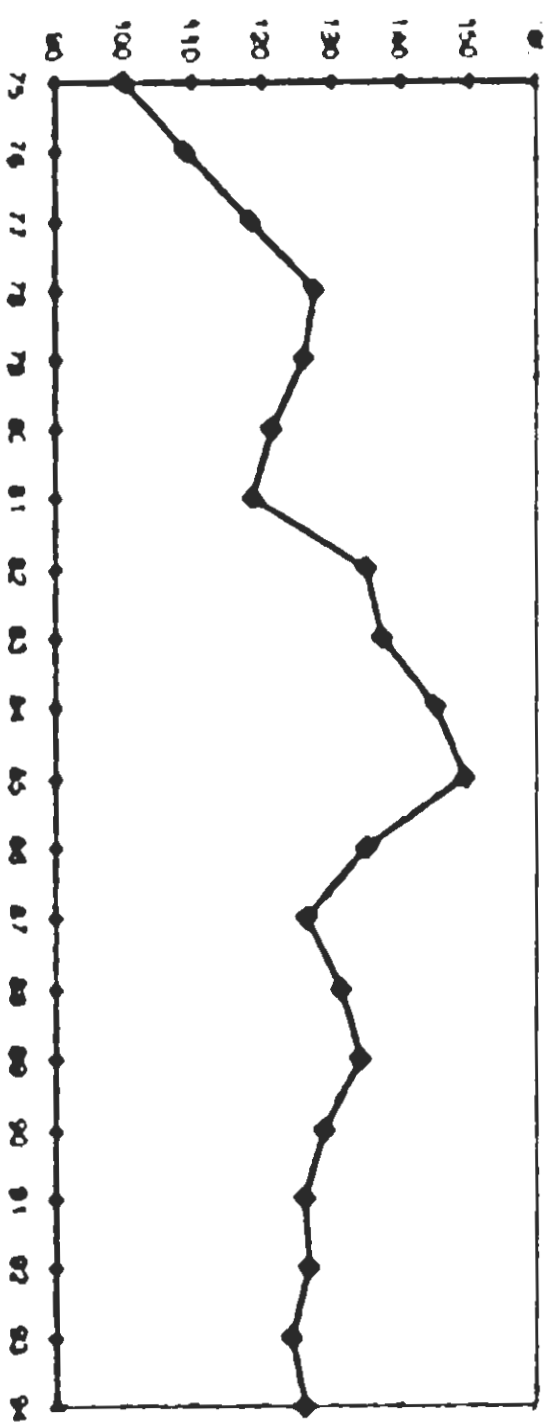
ΦΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	Μ.Ο. 1981/82	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994*
Σιτάρι μαλακό	2.186	1.114	1.283	920	1.150	862	680	977	876	840	1.000
Σιτάρι σκληρό	696	661	1.210	1.100	1.300	1.122	1.100	2.240	1.430	1.330	1.700
Κριθάρι	810	619	740	610	680	501	378	509	440	390	480
Καλαμπόκι	1.393	1.822	1.965	2.140	2.150	1.700	1.800	2.320	1.960	1.970	2.000
Πεπόνια - καρπούζια	759	688	696	732	670	780	666	710	850	750	770
Πατάτες	924	973	947	880	950	1.150	872	1.004	970	920	850
Τομάτες νωπής κατ/σης	721	713	716	662	600	640	665	711	730	730	735
Τομάτες βιομηχανίας	1.185	1.475	932	1.000	890	1.368	1.090	1.100	970	1.090	1.105
Καπνός, σύνολο	130	149	148	145	140	126	123	154	175	137	124
- ανατολικός	108	118	128	132	126	113	92	103	83	85	82
- μπέρλεϋ	22	31	20	10	10	4	4	9	13	12	12
- βιτζίνα	.	.	.	3	4	9	27	42	70	40	30
Ηλίανθος	6	85	164	140	60	50	30	28	46	20	20
Βαμβάκι, σύσπορο	334	520	634	566	750	830	680	680	770	970	1.050
Ζαχαρότευτλα	2.574	2.650	2.560	1.652	2.150	3.487	2.760	2.570	3.100	2.700	2.500
Μηδική	1.898	1.637	1.570	1.610	1.600	1.530	1.460	1.495	1.490	1.500	1.510
Σταφίδες	152	166	145	110	148	140	76	78	75	92	80
Σταφύλια, επιτ	251	271	311	337	376	260	263	300	300	330	350
Μούστος, σύνολο	530	480	452	400	500	540	353	390	400	420	400
Ελαιόλαδο	277	344	230	260	290	330	167	320	310	285	345
Λεμόνια	190	186	187	88	140	170	169	173	180	150	141
Πορτοκάλια	722	554	869	445	800	930	820	700	970	870	875
Μήλα	277	257	312	290	300	260	350	186	380	383	350
Ροδάκινα	455	532	512	550	620	640	772	740	1.000	1.130	1.100
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ											
Κρέας, σύνολο	518	507	487	529	525	514	524	526	541	523	517
- βοδινό	92	82	82	86	81	81	82	80	79	76	74
- αιγοπροβάτων	120	122	107	125	130	130	130	133	133	129	129
- χοιρινό	154	152	153	164	151	150	147	153	154	147	142
- πουλερικών	151	155	145	149	153	153	160	160	175	171	172
Γάλα, σύνολο	1.711	1.702	1.720	1.700	1.816	1.830	1.804	1.785	1.760		
- αιγοπροβάτων	1.012	1.054	1.077	1.071	1.090	1.120	1.088	1.090	1.070	1.100	1.070
- αγελάδων	699	648	643	629	736	710	716	695	720	750	780
Αυγά	126	122	123	128	131	130	128	126	124	122	121

* Προσωρινά στοιχεία

ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΟΤΡΑΙΩΝ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ (χιλ. στρέμματα)

ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	Μ.Ο. 1981/82	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994*
Σιτάρι μαλακό	7.492	5.103	4.396	3.940	3.800	3.750	3.220	2.930	3.267	3.123	3.090
Σιτάρι σκληρό	2.695	3.722	4.321	4.950	4.840	5.100	6.900	7.250	6.192	5.936	5.950
Κριθάρι	3.114	3.264	2.965	2.665	2.600	2.300	1.900	1.692	1.661	1.760	1.640
Καλαμπόκι	1.622	2.059	2.026	2.460	2.280	2.000	1.900	2.280	1.957	1.983	1.980
Πεπόνια - Καρπούζια	249	228	226	237	250	255	265	226	248	240	240
Πατάτες	514	456	435	456	450	500	422	450	446	417	420
Τομάτες νωπής κατ/σης	182	173	169	168	170	160	163	166	164	160	165
Τομάτες βιομηχανίας	221	292	169	181	199	240	222	224	168	195	185
Καπνός, σύνολο	914	988	995	920	885	826	762	830			
- ανατολικός	877	886	926	877	835	770	663	651	686	656	650
- μπέρλεϋ	68	102	69	36	15	20	16	29	46	46	45
- βιτζίνα	4	7	13	36	83	150	283	160	155
Ηλίανθος	35	499	491	1.004	420	246	190	130	262	175	150
Βαμβάκι	1.327	2.090	2.100	2.070	2.560	2.800	2.680	2.330	3.212	3.550	3.830
Ζαχαρότευτλα	412	435	427	280	345	490	443	392	499	462	405
Μηδική	1.901	1.586	1.544	1.523	1.500	1.470	1.420	1.432	1.408	1.420	1.425

ΜΗΝΙΑΙΟΣ ΜΙΣΘΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΓΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ 1975 - 100

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έτη	Ποσοστό ενεργίας	Απασχόληση στη μεταποίηση			Αστικός Τομέας	Μεταποίηση			Λιανικό Εμπόριο
		Άτομο ανά άτομο	Ώρες ανά άτομο	Σύνολο ωρών		Αμοιβή Μέσου μισθωτού	Οργανισμοί	Εξδ/ες αποδοχές	
1978	1,8	114,4	96,6	110,6	124,8	134,2	129,9	122,4	127,5
1979	1,9	117,5	96,4	113,4	124,6	135,9	131,5	122,0	126,1
1980	2,8	118,8	95,2	113,3	120,4	138,5	132,2	119,2	121,4
1981	4,1	120,1	92,4	111,4	119,9	141,4	131,4	120,2	118,7
1982	5,8	120,2	90,3	108,9	124,9	156,1	141,6	121,6	135,0
1983	7,9	118,8	90,1	107,4	121,8	155,0	140,5	115,6	137,2
1984	8,1	119,3	89,3	106,9	126,9	165,2	148,5	121,0	145,0
1985	7,8	117,9	91,7	108,5	128,5	165,9	153,1	124,7	149,5
1986	7,2	118,0	91,5	108,4	117,3	152,0	140,1	110,1	135,0
1987	7,6	116,5	91,6	107,1	111,8	143,2	132,2	102,4	126,5
1988	7,7	117,7	96,0	113,3	118,5	149,5	144,4	114,5	131,5
1989	7,5	118,1	96,0	113,3	112,5	158,3	153,4	120,7	134,1
1990	7,0	116,2	95,0	113,0	113,8	157,0	152,0	122,1	128,8
1991	7,7	110,0	94,0	109,0	110,0	153,4	148,2	119,5	126,1
1992	9,2	104,6	94,0	103,5	106,2	150,6	145,5	118,3	12,8
1993	9,7	98,3	94,0	97,3	104,4	145,5	140,6	117,0	124,1
1994*	10,0	94,8	94,3	93,4	106,6	148,8	143,8	118,5	126,0

* Εκτιμήσεις

εκατ. δρχ.	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ			ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ		
	31 12 1992	31 10 93	Μεταβολή %	31 12 1992	31 10 93	Μεταβολή %	31 12 1992	31.10.93	Μεταβολή %
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ									
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (1)	2.530.706	-2.544.951	0,56	2.048.240	1.935.837	-5,49	1.714.261	1.735.769	1,25
ΑΡΑΒΟ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (2)	16.529	15.437	-6,61	8.218	7.741	-5,78	13.090	12.754	-2,57
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	282.575	320.039	13,26	101.779	107.743	5,86	183.080	160.966	-12,08
ΔΩΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (1)	23.872	35.078	46,93	10.317	16.989	64,67	11.030	24.655	123,53
ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (5)	36.430	49.731	36,51	13.821	17.968	30,01	17.098	26.588	55,49
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	6.486.695	5.855.678	-9,73	1.422.884	1.368.371	-3,83	5.356.751	5.012.446	-6,43
ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	71.798	77.061	7,33	45.603	47.567	4,31	62.868	66.209	5,31
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1.791.835	1.941.315	8,34	538.101	589.207	9,50	1.452.518	1.422.858	-2,04
ΕΥΡΩΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	80.783	116.189	43,83	16.762	21.036	25,50	47.735	73.229	53,41
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (6)	8.566	21.854	155,12	876	2.239	155,59	2.037	14.154	594,85
ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	893.174	951.898	6,57	275.782	276.596	0,30	634.649	621.907	-2,01
ΙΝΤΕΡΒΑΝΚ (4)	49.631	68.694	38,41	28.191	42.929	52,28	28.786	37.370	29,82
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ	62.238	65.815	5,75	28.730	26.837	-6,59	40.049	33.011	-17,57
ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	55.283	64.262	16,24	18.004	20.509	13,91	28.287	31.529	11,46
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	540.995	609.470	12,66	170.000	202.392	19,05	320.322	341.114	6,49
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	93.787	91.008	-2,96	37.693	42.075	11,63	60.818	55.866	-8,14
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΡΗΤΗΣ (7)	256.430	257.411	0,38	118.640	123.532	4,12	160.831	153.701	-4,43
ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΙΑΣ (1)	234.582	270.429	15,28	75.401	87.538	16,10	129.313	127.361	-1,51
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	55.881	86.411	54,63	15.084	20.166	33,69	26.209	34.293	30,84
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΩΤΕΙΩΣ	1.053.514	1.186.686	12,64	351.205	444.885	26,67	751.402	768.236	2,24
ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ (1)	52.553	90.117	71,48	13.181	25.987	97,15	30.011	38.866	29,51
ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ									
ΑΣΡΗΣ BANK	1.501	20.635	1274,75	90	2.789	2998,89	26	1.915	7265,38
ΕΘΝΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1.413.691	1.648.294	16,60	743.573	767.094	3,16	922.471	1.023.978	11,00
ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	63.085	75.918	20,34	34.061	48.566	42,59	45.391	48.959	7,86
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ									
ΕΤΒΑ	1.073.463	1.388.061	29,31	549.840	580.914	5,65	-	-	-
ΕΤΕΒΑ	157.169	150.794	-4,06	60.080	58.169	-3,15	-	-	-
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	19.206	24.074	25,35	13.664	11.455	-16,17	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ (4)	17.389.443	18.011.871	3,58	6.731.582	6.889.390	2,34	12.025.943	11.854.978	-1,42
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2.140.703	2.739.791	27,99	791.850	1.031.783	30,30	1.225.673	1.502.664	22,80
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	19.530.146	20.751.662	6,25	7.523.432	7.921.173	5,29	13.251.616	13.357.642	0,80

Σημειώσεις: (1) Στοιχεία 30/9/93, (2) Η τελευταία δημοσιευμένη μηνιαία λογαριαστική κατάσταση της Αραβοελληνικής Τράπεζας αναφέρεται στις 31/11/92, λόγω του ότι ο ισολογισμός 1992 δεν έχει εγκριθεί ακόμη από τη Γενική Συνέλευση. Τα στοιχεία και η σύγκριση αναφέρονται στο διάστημα 31/12/91 - 31/10/92, (3) Στοιχεία 31/8/93, (4) Το σύνολο δεν περιλαμβάνει τα στοιχεία της Αραβοελληνικής Τράπεζας, τα οποία αναφέρονται στο δεκάμηνο του 1992, (5) Τελευταία δημοσιευμένη λογαριαστική κατάσταση: 31/5/1993, (6) Στοιχεία 31/7/93, (7) Στοιχεία 31/5/93 Πηγή: Μηνιαίες δημοσιευμένες λογαριαστικές καταστάσεις τραπεζών (επιχειρησιακό Επιλογή)

εκατ. δρχ.	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ			ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ		
	31.12.1992	31.10.93	Μεταβολή %	31.12.1992	31.10.93	Μεταβολή %	31.12.1992	31.10.93	Μεταβολή %
ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ									
ABN - AMRO BANK	182.958	232.954	27,33	147.578	163.989	11,12	94.951	97.921	3,13
AMERICAN EXPRESS BANK LTD	92.101	107.047	16,23	18.387	20.770	12,96	67.781	76.743	13,22
ARAB BANK LIMITED	24.514	28.506	16,28	11.249	12.833	14,08	11.027	13.249	20,15
BANK OF AMERICA NT + SA	32.702	61.084	86,79	8.641	7.692	-10,98	6.540	13.203	101,88
BANK OF NOVA SCOTIA	79.325	89.191	12,44	25.420	35.739	40,59	46.636	51.519	10,47
BANQUE NATIONALE DE PARIS	116.454	128.213	10,10	29.915	42.541	42,21	51.524	57.792	12,17
BANQUE DE PARIS ET PAUS BAS (1)	37.801	99.949	164,41	31.978	87.479	173,56	32.433	85.335	163,11
BARCLAYS BANK	183.213	226.769	23,77	128.286	156.871	22,28	77.955	82.871	6,31
BAYERISCHE VEREINSBANK AG	66.817	157.684	135,99	7.036	8.934	26,98	9.275	2.470	-73,37
CHASE MANHATTAN BANK N.A.	44.883	66.751	48,72	8.302	4.779	-42,44	38.273	53.976	41,03
CITIBANK	508.681	568.790	11,82	73.627	97.869	32,93	370.709	451.337	21,75
CITIBANK ΝΑΥΠΑΚΙΑΚΗ	83.176	88.786	6,74	78.293	85.987	9,83	59.006	62.777	6,39
CREDIT COMMERCIAL DE FRANCE S.A.	59.969	107.044	78,50	27.165	35.114	29,26	10.382	12.355	19,00
LANZ GRINDLAYS BANK PLC	48.962	71.791	46,63	9.551	10.834	13,43	27.542	55.943	103,12
MIDLAND BANK PLC (1)	161.721	183.206	13,29	55.646	73.046	31,27	87.025	96.430	9,66
NATIONAL WESTMINSTER	146.094	168.943	15,84	18.878	21.897	15,99	136.200	156.149	14,65
THE ROYAL BANK OF SCOTLAND	96.621	127.240	31,69	53.991	79.186	46,67	45.660	55.700	21,99
BANK SADERAT IRAN	5.594	4.856	-13,19	4.858	4.045	-16,74	1.208	301	-75,08
SOCIETE GENERALE	125.850	142.986	13,62	39.430	44.184	12,08	30.430	41.041	34,67
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ LTD	43.286	77.992	80,18	13.619	37.964	178,90	21.116	36.552	73,10
ΕΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2.140.703	2.739.791	27,99	791.850	1.031.783	30,30	1.225.673	1.502.664	22,80

Σημειώσεις: (1) Στοιχεία 30/9/93, Πηγή: Μηνιαίες δημοσιευμένες λογαριαστικές καταστάσεις τραπεζών (επιχειρησιακό Επιλογή)

ΔΙΚΑΝΑ 5

ΕΣΟΔΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ (ΕΣΩΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ)

ΔΙΣ ΔΡ.

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
1. ΕΣΟΔΙΑ ΜΕΛΟΣ, ΨΩ	1111.6	10.72 1231.0	3.02 1268.0	24.62 1580.0	14.92 1816.0	6.42 1933.0	10.02 2126.3	11.62 2373.0	10.52 2624.0
2. ΕΣΟΔΙΑ ΜΕΛΟΣ, ΨΩ	1937.0	29.12 2327.0	21.62 3074.0	20.42 3300.0	9.52 4051.0	10.02 4457.0	11.52 4968.6	19.42 5483.0	9.02 5976.5
3. ΕΣΟΔΙΑ ΕΣΟΔΙΑ	-845.4	-1296.0	-1806.0	-2120.0	-2235.0	-2574.0	-2842.5	-3110.0	-3322.5
3Α. ΨΩ	-9.32	-12.02	-13.92	-13.42	-12.32	-12.72	-12.32	-12.72	-12.12
4. ΕΣΟΔΙΑ ΤΑΠΕΛΙΩΝ	334.0	29.32 691.7	27.92 885.0	29.32 1146.0	23.02 1410.0	9.92 1530.0	23.72 1917.4	9.42 2101.5	10.32 2321.5
4Α. ΤΟΠΙΣΜΟΙ	345.5	-5.92 323.0	25.82 409.0	14.22 467.0	31.72 615.0	21.32 747.0	23.32 922.5	8.02 996.3	12.32 1120.5
5. ΕΣΟΔΙΑ ΤΑΠΕΛΙΩΝ	443.8	17.32 580.0	23.62 717.0	20.12 861.0	17.12 1008.0	10.02 1109.0	12.12 1243.7	11.92 1391.8	10.22 1534.0
5Α. ΤΟΠΙΣΜΟΙ	105.0	76.72 132.0	30.12 173.0	7.32 186.0	22.02 227.0	1.82 231.0	16.32 269.1	12.22 307.0	9.32 330.0
6. ΕΣΟΔΙΑ ΤΑΠΕΛΙΩΝ	40.2	111.7	168.0	285.0	407.0	441.0	633.7	709.7	787.5
7. ΚΑΘΑΡΟ ΕΣΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ	-92.4	-133.7	-106.1	-121.6	-138.4	-20.5	0.0	0.0	0.0
7Α. ΨΩ									
8. ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣ. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	428.0	373.0	458.0	644.0	745.0	884.0	999.0	1079.0	1155.0
9. ΚΑΘΑΡΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΟΜΟΛΟΓΩΝ	180.2	221.4	349.8	334.9	491.1	540.5	592.4	747.0	815.0
9Α. ΑΠΟ ΕΚ	143.1	193.7	310.0	308.9	414.3	523.4	563.0	677.0	745.0
10. ΕΣΟΔΙΑ ΕΣΟΔΙΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ	515.8	438.7	701.7	837.3	1097.7	1404.0	1592.4	1826.0	1970.0
11. ΕΣΟΔΙΑ ΕΣΟΔΙΑ	-289.4	-725.6	-936.3	-977.7	-735.3	-679.0	-536.2	-574.3	-595.0
11Α. ΨΩ	-3.72	-6.72	-7.32	-6.22	-4.02	-3.32	-2.52	-2.22	-2.12

Εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδος, κατά χώρα
Greek commodity foreign trade, by country

Χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ

Χώρα	1988		1989		1990		1991		1992		1993	
	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports
Χώρες ΟΟΣΑ	4.801.808	11.240.484	4.994.845	12.330.898	5.388.020	15.177.788	5.457.539	15.508.846	5.014.986	16.460.559	4.066.335	14.533.395
ΕΟΚ	3.486.975	8.320.705	3.687.091	8.971.834	4.074.020	11.310.647	4.067.984	11.429.965	3.619.380	12.516.750	2.894.715	10.852.341
Δ. Γερμανία	1.256.664	2.622.332	1.288.680	2.980.216	1.629.670	3.664.885	1.699.011	3.646.205	1.580.009	4.200.274	1.390.286	3.320.603
Γαλλία	441.213	1.100.376	486.843	1.126.640	475.875	1.399.894	415.696	1.552.922	398.221	1.641.057	320.533	1.408.054
Ιταλία	818.199	1.754.811	1.082.222	2.033.086	1.034.180	2.624.976	1.125.716	2.561.274	796.438	2.689.988	559.296	2.482.961
Ολλανδία	150.797	983.817	130.527	991.998	200.622	1.150.764	139.967	1.192.189	137.999	1.348.438	114.315	1.147.375
Βέλγιο-Λουξεμβούργο	117.343	465.906	89.297	435.881	100.354	758.532	110.768	647.915	120.271	645.845	66.435	551.236
Ην. Βασίλειο	508.527	790.332	465.038	872.244	518.955	977.143	452.662	1.057.541	411.957	1.151.847	328.614	1.117.460
Ιρλανδία	11.684	52.036	4.728	46.224	5.620	89.340	8.086	84.298	8.467	86.268	7.529	112.551
Δανία	37.150	183.082	48.300	199.671	41.091	240.304	35.850	218.694	46.139	296.480	37.986	230.719
Ελλάδα	10.171	183.566	190	64.000	7.216	70.860	10.140	130.721	1.974	86.169	2.115	30.741
Ισπανία	125.576	167.793	75.326	198.116	49.130	295.892	58.666	300.877	104.210	375.530	52.288	403.608
Πορτογαλία	9.651	16.654	15.936	23.758	11.307	38.057	11.422	37.329	13.695	55.854	15.318	47.033
Λοιπές ευρωπαϊκές χώρες ΟΟΣΑ	340.814	1.079.625	379.532	1.218.884	381.160	1.419.572	373.395	1.412.877	364.412	1.412.765	267.022	1.218.325
Αυστρία	55.779	234.449	47.618	227.460	66.166	282.706	81.438	265.395	76.908	255.724	48.113	190.500
Γιουγκοσλαβία	23.496	88.649	41.838	134.670	39.361	142.087	26.149	124.160	22.916	64.458	5.003	28.786
Ελβετία	126.485	393.419	124.983	402.826	86.753	469.773	92.391	477.304	93.640	591.626	86.110	474.681
Ιαπωνία	275	11.138	216	14.746	238	20.374	749	17.545	3.991	17.901	268	12.047
Ισπανία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Νορβηγία	18.649	24.864	13.918	36.485	13.802	40.932	13.895	39.450	16.117	37.661	9.177	49.272
Πορτογαλία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σουηδία	65.905	204.553	84.489	238.470	106.447	278.965	97.821	287.147	101.059	287.604	64.339	305.655
Τουρκία	25.997	37.738	35.708	58.061	36.510	73.102	27.672	103.894	33.208	69.785	37.450	78.180
Φινλανδία	24.228	84.815	30.762	106.562	31.883	111.633	33.280	97.982	16.573	88.006	16.562	79.214
Λοιπές χώρες ΟΟΣΑ	973.817	1.840.134	928.222	2.140.180	932.840	2.447.569	1.016.160	2.666.004	1.031.194	2.531.044	904.598	2.462.719
Αυστραλία	16.792	22.773	19.955	11.583	25.234	16.888	21.384	19.104	16.035	12.179	15.181	26.634
ΗΠΑ	835.006	1.359.458	818.070	1.638.109	821.595	1.705.276	902.536	1.892.669	944.446	1.811.503	822.047	1.780.782
Ιαπωνία	89.133	397.830	60.900	438.097	58.250	642.866	68.207	675.822	45.225	616.162	39.189	572.883
Καναδάς	32.004	43.870	26.416	41.486	27.445	64.230	23.334	60.579	25.361	68.780	27.120	65.868
Ν. Ζηλανδία	882	16.203	2.881	10.905	316	18.309	699	17.830	127	22.420	1.061	16.552
Χώρες ανατολικής Ευρώπης	193.165	760.153	209.143	715.760	165.625	796.089	87.278	868.157	87.344	890.100	86.828	819.999
Αλβανία	7.397	8.518	19.017	20.470	11.222	8.294	4.064	6.056	4.150	8.777	1.562	7.470
Βουλγαρία	26.101	63.940	24.370	98.031	15.578	83.572	12.835	73.576	21.393	98.571	11.978	99.333
Αν. Γερμανία	21.753	20.147	31.193	22.934	12.032	22.733	4.553	1.543	1.664	-8.402	1.254	-3.095
ΕΣΣΔ	87.339	443.245	76.397	297.178	46.205	386.571	7.754	353.213	15.103	394.941	41.985	370.075
Ουγγαρία	6.697	30.546	11.408	46.111	11.452	51.525	7.683	54.690	11.458	61.779	9.145	33.297
Πολωνία	10.336	59.809	19.648	48.285	20.491	61.424	19.846	48.002	10.047	22.474	6.635	27.131
Ρουμανία	16.471	74.377	13.552	125.513	33.322	135.048	24.184	60.191	11.598	49.304	8.740	30.248
Τσεχοσλοβακία	17.071	53.591	13.556	57.238	15.323	64.922	6.359	70.886	11.931	62.656	5.529	55.540
Χώρες ΟΠΕΚ	196.153	873.721	182.857	1.095.750	164.317	1.694.489	189.188	1.848.439	152.697	1.578.881	121.849	1.426.409
Αλγερία	29.870	21.209	8.206	3.795	22.850	3.601	21.068	29.217	9.861	5.752	766	6.657
Βενεζουέλα	3.897	4.590	103	1.152	2	12.915	615	2.854	185	1.261	13	58
Ην. Αραβ. Εμιράτα	17.060	1.642	17.345	681	16.646	1.570	21.822	4.219	22.178	10.127	35.909	3.006
Ινδονησία	704	5.330	382	5.773	765	7.096	4.148	14.819	352	19.512	186	19.318
Ιράκ	8.363	239.361	14.373	163.662	2.090	146.952	-	49	34	17.205	2	-162
Ιράν	757	78.103	2.082	441.673	6.129	881.366	31.413	584.272	8.259	684.661	1.287	509.413
Κουβέιτ	8.509	133.957	6.932	91.902	6.673	12.781	1.493	795	6.709	-170	4.859	13.691
Λιβία	53.327	363.692	57.598	263.487	53.668	362.606	53.806	541.065	40.893	296.447	30.324	227.283
Νιγηρία	8.680	1.549	20.142	1.236	10.524	1.938	9.459	418	14.357	1.023	2.365	1.041
Σαουδική Αραβία	64.986	24.288	55.696	122.389	44.970	263.664	45.364	468.731	49.869	541.063	45.938	646.104
Άλλες χώρες	742.671	690.390	607.582	972.309	646.891	1.024.176	1.063.144	1.281.204	753.800	1.174.505	759.502	1.035.695
Σύνολο	5.933.595	13.584.728	5.994.427	15.114.717	6.364.853	18.692.542	6.797.149	19.104.848	8.008.827	19.902.045	5.034.314	17.615.498

Εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδος, κατά χώρα (συνέχεια)
Greek commodity foreign trade, by country (continued)

Thousand US dollars

Ιουνιος - June						Ιανουάριος - Ιουνιος / January - June						Country
1992		1993		1994		1992		1993		1994		
Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	Εξαγωγές Exports	Εισαγωγές Imports	
449.418	1.435.724	364.885	1.216.948	314.999	1.314.942	2.659.945	8.126.484	2.144.171	7.178.034	1.932.088	7.898.104	OECD countries
308.224	1.088.819	273.323	890.343	228.747	1.035.191	1.945.430	6.217.703	1.531.121	5.210.151	1.358.706	5.967.205	EEC
129.187	365.376	127.900	286.624	101.121	316.063	818.551	2.033.693	717.005	1.669.138	642.220	1.747.994	W. Germany
29.086	161.955	32.297	112.619	32.326	129.470	203.030	836.975	175.311	648.834	162.645	759.292	France
66.817	222.924	59.231	202.937	42.647	226.105	447.541	1.360.830	317.268	1.123.869	240.720	1.373.683	Italy
9.950	111.351	9.600	93.781	10.048	128.276	71.081	649.458	58.303	536.385	56.035	672.175	Netherlands
15.368	57.786	6.178	47.634	6.270	50.002	84.904	331.671	38.742	271.621	33.960	291.440	Belgium-Luxembourg
41.828	87.888	27.231	83.273	26.015	101.374	211.987	556.194	165.667	556.130	147.041	640.311	Un. Kingdom
580	7.005	378	7.961	306	10.931	4.006	41.266	4.070	58.358	4.347	75.523	Ireland
3.909	30.792	4.240	19.108	1.751	20.791	26.536	148.850	18.721	101.717	17.744	122.153	Denmark
-	6.271	288	3.052	97	6.505	116	61.680	878	21.966	843	22.821	Greece
10.507	33.313	3.791	28.126	6.666	41.935	70.253	171.113	29.013	195.067	43.107	235.418	Spain
1.214	4.158	2.191	5.228	1.500	3.739	7.425	25.973	8.143	27.066	10.044	26.395	Portugal
37.648	140.593	21.608	109.569	17.721	107.345	183.171	704.353	132.127	653.680	123.009	615.978	Other European OECD countries
6.764	22.239	4.585	15.176	3.312	14.325	39.418	121.779	22.542	101.552	20.543	76.819	Austria
1.255	7.234	571	1.852	617	856	19.715	44.021	2.162	13.392	7.485	8.367	Yugoslavia
11.433	53.041	4.941	46.938	2.497	38.681	45.844	270.357	41.184	259.269	36.495	223.144	Switzerland
8	1.687	-	-70	31	533	189	10.058	68	6.526	245	6.200	Iceland
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Spain
1.541	3.352	592	2.116	1.201	3.827	8.605	18.069	5.146	24.225	7.584	35.367	Norway
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Portugal
11.780	27.758	5.297	32.413	8.338	35.204	52.463	146.650	32.965	166.612	36.749	153.207	Sweden
3.939	16.197	5.302	3.360	3.178	4.932	11.705	44.992	23.728	37.722	10.015	44.596	Turkey
928	9.085	320	7.784	547	8.987	5.232	48.427	4.332	44.382	3.893	68.278	Finland
103.546	206.312	69.934	217.036	68.531	172.406	531.344	1.204.428	480.923	1.312.203	450.373	1.112.921	Other OECD countries
1.180	183	1.167	2.467	2.137	1.774	8.355	5.158	8.086	9.117	10.628	11.990	Australia
97.058	162.601	63.566	147.840	61.519	135.928	486.596	878.451	433.327	878.847	407.247	876.680	USA
3.091	33.264	2.112	58.688	2.476	25.786	23.757	270.667	25.968	385.253	20.611	183.252	Japan
2.206	7.557	2.171	5.517	2.399	6.835	12.535	40.014	12.624	29.763	11.656	33.997	Canada
11	2.687	918	2.524	-	2.083	101	10.138	918	9.223	231	7.002	New Zealand
5.159	52.178	4.304	49.850	4.056	37.837	37.982	347.819	43.099	363.886	40.995	282.889	East Europe
618	157	3	79	9	540	2.041	1.096	462	4.879	1.371	1.429	Albania
374	10.389	1.472	9.212	683	15.917	7.996	42.020	5.286	45.824	7.879	74.351	Bulgaria
-	185	-	-631	2	1.053	237	-3.042	901	-2.101	367	1.190	East Germany
444	24.241	919	28.774	1.088	12.440	7.941	202.185	22.567	253.245	13.451	115.689	USSR
877	4.927	306	1.264	896	1.403	3.580	31.300	2.907	13.414	3.447	14.053	Hungary
874	2.216	460	2.263	283	-371	6.674	11.781	3.675	9.982	2.779	8.524	Poland
1.310	3.426	978	4.286	856	1.774	6.358	27.177	4.257	15.412	8.428	40.675	Rumania
664	8.837	166	4.603	239	5.081	3.135	35.302	3.044	23.231	3.273	26.778	Czechoslovakia
10.888	129.821	7.148	152.040	8.050	83.839	87.521	803.855	60.680	764.899	47.418	681.478	OPEC countries
1.257	104	-	-	-	2.184	3.225	2.850	120	1.411	7	8.224	Algeria
-	-10	3	12	-	61	122	750	3	-8	-	149	Venezuela
1.870	15	2.882	285	1.183	125	11.386	5.224	20.136	1.720	9.150	510	Un. Arab Emirates
4	345	21	2.889	94	987	52	7.394	82	7.930	1.014	8.782	Indonesia
-	1	-	-10	19	-64	14	110	-	-168	87	-138	Iraq
-	70.477	49	72.391	119	31.271	101	368.341	81	322.763	400	267.154	Iran
235	-330	230	-351	278	145	2.818	414	3.051	14.318	1.392	347	Kuwait
1.824	20.851	712	8.504	1.768	8.526	14.853	154.569	11.890	90.329	5.922	114.893	Libya
1.152	-122	8	9	-	212	4.828	28	1.009	160	833	682	Nigeria
4.548	38.490	3.243	70.311	2.591	40.156	30.324	266.175	24.328	326.444	28.631	280.875	Saudi Arabia
64.410	101.186	73.108	90.067	53.534	97.776	329.093	583.104	380.154	520.777	324.245	526.640	Other countries
529.875	1.718.909	449.423	1.508.905	378.839	1.534.394	3.094.521	9.861.262	2.628.104	8.825.596	2.344.744	9.186.911	Total

Ανάλυση εξαγωγών (fob) κατά κατηγορία και είδος εμπορεύματος
Exports (fob) by commodity and commodity group

Χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ

Κατηγορία	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
I. Τρόφιμα και ποτά	872.071	918.320	1.149.270	1.341.988	1.469.105	1.393.556	1.550.694	1.774.204
Κορνθιακή	31 016	24 754	17 385	20 996	23 939	25 764	35 649	37 347
Σουλτανίνα	61 454	49 956	58 728	38 290	35 528	40 263	52 101	36 047
Ελιές	53 424	60 617	89 695	81 436	82 070	81 500	134.116	89 912
Ελαιόλαδο	114 596	45 295	88 982	166 470	178 121	203 369	166 800	126 405
Κρασί και ποτά	33 276	56 496	63 888	75 513	66 785	91 998	77 224	80 795
Εσπεριδοειδή	37 546	64 344	88.818	62 821	51 004	63 937	92 374	85 294
Άλλα υγρά φρούτα	79 977	81 174	124.942	123 878	126 712	126 130	193 179	188 995
Φρούτα και λαχανικά διατηρημένα	189.180	185 603	196 527	267 602	345 674	316 279	376 628	412 146
Φρουτοχυμοί	27 513	24.466	18 963	28 904	21 714	20 080	31 616	27 589
Δημητριακά (σιτάρι, κριθάρι, ρύζι)	92.507	121 533	55 501	167.118	189 983	158 082	85 579	327 544
Τυριά	7.539	7 018	8 726	15.764	27 713	29 500	25 893	29 001
Λοιπά τρόφιμα	144.043	197 064	248.115	293 196	319 859	236 654	279 535	333 129
II. Καπνός	155.302	103.700	110.775	228.150	177.949	84.897	142.168	144.998
III. Πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα	135.390	140.947	122.758	192.259	168.473	218.264	214.635	197.391
Βαμβάκι	52 629	60 692	34 845	90 104	58 154	104 960	103 420	98 907
Δέρματα	47.414	45 826	35.061	55.955	51.701	50 764	40 850	34 766
Σφουγγάρια	1.440	1.728	1.837	2 331	3 089	3 444	3 319	4 823
Καλοφάνιο, τερεβινθέλαιο	3.304	2 898	2.521	3.542	2 858	2 662	1 838	1 649
Πυρηνέλαιο	12 035	7.767	28.885	11 798	11 954	15 234	19 484	9 589
Λοιπές	18.568	22 036	19 609	28 529	40 717	41 200	45 724	47 657
IV. Ορυκτά και μεταλλεύματα	217.365	214.135	173.513	208.469	330.451	413.031	382.737	290.647
Βωξίτης	31 450	47.172	36 719	24 069	27 898	44 541	25 463	18 897
Μαγνησια καυστική	15.823	10 345	12.341	15 646	14 264	9 284	9 612	11 075
Μαγνησια διπυρή	31.804	21 994	21 421	15 259	27 275	25 594	17 279	7 171
Μολυβδου μεταλλεύματα	6 638	2 552	870	5 150	13 575	18 396	9 813	6 814
Μάρμαρα	36 013	35 416	40 095	50 422	62 878	75 388	96 805	86 113
Λοιπά	95 637	96.656	62 067	97 923	184 561	239 828	223 765	160 577
V. Πετρελαιοειδή	893.075	833.765	511.693	544.404	487.711	401.882	461.233	858.455
Βενζίνη	942	28 298	1 061	3 993	28 446	49 527	89 220	47 809
Λοιπά	892 133	805 467	510 632	540 411	459 265	352 355	372 013	810 646
VI. Βιομηχανικά και βιοτεχνικά προϊόντα	2.002.918	1.919.200	2.250.821	2.878.983	3.112.780	3.343.758	3.440.812	3.320.940
Κλωστοϋφαντουργικά	718 845	731 280	984 557	1 278 478	1 363 089	1 452 917	1 657 322	1 604 348
Τσιμέντα	178 926	150 879	139 081	143 226	156 693	131 300	166 703	171.269
Αντικρατικά	6 163	12.893	2 528	395	1 396	308	38	446
Άλλα χημικά και φαρμακευτικά	142 492	144.561	143 210	151.853	181 778	195 066	191 171	172 684
Αλουμίνιο και αλουμίνια	184 060	141.421	98 648	168.554	244 267	254 077	255 237	248.014
Νικέλιο και σιδηρονικέλιο	25 228	23 400	2 180	5.127	44 009	76 278	41.033	41 089
Σιδηρόφυλλα (λαμαρίνες)	69.757	57 405	78.324	127 310	160 504	238 381	185 320	160 307
Άλλα μέταλλα και είδη από μέταλλο	212 454	185 028	209 571	268 617	312 297	378 277	319 317	294 036
Μηχανήματα και μεταφορικά μέσα	45 373	43 281	40 478	52 405	51 552	29 940	33.390	51.335
Όργανα εφαρμογής ηλεκτρισμού	19 265	22 013	29 101	28 107	23 880	22 059	21 907	21.447
Γουναρικά	80 787	77.456	123 372	172 896	113 673	73 842	72 522	79.911
Υποδήματα και είδη από δέρμα	50 509	54 425	61 609	72 257	53.729	45 389	45 743	20 862
Είδη λαϊκής τέχνης	8 314	8 394	14 572	13.993	16 539	13 411	13.121	8 597
Λοιπά	260 745	266 766	323 590	395 765	389 377	432 515	437.988	445 595
VII. Λοιπά είδη (α)	117.842	163.085	193.875	219.335	187.126	139.039	172.574	210.594
Γενικό σύνολο	4.393.983	4.293.152	4.512.505	5.613.588	5.933.595	5.994.427	6.384.853	6.797.149

(α) Περιλαμβάνονται οι εκκρεμείς εντολές

Ανάλυση εξαγωγών (fob) κατά κατηγορία και είδος εμπορεύματος (συνέχεια)

Exports (fob) by commodity and commodity group (continued)

Thousand US dollars

1992	1993	Ιούνιος - June			Ιανουάριος - Ιούνιος January - June			Item
		1992	1993	1994	1992	1993	1994	
1.452.504	1.341.847	110.228	119.130	90.610	742.627	632.541	560.893	I. Food and beverages
42.941	33.943	3.848	2.003	2.420	23.005	13.671	14.425	Currants
33.319	36.854	2.481	3.733	1.978	14.426	19.454	13.628	Raisins
102.662	82.861	7.601	8.032	7.865	52.556	42.933	44.239	Olives
196.865	88.7299	25.653	11.801	5.582	118.430	66.300	48.953	Olive oil
73.469	63.885	5.540	4.991	6.182	34.470	33.535	34.286	Wines and spirits
72.417	111.772	3.641	11.653	4.294	46.827	57.452	57.427	Citrus fruit
149.682	139.203	7.690	9.829	11.177	41.318	40.375	39.508	Other fresh fruit
334.123	291.518	24.724	25.049	19.264	172.637	134.238	108.425	Fruit and vegetables preserved
18.483	17.442	2.435	1.823	1.356	11.163	7.461	7.488	Fruit juices
145.031	111.268	2.536	3.762	1.809	88.976	43.403	20.940	Cereals (wheat, barley, rice)
21.097	33.409	2.945	1.991	3.658	10.541	14.918	17.610	Cheese
262.415	330.962	21.132	34.463	25.025	128.478	158.805	153.966	Other food
193.044	141.652	22.344	7.953	3.843	126.128	99.039	69.307	II. Tobacco
179.281	221.648	16.410	13.559	12.648	94.548	132.578	130.946	III. Raw materials and semi-finished products
57.128	129.106	5.978	5.545	4.801	25.109	82.415	80.423	Cotton
38.327	32.058	3.464	2.766	4.472	21.965	15.046	23.629	Skins and hides
4.104	3.982	344	235	117	2.330	1.766	1.848	Sponges
2.335	3.009	171	325	21	1.159	1.668	1.481	Rosin, turpentine
19.238	6.725	640	20	117	15.518	5.728	2.078	Sulphur oil
58.149	46.768	5.813	4.668	3.120	28.467	25.955	21.487	Other
256.892	214.738	29.015	19.090	23.014	127.343	101.659	108.358	IV. Minerals and ores
19.691	16.802	1.587	1.180	1.427	9.121	6.315	7.513	Bauxite
11.979	10.610	1.397	672	753	4.560	6.450	4.676	Caustic magnesia
3.968	2.093	54	243	1.079	3.388	394	2.838	Dead burnt magnesite
8.875	4.531	356	563	262	3.535	2.810	1.279	Lead ore
83.025	76.605	6.382	7.601	5.535	36.527	38.545	32.718	Marble
129.354	104.097	19.239	8.851	13.958	70.212	47.145	59.334	Other
626.532	553.674	44.002	57.482	44.406	284.032	282.488	244.680	V. Petroleum products
118.237	65.971	2.059	3.143	8.030	67.441	46.273	27.664	Gasoline
508.295	492.703	41.943	54.339	38.376	216.591	238.215	217.016	Other
3.107.990	2.429.410	286.805	220.548	193.600	1.624.462	1.318.770	1.187.496	VI. Manufactures
1.626.282	1.236.892	142.904	113.591	94.181	870.779	667.842	631.229	Textiles
182.460	160.150	21.124	15.104	8.753	94.718	66.978	67.982	Cement
695	3.697	-	6	4	775	57	1.509	Antiknock compound
198.123	149.218	23.260	11.647	14.850	109.660	77.715	69.389	Chemicals, pharmaceuticals
170.309	150.900	10.098	17.143	12.485	75.351	89.246	55.565	Aluminium and alumina
28.472	7.593	5.091	93	4.340	17.015	5.842	21.427	Nickel, ferronickel
126.895	72.718	23.045	8.484	7.340	82.972	52.125	22.427	Steel plate
271.618	225.523	19.719	24.112	21.483	122.858	126.021	127.161	Metals and metal articles
73.792	49.511	9.668	4.175	3.472	37.808	26.041	15.383	Machinery and means of transport
26.587	26.327	1.362	1.578	877	9.894	15.471	8.502	Electrical appliances
75.970	50.959	5.473	3.605	2.789	41.157	29.613	15.278	Furs
17.992	25.633	1.261	1.387	947	9.137	7.524	5.104	Footwear, leather articles
13.004	14.430	1.214	968	1.256	5.208	5.719	5.753	Handicraft articles
297.791	255.863	22.588	18.655	21.043	147.130	146.776	122.298	Other
192.584	126.345	21.073	11.661	10.518	95.381	63.029	63.064	VII. Unallocated (a)
6.008.827	5.034.314	529.875	449.423	378.639	3.094.521	2.828.104	2.344.744	Grand total

(a) Including orders for unspecified commodities.

Ανάλυση εισαγωγών (cif) κατά κατηγορία και είδος εμπορεύματος
Imports (cif) by commodity and commodity group

Χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ

Κατηγορία	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
I. Τρόφιμα	1.208.303	1.350.512	1.655.191	2.175.991	2.278.237	2.175.008	2.499.427	2.532.496
α. Βασικά	1.011.281	1.133.026	1.381.313	1.775.727	1.877.160	1.718.455	1.881.642	1.924.314
Κρέατα και ζωντανά ζώα	466 533	503 020	611 687	739 777	831 054	787 830	846 581	772 613
Γαλακτοκομικά	209.280	230 644	299 566	338 516	343 850	357 808	364 658	430 456
Ψαρικά	67 280	69 737	76 963	89 775	102 993	110 447	138 820	140 822
Σιτάρι	14 562	55 040	62 540	86 704	73 730	50 525	81 892	68 090
Δημητριακά (και αλεύρι)	37 334	37 163	79 130	208 692	78 801	43 368	64 879	72 761
Όσπρια (και πατάτες)	13 674	21 849	26 057	37 022	34 368	46 824	75 101	89 376
Ζάχαρη	585	31 054	1 128	32 953	132 339	76 426	2 265	2 094
Καφές	58 311	42 404	71 185	53 528	39 807	36 641	41 916	38 376
Ρύζι	5 319	4 789	8 877	6 354	16 753	6 691	10 939	7 958
Φυτικά λάδια και σπόροι	84 480	74 827	77 994	107 401	119 270	102 119	142 103	181 954
Ζωοτροφές	39 814	44 557	45 294	52 263	54 787	72 513	71 750	82 570
Λοιπά	14.327	17 942	20 892	22.742	49 408	27.263	40.738	37.244
β. Μη βασικά	1.445.455	217.486	273.878	400.264	401.077	456.551	617.785	608.182
Κρέατα παρασκευασμένα	17 875	19 161	22 025	34 122	25 667	28 905	33 810	32 062
Γαλακτοκομικά	14 573	7 231	11 245	16 387	14 621	13 771	16 443	17 095
Ψαρικά παρασκευασμένα	18 820	21 389	29 636	36 398	29 081	36 709	32 320	33 778
Κακάο και σοκολάτα	29 676	28 251	32 851	45 809	43 774	46 427	63 925	68 543
Καρποί και φρούτα	7 896	12 771	16 437	37 459	32 344	36 305	52 964	62 043
Ποτά οινόπνευματώδη κλπ.	25 242	35 946	39 576	61 912	93 848	116 996	183 251	140 122
Λοιπά	82 940	92 737	122 108	168 177	161 742	177 438	235 072	254 539
II. Πρώτες ύλες	1.445.455	1.518.734	1.607.388	1.733.208	2.049.784	2.323.845	2.438.801	2.341.743
α. Καταναλωτικές	822.459	906.681	958.620	995.619	1.146.568	1.154.646	1.333.853	1.289.195
Δέρματα ακατέργαστα	36 554	38 685	44 963	26 474	32 211	31 935	36 934	23 099
Χαρτοπολιτός	50 898	55 888	63 554	77 121	75 701	69 094	53 463	46 337
Έρια	39 138	41 970	46 828	39 476	30 918	24 814	27 712	19 207
Βαμβάκι και κλωστικές ίνες	120 377	143 013	126 413	121 358	143 190	91 159	101 842	97 309
Λιπάσματα	53 698	75 783	60 882	72 121	79 938	95 641	83 677	105 938
Λοιπά χημικά	371 665	398 250	455 572	518 980	622 473	699 864	849 737	808 455
Ορυκτά και μεταλλεύματα	69 209	64 870	54 824	32 408	54 749	41 171	46 269	56 913
Κουτασοί ακατέργαστοι	23 791	21 482	24 812	30 126	29 196	31 799	37 405	34 978
Λοιπές	57 129	66 740	80 772	77 555	78 192	69 169	96 814	96 959
β. Υλικά κατασκευών	622 996	612.053	648 768	737.589	903.216	1.168.999	1.104.948	1.052.548
Σίδηρος και χάλυβας	442 000	405 623	435 476	494 035	635 317	833 482	717 997	727 692
Ξυλεία	97 029	103 288	118 808	138 981	140 560	187 668	229 577	205 842
Χαλκός και είδη από χαλκό	48 858	74 063	76 194	81 251	122 670	144 475	158 221	113 899
Άσφαλτος	32 687	26 524	15 077	17 864	1.954	803	1.845	7.773
Λοιπά	2 422	2 555	3 213	5 458	2 715	2 571	692	2 658
II. Κούσιμα - λιπαντικά	3.079.901	3.188.082	1.785.519	2.360.159	1.865.098	2.092.385	2.893.953	2.892.827
α. Άνθρακες	71.696	93.145	43.756	36.218	45.176	26.918	43.838	116.260
β. Πετρελαιοειδή	3.008.205	3.094.937	1.742.763	2.323.941	1.819.922	2.065.467	2.650.115	2.776.567
Πετρέλαιο αργό	2.012.588	1.988 871	1.131.887	1.660.481	1 250 051	1 513 382	1.797 947	1.594 729
Βενζίνη	281 333	507 909	247 489	148 518	118 972	97 681	74 187	23 668
Φωτιστικό πετρέλαιο	7 527	7 301	11 710	1 837	5 157	6 572	4 896	24 119
Νάφθα	414.171	292.100	246 929	438 949	368 770	375 889	686 742	697 480
Λιπαντικά	184 934	245 048	77 028	36 450	54 283	56 271	70 083	148 851
Λοιπά	107 852	53 908	27 728	37 726	28 709	15 912	18 260	79 720

Ανάλυση εισαγωγών (cif) κατά κατηγορία και είδος εμπορεύματος (συνέχεια)
Imports (cif) by commodity and commodity group (continued)

Thousand US dollars

1992	1993	Ιούνιος - June			Ιανουάριος - Ιούνιος January - June			Item
		1992	1993	1994	1992	1993	1994	
2.796.941	2.398.514	271.235	202.344	219.635	1.428.099	1.068.115	1.303.108	I. Food
2.124.217	1.807.460	217.950	151.753	163.150	1.079.829	795.358	959.538	a. Basic
878.841	704.451	86.401	65.816	67.246	414.050	295.652	343.715	Meat and live animals
491.821	407.639	46.951	35.440	39.995	244.710	186.794	223.405	Dairy products
151.417	137.388	15.267	10.557	13.972	82.408	73.614	76.381	Fish
52.812	60.294	-2.208	1.398	2.898	25.844	19.011	34.607	Wheat
88.943	91.670	25.028	11.203	2.390	62.909	39.123	69.819	Cereals (and flour)
64.466	54.594	3.200	2.700	2.519	35.168	27.332	37.026	Pulse (and potatoes)
17.392	22.340	13.984	370	657	15.908	3.032	2.481	Sugar
36.174	48.375	3.173	3.284	7.486	19.324	22.528	32.069	Coffee
7.214	5.399	173	358	80	5.683	3.785	2.089	Rice
184.325	118.320	13.531	6.462	10.544	97.997	54.663	56.842	Vegetable oils and seeds
120.685	109.586	8.404	10.241	11.345	49.169	53.287	43.852	Animal feed
50.327	47.404	4.046	3.924	4.018	26.659	16.537	37.252	Other
672.724	591.054	53.285	50.591	56.485	348.270	272.757	343.570	b. Non-basic
41.105	26.277	4.282	1.918	1.571	22.949	12.107	14.810	Meat preparations
20.847	11.632	1.864	1.095	1.972	12.490	4.305	9.430	Dairy products
35.659	31.223	2.562	2.982	2.199	19.800	16.207	16.463	Fish preparations
54.548	45.388	-461	613	1.805	22.413	19.551	28.634	Cocoa and chocolate
78.123	61.278	8.096	4.274	7.483	50.560	30.814	56.909	Nuts and fruit
141.301	114.935	10.772	13.497	9.694	66.082	44.980	38.810	Beverages
301.141	300.321	26.170	26.212	31.781	153.976	144.793	178.514	Other
2.383.770	2.010.837	238.138	188.094	172.175	1.167.119	1.115.939	1.026.924	II. Raw materials
1.402.346	1.267.890	128.890	108.842	103.947	703.340	724.785	610.978	a. Consumption materials
29.138	23.134	2.889	1.211	1.920	13.690	13.563	12.842	Hides and skins
54.122	44.028	8.343	5.250	8.508	32.220	24.178	30.326	Paper pulp
19.304	15.943	2.239	2.176	1.555	9.282	9.190	6.402	Wool
101.331	62.936	8.117	7.568	6.684	49.430	29.837	41.911	Cotton and fibres
94.006	107.993	4.078	5.566	6.497	52.858	64.632	54.794	Fertilizers
935.471	826.094	86.601	65.407	67.003	454.845	483.654	389.129	Other chemicals
45.425	35.673	3.597	1.810	2.539	26.025	18.392	16.615	Minerals and ores
26.313	42.551	1.636	8.007	2.144	11.597	22.271	15.346	Raw rubber
97.236	109.538	11.390	11.847	7.097	53.393	59.068	43.613	Other
961.424	742.947	107.246	77.252	68.228	463.779	391.154	415.946	b. Construction materials
638.787	457.570	78.351	48.492	44.091	305.428	237.405	269.886	Iron and steel
195.819	155.068	13.426	11.795	14.019	95.511	78.034	76.336	Timber
129.301	124.278	15.842	16.681	9.925	64.426	72.538	64.633	Copper and articles of copper
1.433	1.787	53	82	45	362	1.318	2.159	Asphalt
3.896	4.249	-426	202	148	1.948	1.859	2.932	Other
2.278.415	1.947.389	171.941	190.810	124.233	1.250.131	1.005.324	942.050	II. Fuels - lubricants
65.361	40.852	3.799	8.075	1.256	24.366	18.977	6.721	a. Coal
2.211.054	1.906.537	168.142	182.735	122.977	1.225.765	986.347	935.329	b. Petroleum products
1.218.380	931.182	112.377	57.181	82.473	793.687	562.540	540.427	Crude oil
211.865	250.415	8.884	13.418	13.097	95.408	119.605	108.945	Gasoline
1.845	817	538	-20	535	860	553	1.429	Lamp oil
618.698	615.572	39.522	103.938	17.143	241.858	241.017	237.745	Diesel oil
78.557	78.608	5.782	5.937	8.651	32.719	46.888	34.304	Lubricants
81.709	29.943	3.539	2.283	3.678	61.233	15.746	12.479	Other

Ανάλυση εισαγωγών (cif) κατά κατηγορία και είδος εμπορεύματος (συνέχεια)
Imports (cif) by commodity and commodity group (continued)

Χιλιάδες δολάρια ΗΠΑ

Κατηγορία	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
IV. Κεφαλαιουχικά	1.742.957	1.932.507	2.091.097	2.400.913	3.123.705	3.492.225	4.234.069	4.167.915
α. Μηχανήματα	1.239.539	1.434.130	1.589.022	1.867.168	2.561.312	2.836.551	3.349.091	3.244.998
Γεωργικά	115.367	118.050	74.718	51.912	119.045	121.412	148.812	155.894
N Δ. 2687/53								
Λοιπά	1.124.172	1.316.080	1.514.304	1.815.256	2.442.267	2.715.139	3.200.279	3.089.104
β. Μεταφορικά μέσα	384.943	342.473	319.096	346.201	315.234	372.055	535.360	547.418
Φορητό-λεωφορεία	87.228	72.972	70.762	61.907	91.922	148.408	235.043	200.031
Λοιπά	297.715	269.501	248.334	264.294	223.312	223.647	300.317	347.387
γ. Ηλεκτροτεχνικός εξοπλισμός	118.475	155.904	182.979	187.544	247.159	283.619	349.618	375.499
V. Βιομηχανικά είδη κατανάλωσης	2.215.217	2.530.294	3.014.751	3.846.815	4.221.343	4.978.854	6.801.959	7.163.005
α. Ενδύματα	298.604	312.885	367.254	493.850	519.894	521.993	655.969	606.729
Νήματα και κλωστές	94.295	102.444	119.828	166.689	158.945	138.622	153.922	145.827
Μέταλλα (εκτός από αίδηρο, χάλυβα, χαλκό)	82.321	59.713	66.611	88.965	102.689	124.698	150.937	143.433
Πλαστικές, τεχνητές, συνθετικές υφές	141.488	150.728	180.815	238.196	258.260	258.673	351.110	317.469
β Βασικά	685.836	832.203	973.650	1.241.517	1.369.577	1.584.705	2.073.690	2.019.307
Είδη αυτοκινήτων (ελαστικά, ανταλλάκ)	160.084	202.315	231.062	309.682	364.274	427.883	568.406	481.485
Χαρτί και είδη από χαρτί	117.722	127.658	148.860	173.098	188.662	230.063	267.235	251.181
Βιομηχανικά είδη από μέταλλο	64.369	60.230	82.522	99.542	107.560	133.276	186.968	172.034
Ιατρικά και φαρμακευτικά	110.926	120.637	134.165	163.791	160.729	185.765	263.969	274.630
Επιπληρωτικά, ιατρικά κλπ. όργανα	90.545	143.851	141.999	178.054	212.835	236.528	312.405	373.150
Χρώματα και βαφές	44.861	50.524	72.990	89.632	97.197	123.127	137.143	142.516
Λοιπά	97.379	126.488	162.052	227.718	238.320	248.063	337.564	324.311
γ. Μη βασικά	1.230.777	1.385.206	1.673.847	2.111.448	2.331.872	2.872.156	4.072.300	4.536.969
Κοσμητικά, αξυμμένα	24.530	22.693	29.432	42.564	45.940	65.827	106.036	109.034
Είδη από δέρμα και γουναρικά	73.528	93.235	113.101	131.750	117.739	108.844	96.562	90.639
Είδη υφαντουργίας	198.401	241.577	299.669	416.016	543.029	649.354	909.949	938.437
Γυάλα και πρήλα είδη	78.172	84.551	129.309	134.031	179.803	262.148	323.042	313.164
Όργανα εφαρμογής ηλεκτρισμού	107.517	131.365	180.715	196.111	195.484	254.141	355.600	351.035
Μεταφορικά μέσα, ιδιωτικού τύπου	164.848	209.842	190.984	249.657	185.438	260.566	616.188	779.340
Είδη οικιακής οικονομίας	78.281	99.105	83.886	119.505	143.421	219.622	302.124	312.700
Φωτογραφικά, κινηματογραφικά, μουσικά και λοιπά όργανα, ρολόγια	94.173	114.007	160.581	190.783	133.406	165.055	198.353	230.613
Είδη από ξύλο	16.152	16.024	19.465	20.553	29.785	38.423	55.576	64.301
Τεχνουργήματα από πλαστικό	59.937	74.826	88.881	121.302	135.319	149.464	182.724	206.211
Τεχνουργήματα από χαρτί κλπ	24.691	23.030	24.562	53.419	62.269	50.021	65.736	97.126
Έντυπα	37.061	41.106	37.558	54.649	76.757	91.076	116.285	126.971
Πολύτιμοι λίθοι - μέταλλα κλπ	58.127	39.327	45.841	40.003	41.919	51.207	73.690	75.593
Λοιπά	215.259	213.518	269.863	335.105	439.563	506.408	670.435	841.805
VI. Νουλοι (που δεν κατανέμονται)	52.957	41.020	43.343	39.029	26.581	52.802	24.333	6.660
Γενικά σύνολο	9.744.790	10.581.149	10.198.289	12.556.115	13.564.728	15.114.717	18.692.542	19.104.646

Ανάλυση εισαγωγών (cif) κατά κατηγορία και είδος εμπορεύματος (συνέχεια)

Imports (cif) by commodity and commodity group (continued)

Thousand US dollars

1992	1993	Ιούνιος - June			Ιανουάριος - Ιούνιος January - June			Item
		1992	1993	1994	1992	1993	1994	
4.417.742	4.142.120	373.682	384.483	417.439	2.140.562	2.090.411	2.230.197	IV. Capital goods
3.484.770	3.143.480	303.797	288.260	318.646	1.683.242	1.555.801	1.698.115	a Machinery
169.041	103.935	17.620	7.481	4.346	105.615	54.569	46.758	Agricultural machinery
3.315.729								L 2687/53
522.139	3.039.545	286.177	280.779	314.300	1.577.627	1.501.232	1.651.357	Other
250.413	477.120	44.751	54.476	78.692	274.282	255.850	323.972	b Transport equipment
271.726	150.151	16.258	20.714	60.285	141.623	90.165	153.704	Trucks and buses
410.833	326.909	28.493	33.762	18.407	132.038	165.685	170.268	Other
410.833	521.528	25.134	41.747	20.101	183.038	278.760	208.110	c Electrical equipment
8.042.176	7.109.844	664.501	544.632	600.850	3.873.064	3.540.679	3.684.238	V. Manufactured consumer goods
668.717	574.590	63.492	53.346	58.672	350.119	267.380	295.301	a Intermediata
166.148	123.125	16.542	16.427	11.055	90.776	62.322	66.794	Threads and yarns
148.295	142.443	13.677	12.885	20.227	73.010	66.613	80.296	Metals (excl. iron, steel, copper)
354.274	309.022	33.273	24.034	27.390	186.333	138.445	148.211	Plastic and other synthetic materials
2.173.309	2.060.939	206.360	195.564	169.187	1.082.109	1.005.449	1.064.706	b Basic
508.201	458.525	45.967	36.728	31.181	242.557	231.244	208.264	Motor vehicle articles (tyres, tubes, spare parts)
252.346	231.263	29.048	20.000	19.336	137.511	123.617	129.895	Paper and paper articles
184.820	141.998	15.972	13.017	10.236	78.498	69.081	65.035	Metal manufacturers
370.713	429.762	39.372	49.762	40.407	188.151	213.823	246.385	Medical and pharmaceutical products
403.391	375.995	37.925	38.801	30.358	205.452	183.399	200.108	Scientific and medical instruments
129.576	112.634	9.954	7.736	11.078	60.808	49.722	58.794	Paints and dyes
344.262	310.762	28.122	29.520	26.591	169.132	134.583	156.025	Other
5.200.150	4.474.315	394.649	295.722	372.991	2.440.836	2.267.850	2.324.229	c Non-basic
135.373	152.644	14.373	16.873	13.862	83.422	77.463	79.656	Cosmetics, perfumes
115.138	122.892	6.582	8.972	13.340	55.336	55.615	78.362	Leather articles and furs
1.032.008	954.912	71.770	59.877	61.465	468.238	435.907	480.440	Textiles
326.506	251.163	28.606	19.320	24.796	162.279	107.629	131.063	Glassware and pottery
420.286	405.154	31.528	28.445	41.982	173.772	186.239	218.731	Electrical appliances
1.029.816	674.322	78.770	12.723	49.534	485.936	473.961	345.501	Passenger vehicles (other than buses)
351.004	274.837	27.063	23.107	27.086	142.811	139.392	150.090	Household articles
252.008	225.955	12.697	16.100	21.954	116.119	90.992	123.456	Photographic, cinematographic, musical instruments, watches and clocks
56.728	42.439	6.639	2.621	4.354	29.119	20.291	22.830	Wood manufactures
235.491	218.967	22.185	14.880	16.710	122.746	132.807	89.050	Plastic articles
95.068	93.806	7.740	7.833	13.566	47.564	44.720	67.120	Paper articles etc.
144.373	115.494	10.450	9.893	9.195	70.072	57.029	52.269	Printed matter
80.985	92.688	8.942	9.914	8.403	43.961	47.927	68.702	Precious stones, metals etc.
925.368	849.042	67.294	65.164	66.744	459.461	397.878	416.959	Other
5.001	6.788	1.414	542	62	2.287	5.128	396	VI. Freight (unallocated)
2.902.045	17.615.498	1.718.909	1.508.905	1.534.394	9.861.262	8.825.596	9.186.911	Grand total

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.

Στο παράρτημα αυτό τοποθετούνται οι χάρτες που είναι απαραίτητοι για την καλύτερη κατανόηση κάποιων κειμένων της εργασίας.

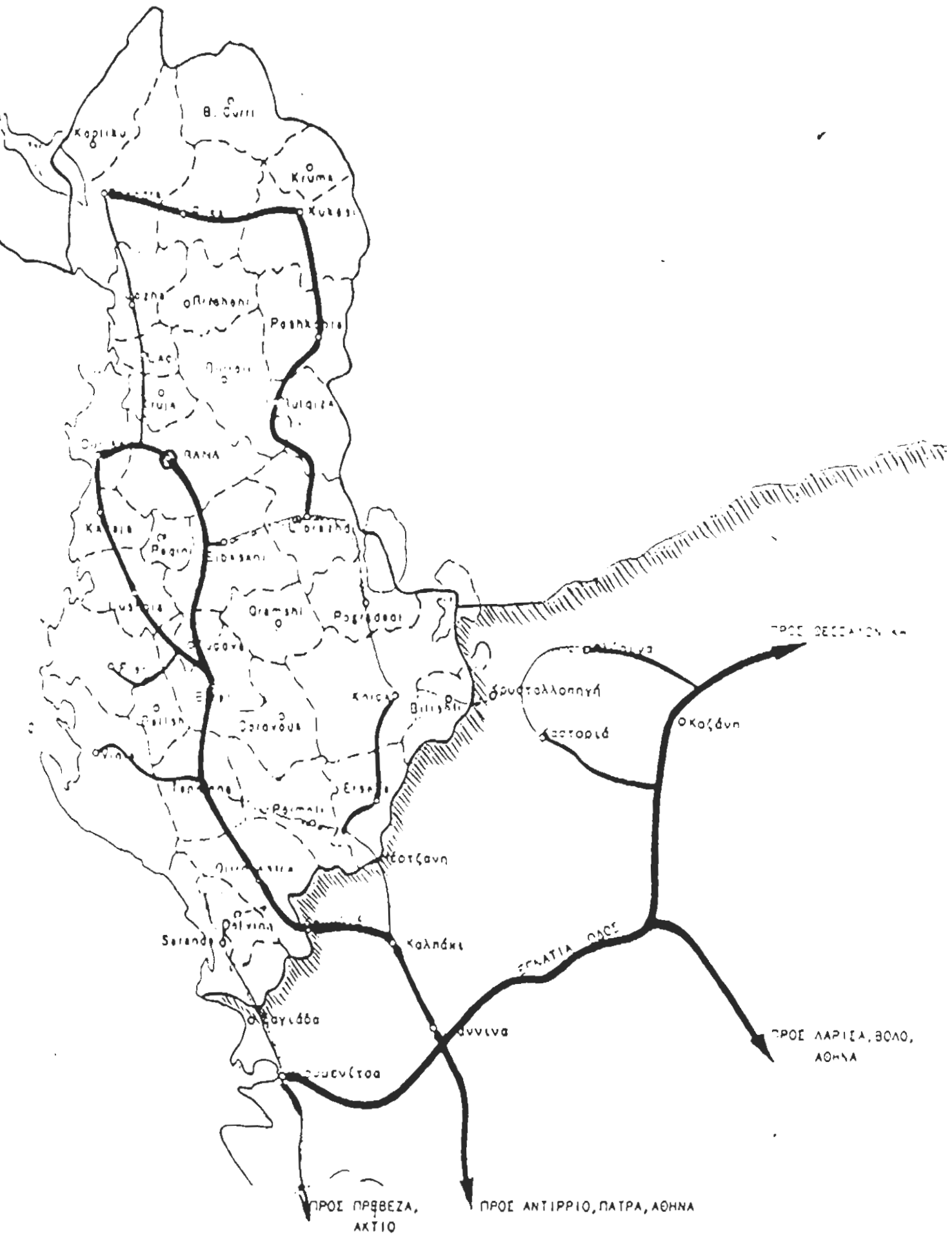
Σε κάθε γράμμα (Α, Β, Γ, Δ) αντιστοιχούν οι χάρτες διαφορετικής χώρας.

Α. Αλβανία

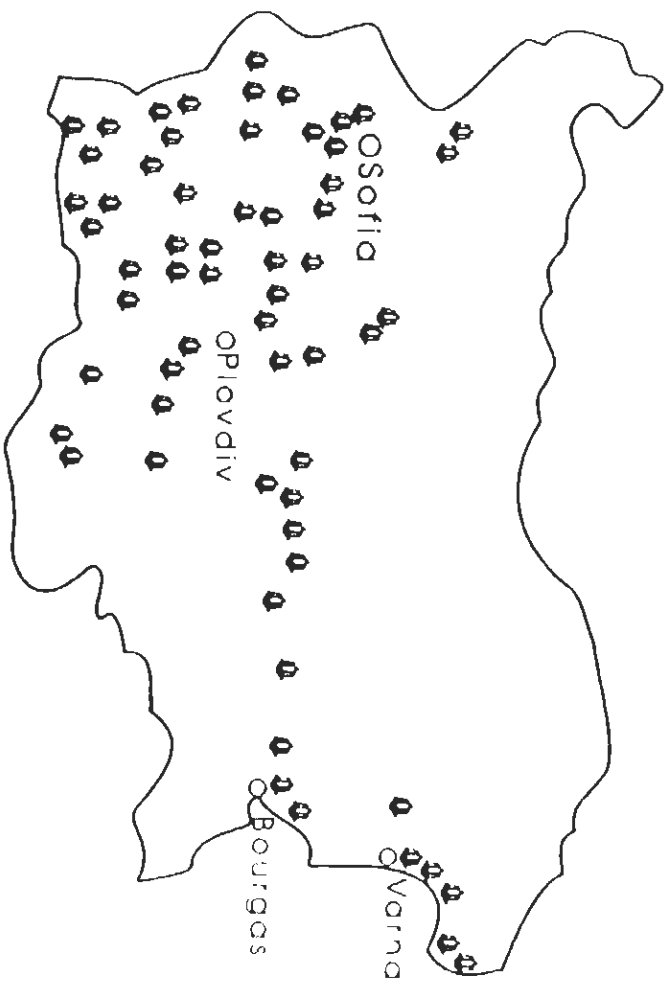
Β. Βουλγαρία

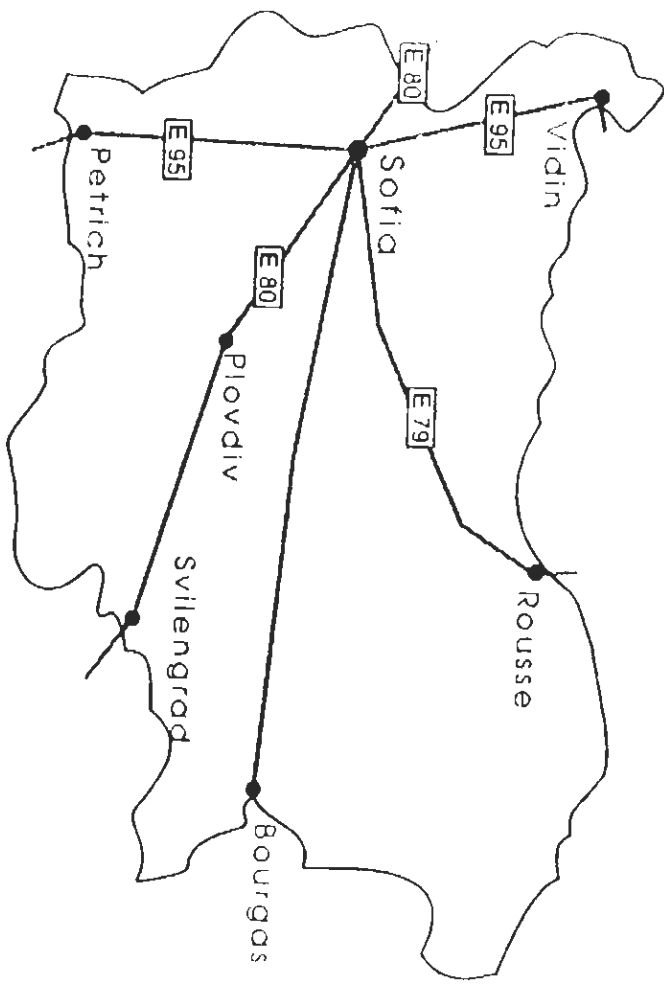
Γ. Ρουμανία

Δ. Ελλάδα

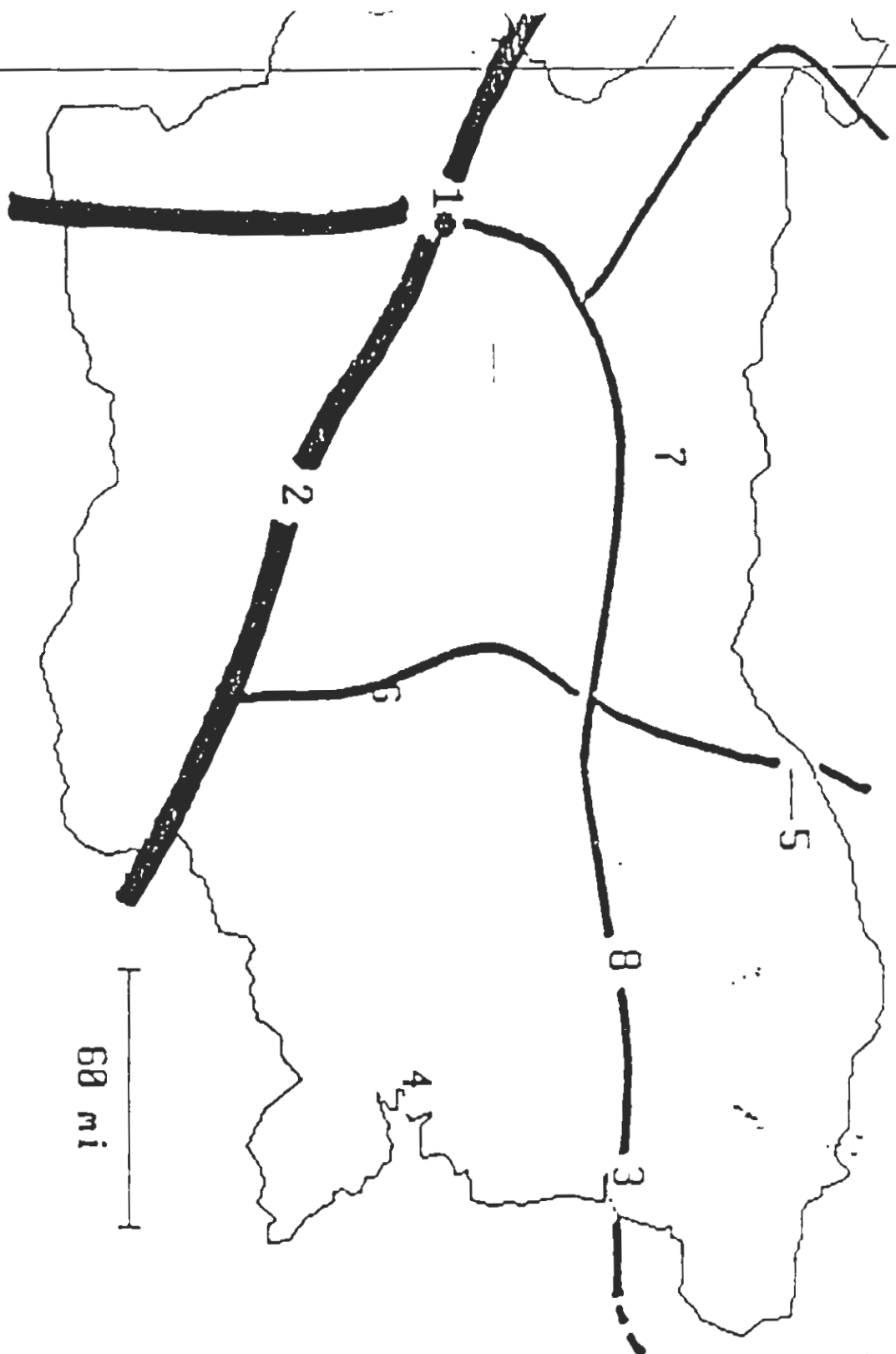

Mineral Water Springs

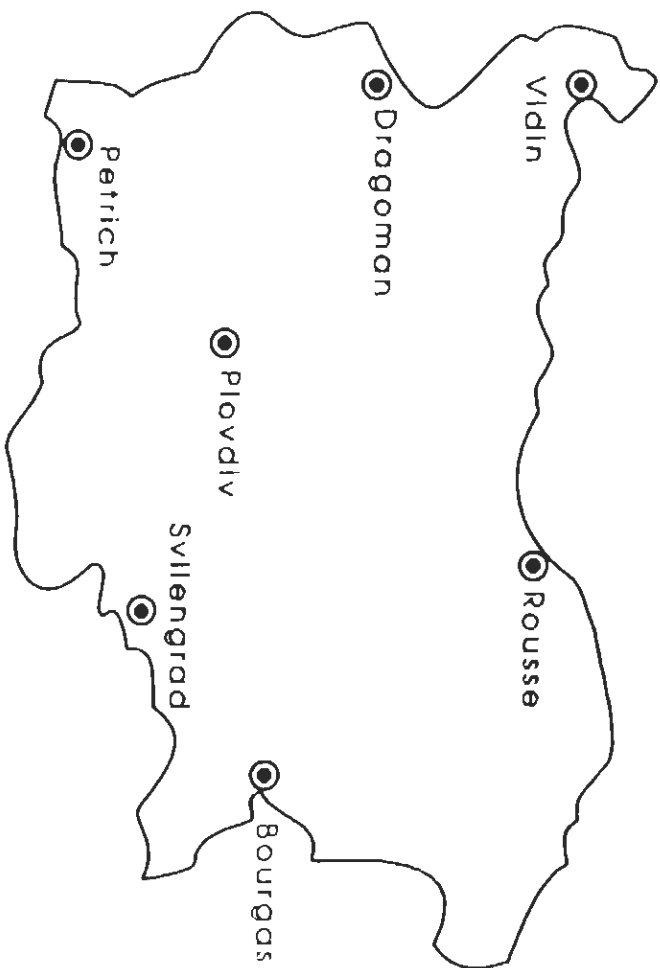
MAIN INTERNATIONAL TRANSPORTATION LINKS ACROSS BULGARIA

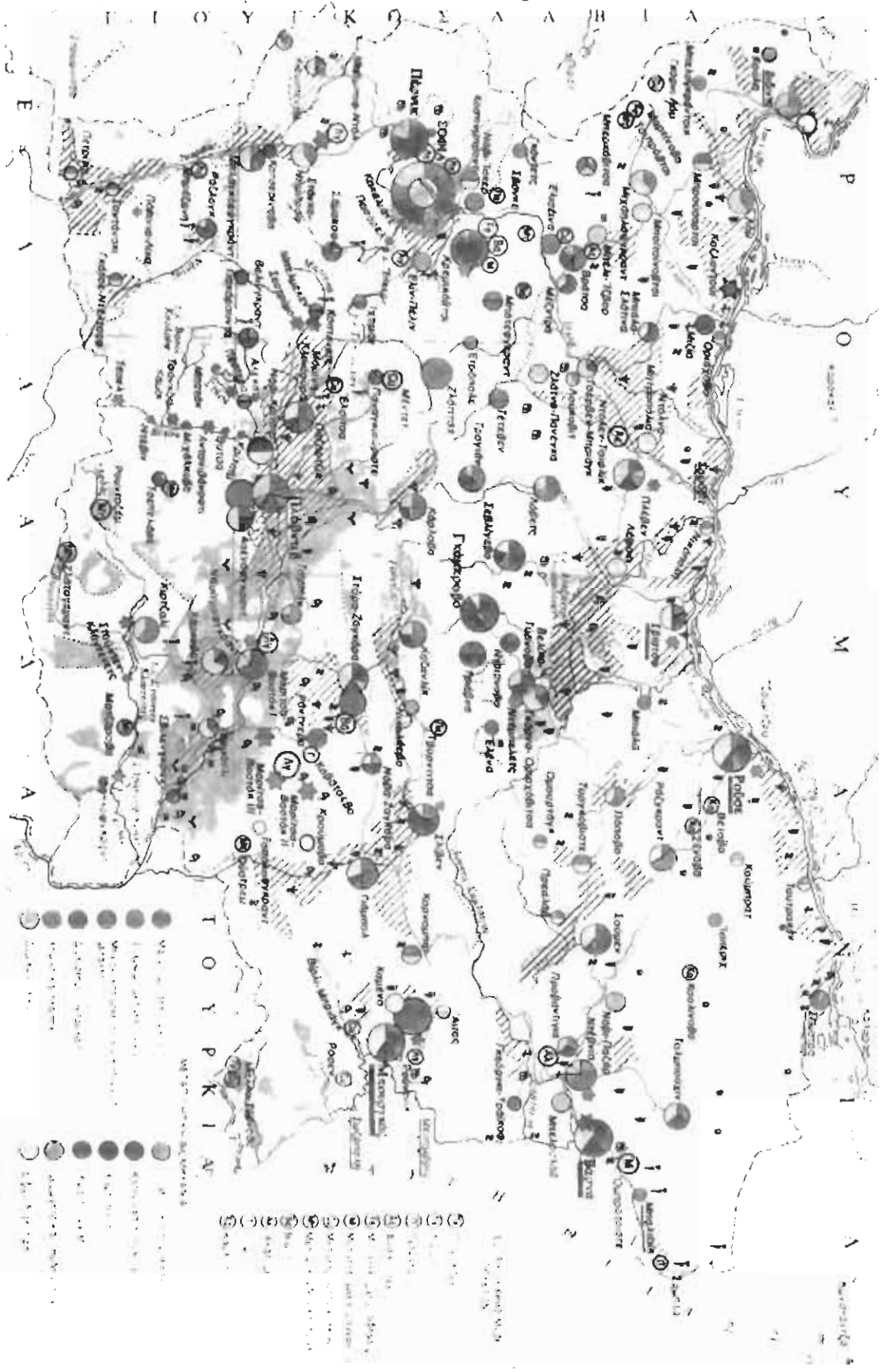

CITIES

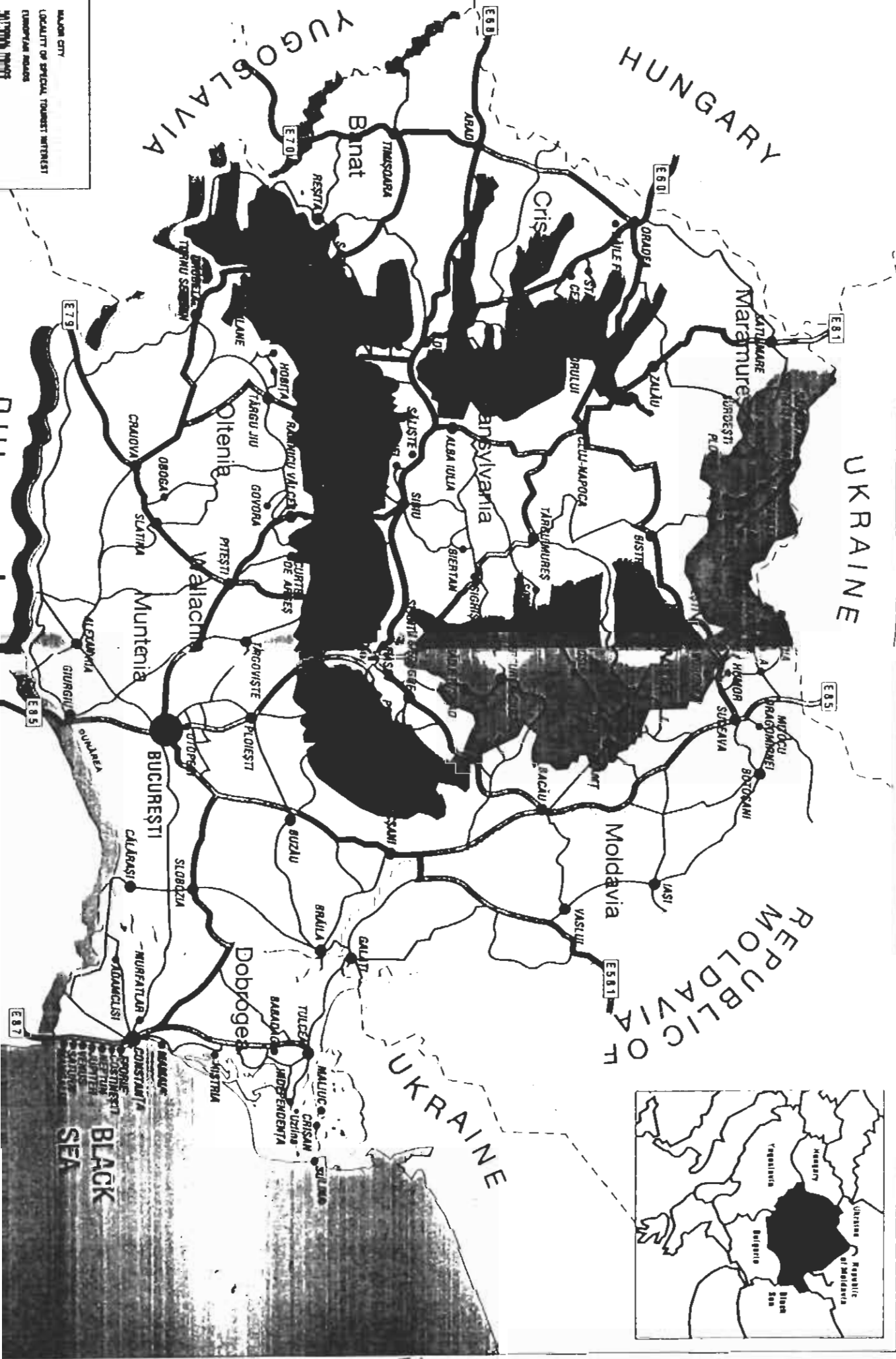
- 1. SOFIA
- 2. Plovdiv
- 3. Varna
- 4. Burgas
- 5. Ruse
- 6. Stara Zagora
- 7. Plevna
- 8. Shumen

Duty-free Zones

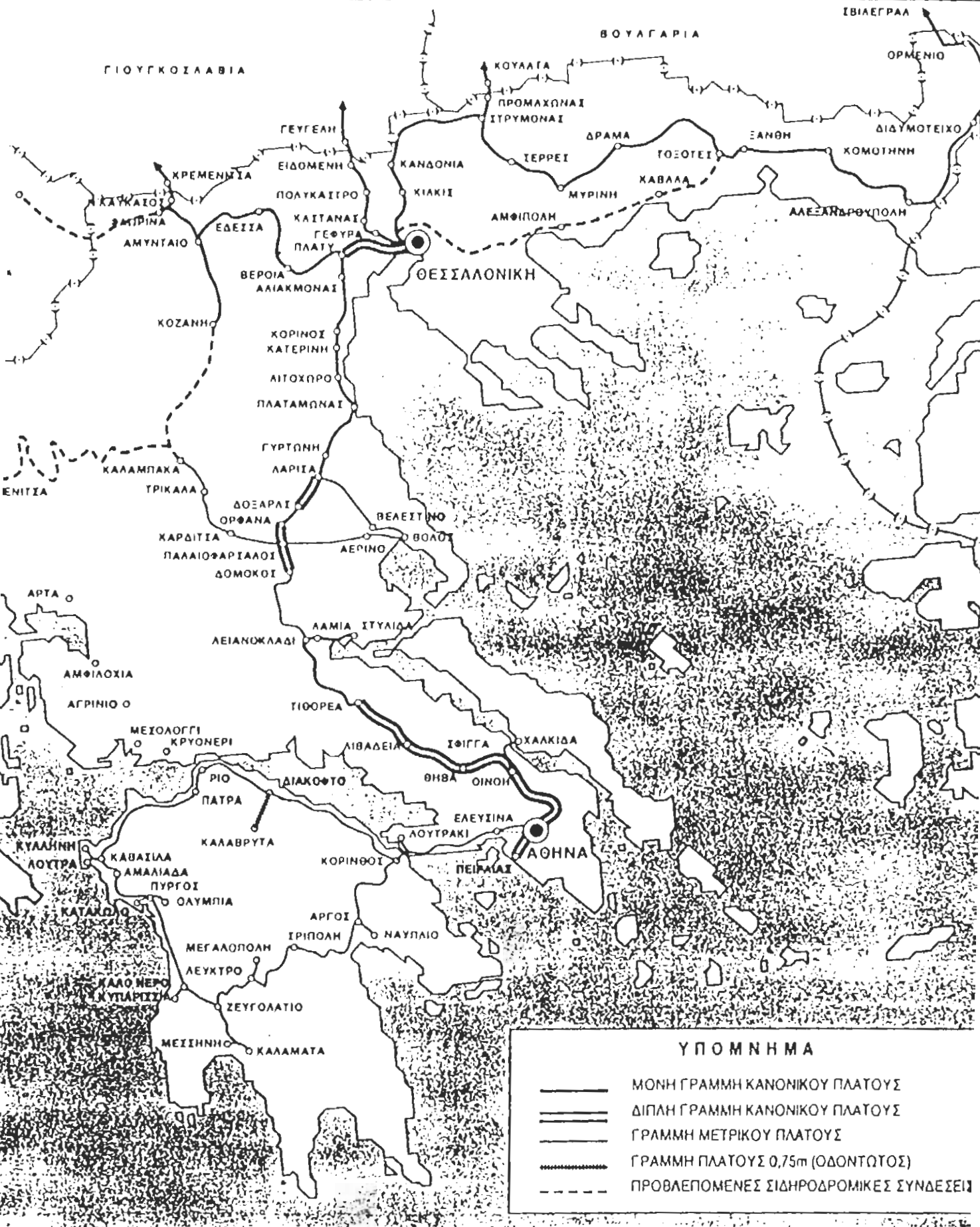

- MAJOR CITY
- LOCALITY OF SPECIAL TOURIST INTEREST
- EUROPEAN ROAD
- NATIONAL HIGHWAY

ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΡΓΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΟΣΕ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΟΥ

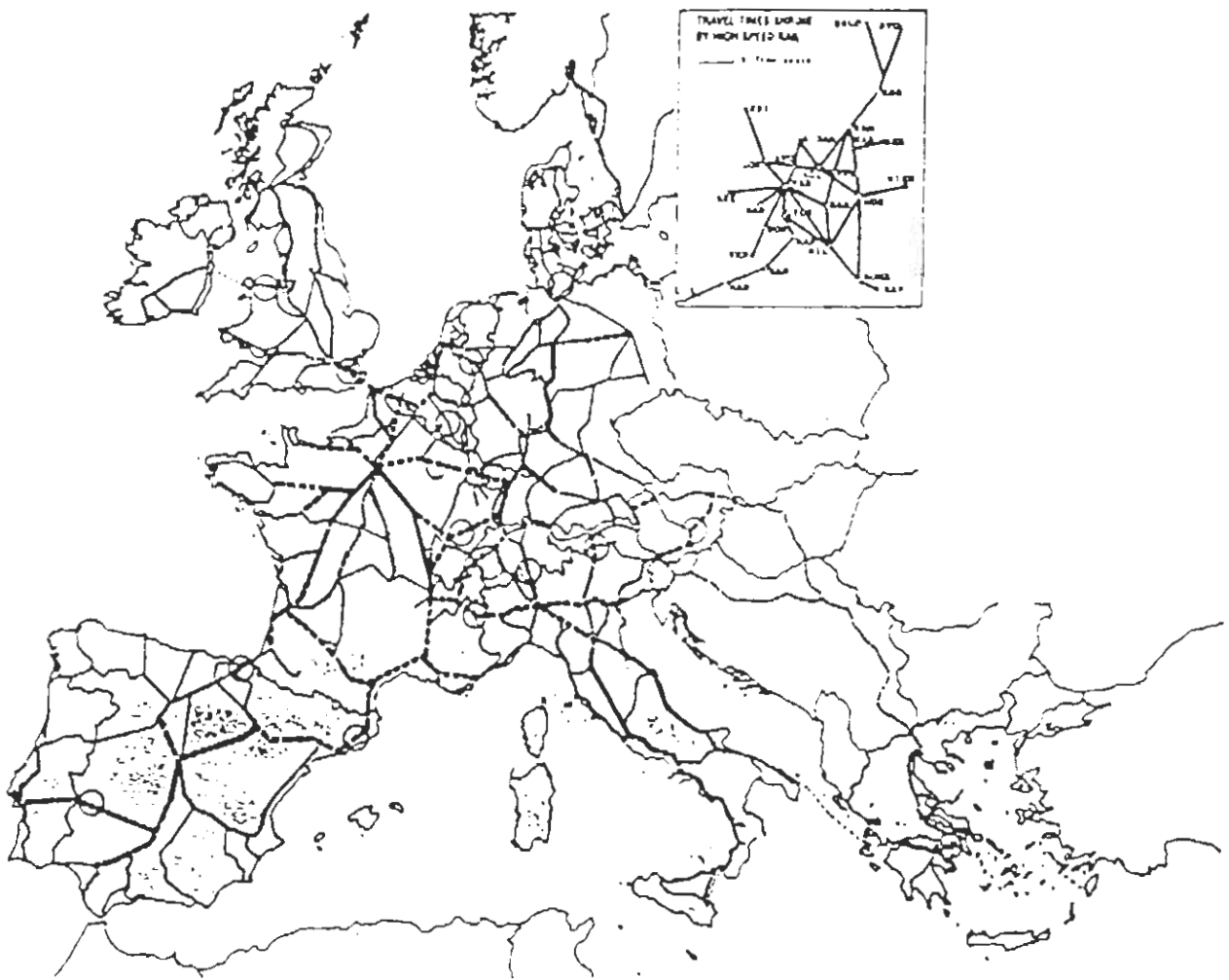

Σιδηροδρομικό φορτίο

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Τόννοι (Χιλ.)	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Τρανζίτ	1.780	2.023	1.955	2.069	1.841	1.864	1.870
ΕΥΧΩΡΙΟ	1.383	1.264	953	1.250	1.264	948	812
Ξένο	988	877	876	730	849	898	860
Φόρτωση	332	315	342	186	250	245	332
Εκφόρτωση	656	562	534	544	599	653	528
Σύνολο	4.151	4.164	3.784	4.049	3.954	3.710	3.542
Χαλιμετρικοί Τόννοι (εκατ.)							
Τρανζίτ	159	175	163	165	147	153	149
ΕΥΧΩΡΙΟ	337	300	242	268	282	236	238
Ξένο	238	227	194	172	228	258	225
Φόρτωση	69	70	56	41	59	75	85
Εκφόρτωση	169	157	138	131	169	183	141
Σύνολο	734	702	599	605	657	647	606
Εσοδα (εκατ. δρχ.)	3.862	4.549	4.450	5.108	5.939	7.795	8.239

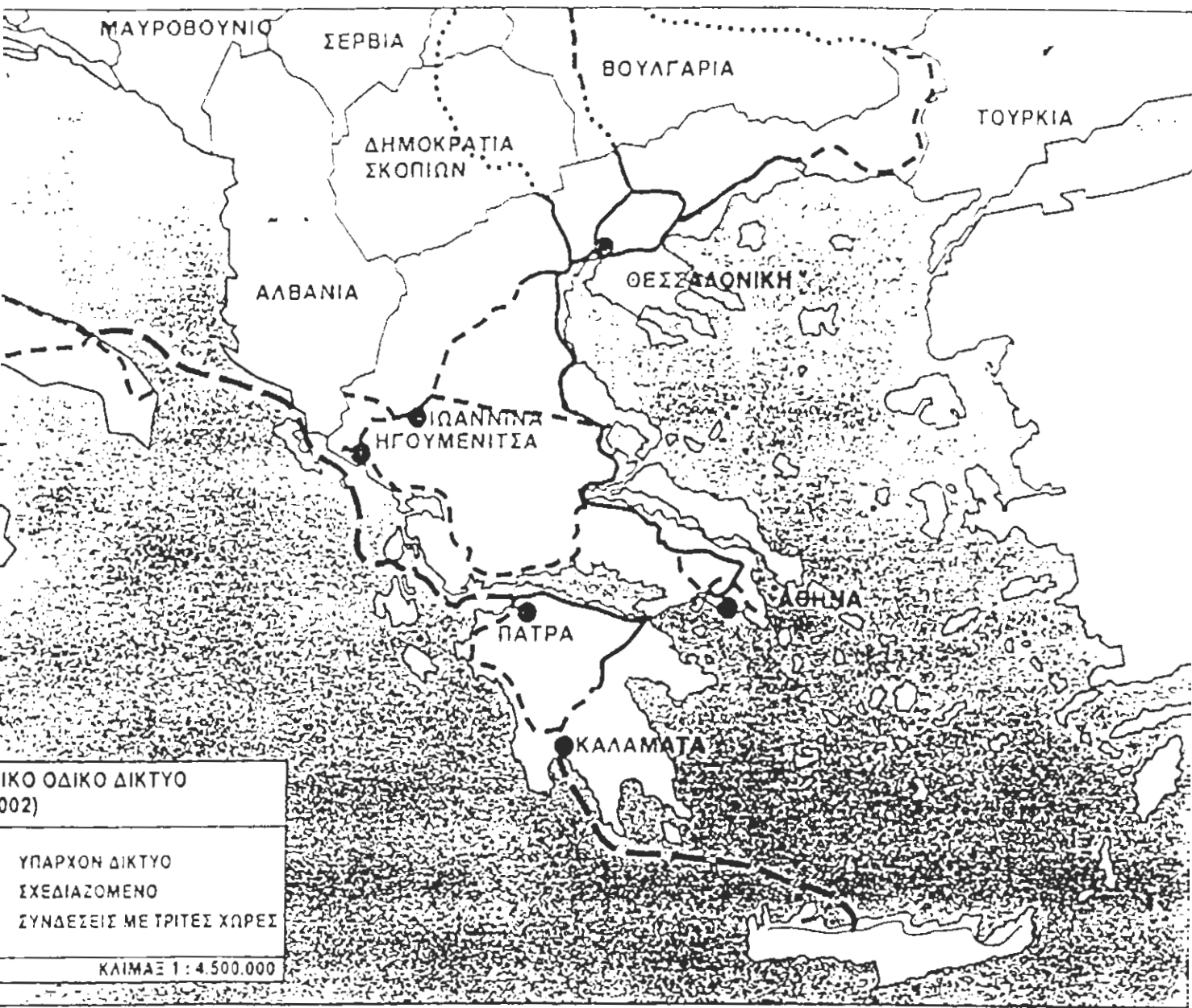
ΠΗΓΗ: Μηνιαίο Δελτίο ΕΣΥΕ, Ετήσια Έκθεση ΟΣΕ (1990)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΨΗΛΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ (2010)

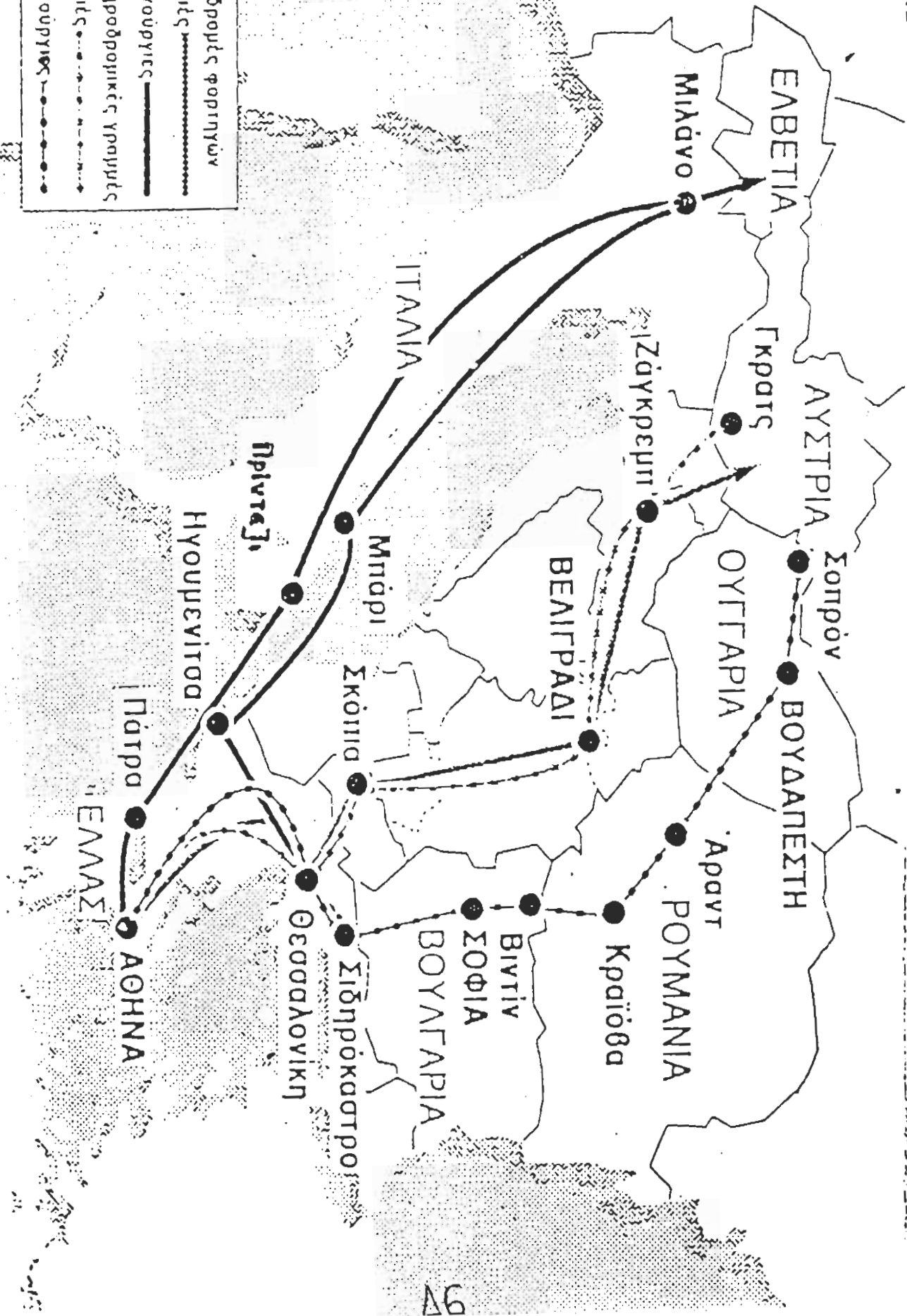

- Νέες γραμμές υψηλής ταχύτητας (HS)
- Υπάρχουσες (Σεπτέμβριος 1991)
- - - Προβλεπόμενες (2010)
- Αναβαθμισμένες γραμμές για HS (2010)
- Συνδέσεις μεταξύ HS και προεκτάσεων (2010)
- Άλλες γραμμές με Κοινωνικό ενδιαφέρον
- Κόμβοι υπό μελέτη

Πηγή: Community of European Railways

- Διαδρομές φορητών Παλίτς
- Καινούργιες
- Ιδιόπροδρομικές γραμμές Παλίτς
- Καινούργιες

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. Οικονομικό Περιοδικό "Επιλογή" 1994 - 1995
2. Οικονομικό Περιοδικό "Οικονομικός Ταχυδρόμος" 1994 - 1995
3. Εφημερίδα "Επενδυτής" 1995
4. Εφημερίδα "Καθημερινή" 1995
5. Εφημερίδα "Ισοτιμία" 1995
6. Μηνιαίο Στατιστικό Δελτίο της Τράπεζας Ελλάδος (Ιανουάριος 1995)
7. Μηνιαίο Στατιστικό Δελτίο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος
8. Δελτίο Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών (Αυγустος - Σεπτέμβριος 1995)
9. Εξαμηνιαία Έκθεση για την Ελληνική και Διεθνή Οικονομία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (Ιούλιος 1995).
10. Ελληνική Πρεσβεία στη Σόφια : Η κοινωνική και οικονομική κατάσταση στη Βουλγαρία (Κεντρικό Επιμελητήριο Αθηνών 1994).
11. Ελληνική Πρεσβεία στο Βουκουρέστι : Η Ρουμανία και οι δυνατότητες ανάπτυξης επιχειρηματικής δράσης.
12. Ελληνοαλβανικό τμήμα του Ε.Β.Ε.Α. : Οικονομική κατάσταση στην Αλβανία το 1994.
13. Στατιστικά στοιχεία Βαλκανίων
Dorling Kindersley, Λονδίνο 1994